Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Hajdúhadház Város
Önkormányzata

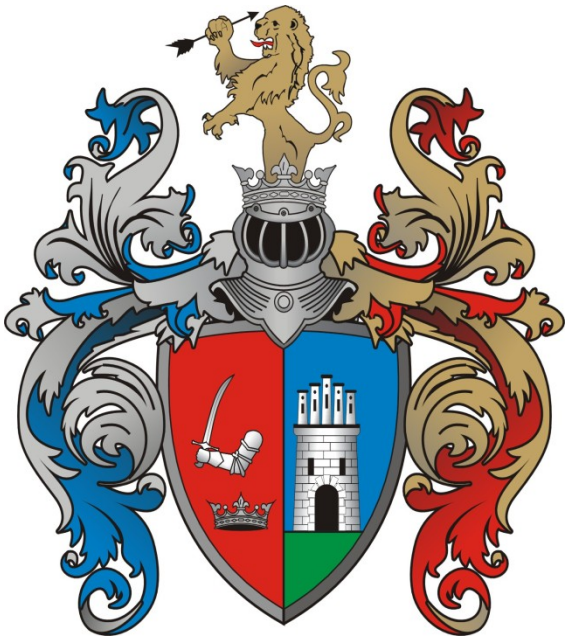

2022-2027.

Felülvizsgálva: 2024. november
Felülvizsgálva: 2026. június

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 15
Célok 15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 17
1. Jogszabályi háttér bemutatása 17
2. Stratégiai környezet bemutatása 17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 99
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 158
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 178
7. A ***fogyatékossággal élő emberek*** helyzete, esélyegyenlősége 198
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 223
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 227
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 228
1. A HEP IT részletei 228
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 228
Jövőképünk 230
Az intézkedési területek részletes kifejtése *(kitöltése javasolt, opcionális)* 231
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 285
3. Megvalósítás 295
3.1 A megvalósítás előkészítése 295
3.2 A megvalósítás folyamata 295
3.3 Monitoring és visszacsatolás 298
3.4 Nyilvánosság 298
3.6 Érvényesülés, módosítás 299
4. Elfogadás módja és dátuma 300

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Hajdúhadház Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 2022-2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP) a 227/2022. (XI.24.) határozatával fogadta el. A HEP 2024. évi felülvizsgálata során bekerült szövegrészek ezzel a betűtípussal, félkövér és dőlt formátumban, zöld színnel kerültek megjelölésre jelen egységes szerkezetű dokumentumban.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 2022-2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 156/2024. (XI.19.) határozatával vizsgálta felül. A HEP 2026. évi felülvizsgálata során bekerült szövegrészek ezzel a betűtípussal, félkövér és dőlt formátumban, lila színnel kerültek megjelölésre jelen egységes szerkezetű dokumentumban.

A település bemutatása

Hajdúhadház Hajdú-Bihar *vár*megye északi, sűrűbb textúrájú, dinamikusabb, fejlettebb részén helyezkedik el. Olyan területen fekszik, ahol a sajátos történelmi múlt következtében a városok szinte összefüggő, folyamatos urbanizációs övezetet képeznek. Hajdúhadház Város közigazgatási területének nagysága 8882 ha, lakónépessége ***13 056*** fő. A település Debrecentől észak-keletre 18 km távolságra helyezkedik el, a 4-es számú főközlekedési út és a Budapest-Záhony vasútvonal mentén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg *vár*megye határán. A város a kelet-nyugati irányú országos és nemzetközi térszerkezeti vonal, és az ennek forgalmát átvezető 4-es főút, valamint az erre csatlakozó regionális térszerkezeti vonalak (47-es, 471-es, 35-ös utak) mentén fekszik.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A várost Téglás, Bökönyi, Hajdúsámson, Bocskaikert, Debrecen, Hajdúböszörmény, valamint Hajdúvid települések határolják.

A külterületet főként erdők borítják: akác, tölgy, nyár, fiatal és középkorú kemény és lágylombos fenyőerdő. A környék erdői kiváló kirándulóhelyül szolgálnak. Hajdúhadház 200 ha természetvédelmi területtel rendelkezik.

A város neve a legrégibb okmányokban, sőt még a múlt század jegyzőkönyveiben is a következő változatos alakokban fordult elő: Hothház, Hotthaz, Hothas, Hothaz, Hattház, Hathház és Hatház, csupán egy-két oklevél őrizte meg Hadház alakban.

A községet a Guth-Kelend, a Dózsa család, Zsigmond király, majd 1477-ben Szilágyi Erzsébet birtokolta. A városnak 1572-ben kb. 500-600 lakosa volt.

A XVI. század végére Hadház nagy része elpusztult.

Bocskai István 1605. december 12-én Korponán kelt levelében letelepítette a hajdúkat Hadházra és városi rangot adományozott a településnek. Bocskai hajdúi közül kb. ezren telepedtek meg a városban. Hajdúhadház 1872-ig volt szabad hajdúváros. 1876-ban Hajdúhadház - mint rendezett tanácsú város - Hajdú vármegyébe kapott besorolást.

1891-től nagyközség, 1924-ben visszanyerte városi rangját. Erre az időszakra esik a város fejlődésének leglátványosabb időszaka: kiépül az elektromos hálózat, mély artézi kutakat fúrnak, tanyai iskolát és műutat építenek. Ekkoriban erős kisiparos és polgári réteg szerveződik újra, amely a további fejlődésben is meghatározó szerepet vállal. 1924-1926 között újra rendezett tanácsú város volt közigazgatásilag, majd 1935-ig város.

A település a közterhek megnövekedésével feladni kényszerült városi rangját, 1936-tól 1984-ig ismét nagyközség volt. Ekkor - mivel már korábban észak felé kezdett bővülni, beépülni - egyesítették a tőle 3 kilométerre fekvő Téglással. Az egyesített település lakossága a Bocskaikerttel együtt csaknem elérte a 20 ezret, s 1989-ben városi rangot kapott. 1989. március 1-től Hajdúhadház és Téglás községek egyesítésével Hadháztéglás néven újra várossá nyilvánították, majd 1991. május 1. napján az egyesítést megszüntették – a lakosság akaratának megfelelően megtörtént a különválás - és a két település külön-külön városi címet kapott. 1993. október 15-i határidővel Bocskaikert is kiszakadt a településből, de Hajdúhadház továbbra is megőrizte városi rangját.

A város 2004-től tagja a hajdúhadházi mikrotérségnek.

Hajdúhadházon jelentős a munkanélküliség, ezért a foglalkoztatottság minőségi javítása és a hajdúhadházi gyerekek jövőjének minél sokrétűbb biztosítása érdekében az önkormányzat komoly gondot fordít az oktatásra. A városban egy bölcsőde (Hajdúhadházi Bölcsőde), egy önkormányzati fenntartású óvoda (Hajdúhadházi Városi Óvoda) és egy egyházi fenntartású óvoda működik, s az onnan kikerülő gyerekek tehetségüknek és érdeklődésüknek megfelelően kezdhetik meg tanulmányaikat a **Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában** vagy a református egyház fenntartásában működő **Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában.** A **Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Szakképző Iskolájába** a hajdúhadházi gyerekek mellett a környező településekről is járnak be tanulók.

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete alapján Hajdúhadház a társadalmi- gazdasági és

infrastrukturális szempontból kedvezményezett és jelentős munkanélküliséggel sújtott település, így a kedvezményezett települések közé tartozik.

A város területe a mezőgazdasági termelés és az ehhez kapcsolódó élelmiszeripar számára megfelelő adottságokkal rendelkezik, mind éghajlati és talajviszonyait, mind az itt élő lakosság szakértelmét tekintve.

Az éghajlat elsősorban a szőlő- és gyümölcsös telepítésnek kedvez. A helyi lakosság mezőgazdasági haszonnövények termesztésével, valamint zöldség- és gyümölcstermesztéssel foglalkozik. Gyümölcstermesztés szempontjából meghatározó az alma, meggy és cseresznyetermesztés, piacképes új fajtákkal. Az állattenyésztési ágazatban szarvasmarha és juhtartás a meghatározó.

Hajdúhadház gazdasági életében meghatározó szerepet játszik a *vár*megyeszékhely, Debrecen város közelsége: a település ún. bolygóvárosi gyűrű agglomerációhoz tartozik, a *vár*megyének azon részén helyezkedik el, melyben a mezőgazdasági termelés, feldolgozás és kereskedelem, valamint az innovatív fejlesztés lehetőségei egyaránt adottak.

2013. január 01. napján jött létre a Hajdúhadházi Járás, melynek székhelye Hajdúhadház. A Hajdúhadházi Járás illetékességi területe Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert területére terjed ki.

A település területén intézményfenntartó társulás formájában valósul meg a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás *(2023. december 31. napjáig, 2024. január 1. napját követően a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a fenntartásában működő Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye 4032 Debrecen, Böszörményi út 148. székhelyű intézménye útján biztosítja.)*, az idősek nappali ellátása *(2024. február 1. napjától kezdődően az idősek nappali ellátása keretein belül a demens személyek nappali ellátása is)*, és a támogató szolgáltatás.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a fenntartásában működő Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ útján gondoskodik a család- és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a család- és gyermekjóléti központ feladatainak az ellátásáról. A gyermekek bölcsődei ellátása a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Bölcsőde útján biztosított.

Társadalom

Hajdúhadház társadalmi fejlettsége és a népességmegtartó képessége a társadalmi mutatók közül a népességszám alakulása, a népesség korösszetétele, végzettségi viszonyai, illetve foglalkoztatási jellemzői alapján közelíthető meg legjobban.

Demográfiai mutatók

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2016	12 748	bázis év
2017	12 669	99,38%
2018	12 681	100,09%
2019	12 795	100,90%
2020	12 811	100,13%
2021	12 924	100,88%
2022	*13 057*	*101,03 %*
2023	*13 073*	*100,12 %*
2024	***13 104***	***100,24 %***
2025	***13 056***	***99,63 %***

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, ***Helyi adatgyűjtés***

Hajdúhadház lakónépessége a vizsgált időszakban ***2024-ben*** volt a legmagasabb, a legalacsonyabb 2017-ben. Hajdúhadház lakónépessége 2018-tól ***2024-ig*** folyamatos emelkedést mutat***, majd 2025-ben lényegében a 2022. évi szintre esett vissza***.

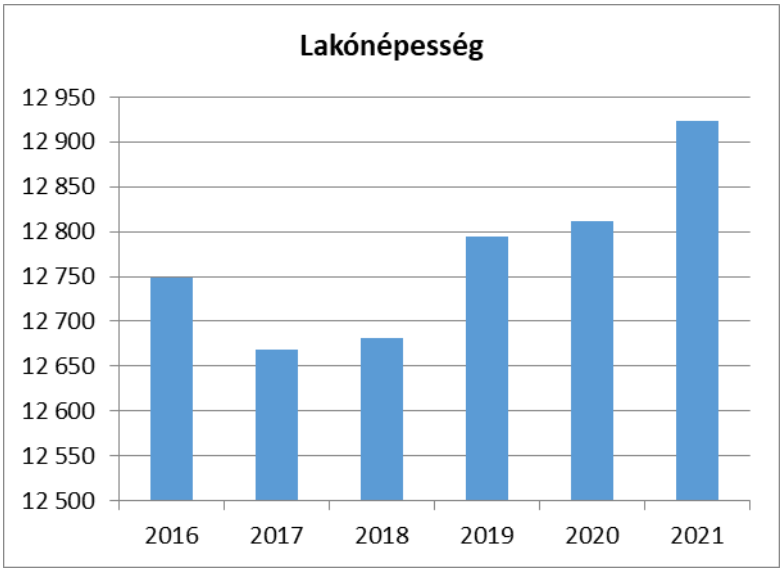

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 702	6 760	13462	49,78%	50,22%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			659	4,90%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 487	1 450	2937	11,05%	10,77%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	320	302	622	2,38%	2,24%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 937	3 629	7566	29,25%	26,96%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	377	393	770	2,80%	2,92%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	581	986	1567	4,32%	7,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2019. évben:

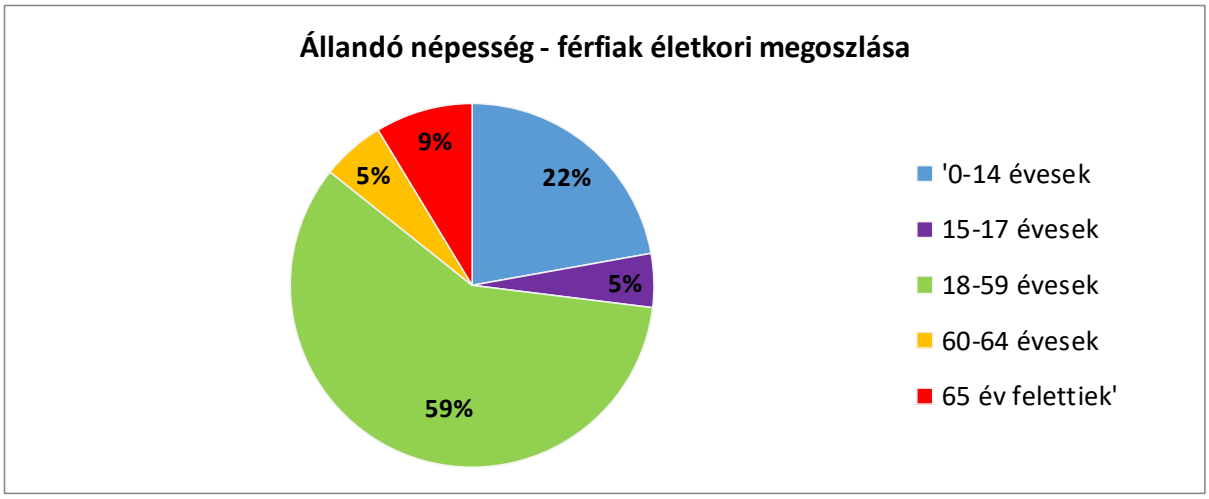

2019. évben:

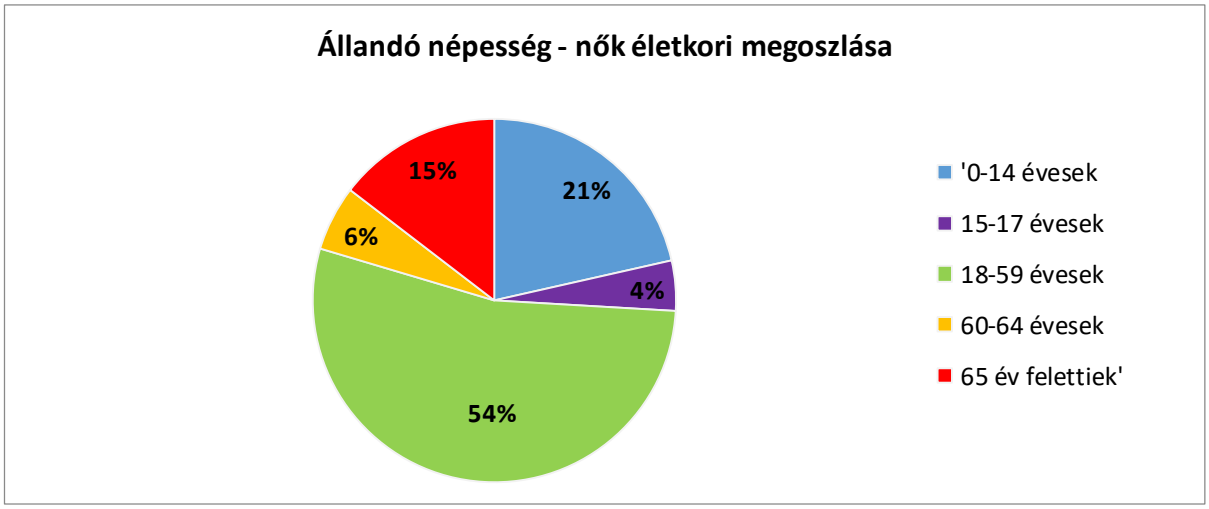

2.2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 709	6 738	13447	49,89%	50,11%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			676	5,03%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 488	1 440	2928	11,07%	10,71%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	306	292	598	2,28%	2,17%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 935	3 624	7559	29,26%	26,95%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	370	372	742	2,75%	2,77%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	610	1 010	1620	4,54%	7,51%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.3. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 757	6 772	13529	49,94%	50,06%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			673	4,97%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 529	1 480	3009	11,30%	10,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	307	288	595	2,27%	2,13%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 935	3 619	7554	29,09%	26,75%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	351	367	718	2,59%	2,71%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	635	1 018	1653	4,69%	7,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2021. évben:

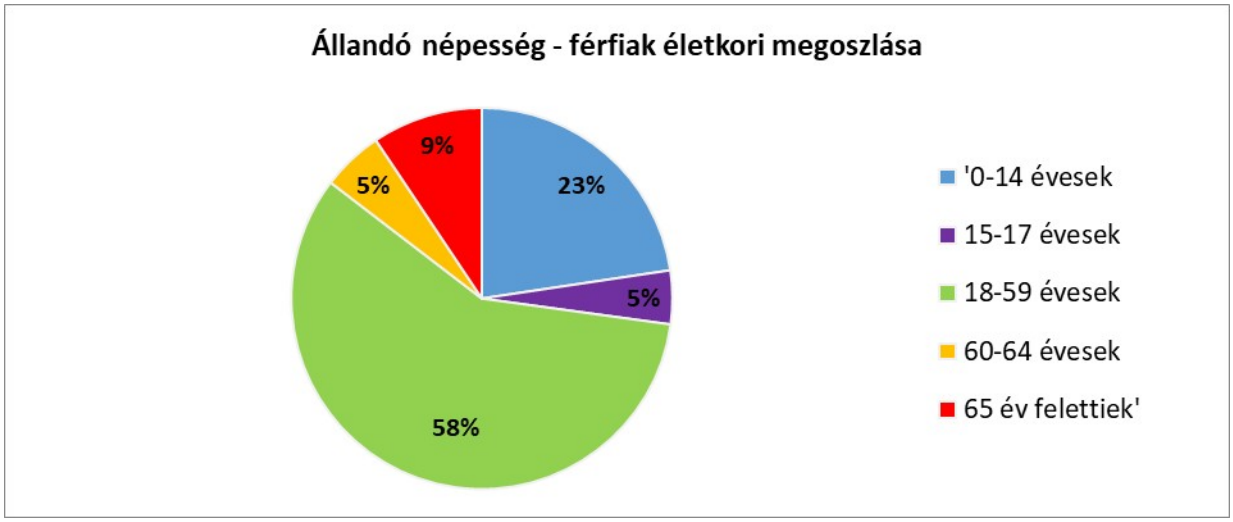

2021. évben:

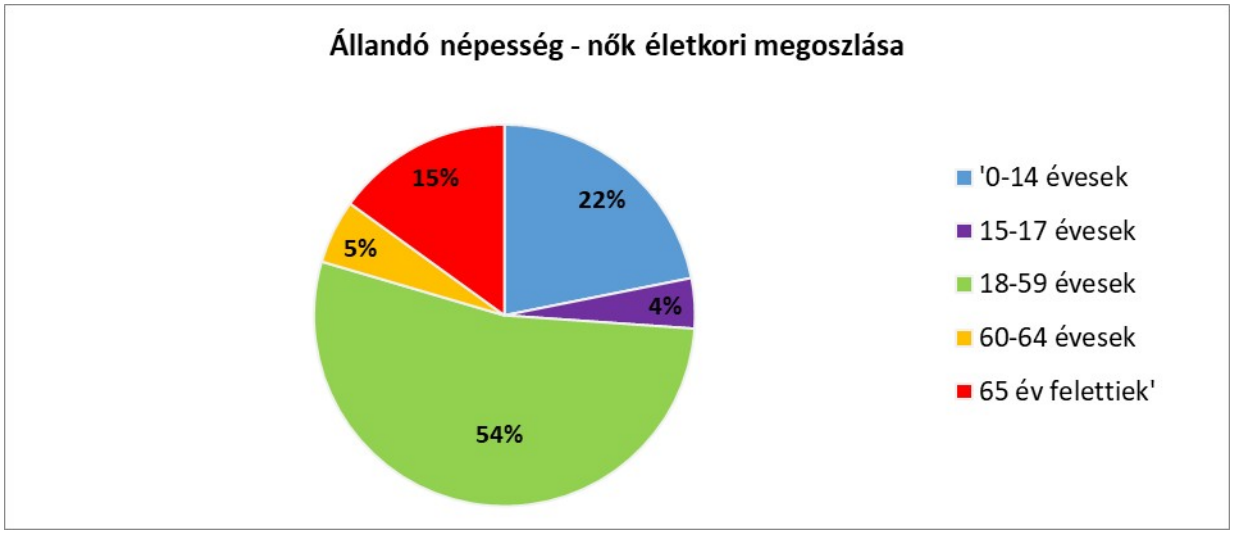

Fentiek alapján megállapítható, hogy a 2019-2021. közötti időszakban Hajdúhadház állandó népessége a 2019. évi 13462 főről 2021. évre 13529 főre emelkedett. A vizsgált időszakban a nők és a férfiak arányában jelentősebb változás nem történt. Az állandó népesség 2021. évi adatai alapján a nők száma (6772 fő) magasabb, mint a férfiaké (6757 fő).

2.4. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 815	6 743	13558	50,27%	49,73%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			652	4,81%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 562	1 458	3020	11,52%	10,75%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	299	271	570	2,21%	2%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 971	3 629	7600	29,29%	26,77%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	332	346	678	2,45%	2,55%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	651	1 039	1690	4,8%	7,66%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.5. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2023)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 797	6 776	13573	50,08%	49,92%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			667	4,91%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 563	1 485	3048	11,52%	10,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	274	257	531	2,02%	1,89%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 984	3 640	7624	29,35%	26,82%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	312	330	642	2,30%	2,43%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	664	1 064	1728	4,89%	7,84%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.6. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2024)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 770	6 791	13561	49,92%	50,08%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			621	4,58%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 568	1 487	3055	11,56%	10,97%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	247	270	517	1,82%	1,99%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3 978	3 636	7614	29,33%	26,81%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	288	331	619	2,12%	2,44%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	689	1 067	1756	5,08%	7,87%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.7. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2025)					
Korcsoport	*Fő*			*Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)*	
	Férfiak	*Nők*	*Összesen*	*Férfiak*	*Nők*
Állandó népesség száma	*6 784*	*6 777*	*13561*	*50,03%*	*49,97%*
0-2 évesek			*600*	*4,42%*	
0-14 éves	*1 567*	*1 475*	*3042*	*11,56%*	*10,88%*
15-17 éves	*250*	*264*	*514*	*1,84%*	*1,95%*
18-59 éves	*3 974*	*3 634*	*7608*	*29,30%*	*26,80%*
60-64 éves	*279*	*327*	*606*	*2,06%*	*2,41%*
65 év feletti	*714*	*1 077*	*1791*	*5,27%*	*7,94%*

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az állandó népesség 2024. évi és 2025. évi adatait összevetve megállapítható, hogy az állandó népesség száma stagnált, mindkét évben 13561 fő, azonban míg 2024-ben a nők aránya volt a magasabb, addig a 2025. évben már a férfiak aránya vált magasabbá.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2016	1 487	2 968	50,10%
2017	1 516	2 912	52,06%
2018	1 515	2 917	51,94%
2019	1 567	2 937	53,35%
2020	1 620	2 928	55,33%
2021	1 653	3 009	54,94%
2022	*1 690*	*3 020*	*55,96%*
2023	*1 728*	*3 048*	*56,69%*
2024	***1 756***	***3 055***	***57,48%***

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

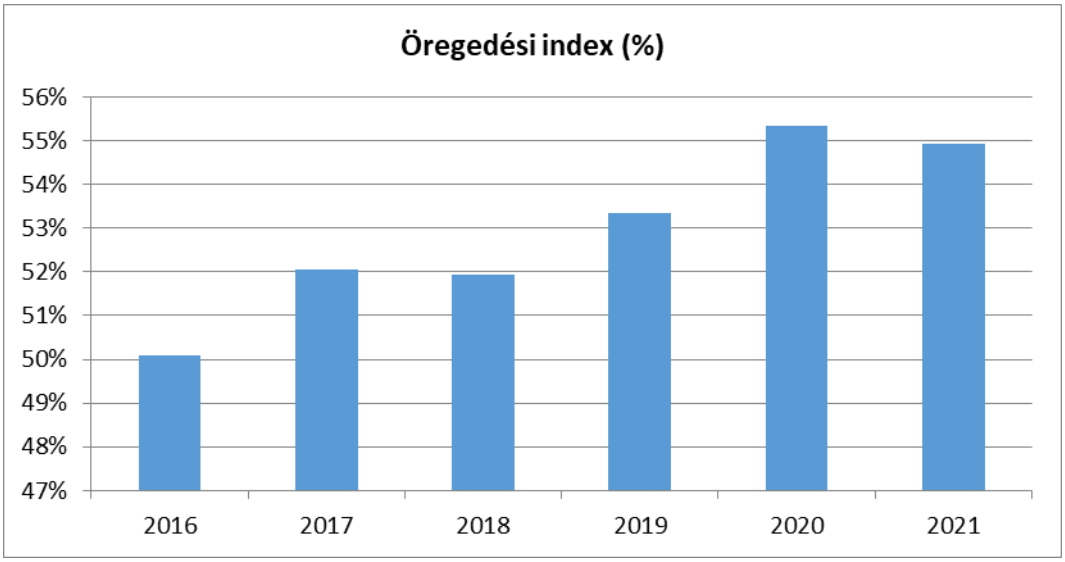

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli jut. Hajdúhadház öregedési indexe a vizsgált időszakban 2016-ban (50,10 %) volt a legalacsonyabb, mely 2017-ben emelkedő tendenciát mutatott, 2018-ban 51,93 %-ra csökkent, majd 2019-től 2020-ig az öregedési index ismét emelkedik, 2021. évben kismértékben csökkent. *A város öregedési indexe 2022-től kezdődően ismét emelkedő tendenciát mutat, a vizsgált időszakban* ***2024-ben (57,48 %) volt a legmagasabb.*** Hajdúhadház öregedési indexe az országos adatokhoz viszonyítva kedvező. Országos tendencia, hogy a lakosság általánosan öregedő, tehát 100 fiatal lakosra több mint 100 idősebb jut. Hajdúhadházon a fiatalabb korosztály jóval meghaladja a legidősebb korcsoportba tartozók számát. A fiatalos népességszerkezetből adódóan, Hajdúhadházon a fiatalokra és a gyermekes családokra irányuló szolgáltatások fejlesztése és működtetése az egyik legjelentősebb feladat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2016	-7,06
2017	-12,35
2018	-5,13
2019	-0,24
2020	-6,48
2021	*1,55*
2022	*-5,03*
2023	*-5,89*
2024	***-3,51***

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból látható, hogy 2016-2020. években a településről való elvándorlások száma magasabb volt, mint az idevándorlók száma, így a vándorlási egyenleg negatív. *A 2021. évben a Hajdúhadházra vándorlók száma magasabb volt, mint az elvándorlók száma, így a vándorlási egyenleg pozitívvá vált, azonban a 2022-2023. években ismét emelkedést mutat a településről való elvándorlások száma, mely a 2024. évben újra csökkenést mutatott.* Mindezen okok miatt az önkormányzat elsődleges célja, hogy olyan intézkedéseket fogalmazzon meg, amelyek megakadályozzák a településről történő elvándorlást és vonzóvá teszik a lakosság számára a várost.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2016	7,69
2017	7,32
2018	6,31
2019	8,16
2020	7,11
2021	*6,68*
2022	*3,79*
2023	*5,97*
2024	*5,12*

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatai kedvezőek, hiszen Hajdúhadházon a természetes szaporodás mutatója pozitív értéket mutat, az élve születések száma magasabb a halálozások számánál. A vizsgált időszakban a természetes szaporodás mutatója *2022-ben* volt a legalacsonyabb, 2019-ben a legmagasabb.

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett Hajdúhadház Város Önkormányzata számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.
Így az

- oktatás és képzés területén,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,
- a munkához jutásban,
- a fizikai környezetben,
- a közszolgáltatások elérésében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hajdúhadház Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A Hajdúhadházon élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési

terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét Hajdúhadházon.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége
A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030**, **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és *a településfejlesztési terv* anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Program figyelembe veszi Hajdúhadház Város Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Költségvetési koncepciója,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Gazdasági programja,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településrendezési terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településszerkezeti terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településfejlesztési koncepciója
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Akció Területi Terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 138/2022. (V.26.) határozatával fogadta el Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Koncepcióját és a 139/2022. (V.26.) határozatával fogadta el Hajdúhadház Város Önkormányzata 2022-2025. évekre vonatkozó Gyermekvédelmi Cselekvési Tervét.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) IV. fejezete rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör , valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan az alábbi Mötv. rendelkezései szerint létrehozott jogi személyiségű társulást kell megemlítenünk.

1. Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központon (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) keresztül látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

a.) támogató szolgáltatás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe

b.) házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

c.) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás *(2023. december 31. napig biztosított szolgáltatás)*
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint állami feladatot 2024. január 1. napját követően Hajdúhadház, Bocskaikert és Téglás településeken a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a fenntartásában működő Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye 4032 Debrecen, Böszörményi út 148. székhelyű intézménye útján biztosítja.

ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe,

d.) nappali ellátás (idősek klubja)
Az idősek nappali ellátásának keretein belül 2024. február 1. napjától kezdődően a demens személyek nappali ellátása is biztosított.
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

e.) szociális étkeztetés szociális konyhán
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

A közös fenntartású intézmény által – a fenntartó hozzájárulásával – ellátott egyéb feladat:

a.) szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok:
ellátási terület: Hajdúhadház közigazgatási területe

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók adatait, megállapításait és a szakemberek tapasztalatait is. Az adatgyűjtés során több esetben tapasztaltunk eltérést a TEIR által nyilvántartott és a helyi adatok között. Ilyen esetekben a helyi adatokra támaszkodva vontunk le következtetéseket és fogalmaztunk meg célokat.
Az adatgyűjtés sajnálatos módon nem minden esetben vezetett eredményre, tekintettel arra, hogy vannak olyan területek, melyekre vonatkozóan nem készülhetnek nyilvántartások. Ilyen adathiány tapasztalható a romák, a nők és a fogyatékkal élők helyzetét, esélyegyenlőségét érintő adattáblázatoknál.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.
A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermeklétszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”).
Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	**az állandó népesség %-ában** (TS 060)
2016	45,16	52,58
2017	44,75	46,99
2018	43,46	40,96
2019	42,76	34,67
2020	41,93	36,87

2021	*42,34*	*33,92*
2022	*42,32*	*29,45*
2023	*42,02*	*27,00*
2024	*42,24*	*24,97*

Forrás: TeIR, KSH Tstar

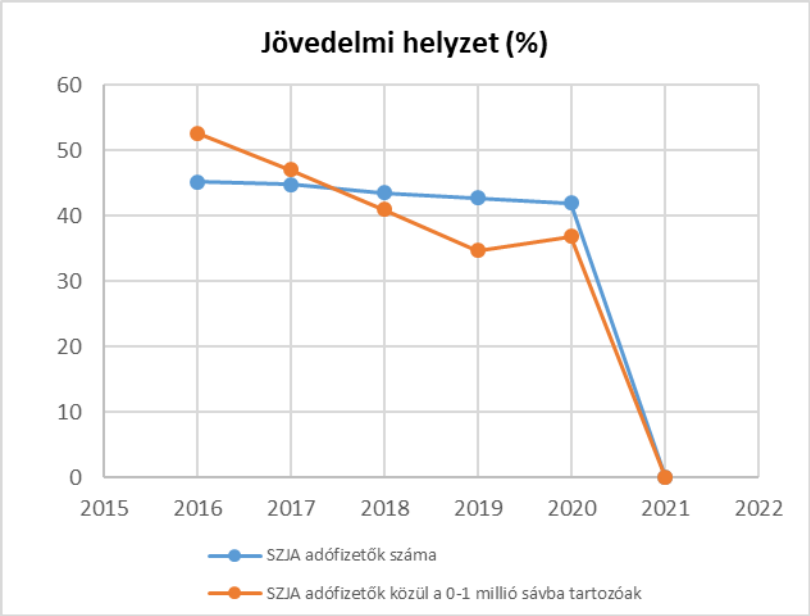

Hajdúhadház lakosságának életminőségét mutatja a jövedelmi viszonyok, a kereseti lehetőségek alakulása. A 3.1. számú táblázat adataiból látható, hogy a vizsgált időszakban *2020-ig* folyamatosan csökkent, *majd 2021-ben emelkedett és azóta lényegében stagnál* a 100 lakosra jutó SZJA adófizetők száma. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya 2016-2019-ig folyamatosan csökkent, 2020-ban kismértékben nőtt, *2021-től kezdődően ismételten csökkent.*

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresők támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (a továbbiakban: Mötv.) 15. §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.
A helyi önkormányzat az Flt. 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,

- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az Flt. és az Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	11,77	11,18	11,48%
2017	8,45	12,63	10,54%
2018	9,33	13,20	11,27%
2019	7,60	10,20	8,90%
2020	10,69	11,92	11,31%
2021	8,23	12,87	10,55%
2022	*8,67*	*13,14*	*10,91%*
2023	*9,28*	*13,04*	*11,16%*
2024	*8,71*	*11,23*	*9,97 %*

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

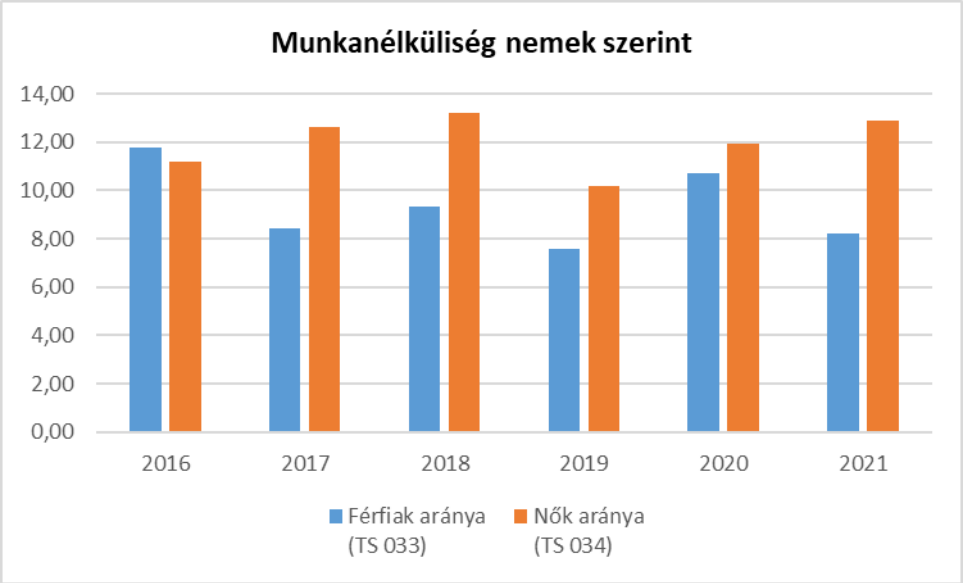

Hajdúhadházon a nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében 2021-ben 10,55 %-os volt, mely a 2020. évhez képest csökkentést mutat. *A nyilvántartott álláskeresők aránya az*

állandó népességben a 15-64 évesek körében 2022-től 2023-ig emelkedik, majd 2024-ben újra csökkenést mutat. Megállapítható, hogy 2017-*2024*-ig a nők esetében magasabb a munkanélküliségi ráta, mint a férfiaknál. *2024-ben* a nyilvántartott álláskereső férfiak *és nők* aránya csökkent a *2023. évhez* képest.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	1 034	937	1 003	793	1 004	928	957	975	869
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	123,00	67,00	69,00	74,00	76,00	57,00	47,00	49,00	49,00
	%	11,90%	7,15%	6,88%	9,33%	7,57%	6,14%	4,91%	5,03%	5,64%
21-25 év (TS 038)	Fő	177,00	133,00	132,00	116,00	119,00	98,00	88,00	101,00	95,00
	%	17,12%	14,19%	13,16%	14,63%	11,85%	10,56%	9,20%	10,36%	10,93%
26-30 év (TS 039)	Fő	101,00	101,00	103,00	58,00	70,00	81,00	80,00	99,00	104,00
	%	9,77%	10,78%	10,27%	7,31%	6,97%	8,73%	8,36%	10,15%	11,97%
31-35 év (TS 040)	Fő	80,00	88,00	80,00	54,00	91,00	75,00	89,00	93,00	53,00
	%	7,74%	9,39%	7,98%	6,81%	9,06%	8,08%	9,30%	9,54%	6,10%
36-40 év (TS 041)	Fő	79,00	83,00	93,00	53,00	75,00	55,00	69,00	70,00	79,00
	%	7,64%	8,86%	9,27%	6,68%	7,47%	5,93%	7,21%	7,18%	9,09%
41-45 év (TS 042)	Fő	98,00	98,00	96,00	63,00	102,00	73,00	82,00	77,00	71,00
	%	9,48%	10,46%	9,57%	7,94%	10,16%	7,87%	8,57%	7,90%	8,17%
46-50 év (TS 043)	Fő	97,00	91,00	111,00	79,00	90,00	87,00	99,00	109,00	68,00
	%	9,38%	9,71%	11,07%	9,96%	8,96%	9,38%	10,34%	11,18%	7,83%
51-55 év (TS 044)	Fő	100,00	82,00	93,00	76,00	116,00	125,00	113,00	106,00	95,00
	%	9,67%	8,75%	9,27%	9,58%	11,55%	13,47%	11,81%	10,87%	10,93%
56-60 év (TS 045)	Fő	119,00	109,00	118,00	110,00	118,00	101,00	112,00	101,00	97,00
	%	11,51%	11,63%	11,76%	13,87%	11,75%	10,88%	11,70%	10,36%	11,16%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	60,00	85,00	108,00	110,00	147,00	176,00	178,00	170,00	158,00
	%	5,80%	9,07%	10,77%	13,87%	14,64%	18,97%	18,60%	17,44%	18,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Hajdúhadházon a vizsgált időszakban a 2016-ban volt a legmagasabb, és 2019-ben volt a legalacsonyabb a nyilvántartott álláskeresők száma.
2021-ben a nyilvántartott álláskeresők száma 928 főre csökkent, melyből a legmagasabb arányt a 61 éves vagy afeletti nyilvántartott álláskeresők (18,97 %), a legalacsonyabb arányt a 36-40 év közötti (5,93 %) nyilvántartott álláskeresők képviselték.

A TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal adatai alapján, Hajdúhadházon a nyilvántartott álláskeresők száma 2022. évben 957 fő, 2023. évben 975 fő volt,

melyből még mindig a 61 éves vagy afeletti nyilvántartott álláskeresők száma (2022-ben 178 fő, 2023-ban 170 fő) a legmagasabb.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának tájékoztatása alapján a nyilvántartott álláskeresők száma 2022. december 20. napján 1016 fő volt, 2024. október hónapban 896 fő volt. Ezt a két adatot összevetve megállapítható, hogy a „foglalkoztatási osztályon nyilvántartott álláskeresők számában az elmúlt két évben 12 %-os csökkenés volt tapasztalható. A csökkenés elsősorban az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés miatt valósult meg, nagyobb arányban (15 %) a regisztrált nők körében."

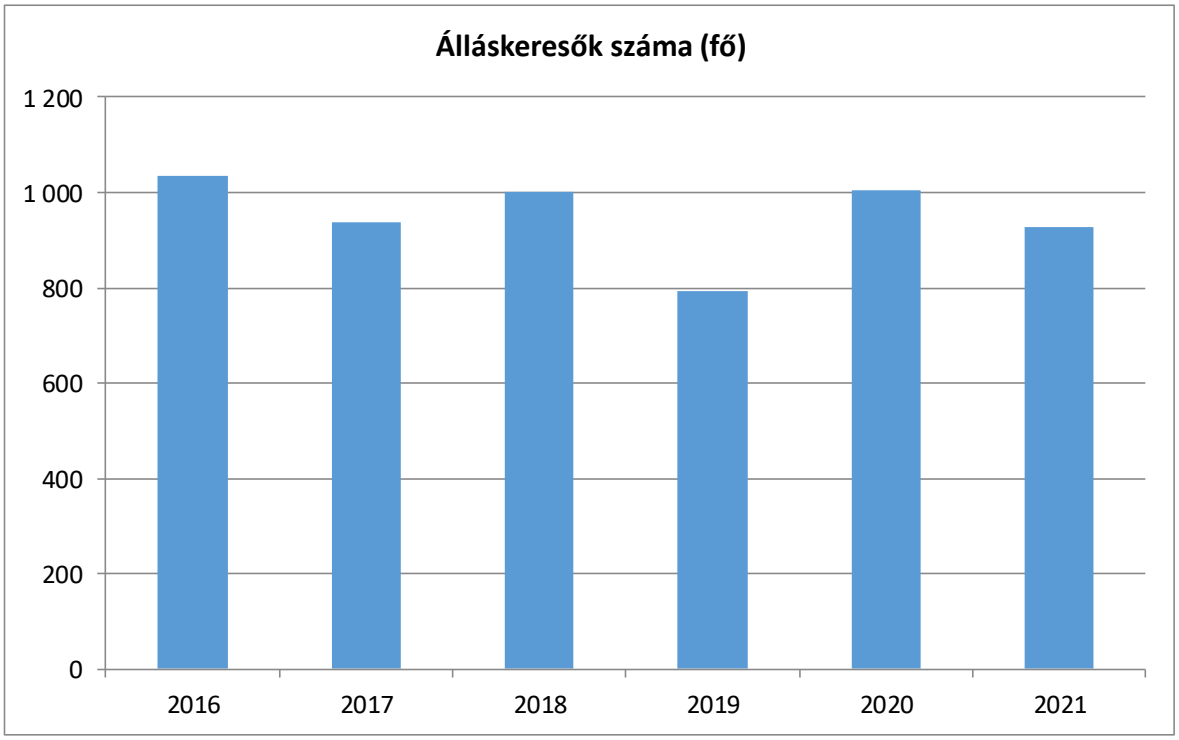

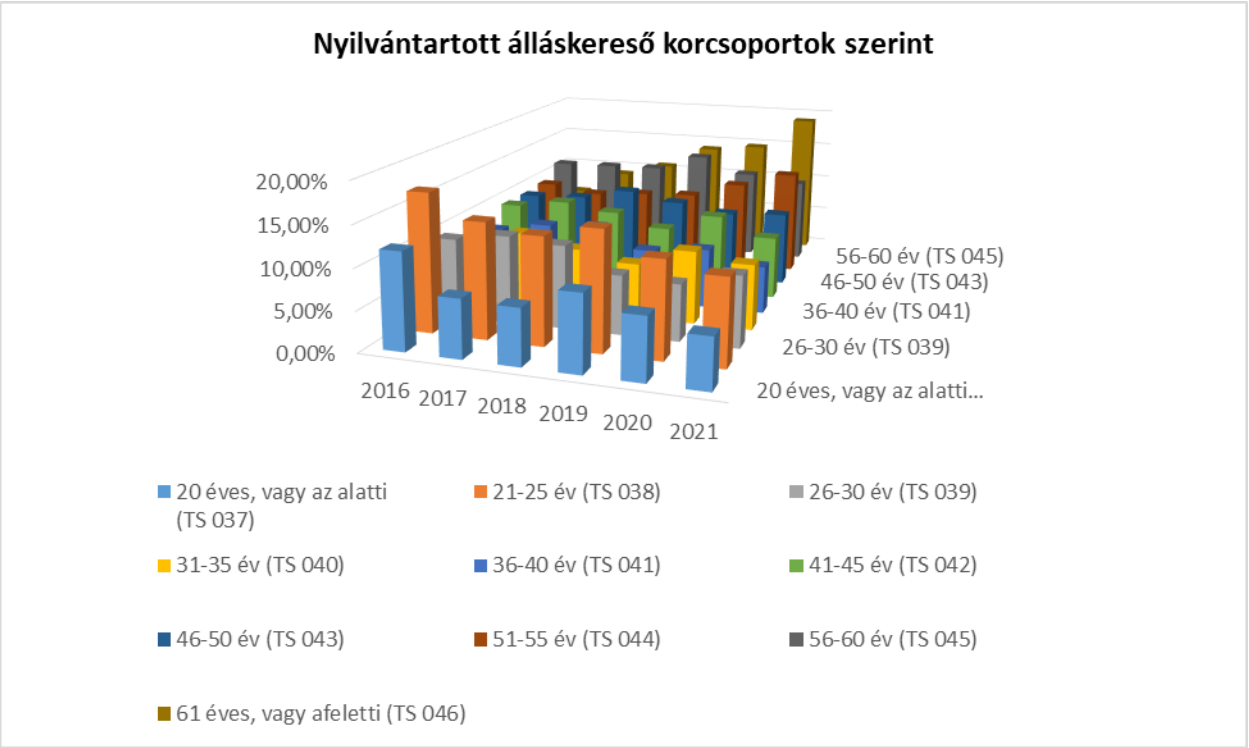

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2016	57,54	52,61
2017	41,73	67,01
2018	55,83	67,50
2019	53,72	60,80
2020	58,96	53,21
2021	63,58	60,85
2022	*66,35*	*61,26*
2023	*69,13*	*58,75*
2024	*64,21*	*56,45*

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

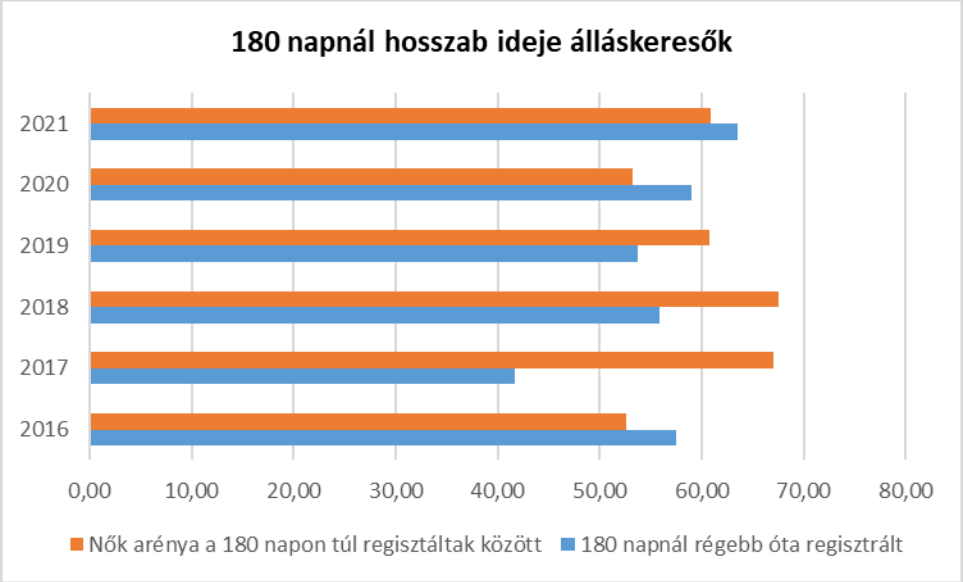

A fenti adatok rámutatnak arra, hogy Hajdúhadházon a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2020-tól kezdve ***2023-ig*** növekvő tendenciát mutat. Megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül magasabb, mint a férfiaké, ***a nők aránya 2024-ben 56,45 %.***

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának tájékoztatása alapján „a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya jelenleg is (2024. november 5. napján) 65 %, mely mutatóban nem sikerült jelentősen javítani. Ez köszönhető annak, hogy a munkaerőpiacon egyre nehezebb elhelyezkedni az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőknek."

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának 2026. május 7. napján kelt tájékoztatása alapján „a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya jelenleg 54,72 %, mely mutatóban jelentősen sikerült javítani."

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	1 034	154	14,89%	518	50,10%	362	35,01%
2017	937	135	14,41%	464	49,52%	338	36,07%
2018	1 003	169	16,85%	495	49,35%	339	33,80%
2019	793	119	15,01%	399	50,32%	275	34,68%

2020	1 004	148	14,74%	506	50,40%	350	34,86%
2021	928	154	16,59%	455	49,03%	319	34,38%
2022	*957*	*154*	*16,09%*	*489*	*51,10%*	*314*	*32,81%*
2023	*975*	*146*	*14,97%*	*516*	*52,92%*	*313*	*32,10%*
2024	***869***	***120***	***13,81%***	***447***	***51,44%***	***302***	***34,75%***

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

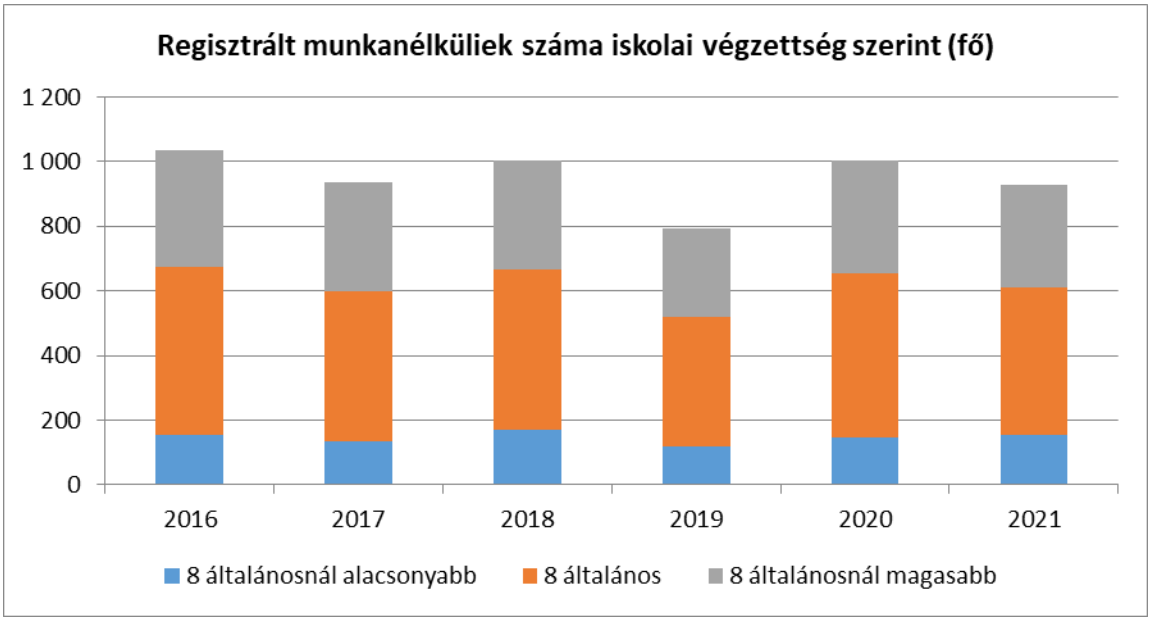

Az adattábla számszerűen mutatja, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek.
Hajdúhadházon a munkanélküliek körében legnagyobb számban az általános iskolai végzettséggel rendelkezők jelennek meg, a regisztrált munkanélküliek számához viszonyítva. Az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők száma 2021-ben a regisztrált álláskeresők 16,59 %-át tette ki*, mely arány a 2023. évben 14,97 %-ra csökkent.*

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának tájékoztatása alapján „az aktuális adatok szerint jelenleg (2024. november 5. napján) a hajdúhadházi álláskeresők közül 14 % (120 fő), nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel.”

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban 2024-ben volt a legalacsonyabb a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.
A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának 2026. május 7. napján kelt tájékoztatása alapján „az aktuális adatok szerint jelenleg a hajdúhadházi álláskeresők közül 40,29 % szakképzetlen, melyben az elmúlt két évben jelentős javulás tapasztalható, elsősorban az álláskeresők nagyszámú felnőttképzésbe történő bevonása miatt.”

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalkoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2016	1 154	992
2017	842	779
2018	571	524
2019	604	394
2020	532	316
2021	430	290
2022	***301***	***242***
2023	***224***	***206***
2024	***346***	***228***

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

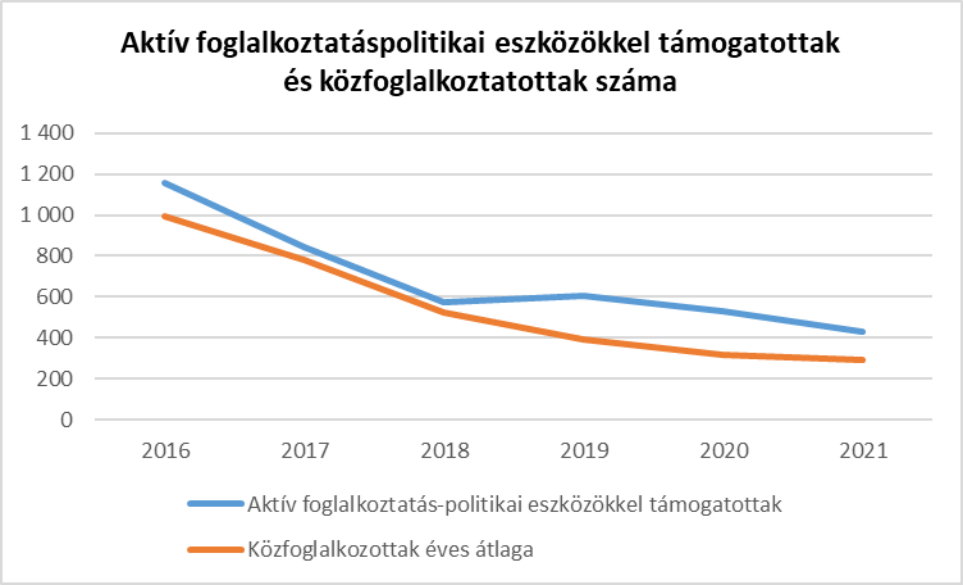

A táblázat adatai rávilágítanak arra, hogy mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában a közfoglalkoztatásnak. Megállapítható, hogy a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak száma a vizsgált időszakban ***2023-ig*** csökkenő tendenciát mutat***, mely 2024-ben minimális emelkedést mutat***. ***Megállapítható továbbá, hogy az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 2023. évi 224 főhöz képest a 2024. évben 346 főre emelkedett.***

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és kész aktív korú szociálisan rászoruló ember számára biztosítson munkalehetőséget.
A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya beszámolójában foglaltak szerint a **közfoglalkoztatás típusai a 2021. évben:**

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

Hajdúhadházon a regisztrált álláskeresők közül a közfoglalkoztatás e formájában a 2021. évben 192 fő nyert felvételt.

Kistérségi Startmunka mintaprojektek

Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2021. évben 3 db projektet indított. A program során 162 fő végzett munkát a különböző projektekben.

Országos közfoglalkoztatási program támogatása

Az országos közfoglalkoztatási programok révén 2021. évben 100 fő elhelyezkedése valósult meg.

Hajdúhadház Város Önkormányzata által a 2021. évben megvalósított közfoglalkoztatási programok

Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2021. évben párhuzamosan futó projektek keretében foglalkoztatott álláskeresőket, ily módon lehetőség nyílt **242 fő** folyamatos foglalkoztatására a közmunka programok keretein belül.
Ugyanakkor a programok létszámmal történő feltöltése egyes programokon belül egyre nehezebb feladatnak bizonyult, ami szociális program tekintetében volt a legnehezebb. Az elmúlt év tapasztalatai azt mutatják, hogy a kiközvetítendő regisztrált álláskeresők egy része egyáltalán nem reagált az állásközvetítésre, vagy a foglalkozás egészségügyi szakorvos az alkalmassági vizsgálaton alkalmatlannak találta a feladatra. Így a programokba történő közvetítés ugyan folyamatos volt, de növekvő tendenciát mutatott az eredménytelen közvetítések száma.

Az egész évi átlaglétszámot figyelembe véve az önkormányzat összességében **236 fő**t foglalkoztatott a közmunka programok keretein belül, ami a tervezett összlétszámhoz képest **97,52 %**-os feltöltöttségnek felelt meg.

A közfoglalkoztatási programokban megtalálhatóak voltak a START mintaprogram projektjei 102 fővel, a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás projektjei 100 fővel, valamint két képzés 20-20 fős létszámmal. Ezek a képzések az alapkompetencia és az élelmiszer eladó képzés.

I. 2021. ÉVI START MUNKA MINTAPROGRAMOK:

Mezőgazdaság program:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00098 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **28 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2021.03.01.-2022.02.28.-ig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **28 fő** volt.

Az Önkormányzat 2021-ban a mezőgazdasági projektelem keretében növénytermesztési és állattenyésztési tevékenységet folytatott.
A szántóföldi növénytermesztésben elsődlegesen az állatállomány számára szükséges takarmány megtermelésére törekedtünk.

A programban részt vevők közül 7 fő állatgondozó az önkormányzat mezőgazdasági telephelyén (Dr. Földi János 57.) állatgondozói feladatok ellátását végezte.
A mezőgazdasági programban előállított érték összesen 18.689.123 Ft.

Szociális program:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00099 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **53 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2021.03.01.-2022.02.28.-ig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **52 fő** volt.

A programban dolgozó 17 fő az árok és csatornarendszert folyamatosan járva eltávolította az iszaplerakódásokat évente több alkalommal. A program részt vevők további feladatai a közutak környezetének rendezése útpadkák rendbetétele volt.

A hulladékmentesítést további 33 fő végezte a program teljes futamideje alatt. Évről évre jelentős problémát okoznak az illegális hulladéklerakó helyek, amelyek, kül- és belterületen egyaránt jelen vannak. Ezért kiemelt figyelmet fordítottunk az illegálisan lerakott, elhagyott hulladék, építési törmelék felszámolására (felszedése, kezelése, elszállítása), megakadályozva az ismétlődő lerakásokat, illetve az újak kialakulását. Összesen: 1864 m3 hulladékot távolítottunk el a közterületekről, ami átszámítva kb. 3 tonna.

A program megvalósítását 2 fő szakképzett közfoglalkoztatott segítette.

Helyi sajátosságokra épülő program:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00100 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **21 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2021.03.01.-2022.02.28.-ig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **21 fő** volt, így ez a program **100 %** feltöltöttséggel zárult.

A programban dolgozó segédmunkások a gyümölcsök feldolgozását végezték, az önkormányzat saját lekvárfőző üzemében (Hajdúhadház, Mester u. 33.), ehhez a mezőgazdasági programban megtermelt gyümölcsöket használtuk fel. Ezen felül a citromfű ápolását, illetve betakarítását végezték, továbbá vesszőt és csalánt gyűjtöttek.

II. HOSSZABB IDŐTARTAMÚ KÖZFOGLALKOZTATÁSI PROGRAMOK

Intézményi közfoglalkoztatási programok (100 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00233 ügyirat számú Hatósági szerződés alapján **100 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2021.03.01.-től 2022.02.28.-ig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **100 fő** volt.

A foglalkoztatottak intézményi takarító, kisegítő, illetve általános adminisztrátori munkákat végeztek a város közintézményeiben: Polgármesteri Hivatal, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Hajdúhadházi Városi Óvoda. A foglalkoztatás adminisztrációs feladatainak ellátásához 2 fő adminisztrátort foglalkoztatott az önkormányzat.

Képzések:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00237 ügyirat számú Hatósági szerződés alapján **20 fő** alapkompetencia képzésére nyílt lehetőség 2021.06.01. napjától 2021.09.13. napig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **17 fő** volt.
A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 6 244 640 Ft összegű támogatásban részesült.
A programhoz saját forrás biztosítására nem volt szükség.

Az alapkompetencia fejlesztő képzéseken részt vevők a program keretin belül elsajátították azokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerezték a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciákat. A program célja a meglévő ismeretek bővítése, képességek fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása.

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00238 ügyirat számú Hatósági szerződés alapján **20 fő** alapkompetencia fejlesztő képzésére nyílt lehetőség 2021.11.10. napjától 2021.12.15. napig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **17 fő** volt.
A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 2 204 640 Ft összegű támogatásban részesült.
A programhoz saját forrás biztosítására nem volt szükség.

Az élelmiszer eladó képzéseken részt vevők a program keretein belül elsajátították azokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek. Elsajátították egy olyan szakma ismereteit, amely által egy piacképes szakmához jutottak

Foglalkoztatáspolitikai eszközök és munkaerő-piaci programok

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya által a 2021. évről készített tájékoztató alapján a **foglalkoztatáspolitikai eszközöket és munkaerő-piaci programokat** az alábbiak szerint kívánjuk bemutatni:

A nyilvántartott álláskeresők munkába történő visszatérését segítik a foglalkoztatási - és felnőttképzési támogatások, amelyek nagy része munkaerő-piaci programok keretében valósul meg. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya a másodlagos munkaerő-piacon történő támogatott elhelyezkedéssel - melyre a közfoglalkoztatás nyújt lehetőséget - próbálja az álláskeresőket visszasegíteni az elsődleges munkaerőpiacra.

Képzések elősegítése

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 5.2.1-14), az „Út a munkaerőpiacra" (GINOP-5.1.1-15) kiemelt projekt munkaerő-piaci program, valamint a TOP-5. 1.1-15-HB1-2016-00001 azonosítószámú „Hajdú-Bihar megyei foglalkoztatási megállapodás, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés" című projekt, valamint a TOP-5.1.2-16-HB1-2017-00003 „Foglalkoztatási együttműködések a Dél-Nyírségi paktumterületen" című projekt keretében 2021.évben nem indított támogatott képzést.
A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program-6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése" kiemelt projekt keretein belül 2021. évben kettő tanfolyam

valósult meg. A közfoglalkoztatási programok keretében, amelyekben a képzés időtartama teljes mértékben kitölti a munkavégzés időtartamát, tehát a közfoglalkoztatottak munkavégzési kötelezettségüket a képzésen való részvétellel teljesítik.
Hajdúhadház Város Önkormányzata, mint közfoglalkoztató segítette a képzések megvalósulását.
Alapkompetencia fejlesztés és az élelmiszer eladó tanfolyamokon a 2021. évben 38 fő vett részt, melyből 5 fő a képzést nem fejezte be.
A képzésben résztvevő álláskeresők közül 37 fő hajdúhadházi lakos volt.

Önfoglalkoztatók kompenzációs támogatása

Az új támogatási formáról a 10/2021. (VI.7.) Korm. rendelet rendelkezett.

A támogatás célja a Korm. rendeletben meghatározott önfoglalkoztatók — koronavírus okozta veszélyhelyzet és az annak kapcsán elrendelt egyes intézkedések, korlátozások következtében — veszélyeztetett vállalkozások fennmaradásának elősegítése, egyszeri kompenzációs támogatás nyújtásával.

Az önfoglalkoztatók egyszeri kompenzációs támogatására jogosult az az önfoglalkoztató, aki megfelel a munkaerőpiaci program hirdetményében közzétett feltételeknek, így többek között annak, hogy (a Korm. rendelet 1.§-án alapulóan):
a) a Korm. rendelet 1. melléklete szerinti főtevékenységet folytat,
b) a veszélyhelyzet ideje alatt egyes gazdaságvédelmi intézkedésekről szóló 485/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 485/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet] alapján nem minősül kifizetőnek (azaz adókedvezményre nem jogosult és nincs – és az őt érintő korlátozás időtartama alatt sem volt – munkavállalója),
c) a 485/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 14. § szerinti bértámogatás igénybevételére nem jogosult (és az őt érintő korlátozás időtartama alatt sem volt jogosult), és
d) vállalja, hogy a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet) szerinti veszélyhelyzet megszűnését követő két hónapig a vállalkozását nem szünteti meg és nem szüneteltei. (E fenntartási kötelezettség kapcsán: a szüneteltetés a veszélyhelyzet időszaka alatt nem tilalmazott, tehát a szüneteltetés tilalma csak a veszélyhelyzet megszűnését követő két hónapnyi időtartamra vonatkozik.)

Az önfoglalkoztatók kompenzációs támogatásának mértéke a hirdetmény megjelenésekor érvényes garantált bérminimum egyhavi összegével egyezik meg, azaz 219 000 Forint, mely összeg támogatásként, egy összegben kerül folyósításra.
2021. évben 89 fő részesült önfoglalkoztatók kompenzációs támogatásában, melyből 40 fő hajdúhadházi lakos volt.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló bérköltség és bértámogatás

A foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás célja, hogy elősegítse azon hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatását, akik életkoruk, képzettségük, a megfelelő munkatapasztalat hiánya, megváltozott munkaképességük és más tartós hátrányból adódóan ezen támogatás nélkül a munkaerő-piacon nem, vagy csak a többi munkavállalóhoz képest nehezebben találnának munkát.

A kialakult járványhelyzet a foglalkoztatást a 2021. évben is nagymértékben befolyásolta. A kormányzat a munkahelyek megtartására, valamint a munkahelyteremtés elősegítésére több,

speciális támogatási formát dolgozott ki és tette elérhetővé a foglalkoztatók számára már 2020. évben is.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a veszélyhelyzet idején történő **csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatása** a veszélyhelyzet időtartama alatt vagy a veszélyhelyzet megszűnését követő legfeljebb 1 hónap időszakában kérelmezhető támogatás. Célja a munkavállaló átmeneti gazdasági nehézség miatt veszélyeztetett munkahelye megőrzésének segítése olyan -a munkaideje csökkentésével létrejövő, de anyagilag részben kompenzált - rövidített munkaidős foglalkoztatással, melynek megvalósításában mind az állam, mind a munkaadó, mind a munkavállaló közreműködik.

Az **ágazati bértámogatás** célja volt, hogy a veszélyeztetett szektorokban (vendéglátás, szabadidős tevékenység) érintett munkáltatók ágazati bértámogatásának szakmai lebonyolítása a hagyományos munkaügyi tevékenységgel harmonizáltan valósuljon meg, úgy, hogy szakmai többlete érvényesüljön, lépései, eredményei elkülönítetten megmutathatók legyenek és az állami foglalkoztatási szerv egységei szakmailag egységesen járjanak el a megvalósítása során. A vendéglátás és a szabadidős tevékenység területén a - koronavírus okozta veszélyhelyzet és az annak kapcsán elrendelt egyes intézkedések következtében veszélyeztetett - munkahelyek megóvása.

A kutatási, fejlesztési és innovációs (KFI) szektor magasan képzett munkavállalóinak bértámogatása. A munkaadó részére a Korm. rendeletben meghatározott, a KFI szektorban dolgozó (tehát már munkaviszonyban álló) személy foglalkoztatásához a KFI szektorban foglalkoztatott (például mérnökök, fejlesztők , informatikusok) átlagos bruttó munkabérük (670.000 Ft/hó/fő) szuperbruttó összegének (797.300 Ft/fő/hó) 40 %-os mértékéig nyújtható támogatás, vagyis legfeljebb 318.920 Ft/hó/fő összegű támogatás nyújtható 3 hónapos időtartamra, ha a munkaadó vállalja a személy továbbfoglalkoztatását legalább a támogatás időtartamával megegyező időtartamig.

Vállalkozások munkaerő támogatása és munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatások

A kormány újabb segítségként kiegészítette a Vállalkozások munkaerő támogatása című programot az alacsony iskolai végzettségűek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatásával (2021. szeptember 15. napjától), továbbá, a szakképzett fiatalok munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatásával (2021. november 1. napjától), valamint a hátrányos helyzetűek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatásával (2021. december 1. napjától).

Munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatás (alacsony iskolai végzettségűek)

A munkaadók munkaerőpiaci programban az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalhoz benyújtott kérelem alapján kaphatnak munkatapasztalat szerzést elősegítő támogatást, ha alacsony iskolai végzettségű álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében, teljes munkaidőb
en, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben és vállalják, hogy elősegítik a munkavállaló támogatás nélküli képzését.

Fiatal szakképzettek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatása

A munkaadók munkaerőpiaci programban az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalhoz benyújtott kérelem alapján kaphatnak támogatást, ha 30. életévét be nem töltött és utolsó szakképzettségét (iskolarendszerben vagy felnőttképzésben szakképesítést, szakképzettséget szerzett vagy felsőfokú végzettségű) 2011-ben vagy azóta megszerzett álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben. Elvárás, hogy a foglalkoztatott személy a 2011-ben vagy azóta megszerzett (valamelyik, tehát nem feltétlenül az utolsóként szerzett) szakképesítésének/szakképzettségének megfelelő foglalkoztatásra kerüljön sor a munkaadónál.

Hátrányos helyzetűek munkatapasztalat-szerzést elősegítő támogatása

A munkaadók a munkaerőpiaci programban az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalhoz benyújtott kérelem alapján kaphatnak támogatást, ha az alábbi hátrányos helyzetű (azaz a támogatás kérelmezésekor a támogatásról szóló Hirdetményben részletezett alábbi hátrányok valamelyikével bíró), nyilvántartott álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben:
- a 25-30 év közötti pályakezdő álláskeresők közül azok, akik a szakképzett fiatalok munkatapasztalat-szerzési támogatása feltételeinek nem felelnek meg,
- azok a nyilvántartott álláskeresők, akik a megelőző 12 hónapon belül csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban részesültek; illetve gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási díjban, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban, gyermekek otthongondozási díjában részesültek, vagy részesülnek,
- a tartósan (legalább 6 hónapja, folyamatosan) nyilvántartott álláskeresők,
- az 50 év feletti, nyilvántartott álláskeresők,
- a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethető (a közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett) nyilvántartott álláskeresők.

Vállalkozások munkaerő támogatása

A munkaadók az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatalhoz benyújtott kérelem alapján vissza nem térítendő támogatást kaphatnak, ha az állami foglalkoztatási szervnél regisztrált 25 év alatti vagy legalább 1 hónapja nyilvántartott álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében.

A támogatás folyósítási időtartama a korábbi fix 6 hónap helyett, 2022. április 18. napjától legfeljebb 6 hónap lehet.
A támogatás mértéke a foglalkoztatót terhelő bérköltség (bruttó bér és ténylegesen átutalásra kerülő szociális hozzájárulási adó) 50%-a, de teljes munkaidős foglakoztatás esetén 2022. február 1. napja után megállapított támogatásoknál legfeljebb 150 ezer Ft havonta.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya az 2021. évben a rendelkezésre álló támogatási forrásaiból elsősorban a foglalkoztatás növekedését próbálta elősegíteni. Az uniós és hazai forrásokból 317 fő foglalkoztatását valósították meg különböző bérköltség támogatásokkal.

Vállalkozóvá válás támogatása

Ez a támogatási forma azoknak az álláskeresőnek javasolt, akiknek vállalkozási szándéka van, mert önmaguk foglalkoztatását így szeretnék megoldani.

„Közfoglalkoztatásból a versenyszférába" segítő központi munkaerőpiaci program

A támogatás a közfoglalkoztatottat ösztönzi a versenyszférában történő elhelyezkedésre olyan módon, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedése esetén, elhelyezkedési juttatásban részesül. A 2021. évben 12 hajdúhadházi lakos részesült ebben a támogatásban.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya által a 2021. évről készített tájékoztatóban foglaltak szerint:

Hajdúhadház területe a mezőgazdasági termelés és az ehhez kapcsolódó élelmiszeripar, valamint az ipar szerepe kiemeltnek tekinthető a foglalkoztatás szempontjából. A város megfelelő adottságokkal rendelkezik talajviszonyaival, mind éghajlati viszonyaival a gyümölcs és szőlő termesztéséhez. Az állattenyésztésben elsősorban a juh és szarvasmarha tartás a jellemző. A korábbi kedvezőtlen foglalkoztatottsági mutatók javulása a városban működő vállalkozások versenyképességének erősödésének és az új munkahelyek létrejöttének köszönhető. Hajdúhadház földrajzi elhelyezkedéséből adódóan, Debrecen és Nyíregyháza közelsége szintén jó hatással van a foglalkoztatásra, mivel a napi munkába járás mindkét város munkáltatóihoz biztosított tömegközlekedés igénybevételével is. Az utóbbi években számos olyan beruházás valósult meg Hajdúhadházon, mely a népességmegtartó-erő tekintetében javulást eredményezett, a város közelmúltját a városiasodás, a fejlesztés és a fejlődés jellemzi.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályán 2021. év 1-12. hónapjában 1 018 álláshely állt rendelkezésre. A támogatott álláshelyek száma a vizsgált időszakban 949 volt, amely 173 munkalehetőséggel kevesebbet jelentett, mint az előző év
azonos időszakában. A bejelentett nem támogatott álláshelyek (69 fő) számában nagymértékű csökkenés mutatkozott a 2020. évi (193 fő) adatokhoz képest.

A fent említett álláslehetőségek nagyobb részét a Hajdúhadházi Járási Hivatal ellátási területén működő cégek jelentették be.

Az alábbi ábra a településen működő regisztrált gazdasági szervezetek számát mutatja be, 2021. évi adatokkal a megyei és járási számokkal összehasonlítható módon.

KSH 2021. év	´ erület (dec.31.állapot)		
Gazdálkodási formák 2014-től	Hajdú-Bihar megye	Hajdúhadházi járás	Hajdúhadház
Önálló vállalkozó	84403	2644	1312
Társas vállalkozás	18866	402	136
Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek	489	17	8
Nonprofit és egyéb nem nyereségérdekelt szervezet	5451	107	52
Egyéb gazdasági szervezet	180	10	5
Mindösszesen Gazdálkodási formák 2014-től	**109389**	**3180**	**1513**

Forrás: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának tájékoztatója – Hajdúhadház 2021. évi munkaerőpiaci helyzetéről

Az alábbi táblázat a regisztrált gazdasági szervezeteket tartalmazza, a foglalkoztatottak száma szerinti csoportosításban.

Összes szervezet (év végi állapot)

	Terület (dec.31.állapot)		
Létszámkategória	**Hajdú-Bihar megye**	**Hajdúhadházi járás**	**Hajdúhadház**
Ismeretlen és 0 fő	60191	1673	878
1-4 fő	44665	1382	582
5-9 fő	2266	59	24
10-19 fő	1107	36	12
20-49 fő	730	20	12
50-249 fő	364	9	5
250 fő felett	66		
Mindösszesen Létszámkategória	109389	3180	1513

Forrás: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának tájékoztatója – Hajdúhadház 2021. évi munkaerőpiaci helyzetéről

Az őszi rövidtávú munkaerőpiaci prognózis felmérés 2021. évben szeptember-október hónapokban zajlott, amelyet a munkaügyi szervezet immár 15 éve a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság- és Vállalkozáselemező Intézetével (GVI) közös kutatási program keretében végez.

Az éves rendszerességgel lebonyolított (immáron tavaszi és őszi) prognózisfelmérések legfőbb célja a munkaügyi szervezet szempontjából a munkaerőpiacon zajló változások és a munkáltatók emberi erőforrással történő gazdálkodásának megismerése, emiatt a kérdőíven

szereplő kérdések többsége erre irányul. A felmérés emellett természetesen kiterjed a bevont cégek gazdasági helyzetének, ezen belül a konjunkturális helyzetének, a kapacitáskihasználtságuknak, a termelési volumenüknek, beruházásaiknak az alakulására is. Ezen tényezők együttes megismerése révén prognosztizálható a régió főbb munkaerőpiaci folyamatainak alakulása, leírhatóak a rövidtávon várható változások, nyomon követhetőek a foglalkoztatásban jelentkező tendenciák.

Az országos szintű reprezentatív felmérés a versenyszféra gazdálkodó szervezeteire – a mikro- vállalkozásoktól kezdve a több száz főt foglalkoztató nagy cégekig – terjedt ki. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal járási hivatal foglalkoztatási osztályainak dolgozói és a kamara munkatársai 6 691 céget (35-tel többet, mint egy évvel korábban) kerestek fel. A kérdések 2021. év tény- és várható adataira, valamint a következő évi várakozásokra terjedtek ki. A munkáltatók arról nyilatkoztak, hogyan alakul cégüknél a foglalkoztatottak létszáma, terveznek-e létszámcsökkentést, illetve létszámfelvételt, milyen nagyságrendben, milyen munkakörökben.

A megkérdezettek statisztikai állományi létszámát gazdasági áganként vizsgálva megállapítható, hogy 2021. évben összességében 0,67%-os növekedés volt tapasztalható a 2020. évhez képest, ami összességében 130 főt jelentett. Az előbbi időszakban a legnagyobb létszámnövekedés 143 fővel a feldolgozóiparban volt, ugyanakkor a legnagyobb számú 62 fős létszámcsökkenés az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatban realizálódott. A 2021. év szeptemberi létszámokhoz képest 2022. év szeptemberére összességében növekedés várható, amelynek mértéke 2%-os és 398 fővel több foglalkoztatottat jelent. Ezen időszakban inkább az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágazatra, valamint a mezőgazdaságra jellemző a leépítés (13 fővel, illetve 10 fővel), míg a feldolgozóiparban 160 fős növekedés várható.

A választ adó 88 cég, melyek a kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatban működnek 2022. évben 2020. év decemberéhez képest 122 fős növekedéssel számol. A feldolgozó iparban összességében 303 fős növekedést prognosztizálnak, amelyből a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása, a gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása, valamint az élelmiszer, ital, dohánytermék gyártása ágakban, sorrendben 89 fős, 85 fős, valamint 62 fős növekedéssel, míg a textília, ruházat, bőr, és bőrtermék gyártása ágban 62 fős csökkenéssel számolnak a választ adó munkáltatók. Az ágazatokban összességében 2,7%-os, 528 fős növekedés valósulhat meg, így a statisztikai létszám az előrejelzések szerint 19 995 fő lehet.

A létszámmozgást tervező és a várható létszámváltozást is megadó cégek száma 342 db volt, akiknek a 62,9%-a létszámmozgást tervezett 2021. évre. Létszámcsökkenést 178 cég, míg létszámfelvételt 199 cég tervezett.

Mobilitási támogatások

<u>Álláskeresőnek nyújtható mobilitási támogatás</u>

Munkaerőpiaci programban meghatározottak szerint, foglalkoztatásra irányuló jogviszony létrehozása esetén, a jogviszony létesítésének napjáig benyújtott kérelem alapján <u>mobilitási támogatás nyújtható az álláskeresőnek</u>, ha

a) az állandó lakhelyétől legalább 60 km-re lévő településen található a munkavégzés helye, <u>a lakhatásának biztosítására</u>,
b) a lakhelyétől 60 km-nél közelebbi, de a lakhelyétől eltérő településen található a munkavégzés helye, <u>a munkába járás biztosítására</u>.

Lakhatási támogatás annak az álláskeresőnek nyújtható,

a) akit legalább egy hónapja álláskeresőként nyilvántartanak,
b) aki legalább hat hónap időtartamra szóló és legalább heti húsz óra munkaidejű foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesít,
c) aki nem rendelkezik lakóingatlannal a munkavégzés helyén, valamint olyan településen, amelynek a munkavégzés helyétől való távolsága nem éri el a 60 km-t.

A támogatás mértéke, időtartama:

Álláskeresőnek lakhatási támogatás munkaerőpiaci programban meghatározottak szerint, legfeljebb egy évi időtartamra nyújtható, a lakásbérleti díj tekintetében havonta, legfeljebb a kötelező legkisebb munkabér 70 %-ának megfelelő összegben.
Amennyiben a támogatási kérelem mellékleteként benyújtott bérleti szerződésben megállapított havi lakásbérleti díj összege kevesebb, mint a havonta nyújtható lakhatási támogatás maximum összege, akkor maximum a bérleti szerződésben szereplő bérleti díj összegéig ítélhető meg a lakhatási támogatás havi összege.
Amennyiben ugyanazon ingatlanba több bérlő költözik és közös bérleti szerződés kerül aláírásra, úgy a bérleti szerződésben szereplő, egy összegben megállapított bérleti díj arányosításra kerül a bérlők között. Ennek megfelelően az egy összegben megállapított bérleti díj összege egyenlő arányban oszlik meg a bérleti szerződésben szereplő bérlők között. Nincs relevanciája annak, hogy a bérlők közül hány fő igényli/jogosult igényelni a támogatást.
A támogatás nem folyósítható azon időszakra, amelyre a támogatott lakóingatlan vonatkozásában bérleti díj fizetési kötelezettség nem terheli (mert az adott hónapban esetleg nincsen megfelelő lakóingatlan bérlet).
Támogatás kizárólag belföldön való munkavégzés érdekében, és csak belföldi ingatlanra igényelhető.

Foglalkoztatónak nyújtható mobilitási támogatás

Munkaerőpiaci programban meghatározottak szerint, a foglalkoztatásra irányuló jogviszony ideje alatt, utazási támogatás nyújtható a foglalkoztatónak, annak a foglalkoztatotti létszámnak az erejéig, mely megegyezik azon álláskeresők számával, akikkel a foglalkoztató a kérelem benyújtását megelőző három hónapban Flt. szerinti munkaviszonyt létesített, ha

a) a foglalkoztatottjának a lakhelyétől eltérő településen található a munkavégzés helye, és
b) a munkába járás biztosításáról a foglalkoztató gondoskodik.

Foglalkoztatónak nyújtható utazási támogatás esetén az a foglalkoztató részesülhet támogatásban, aki

a) megfelel a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság tevékenységéről szóló kormányrendelet alapján a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményének,
b) megfelel a járási hivatal által nyújtott korábbi támogatás tekintetében a vállalt kötelezettségek teljesítése kapcsán lefolytatott ellenőrzésen,
c) a kérelem benyújtását megelőző hat hónapban eleget tett a munkaerőigény bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, és
d) megfelel a 100/2021. (II. 27.) Korm. rendeletben, illetve a munkaerőpiaci programban foglalt feltételeknek. [100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 23. §; 47. § (5) bekezdés]

A foglalkoztatónak a kérelem benyújtásakori statisztikai állományi létszámot a támogatás ideje alatt fenn kell tartani.
Amennyiben a támogatásban érintett foglalkoztatott(ak) tartós távolléte következik be (folyamatos, harminc napot meghaladó táppénz, fizetés nélküli szabadság, szabadságvesztés

büntetés időtartama, előzetes letartóztatás, stb.) a kieső személy(ek) harminc napon belül pótolható(k). Amennyiben a foglalkoztató a megadott határidőn belül a kieső létszámot nem pótolja, akkor a hatósági szerződés módosításával az adott személy(ek) után járó támogatás folyósítását meg kell szüntetni. (Kivéve, ha a foglalkoztató nyilatkozik, hogy a támogatási időtartam alatt az adott személy(ek)re igénybe kívánja venni a támogatást, pl. 30 napot meghaladó táppénzes állomány utáni ismételt munkába állás okán.)

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	1 034	221
2017	937	143
2018	1 003	133
2019	793	126
2020	1 004	139
2021	928	119
2022	*957*	*102*
2023	*975*	*103*
2024	*869*	*74*

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

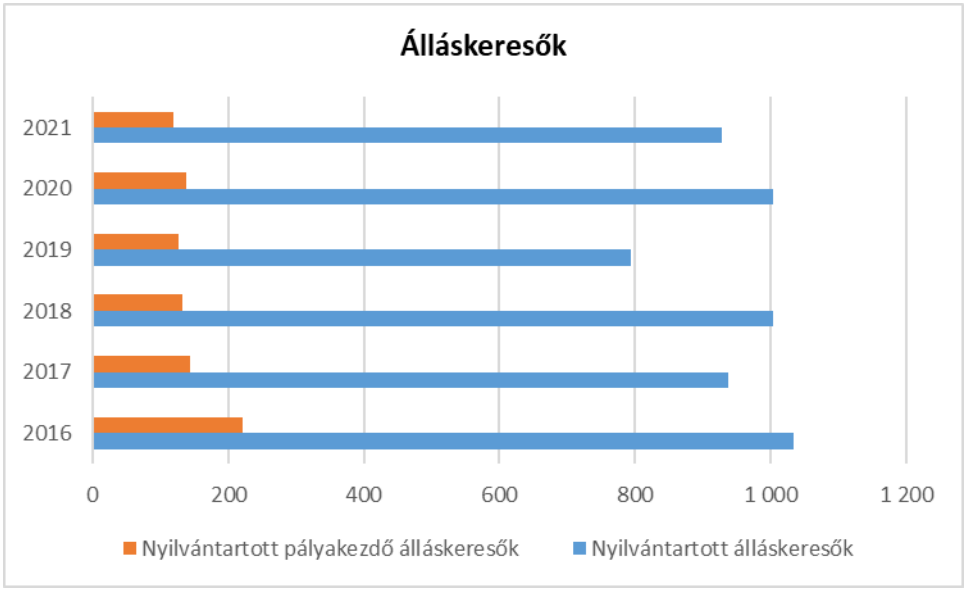

A fenti táblázat és a hozzá kapcsolódó diagram jól szemlélteti a Hajdúhadházi nyilvántartott álláskeresők és azon belül a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számát. A vizsgált időszakban a nyilvántartott ***pályakezdő álláskeresők*** száma 2016-ban volt a legmagasabb és ***2024-ben*** a legalacsonyabb. Megállapítható, hogy a pályakezdő álláskeresők ***aránya*** a 2021. évben 12, 82 %-ra, a ***2022. évben 10,65 %-ra, a 2024. évben 8,52 %-ra*** csökkent.

„A nyári diákmunka elősegítése" elnevezésű munkaerőpiaci program

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya által a 2021. évről készített tájékoztatóban foglaltak szerint:

A program célja, hogy az inaktív fiatalok száma ne növekedjen tovább. A program ennek megfelelően – prevenciós jelleggel – már diákkorban elő kívánja segíteni a fiatalok munkához jutását és ezzel a korai munkatapasztalat mellett a jövedelemszerzés lehetőségét is. A munka révén szerzett korai sikerélmény elősegíti – különösen a halmozottan hátrányos családban élők körében – a későbbi munkaszocializációs folyamatot is.

A program ezen felül biztosítani kívánja az önkormányzatoknál és a 100%-ban önkormányzati fenntartású intézményekben a nyári szabadságolási időszakban jelentkező kisegítő munkaerő igényének kielégítését is.

A program célcsoportjába azok a fiatalok tartoznak, akik:
- nappali tagozaton tanuló diákok,
- a program kezdő időpontjában idősebbek 16 évnél, de a program befejezésekor sem töltik még be a 25. életévüket,
- közvetítést kérőként kérték nyilvántartásba vételüket,
- foglalkoztatásra irányuló, vagy vállalkozási jogviszonnyal nem rendelkeznek.

A program elemei:

a) Munkaerő-piaci szolgáltatások

A Foglalkoztatási Osztály a program keretében a közvetítést kérőként regisztrált diákok számára általános és a helyi sajátosságokra is kitérő munkaerő-piaci információt nyújtott. Ezt követően a beérkezett munkaerőigények alapján munkaerő közvetítést végzett a legoptimálisabb elhelyezés érdekében.

b) A foglalkoztatást elősegítő bérköltség támogatása

Tekintettel arra, hogy a diákok csak a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkaviszonyban foglalkoztathatóak, ennek megfelelően támogatás az önkormányzatok, önkormányzati fenntartású intézmények, számára csak a munkaviszony keretében történő foglalkoztatáshoz nyújtható. A foglalkoztatás támogatása legfeljebb két hónapra, maximum a bérköltség 100 %-áig, napi hat órás munkaviszonyban történő foglalkoztatással valósítható meg. A program 2021. július 01-től 2021. augusztus 31-ig tartott.

A program keretében a 2021. évben 80 fő hajdúhadházi diák került bevonásra.

Fiatalok képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférése

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Szakképző Iskolája a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzéseket indít a fiatalok számára.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Szakképző Iskolája 2021. évi képzései között szerepelt a kőműves, a szociális gondozó és ápoló, a festő és eladó képzés, a HÍD II. képzés.

Az intézmény a fenti képzéseken túl megvalósította a Dobbantó programot, melynek keretében szervezett alapkompetencia-fejlesztés célja, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, magatartási és tanulási zavarokkal küzdő, az iskolai rendszerű oktatásban lemaradó vagy a rendszerből már kisodródott 16. életévüket betöltött fiatalokat felkészítse a szakmatanulásra. A Dobbantó program kimeneti követelménye tehát az, hogy az érintett diák megtalálja a számára vonzó részszakmát, valamint rendelkezzen e részszakma tanulásának megkezdéséhez szükséges kompetenciákkal, illetve azokkal a kompetenciákkal, amelyek szakmától függetlenek, minden szakma elsajátításához szükségesek.
A programban mentortanár közreműködésével minden tanuló egyéni, a saját képességeinek és terveinek megfelelő fejlesztés révén éri el ezt a kimenetet. A Dobbantó program képzési ideje rugalmas, addig tart, ameddig a tanuló felkészül a műhelyiskolai továbbképzésre.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Szakképző Iskolájában 2022 szeptemberében továbbra is folytatódik a kőműves képzés, a festő, mázoló, tapétázó képzés, a szociális ápoló és gondozó képzés, valamint kereskedelmi értékesítő képzés is indult.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2017. január 01-től gyakorlati képzőhelyként vesz részt a Berettyóújfalui SZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájának szociális gondozó és ápoló képzésében. Tanulószerződés alapján a gyakorlati képzés során, az ápolási és gondozási feladatokat valósítja meg. 3 külsős teljesítési megbízott bevonásával valósul meg az ápolási gyakorlat, a gondozási és szervezési feladatok pedig az intézmény keretében szerveződnek. A hallgatók minden pénteken vesznek részt a gyakorlaton. Részükre tanulószerződéses pénzbeli juttatás és kedvezményes étkezés kerül megfizetésre és biztosításra. 2021-ben 48 fővel volt tanulószerződése az intézménynek.

A szakképzési törvény változásával a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ az illetékes kamaránál kérte a Duális képzőhely minősítést, így 2021. szeptemberében 32 fővel kötöttek szakképzési munkaszerződést. 2021. november 01-től már csak 12 fő gyakorlati képzését biztosították a hatályos jogszabályoknak megfelelően. A gyakorlati oktatásba külsős megbízott is bevonásra kerül, a szakemberek szorosan együttműködnek a tanulók érdekében, heti 3 napon keresztül.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A nyilvántartott álláskeresők munkába történő visszatérését segítik a foglalkoztatási - és felnőttképzési támogatások, amelyek nagy része munkaerő-piaci programok keretében valósul meg. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya a másodlagos munkaerő-piacon történő támogatott elhelyezkedéssel - melyre a közfoglalkoztatás nyújt lehetőséget - próbálja az álláskeresőket visszasegíteni az elsődleges munkaerőpiacra. A településen megvalósuló foglalkoztatáspolitikai eszközökről és munkaerőpiaci programokról a 3.2. pont c) alpontja keretein belül részletes tájékoztatást adtunk.

Kistermelővé válás támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a kistermelővé válás helyi támogatásának szabályait a 16/2015.(III.26.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2015. április 01. napján lépett hatályba.

A Rendelet megalkotásával az Önkormányzat a Hajdúhadházon élő, bejelentett állandó lakóhellyel rendelkező, szociálisan rászoruló, önmagukat és családjukat kistermelői tevékenységből eltartani szándékozók számára nyújt anyagi támogatást. Ezen támogatás célja, hogy az önkormányzat anyagi segítséget nyújtson a kistermelővé válás feltételeinek a megteremtéséhez. A rendelet lehetőséget biztosít az arra jogosultak számára az öngondoskodás révén történő létfenntartásra. A támogatás gazdasági hatása abban érhető tetten, hogy a támogatást igénybe vevők bekapcsolódnak a gazdaság vérkeringésébe az általuk megtermelt és feldolgozott termékek értékesítésével.

A támogatás alsó határa 100.000.- Ft., felső határa 350.000.- Forint. A támogatás a kistermelővé váláshoz szükséges saját erő kiegészítésére szolgál.

Kistermelővé válás támogatásában a 2021. évben 1 fő, összesen 350.000,- Ft összegű támogatásban részesült. Elutasító döntés nem volt. A ***2022. évben 1 fő*** részesült kistermelővé válás helyi támogatásában 350.000,- Ft/fő összegben.

Kistermelővé válás helyi támogatása iránt a 2023. évben és a 2024. évben sem érkezett be kérelem, ezért ez a helyi támogatási forma 2025. január 31. napjával megszüntetésre került.

Vállalkozóvá válás támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a vállalkozóvá válás helyi támogatásának szabályait a 7/2017.(III.14.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2017. április 01. napján lépett hatályba.

A rendelet célja, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdúhadház közigazgatási területén működő vállalkozások létrehozásához hozzájáruljon. A rendelet ösztönözni kívánja Hajdúhadház Város polgárait arra, hogy tegyenek meg minden tőlük elvárhatót annak érdekében, hogy saját maguk és családjuk eltartásáról vállalkozói tevékenységből származó bevételből tudjanak gondoskodni. A rendelet célja a szociálisan rászoruló egyének és családok megélhetését segíteni, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni. Az Önkormányzat az öngondoskodáshoz való hozzájárulásként a rászoruló lakosokat vállalkozóvá válásuk érdekében támogatásban részesítheti.

Az Önkormányzat által nyújtott támogatás formája működési támogatásnak nem minősülő, vissza nem térítendő, végleges juttatás. A támogatás alsó határa 100.000 - Ft., felső határa 300.000 - Forint. A támogatás az egyéni vállalkozóvá váláshoz szükséges saját erő kiegészítésére szolgál.

Támogatásra, az igénylés benyújtása időpontjában Hajdúhadház Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező, rászoruló természetes személy jogosult, aki

a) rendelkezik a vállalkozói tevékenység végzéséhez szükséges okirattal és a vállalkozói okirat alapján a vállalkozói tevékenységét a kérelem benyújtását megelőző 2 hónapon belül kezdte meg, vagy
b) rendelkezni fog a vállalkozói tevékenység végzéséhez szükséges okirattal és azt a kérelem beadásától számított 3 hónapon belül bemutatja.

A támogatás csak olyan igénylő részére nyújtható, akinek az önkormányzattal szemben semmilyen tartozása nem áll fenn.

Nem állapítható meg támogatás, ha a Képviselő-testület által a támogatás céljára biztosított keret összeg elfogyott.

A támogatás megállapítása során rászorulónak kell tekinteni azt a személyt, illetve családot, ahol az egy főre jutó havi nettó jövedelem a kérelem benyújtását megelőző három hónap alapján nem haladja meg a 270.000,- Forintot.

Vállalkozóvá válás támogatása iránti kérelem a 2021. évben nem érkezett, a 2022. évben január 1-2022. szeptember 30. napjáig terjedő időszakban 3 fő részesült vállalkozóvá válás helyi támogatásában 300.000,- Ft/fő összegben. *Vállalkozóvá válás helyi támogatásában 2022. évben mindösszesen 3 fő részült, a 2023. évben 1 fő, 2024. január 1-2024. november 5. napjáig 3 fő (300.000,- Ft összegű támogatás).*

A vállalkozóvá válás helyi támogatása iránti kérelmek alacsony számára való tekintettel ez a helyi támogatási forma 2025. január 31. napjával megszüntetésre került.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata és intézményei nem rendelkeznek a mélyszegénységben élők, romák önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatására vonatkozó adatokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a és 9. §-a definiálja a közvetlen hátrányos megkülönböztetést és a közvetett hátrányos megkülönböztetést:

„8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetés*nek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt*

a) neme, ***illetve ennek megfelelő identitása,***
b) faji hovatartozása,
c) bőrszíne,
d) nemzetisége,
e) nemzetiséghez való tartozása,
f) anyanyelve,
g) fogyatékossága,
h) egészségi állapota,
i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
j) politikai vagy más véleménye,
k) családi állapota,
l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
m) szexuális irányultsága,
n) ***-***
o) életkora,
p) társadalmi származása,
q) vagyoni helyzete,

r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,

s) érdekképviselethez való tartozása,

t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága)

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

***9. § Közvetett hátrányos megkülönböztetés**nek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne."*

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy Hajdúhadházon a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés érvényesülne.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ közreműködésével, a J+Z Lux Bt., mint képző intézmény 2021. évben a GINOP-6.1.2-15-2015-00001 azonosító számú **„Digitális szakadék csökkentése"** című kiemelt projekt keretében tartott képzésén a 16-65 éves korú személyek közül 23 fő fogyatékkal élő, csökkent munkaképességű és nyugdíjas személy vett részt az okoskészülékek kezelésének megismerésében és az internet használat elsajátításában. A teljes képzési idő 2 x 35 óra volt.

A Csokonai Művelődési Házban a 2021. évben megszervezett számítógép kezelő tanfolyamon 1 csoport keretében 22 fő vett részt 4 alkalommal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj, ***kiemelt ápolási díj, emelt összegű ápolási díj***, települési támogatás.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók: települési támogatás
- Természetbeni ellátás: a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1034	12,47%	140	13,54%
2017	937	11,37%	165	17,61%
2018	1003	12,16%	196	19,54%
2019	793	9,56%	172	21,69%
2020	1004	12,15%	220	21,91%
2021	928	11,23%	215	23,17%
2022	*957*	*11,47%*	*210*	*21,94%*
2023	*975*	*11,75%*	*239*	*24,51%*
2024	*869*	*10,48%*	*224*	*25,78%*

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

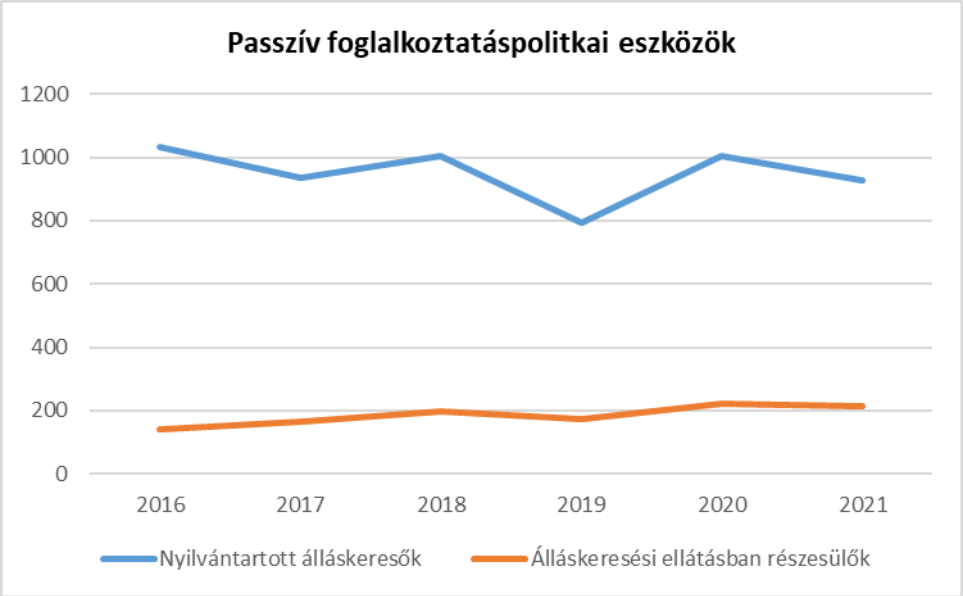

A 3.3.1. számú táblázat és a kapcsolódó diagram adatai alapján megállapítható, hogy az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált időszakban 2016-ban volt a legalacsonyabb 140 fővel, mely a nyilvántartott álláskeresők 13,54 %-át tette ki, az álláskeresési ellátásban részesülők száma *2023-ban* volt a legmagasabb *239* fővel, mely a nyilvántartott álláskeresők *24,51* %-át tette ki. Az álláskeresési ellátásban részesülők 2021. évi 215 fős létszáma bár csökkenést mutatott a 2020. évhez képest, azonban figyelemmel a nyilvántartott álláskeresők számának csökkenésre, az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők arányának 23,17 %-ra történő emelkedését hozta magával.

A táblázat adatai alapján a 2024-ben az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők számának a csökkenése volt megfigyelhető, azonban figyelemmel a nyilvántartott álláskeresők számában bekövetkezett csökkenésre, az álláskeresési ellátásban részesülők nyilvántartottak számához viszonyított aránya mérsékelt emelkedést mutatott.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	451	43,62%	n.a.	-	591	57,16%
2017	361	38,53%	581	62,06%	526	56,14%
2018	468	46,66%	519	51,71%	664	66,20%
2019	350	44,14%	467	58,89%	522	65,83%
2020	412	41,04%	438	43,60%	632	62,95%
2021	388	41,81%	*473*	*50,94%*	603	64,98%
2022	*429*	*44,83%*	*434*	*45,35%*	*639*	*66,77%*
2023	*451*	*46,26%*	*454*	*46,57%*	*690*	*70,77%*
2024	***386***	***44,42%***	***445***	***51,21%***	***610***	***70,20%***

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala tájékoztatása alapján Hajdúhadház Város tekintetében a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2024. évben 434 fő, míg 2025. évben 374 fő volt.

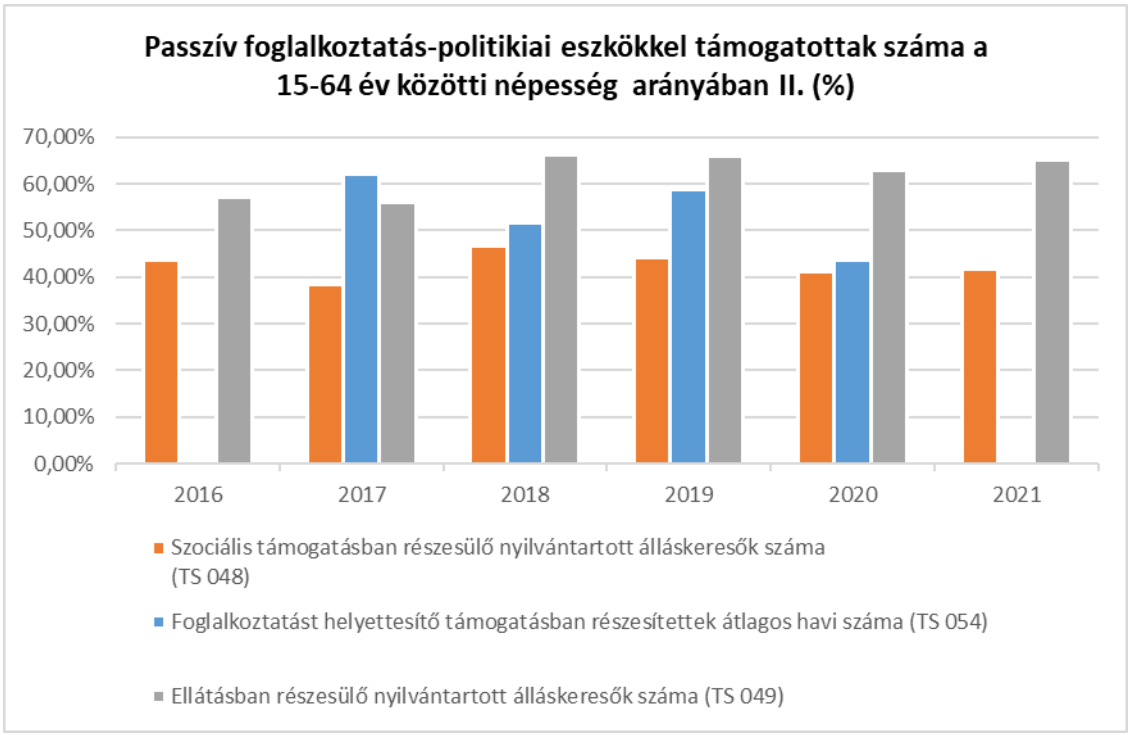

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma** (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	69
2018	65
2019	63
2020	62
2021	*60*
2022	*59*
2023	*57*

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos számában az elmúlt években nem történt jelentős változás, *ugyanakkor megállapítható, hogy* az ellátottak létszáma *egyre inkább csökkenő tendenciát mutat.*

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala tájékoztatása alapján Hajdúhadház Város tekintetében a járási hivatal 2024. évben 56 fő, 2025. évben 54 fő részére folyósított egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást.

Települési támogatás adatai a 2021. évben

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

Az önkormányzati rendeletben foglaltak szerint **a települési támogatás keretében igényelhető támogatások:**

a) Lakhatási támogatás
b) Gyógyszertámogatás
c) Rendkívüli települési támogatás.

A gyógyszertámogatás kizárólag pénzbeli formában, míg a lakhatási támogatás és a rendkívüli települési támogatás természetbeni és pénzbeli formában is nyújtható, az eljáró hatóság döntése alapján.

a) Lakhatási (fűtési) támogatást fizettünk a fűtési szezon idejére.
2021. december 31-ig **814** fő részére lett kifizetve lakhatási (fűtési) támogatás (8.000.-Ft/hó összegben) a fűtési szezon idejére, **összesen 32.072.000,- Ft.** összegben.
Összesen 52 fő kérelmét kellett elutasítani, ebből:

- 19 fő kérelmét a magasabb jövedelem miatt,
- 2 fő kérelmét azért, mert a támogatást a tartózkodási helyre kérte,
- 24 főt a lakókörnyezet rendezetlensége miatt,
- 2 főt azért kellett elutasítani, mert ugyanarra az ingatlanra kétszer adták be.

- 3 fő üres, lakatlan ingatlanra adta be kérelmét
- 2 fő nem a benyújtott kérelmen szereplő címen lakik életvitelszerűen

A lakhatási támogatás iránti kérelmét 2 fő visszavonta.

b) Gyógyszertámogatást **52 fő** igényelt és kapott maximum 8.000.-Ft/hó összegben. Az erre kifizetett összeg 2021. évben **2.814.925,-Ft**. Elutasításra 2 fő esetében került sor, mert rendelkeztek közgyógyellátásra jogosító igazolvánnyal.

c) A rendkívüli települési támogatások a 2021. évben:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendelete alapján rendkívüli települési támogatásban az a személy részesülhet, aki létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd, és emiatt önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tud gondoskodni.

Az önkormányzati rendelet alkalmazásában

1. Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

a) hirtelen fellépő betegség, baleset, gyógyászati segédeszköz beszerzése,

b) hozzátartozó halála,

c) ellátatlan marad (munkaviszony megszűnése, NYUFI, önkormányzat, MÁK által folyósított ellátás megszűnése),

d) a családot ért elemi kár, a lakhatás körülményeiben elemi csapás, vagy humanitárius katasztrófa miatt bekövetkezett körülmény, mely a kérelmező vagy családtagja, családtagjai életét, egészségét, kiskorú gyermekének egészséges értelmi, érzelmi fejlődését veszélyezteti,

e) kérelmező sérelmére elkövetett bűncselekmény, szabálysértés miatti élethelyzet,

f) szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások.

2. Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási gond különösen:

a) krónikus betegség miatti gyógykezelés, gyógyászati segédeszköz beszerzése, gyógyszerszükséglet,

b) közüzemi szolgáltatás éves elszámoló számla kifizetése, kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezése, ivóvízbekötés vagy szennyvízbekötés anyagi terhe,

c) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetőleg a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése,

d) a gyermek hátrányos helyzete miatt a család anyagi segítségre szorul.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a rendkívüli települési támogatáshoz kapcsolódó jövedelemhatárokat 2021. szeptember 24-i hatállyal felülvizsgálta. Az önkormányzati rendelet 2021. évi utolsó módosítása - mely 2021. október 23. napján lépett hatályba – a 7. § (3) bekezdését az alábbiak szerint állapította meg:

„Rendkívüli települési támogatásra – a 7. § (3a) bekezdésében, a 7. § (15)-(16a) bekezdésében és a 7. § (21) bekezdésében meghatározott kivétellel - az jogosult, akinek háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem

a) egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 280 %-át,

b) kétszemélyes háztartás esetén a 240%-át, *(2021. szeptember 23-ig ez a jövedelemhatár 200 %-volt)*

c) három, illetve több személyes háztartás esetén a 200 %-át *(2021. szeptember 23-ig ez a jövedelemhatár 180 % volt)*

nem haladja meg.”

Az önkormányzati rendelet 2021. szeptember 24. napján hatályba lépett 7. § (3a) bekezdése lehetővé teszi, hogy az e rendelet 7. § (4) bekezdés a)-d) pontjaiban szereplő rendkívüli települési támogatások különös méltánylást érdemlő esetben is megállapíthatóak, ha a kérelmező háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem maximum 10 %-kal haladja meg a 7 § (3) bekezdésben megállapított jövedelemhatárt, feltéve, hogy a kérelem a támogatáshoz kapcsolódó egyéb jogosultsági feltételeknek megfelel.

3.3.4. számú táblázat - A <u>települési</u> támogatás adatai a 2021. évben								
Megnevezés		Támogatásban részesített személyek száma			Támogatási esetek száma		Felhasznált összeg éves összesen (E Ft, kerekítve)	
		Összesen	Pénzbeli	Termé-szetbeni	Pénzbeli	Termé-szetbeni	Pénzbeli	Termé-szetbeni
Települési támogatásra kifizetett összeg összesen							**66 043**	**1 119**
Települési támogatásban részesülők NEM HALMOZOTT száma		3 080	2 992	104				
Összesen (támogatásban részesített fő és eset szám HALMOZOTT adat)		**3 275**	**3 171**	**104**	**3 679**	**104**	**66 043**	**1 119**
Ebből:	Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (Fűtési támogatás egyszeri kifizetés történt)	814	814		814		32 072	
	Gyógyszerkiadá-sok viseléséhez (havi rendszeres kifizetés)	52	52		560		2 815	
	Rendkívüli települési támogatás (Szt. 45. § (3) bekezdés (egyszeri kifizetés) *(Tartalmazza a rendkívüli (eseti) települési támogatás, ebek oltása, chippelése, ivartalanítása támogatás, közművesítési támogatás, járda és kerítésépítési- és felújítási támogatás, a 65 év felettiek támogatása és a*	2 409	2 305	104	2 305	104	31 156	1 119

	gyógyfürdő támogatás adatait)							

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadházon a 2021. évben 3275 fő 3783 alkalommal részesült települési támogatásban. A települési támogatásra felhasznált összeg (pénzbeli és természetbeni összesen) 2021. évben 67.162.000,- Ft volt.

A települési támogatáson belül a 2021. évben összesen **2409 fő 2409 esetben részesült rendkívüli települési támogatásban**. A rendkívüli települési támogatásra felhasznált összeg (pénzbeli és természetbeni összesen) 2021. évben 32.275.000,- Ft (kerekítve).

A rendkívüli települési támogatások részletes adatai a 2021. évben

1. ***Rendkívüli települési támogatás (eseti támogatás)***

A rendkívüli települési támogatásban részesülők közül a 2021. évben 742 fő kapott **eseti pénzbeli támogatást** (felhasznált összeg: 12.624.800, Ft) a következő okok miatt:
- gyógykezelés költsége
- gyógyszerköltség
- gyógyszemüveg kiváltása
- elmaradt közüzemi számlák kifizetéséhez
- születendő gyermek fogadásához szükséges kelengye megvásárlására
- gyógyászati segédeszköz megvásárlására
- jövedelem hiánya
- elhunyt hozzátartozó eltemettetése.

A rendkívüli települési támogatásban részesültek közül **2021. évben 86 fő kapott kiskorú részére rendkívüli települési támogatást** (szemüvegvásárlás, orvosi kezelés, tápszer, születendő gyermek fogadásához szükséges kelengye megvásárlása, kapcsolattartás, gyógyszer, iskolai tanulmányokkal kapcsolatos költségek, gyógyászati segédeszköz).

A 2021. évben összesen 39 fő rendkívüli (eseti) települési támogatás iránti kérelmét kellett elutasítani. Az elutasítások oka, hogy a beadott dokumentumok alapján nem volt megállapítható a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet, vagy a kérelmező egyáltalán nem mellékelt igazolást, valamint az egy főre jutó jövedelem meghaladta a rendeletben foglalt jövedelemhatárt.

A rendkívüli (eseti) települési támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

2. ***A 65. év felettiek (idősek) támogatása***

Az önkormányzati rendelet 7. § (15) bekezdése alapján, a rendkívüli települési támogatás keretében 2021. évben egy alkalommal, a rászorultságot megalapozó nyilatkozat alapján 10.000.- Ft összegű támogatásban részesültek azok **a 65. életévüket a tárgyévben betöltött személyek**, akiknek a háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének hatszorosát és

a) Hajdúhadházon érvényes lakóhellyel rendelkeztek, de más településen nincs bejelentett tartózkodási helyük, vagy
b) más településen érvényes lakóhellyel rendelkeztek, de Hajdúhadházon - tárgyév október 31. napjáig - legalább egy éve bejelentett tartózkodási hellyel rendelkeztek.

A támogatásban a 2021. évben 1546 fő részesült. A felhasznált összeg: 15.460.000,- Ft.

3. Ebek oltása, chippelése, ivartalanításának támogatása (természetben nyújtott rendkívüli települési támogatás)

A rendkívüli települési támogatás keretében **természetben nyújtott** ellátást lehetett kérni az oltással és transzponderrel nem rendelkező ebek tulajdonosának az **oltás és a transzponder beültetés költségére, valamint az ebek ivartalanítására.**
Ebek oltására, transzponder beültetés költségére a 2021. évben összesen 22 db kérelem érkezett be, 42 eb kapott oltást és chipet.
Ebek ivartalanítására a 2021. évben nem érkezett be kérelem.
Az ebek oltására, chippelésére, ivartalanítására a 2021. évben összesen 217.000,- Ft került felhasználásra. Elutasító döntés nem volt.

4. Közművesítési támogatás

A rendkívüli települési támogatás keretében nyújtott **közművesítési támogatásban** (ivóvíz/szennyvíz bekötéséhez) a 2021. évben 12 fő részesült, összesen 1.200.000,- Ft került kifizetésre. Elutasításra 8 fő esetében került sor, ebből:
- 3 fő esetében azért, mert a kérelmező nem volt tulajdonosa az ingatlannak,
- 1 fő esetében azért, mert az ingatlan közműbekötésre nem alkalmas,
- 3 fő esetében azért, mert nem a kérelmező valósította meg a bekötést,
- 1 fő esetében azért, mert az ingatlanon nem található lakóépület.

5. Járdaépítési- és felújítási támogatás

A rendkívüli települési támogatás keretében nyújtott **járdaépítési- és felújítási támogatásban** a 2021. évben 2 fő részesült. A támogatással összefüggésben a 2021. évben összesen 860.000,- Ft került kifizetésre, mert több 2020. évben benyújtott kérelem kifizetésére a 2021. évben került sor.
Elutasításra nem került sor. A járdaépítési- és felújítási támogatás 2021. január 31. napjáig volt hatályban.

6. Kerítésépítési- és felújítási támogatás

A rendkívüli települési támogatás keretében a **kerítésépítési- és felújítási támogatásban** a 2021. évben 1 fő részesült. A támogatással összefüggésben a 2021. évben összesen 825.750,- Ft került kifizetésre, mert több 2020. évben benyújtott kérelem kifizetésére a 2021. évben került sor.
Elutasításra összesen 1 fő esetében került sor, azért, mert nem volt rossz állapotú a kerítés.
A kerítésépítési- és felújítási támogatás 2021. január 31. napjáig volt hatályban.

7. Gyógyfürdő támogatás

A rendkívüli települési támogatás keretein belül lehetőség volt a **Hajdúnánási Gyógyfürdőben reumatológiai kezelések igénybevételére.** A 2021. évben 82 hajdúhadházi lakos számára volt lehetőség problémái gyógyászati orvoslására. A támogatásra 902.400,- Ft került felhasználásra.

8. Vis maior támogatás

A rendkívüli települési támogatás új formájaként 2021. május 1. napjától bevezetésre került a vis maior támogatás.

Pénzbeli ellátásként vis maior támogatás adható annak a természetes személynek, akinek a tulajdonában álló és általa életvitelszerűen lakott, bejelentett lakóhelyéül vagy tartózkodási helyéül szolgáló Hajdúhadház közigazgatási területén lévő lakásában vagy lakóházában vis maior miatt anyagi kár keletkezett, mely káresemény miatt a lakás vagy lakóház

a) megsemmisült vagy lakhatásra alkalmatlanná vált, vagy
b) oly mértékben károsodott, ami azonnali helyreállítást igényel.

Vis maior támogatásban a 2021. évben 2 fő részesült, összesen 185.500 - Ft került kifizetésre. Kérelem elutasítására nem került sor.

3.3.5. táblázat - Hajdúhadház Város Önkormányzata által nyújtott szociális támogatások a 2022-2023. években

	2022. évben		*2023. évben*	
támogatás típusa	*támogatottak száma*	*kifizetett támogatás összege (Ft)*	*támogatottak száma*	*kifizetett támogatás összege (Ft)*
Lakhatási (fűtési) támogatás	*855*	*42 440 000*	*826*	*40 450 000*
Gyógyszertámogatás	*39*	*2 431 720*	*39*	*2 303 605*
Rendkívüli települési támogatás (eseti támogatás, benne a temetési segéllyel)	*891*	*13 971 810*	*613*	*10 251 500*
Vis maior támogatás	*2*	*160 000*	*1*	*100 000*
Ebek oltása, chippelése, ivartalanítása	*9*	*80 000*	*41*	*432 000*

Közművesítési támogatás	*145*	*14 600 000*	*7*	*800 000*
65. év felettiek támogatása (idősek egyszeri támogatása)	*1 609*	*16 090 000*	*1634*	*24 420 000*
Gyógyfürdő támogatás	*0*	*422 100 (Előző évről áthúzódó kifizetés)*		
Köztemetés	*7*	*1 656 935*	*10*	*2 213 098*
Fiatalok lakáshoz jutásának támogatása	*32*	*21 500 000 az otthonteremtési támogatással együtt*	*25*	*15 000 000*
Otthonteremtési támogatás helyi támogatása (2022. július 1. napjától bevezetett támogatás)	*4*		*1*	*2 000 000*
Családi Portaprogram-Szociális Földprogram	*361*	*14 837 014*	*389*	*15 647 747*
Kistermelővé válás támogatása	*1*	*350 000*	*0*	*0*
Vállalkozóvá válás támogatása	*3*	*900 000*	*1*	*300 000*
Veszélyhelyzeti krízistámogatás (Ez a támogatás 2022. szeptember 22. napjáig volt hatályban.)	*2*	*140 000*		
Bursa Hungarica	*10*	*800 000*	*10*	*800 000*

65. éven felüliek hulladékszállításának támogatása	*539*	*4 739 432*	*564*	*4 830 148*
Összesen:	*4 509*	*135 119 011*	*4161*	*119 548 098*

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.3.6. táblázat - Hajdúhadház Város Önkormányzata által nyújtott szociális támogatások a 2024-2025. években				
	2024. évben		*2025. évben*	
támogatás típusa	*támogatottak száma*	*kifizetett támogatás összege (Ft)*	*támogatottak száma*	*kifizetett támogatás összege (Ft)*
Lakhatási (fűtési) támogatás	*854*	*42 120 000*	*1084*	*53 730 000*
Gyógyszertámogatás	*39*	*2 232 090*	*66*	*4 045 065*
Rendkívüli települési támogatás (eseti támogatás, benne a temetési segéllyel)	*757*	*15 465 500*	*1 064*	*24 704 129*
Vis maior támogatás (2025. január 30-ig volt hatályban)	*0*	*0*	*1*	*100 000*
Ebek oltása, chippelése, ivartalanítása	*7*	*1 000 000*	*3*	*0 (természetbeni támogatás)*
Közművesítési támogatás (2025. január 30-ig volt hatályban)	*7*	*1 000 000*	*1*	*100 000*
65. év felettiek támogatása (idősek egyszeri	*1 669*	*25 035 000*	*1 722*	*43 050 000*

támogatása)				
Köztemetés	*7*	*1 281 094*	*9*	*2 963 368*
Fiatalok lakáshoz jutásának támogatása	*22*	*23 500 000*	*31*	*14 500 000*
Otthonteremtési támogatás helyi támogatása (2025. január 30-ig volt hatályban)	*0*	*8 000 000 (előző évről áthúzódó kifizetés)*	*0*	*0*
Családi Portaprogram-Szociális Földprogram	*370*	*12 610 400*	*171*	*2 496 328*
Kistermelővé válás támogatása (2025. január 30-ig volt hatályban)	*0*	*0*	*0*	*0*
Vállalkozóvá válás támogatása (2025. január 30-ig volt hatályban)	*3*	*900 000*	*0*	*0*
Bursa Hungarica	*10*	*520 000*	*8*	*720 000*
65. éven felüliek hulladékszállításának támogatása	*551*	*4 847 827*	*541*	*4 613 576*
Összesen:	*4 296*	*138 511 911*	*4 701*	*151 022 466*

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	4217	1	0,24	49,70	57,70	85,87
2017	4215	0	0,00	49,68	58,58	84,65
2018	4224	9	2,13	49,60	59,19	84,16
2019	4220	1	0,24	49,53	59,83	83,93
2020	4214	1	0,24	49,48	60,68	86,14
2021	4211	0	0,00	49,47	*61,41*	*86,70*
2022	*4113*	*4*	*0,97*	*40,19*	*70,24*	*89,55*
2023	*4107*	*0*	*0,00*	*40,10*	*71,05*	*90,33*
2024	*4105*	*0*	*0,00*	*40,07*	*71,45*	*90,57*

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A táblázat adataiból kitűnik, hogy 2019-től a lakásállomány csökkentése figyelhető meg Hajdúhadházon, az épített lakások száma is csökkenő tendenciát mutat, 2021-ben egyetlen lakás sem épült a településen*, 2022-ben 4 lakás épült, ezt követő évben pedig egyetlen új lakás sem*. Hajdúhadház Város Önkormányzata többek között az új lakások építését is kívánja ösztönözni a fiatalok lakáshoz jutásának helyi támogatásával és a 2022. július 1. napjától bevezetett otthonteremtési támogatás helyi támogatásával. ***Az otthonteremtési támogatás helyi támogatása 2025. január 31. napjával megszüntetésre került***.

Az 1-2 szobás lakások aránya *2021-ig* stagnál, a 2021. évben 49,47 %-os volt, *ezt követően a 2023. évre 40,10 %-ra, 2024. évben 40,07 %-ra csökkent.* A lakások szennyvízgyűjtő hálózatba való bekapcsolásának arányszámai évről évre javulnak, a 2020. évben ez az arány 60,68 %-ra, *2022. évben 70,24 %-ra, 2024. évben 71,45 %-ra* emelkedett. A közüzemi ivóvízvezeték hálózatba bekapcsolt lakások aránya is emelkedett, ez az arány 2020. évben 86,14 %*, 2022. évben 89,55 %, 2024. évben 90,57 %* volt. Hajdúhadház Város Önkormányzata a lakások ivóvíz és szennyvíz bekötéséhez kapcsolódóan a 2019. évtől kezdődően ***2025. január 30. napjáig*** közművesítési támogatást ***nyújtott***, melynek eredményeképpen a 2019. évben 46 fő, a 2020. évben 7 fő, a 2021. évben 12 fő, ***a 2022. évben 145 fő, a 2023. évben 7 fő, a 2024. évben 7 fő és a 2025-ben 1 fő*** részesült közművesítési támogatásban.

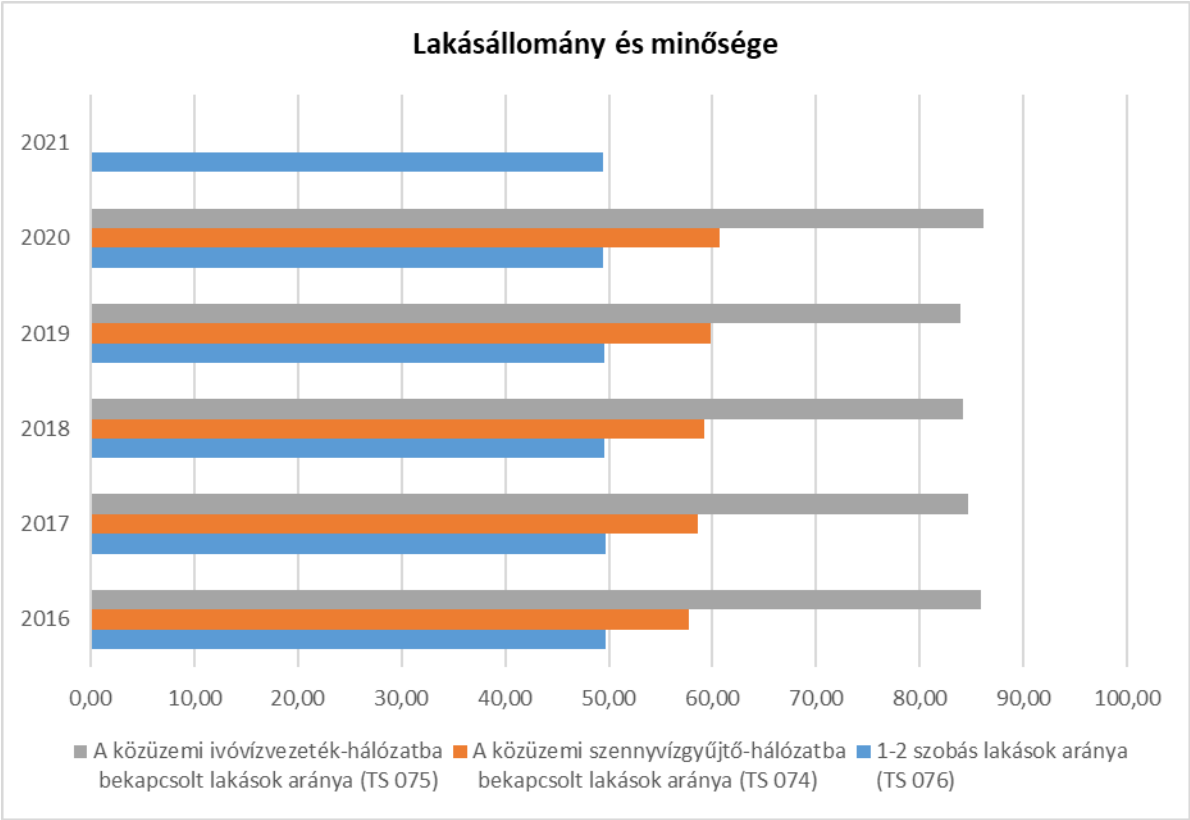

***a)* bérlakás-állomány**

Fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma Hajdúhadházon 2000-2012. között

Központi Statisztikai Hivatal TSTAR adatbázisa, önkormányzati adatok alapján

Az önkormányzati lakásbérlemények száma 2013-2014. évben 21 volt, **2015-ben 18 db.**

2015. évben a 18 lakásbérleményből 15 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 3 vegyes tulajdonú épületekben volt.

Az önkormányzati lakásbérlemények száma **2016. és 2017. években 16-16 db,** melyből 14 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 2 vegyes tulajdonú épületekben volt.
Az önkormányzati tulajdonú lakásokat tartalmazó lakóépületek száma **2018. évben** 16 volt, ebből 14 bérleti jogviszonnyal rendelkező lakás és 2 üres lakás volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásokat tartalmazó lakóépületek száma a **2019. évben** 16 volt, ebből 14 bérleti jogviszonnyal rendelkező lakás 1 jogcím nélkül használt lakás és 1 üres lakás volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásokat tartalmazó lakóépületek száma a **2020. és 2021. évben** 15-15 volt, ebből 15-15 bérleti jogviszonnyal rendelkező lakás volt.

3.4.2.1. számú táblázat - Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint a 2021. évben - Hajdúhadház

	Komfortfokozat	Összes alapterület (m^2)	Lakások száma (db)
1.	Összkomfortos	110	2
2.	Komfortos	60	1
3.	Komfort nélküli	458	12

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.4.2.1.a. számú táblázat - Az önkormányzati tulajdonú bérlakás-állomány Hajdúhadházon

Év	*Az önkormányzati tulajdonú lakásokat tartalmazó lakóépületek száma Hajdúhadházon*	*Bérleti jogviszonnyal rendelkező önkormányzati tulajdonú lakás*	*Üres önkormányzati tulajdonú lakás*
2021	***15***	***15***	***0***
2022	***20***	***10***	***10***
2023	***21***	***11***	***10***
2024	***26***	***24***	***2***
2025	***26***	***23***	***3***

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A vizsgált időszak adataiból látható, hogy az önkormányzati tulajdonú lakások száma 15-ről 26-ra emelkedett. A 2022. és 2023. években felújítási munkálatok miatt 10-10 lakás volt üres.

3.4.2.1.b. számú táblázat - Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint a 2022-2023. években Hajdúhadházon

		2022. évben		*2023. évben*	
	Komfortfokozat	*Összes alapterület (m^2)*	*Lakások száma (db)*	*Összes alapterület (m^2)*	*Lakások száma (db)*
1.	***Összkomfortos***	***110***	***2***	***587***	***12***
2.	***Komfortos***	***336***	***5***	***362***	***5***
3.	***Komfort nélküli***	***505***	***13***	***189***	***4***

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.4.2.1.c. számú táblázat- Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint a 2024-2025. években Hajdúhadházon

		2024. évben		2025. évben	
	Komfortfokozat	Összes alapterület (m^2)	Lakások száma (db)	Összes alapterület (m^2)	Lakások száma (db)
1.	Összkomfortos	830	16	830	16
2.	Komfortos	451	5	451	5
3.	Komfort nélküli	219	5	219	5

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A felújítások eredményeképpen Hajdúhadházon az összkomfortos önkormányzati tulajdonú lakások száma 2-ről 16-ra emelkedett.

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének helyi szabályairól szóló többször módosított 30/2006. (XII. 08.) önkormányzati rendelet határozza meg a lakások bérbe adására vonatkozó főbb szabályokat. Ezen rendelet szabályozza a bérlakások kiutalásának rendjét is.

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának három jogcíme van:
1. Szociális helyzet alapján való bérbeadás
2. Költségelven való bérbeadás
3. Piaci alapon való bérbeadás.

***b)* szociális lakhatás**

3.4.2. 2. számú táblázat - Szociális helyzet alapján bérbeadott önkormányzati bérlakások adatai - Hajdúhadház

Év	Szociális helyzet alapján bérbeadott önkormányzati bérlakások száma
2010	4
2011	5
2012	5
2013	6
2014	6
2015	8
2016	13
2017	13
2018	12
2019	8
2020	10
2021	10

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadházon a 2021. évben 4 db (ebből 1 összkomfortos, 1 komfortos és 2 komfort nélküli) költségelven bérbeadott lakás volt és 1 db piaci alapon bérbeadott összkomfortos lakás volt.

3.4.2. 2.a. számú táblázat - A bérbeadott önkormányzati bérlakások adatai - Hajdúhadház

Év	Bérleti jogviszonnyal rendelkező önkormányzati tulajdonú lakás	Szociális helyzet alapján bérbeadott	Költségelven bérbeadott	Piaci alapon bérbeadott
		önkormányzati bérlakások száma		
2020	15	10	4	1
2021	15	10	4	1
2022	10	0	9	1
2023	11	7	2	2
2024	24	18	3	3
2025	23	18	3	2

Forrás: Helyi adatgyűjtés

***c)* egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok**

Hajdúhadház Város Önkormányzata az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokra vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal.

***d)* elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság**

Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek

Hajdúhadház Város Önkormányzata nem rendelkezik teljeskörű, a település egészére vonatkozó statisztikai adatokkal arra vonatkozóan, hogy a településen hány fő él elégtelen lakhatási körülmények között.

Az elégtelen lakhatási körülményekre vonatkozóan azonban valamilyen szinten következtetni tudunk a hátrányos helyzet, a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása során keletkezett adatokból.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 67/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek**, aki esetében **az alábbi körülmények közül egy fennáll:**
a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
c) **a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy** a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában **szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban,**

illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése értelmében **halmozottan hátrányos helyzetű**
a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében **az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,**
b) a nevelésbe vett gyermek,
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **2022. október 26. napján fennálló adatai alapján:**

73 kiskorú gyermek esetében állapította meg, hogy **hátrányos helyzetű, ebből 31 kiskorú gyermek** esetében került megállapításra, hogy **elégtelen lakókörnyezetben, illetve elégtelen lakáskörülmények között él.**

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **1657 kiskorú gyermek** esetében állapította meg, hogy **halmozottan hátrányos helyzetű**, **ebből 1611 kiskorú gyermek** esetében került megállapításra, hogy egyéb körülmény/ek fennállása mellett **elégtelen lakókörnyezetben, illetve elégtelen lakáskörülmények között él.**

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **1 nagykorú gyermek** esetében állapította meg, hogy **hátrányos helyzetű**, melynek megállapítására a szülő alacsony iskolai végzettsége miatt került sor.

A jegyzői gyámhatóság **28 nagykorú gyermek** esetében állapította meg, hogy **halmozottan hátrányos helyzetű**, **ebből 25 nagykorú gyermek** esetében került megállapításra, hogy egyéb körülmény/ek fennállása mellett **elégtelen lakókörnyezetben, illetve elégtelen lakáskörülmények között él.**

Hajdúhadházon 2023. december 31. napján 90 gyermek volt hátrányos helyzetű (ebből 3 nagykorú), 1856 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű (ebből 47 nagykorú).

Hajdúhadházon 2024. december 31. napján 58 gyermek volt hátrányos helyzetű, 1719 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű.

Hajdúhadházon 2025. december 31. napján 4 gyermek volt hátrányos helyzetű (ebből 0 nagykorú), 2014 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű (ebből 20 nagykorú). A gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma 2025. december 31. napján 26 fő volt.

Hajléktalanság

Hajdúhadházon az utcai szociális munkát *2023. március 31. napjáig* a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ *látta el*. *Azóta* nincs másik hajléktalanokat ellátó intézmény, szolgáltatás a településen.

Az utcai szociális munka biztosítása 2012. évtől állami feladat, amelynek finanszírozása az 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton történő befogadás alapján történik. A Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. által működtetett utcai szolgálat nem kapott befogadást, mivel az ellátott hajléktalanok száma nem érte el a 70 főt. A Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2012. évtől nem részesült állami támogatásban az utcai szociális munka szolgáltatásra vonatkozóan, azóta a szolgáltatást önerőből tartotta fenn. A jelenleg zajló gazdasági válság kihatással van a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. működésére is. A jelentősen megnövekedett költségek szükségessé tették az utcai szociális munka befejezését, amely jelenleg nem kötelező önkormányzati feladat.

A fentiekre való tekintettel Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. a közöttük fennálló feladat-ellátási szerződést az utcai szociális munkára vonatkozóan közös megegyezéssel 2023. március 31. napjával megszüntették. A fenntartó az utcai szociális munka szolgáltatást 2023. december 31. napjával bezárólag - a tájékoztatási kötelezettségének teljesítése után - megszüntette.

A Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft., mint a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ fenntartója által a 2021. évről készített szakmai és működési beszámolóban foglaltak szerint a hajléktalansággal kapcsolatos tapasztalatok az alábbiak:

A vidéki hajléktalanság speciális terület. Teljesen más jellemzőkkel, problémákkal jelentkezik és ebből adódóan más eszközöket, módszereket igényel a kezelése. Néhány specialitás:

- Az ügyfelek elsősorban a külterületeken, az elhagyott tanyavilágban, a városok peremterületein, ill. a központok parkjában találhatóak.
- Az ügyfelek egymástól elszigetelten élnek, a leggyakrabban egyedül, ritkán párban. Hajléktalan csoportos együttélés nincs a területünkön. Jellemző, hogy a családi háttér rendezetlen, nincsenek kapcsolataik.
- Az ellátási területen a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. utcai szolgálatán kívül nincs másik hajléktalanokat ellátó szolgálat vagy intézmény.
- Az ügyfeleik 90 %-a szenvedélybeteg. Egészségi állapotukra jellemző, hogy többségüknek van valamilyen krónikus betegsége, ugyanakkor nem veszik igénybe az egészségügyi ellátást.
- A vidéken élő hajléktalanok bizalmatlanok a megyeszékhelyen lévő intézményi ellátásokkal szemben.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ ellátási területén lévő településekre, így Hajdúhadházra is jellemző, hogy gazdag tanyákban, külterületekben. Elsősorban ezeken a részeken keresnek menedéket a vidéken élő hajléktalanok. Gyakran szerszámtartó fészerekben, melléképületekben, gazdasági helyiségekben, nyílászáró nélküli, romos építményekben húzzák meg magukat. Az építmények többsége az időjárás viszontagságai (szél, csapadék) ellen védelmet nyújtanak, de fűtésre alkalmatlanok. A Hajdúhadházi kistérség nagyobb településein az is jellemző, hogy rövid időre befogadják a hajléktalan személyeket (szívességi befogadott) és munkájukért cserébe szállást és ételt kapnak. A szállás általában komfort nélküli, a legtöbb esetben valamilyen melléképület (tároló, kazánház, pince, garázs). Sokszor a végzett munka értéke nincs arányban a kapott „juttatással”.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ az utcai szociális munka szolgáltatás által az ellátási területéhez tartozó településeken összesen 19 fő hajléktalan személyt látott el 2021. évben. A nemek aránya az ellátott hajléktalan személyeknél: 4 fő nő (21 %) és 15 fő férfi (79%).

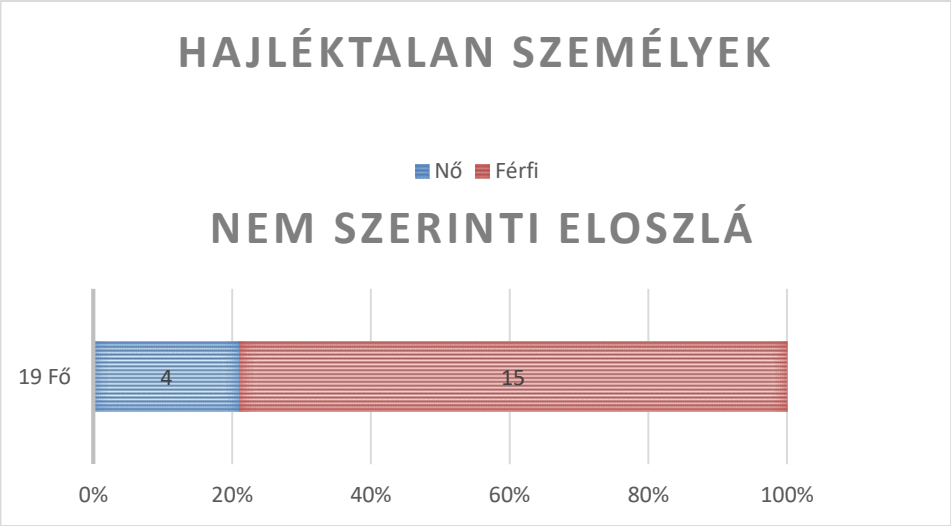

Forrás: Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. Szakmai és működési beszámolója a 2021. évről

Hajdúhadházon a 2021. évben 5 fő hajléktalan személy volt a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ ellátásában, a további ellátottak (14 fő) a kistérség alábbi öt településén tartózkodott

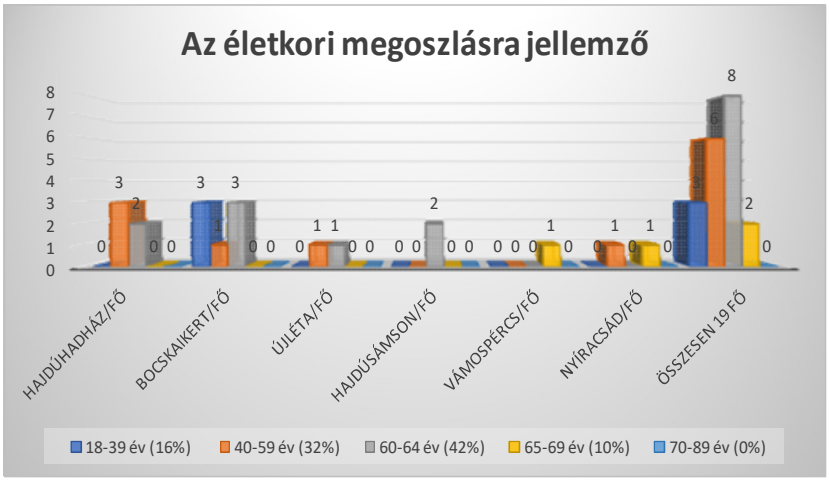

Forrás: Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. Szakmai és működési beszámolója a 2021. évről

Fenti diagram adataiból megállapítható, hogy **a Hajdúhadházon 2021. évben ellátott 5 fő hajléktalan személyből 3 fő 40-59 év közötti, 2 fő 60-64 év közötti korosztályba tartozott.**

Iskolai végzettség tekintetében a befejezett 8 általános iskola a jellemző, de néhányan az általános iskolai tanulmányokat sem fejezték be. Az ellátottak 10 %-a rendelkezik valamilyen szakképzettséggel (szakmunkásképző), viszont a szakképzettségükre jellemző, hogy nem piacképes. A legtöbb ellátott egyedül él (elvált, özvegy, nőtlen). A ellátottak 10%-a aktív gazdaságilag, főként alkalmi és idénymunkákból élnek. Többen semmilyen jövedelemmel nem rendelkeznek. Az ellátottak többsége rendkívül rossz egészségi állapotban van. Gyakoriak a daganatos megbetegedések, szív-érrendszeri, belgyógyászati, mozgásszervi elváltozások, illetve ezek halmozott megjelenése. Az ellátottak többsége alkohol- és szerfüggő.

A gondozott hajléktalan személyek többsége a külterületeken szerszámtartó bódékban, fatárolókban, elhagyott tanyák romos istállóiban, a települések peremterületén nyílászáró nélküli épületekben, összetákolt viskókban, bódékban, kis buszban tartózkodtak.

Az ellátási terület rendszeres bejárásakor a szolgálat szükség szerint biztosított a nyújtott szolgáltatások mellett ruhaneműt, meleg takarót, tartós élelmiszert, heti rendszerességgel egyszeri meleg ételt, vagy pékárut.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	**Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)** (TS 136)	**Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma** (TS 137)
	Fő	**Fő**
2016	3 030	306
2017	2 773	490
2018	2 945	321
2019	2 935	394
2020	3 132	960
2021	3 275	881
2022	***3 550***	***952***
2023	***3 161***	***980***
2024	***3 884***	***405***
2025	***4 480***	***199***

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

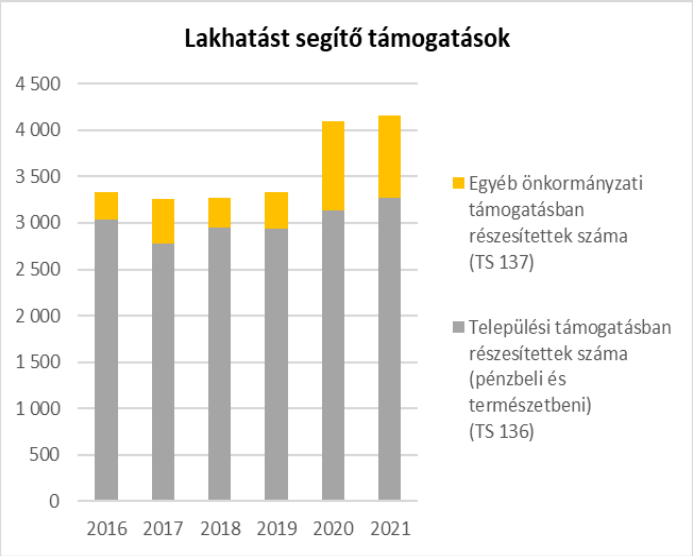

A fenti táblázat adataiból megállapítható, hogy Hajdúhadházon a települési támogatásban részesültek száma igen magas, mely szám 2020-tól kezdve emelkedő tendenciát mutat. Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma a 2020. évben az előző évekhez képest ugrásszerűen megemelkedett, majd 2021. évben csökkent.

A **települési támogatással kapcsolatos adatok** a „3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások” pontban részletesen ismertetésre kerültek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

Az önkormányzati rendeletben foglaltak szerint **a települési támogatás keretében igényelhető támogatások:**

- **Lakhatási támogatás**
- Gyógyszertámogatás
- Rendkívüli települési támogatás.

Lakhatási (fűtési) támogatást fizettünk a fűtési szezon idejére.
A 2021. évben december 31-ig **814** fő részére lett kifizetve lakhatási (fűtési) támogatás (8.000.- Ft/hó összegben) a fűtési szezon idejére, **összesen 32.072.000,- Ft** összegben.
A 2021. évben összesen 52 fő kérelmét kellett elutasítani, ebből:

- 19 fő kérelmét a magasabb jövedelem miatt,
- 2 fő kérelmét azért, mert a támogatást a tartózkodási helyre kérte,
- 24 főt a lakókörnyezet rendezetlensége miatt,
- 2 főt azért kellett elutasítani, mert ugyanarra az ingatlanra kétszer adták be.
- 3 fő üres, lakatlan ingatlanra adta be kérelmét
- 2 fő nem a benyújtott kérelmen szereplő címen lakik életvitelszerűen

A lakhatási támogatás iránti kérelmét 2 fő visszavonta.

3.4.3.a. számú táblázat – Lakhatási (fűtési) támogatás Hajdúhadházon		
Év	*támogatottak száma*	*kifizetett támogatás összege (Ft)*
2022	*855*	*42 440 000*
2023	*826*	*40 450 000*
2024	*854*	*42 120 000*
2025	*1 084*	*53 730 000*

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatai rámutatnak, hogy a lakhatási (fűtési) támogatásban részesítettek száma 2024. évtől kezdődően emelkedő tendenciát mutat, 2025. évben pedig ugrásszerűen megemelkedett.

A fenti 3.4.3. számú táblázat szerinti, **települési támogatáson kívüli egyéb önkormányzati támogatásban** részesítettek számát tartalmazó 2021. évi adat az alábbi támogatásokat foglalja magába:

3.4.4. számú táblázat - A települési támogatáson kívüli egyéb önkormányzati támogatások adatai a 2021. évben							
Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma			Támogatási esetek száma		Felhasznált összeg éves összesen (E Ft, kerekítve)	
	Összesen	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni
Köztemetés (Szt. 48. §-a alapján nyújtott támogatás)					8		1121
Bursa Hungarica	11	11				880	
65. éven felüliek hulladékszállításának támogatása)	540		540		6 133		4 742
Előzőekben fel nem sorolt önkormányzati támogatások: *Tartalmazza a **Családi Portaprogram-Szociális Földprogram** (természetbeni támogatás), valamint a pénzbeli ellátás formájában nyújtott **kistermelővé válás támogatása** és a **veszélyhelyzeti krízistámogatás** adatait.*	330	25	305	25	305	1 960	13 590
Mindösszesen:	**881**	36	845	25	6 446	2 840	19 453

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Családi Portaprogram-Szociális Földprogram

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi Családi Portaprogram-Szociális földprogramról szóló 25/2020.(XI.05.) önkormányzati rendelete alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata a szociálisan rászoruló személyek részére természetbeni ellátásként a 2021. évben is megvalósította a Családi Portaprogram-Szociális földprogramot. **A Családi Portaprogram-Szociális földprogram célja,** hogy elősegítse a szociálisan hátrányos helyzetű, rászoruló emberek, családok konyhakertjeinek megművelését, hozzájáruljon a kisállattartási gyakorlat megerősítéséhez, ezáltal az érintett személyek, családok megélhetésének elősegítéséhez, életminőségének javulásához, az önellátás alapjainak megszilárdulásához, önálló egzisztenciateremtési esélyeinek növeléséhez.

A 2021. évi Családi Portaprogram-Szociális földprogramban az a személy vehetett részt:

a) akinek legalább egy éve bejelentett lakóhelye vagy tartózkodási helye van Hajdúhadházon, és legalább 100 m^2-es konyhakerti növénytermesztésre alkalmas területtel és állattartásra alkalmas feltételekkel és udvarral rendelkezik **és**

b) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban vagy

c) foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, vagy

d) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül vagy

e) olyan megváltozott munkaképességű, akinek egészségügyi állapota a programban való részvételét lehetővé teszi vagy

f) azon nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400%-át vagy

g) álláskeresési járadékban vagy nyugdíj előtti álláskeresési segélyben részesül vagy

h) közfoglalkoztatott vagy

i) olyan szociálisan rászoruló személy, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének hatszorosát.

A Családi Portaprogram-Szociális földprogram keretében a 2021. évben 327 kérelmet nyújtottak be. Az előírásnak **305 fő** kérelmező felelt meg, részükre **40 db előnevelt csirkét, 4 zsák csirkenevelő tápot, 2 zsák vetőburgonyát, és 1 zsák műtrágyát, valamint 1 kg dughagymát biztosítottunk.** A Családi Portaprogram-Szociális földprogram keretében felhasznált támogatás összesen: **13.589.630,- Ft.**
Összesen 22 kérelem került elutasításra, mert nem volt előkészítve veteményezésre a földterület, illetve kisállat tartására alkalmatlanok voltak a körülmények.

A Családi Portaprogram-Szociális földprogram 2022-2025. évi adatait a HEP „3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások" pontjában foglalt 3.3.5. táblázat és 3.3.6. táblázat mutatja be.

A **kistermelővé válás támogatásával** kapcsolatos 2021. évi adatok a HEP „3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció" pont f) alpontjában részletesen bemutatásra kerültek. ***A támogatás 2022-2025. évi adatait a HEP „3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások" pontjában foglalt 3.3.5. táblázat és 3.3.6. táblázat mutatja be.***

Veszélyhelyzeti krízistámogatás

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a veszélyhelyzeti krízistámogatás szabályairól a 10/2020.(IV.30.) önkormányzati rendeletében rendelkezett.

A veszélyhelyzeti krízistámogatás célja, a kihirdetetett veszélyhelyzettel összefüggésben, a Hajdúhadház Város Önkormányzata közigazgatási területén élő szociálisan rászoruló egyének és családok szociális biztonságának megőrzése, elősegítése, gondjainak enyhítése.

Veszélyhelyzeti krízistámogatásban a 2021. évben 24 fő részesült (70.000,- Ft), összesen 1.610.000,-Ft került kifizetésre.

A kérelem elutasítására 8 fő esetében került sor, ebből:

- 3 fő esetében azért, mert a határozott idejű munkaszerződés járt le.
- 3 fő esetében a munkavállaló felmondása miatt szűnt meg a munkaviszonya,
- 1 fő esetében a megszűnés oka GKI kártya hiánya,
- 1 fő esetében nem rendelkezett a munkaviszony megszűnése előtt legalább 6 hónapig hajdúhadházi lakcímmel.

A veszélyhelyzeti krízistámogatás 2022. szeptember 22. napjáig volt hatályban.

A települési támogatások és az egyéb önkormányzati támogatások mellett Hajdúhadház Város Önkormányzata lakáscélú, a lakás vásárlásához, lakásépítéshez, - átalakításhoz kapcsolódóan is biztosít támogatásokat:

Fiatalok lakáshoz jutásának helyi támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a fiatalok lakáshoz jutása helyi támogatásának szabályait a 15/2015. (III.26.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: rendelet) állapította meg.

A rendelet alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata a fiatalokat hajdúhadházi lakástulajdonuk megszerzéséhez, bővítéséhez támogatásban részesítheti. A rendelet célja, hogy elősegítse a fiatalok lakáshoz jutását, lakhatási problémájuk megoldását.

Hajdúhadház Város Önkormányzata egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt a rászoruló fiatalok részére Hajdúhadház város közigazgatási területén belül
- új lakás felépítéséhez,
- új lakás megvásárlásához,
- legalább 5.000.000,- Ft értékű, komfortos használt lakás megvásárlásához,
- minimum 8 m^2-es nagyságú lakószobával történő lakásbővítéséhez.
- egyszerű bejelentési eljáráshoz kötött, minimum 8m^2-es tetőtéri lakószoba kialakításához.

A támogatás mértéke:

a) új lakás építése és új lakás vásárlása esetén: 2.000.000,- Ft *(2021. október 22-ig 700.000,- Ft volt)*

b) lakás bővítése esetén 300.000 forint,

c) használt lakás vásárlása esetén 500.000,- forint.

Fiatalok lakáshoz jutása helyi támogatásában a 2021. évben 34 fő kérelmét támogattuk. Elutasításra 6 fő esetében került sor, 2 fő fellebbezése után a Képviselő-testület a kérelmet mindkét esetben támogatta, 2 fő hozzátartozójától vásárolta az ingatlant, 2 fő pedig 120 napot meghaladóan nyújtotta be kérelmét.
Fiatalok lakáshoz jutása helyi támogatására a 2021. évben összesen 14.500.000,- Ft került kifizetésre.

A támogatás 2022-2025. évi adatait a HEP „3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások" pontjában foglalt 3.3.5. táblázat és 3.3.6. táblázat mutatja be.

Otthonteremtési támogatás helyi támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete az otthonteremtés helyi támogatásának szabályairól a 19/2022.(VI.30.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: Rendelet) rendelkezett. **A támogatás 2022. július 1. napjától került bevezetésre.**

Az önkormányzati rendeletben foglaltak alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdúhadház közigazgatási területén új lakást építő vagy új építésű lakást vásárló természetes személyeket a lakásépítéshez, lakásvásárláshoz kapcsolódóan otthonteremtési támogatásban

részesítheti. Az önkormányzati rendelet célja, hogy elősegítse az új lakáshoz jutást, új lakás építést.

Hajdúhadház Város Önkormányzata egyszeri vissza nem térítendő otthonteremtési támogatást nyújt a Hajdúhadházon élő vagy Hajdúhadházon letelepedni szándékozó természetes személy részére, aki a Hajdúhadház város közigazgatási területén belül lévő ingatlan tulajdonosaként az ingatlana területére új lakást épít, vagy új építésű lakást vásárol.

Az otthonteremtési támogatás mértéke 2.000.000,- Forint. A támogatás az új lakás építéséhez vagy az új építésű lakás vásárlásához szükséges saját erő kiegészítésére szolgál.
Támogatásra a Hajdúhadház Város közigazgatási területén új lakást építő vagy új építésű lakást vásárló szociálisan rászoruló személyek jogosultak.

Nem állapítható meg otthonteremtési támogatás:

- ha a kérelmező és házastársa (élettársa) már részesült e rendelet szerinti támogatásban,
- ha a kérelmező vagy házastársa (élettársa) Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének a fiatalok lakáshoz jutása helyi támogatásának szabályairól szóló 15/2015. (III.26.) önkormányzati rendelete 3. § a) vagy b) pontja szerint új lakás felépítéséhez vagy új lakás megvásárlásához támogatásban részesült,
- ha a Képviselő-testület által a támogatás céljára biztosított keretösszeg elfogyott.

A támogatás új lakás építése esetén csak akkor állapítható meg, ha az építkezés helyszínéül szolgáló ingatlan területén a támogatás mértékének megfelelő összegű építőanyag rendelkezésre áll vagy az alapozás elkészült szerelőbetonnal és az e-napló megnyitásra került.
A támogatás csak olyan kérelmező részére nyújtható, akinek az önkormányzattal szemben semminemű tartozása nem áll fenn.

Otthonteremtési támogatás helyi támogatásában a bevezetése óta 2022. szeptember 30. napjáig összesen 2 fő részesült.

A támogatás 2022-2025. évi adatait a HEP „3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások" pontjában foglalt 3.3.5. táblázat és 3.3.6. táblázat mutatja be.

f) eladósodottság

Hajdúhadház Város Önkormányzata nem rendelkezik átfogó, teljeskörű adatokkal a lakosság eladósodottságának mértékéről.

Az eladósodottság tekintetében Hajdúhadház Város Önkormányzata Jegyzője, mint **önkormányzati adóhatóság rendelkezésére álló adatok:**

3.4.5. számú táblázat- Az egyes adónemek hátralékai a 2020. december 31-én fennálló összes hátralékban

adatok eFt-ban

Közhatalmi bevétel	adóalanyok száma	hátralékosok száma	2020. január 1. nyitó hátralék	2020. december 31. záró hátralék	Nyitó és záró hátralék közti változás (eFt)	Nyitó és záró hátralék közti változás (%)
építményadó	916	89	3 892	4 201	309	107,9
magánszemélyek kommunális adója	4 273	1 030	30 442	30 161	-281	99,1
iparűzési adó	913	124	19 880	15 072	-4 808	75,8
talajterhelési díj	59	15	703	566	-137	80,5
gépjárműadó	3 089	507	9 617	10 529	912	109,5
mezőőri járulék	1 820	850	2 940	3 543	603	120,5
Összesen	**11 070**	**2 615**	**67 474**	**64 072**	**-3 402**	**95**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.4.6. számú táblázat - *Az egyes adónemek hátralékai a 2021. december 31-én fennálló összes hátralékban*

adatok eFt-ban

Közhatalmi bevétel	adóalanyok száma	hátralékosok száma	2021. január 1. nyitó hátralék	2021. december 31. záró hátralék	Nyitó és záró hátralék közti változás (eFt)	Nyitó és záró hátralék közti változás (%)
építményadó	940	97	4 201	4 185	-16	99,6
magánszemélyek kommunális adója	4 251	1 121	30 161	30 318	157	100,5
iparűzési adó	943	146	15 072	12 563	-2 509	83,4
talajterhelési díj	56	16	566	586	20	103,5
gépjárműadó	876	339	10 529	7 377	-3 152	70,1
mezőőri járulék	1 779	836	3 543	3 612	69	102
Összesen	**8 845**	**2 555**	**64 072**	**58 641**	**-5 431**	**91,5**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A 2021. év végén készült zárás alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata adóhatóságánál

58 641 e Ft adótartozás állt fenn. Ez a 382 329 e Ft éves nyitóállománnyal helyesbített előírás 15,34 %-a, a 2020. évben ez az arány 14,87 % volt.

A fennálló adóhátralék megoszlása magánszemélyek és jogi személyek között

Az adótartozás magán- és jogi személyek közötti megoszlását adónemenként az alábbi táblázat, összesítve pedig az utána következő diagram is részletezi.
Az adatokból kiolvasható, hogy az adókötelezettséggel egyenes arányban a kintlévőségek is a magánszemély adózóknál vannak túlsúlyban.

3.4.7. számú táblázat - A fennálló adóhátralék megoszlása magánszemélyek és jogi személyek között 2020. december 31.

Közhatalmi bevétel	jogi személy (eFt)	magánszemély (eFt)	Összesen (eFt)
építményadó	3 228	973	4 201
magánszemélyek kommunális adója	-	30 161	30 161
iparűzési adó	11 733	3 339	15 072
talajterhelési díj	-	566	566
gépjárműadó	4 040	6 489	10 529
mezőőri járulék	-	3 543	3 543
Összesen	**19 001**	**45 071**	**64 072**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.4.8. számú táblázat - A fennálló adóhátralék megoszlása magánszemélyek és jogi személyek között 2021. december 31.

Közhatalmi bevétel	jogi személy (eFt)	magánszemély (eFt)	Összesen (eFt)
építményadó	3 193	992	4 185
magánszemélyek kommunális adója	-	30 318	30 318
iparűzési adó	8 739	3 824	12 563
talajterhelési díj	-	586	586
gépjárműadó	2 971	4 406	7 377
mezőőri járulék	-	3612	3612
Összesen	**14 903**	**43 738**	**58 641**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2021. évben

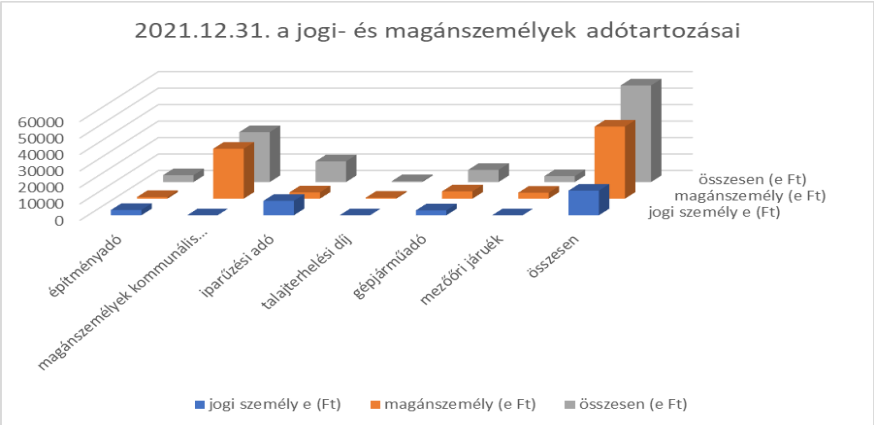

***g)* lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása**

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete által 2015-ben elfogadott Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának adatai alapján:

Hajdúhadházon 3 városrész került kijelölésre:

1. Városközpont
2. A városközponton kívüli belterületek
3. Külterületek

3.4.9. számú táblázat - Hajdúhadház városrészeinek lehatárolása

Városrész	Lehatárolás
Városközpont	Vörösmarty utca (Tompa - Jókai között) - Arany János utca (Jókai - Dr Földi János utca között) - Rákóczi utca (Dr Földi János utca - Dobó utca között) - Dobó utca (Rákóczi - Hunyadi között) - Honvéd utca (Hunyadi - Petőfi között) - Petőfi utca (Honvéd - Béke között) - Béke utca páros oldal Petőfitől (12. számtól - 44 számig) - Béke utca páratlan oldal Vértanúk útjától Zrínyi utcáig - Kazinczy utca (Béke 33-tól - Zrínyi utcáig) - Zrínyi utca (Kazinczytól - Bercsényi utcáig) - Bercsényi utca (Lázártól - Kossuth utcáig) – Tompa utca (Kossuth utcától - Vörösmarty utcáig) által határolt terület
Városközponton kívüli belterületek	Hajdúhadház belterületének a városközpontban lehatárolt utcákon kívül eső része (Fényestelep egyéb belterület is)
Külterületek	Egyéb külterületek

Forrás: Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztésii Stratégiája, 2013

Hajdúhadház városrészei

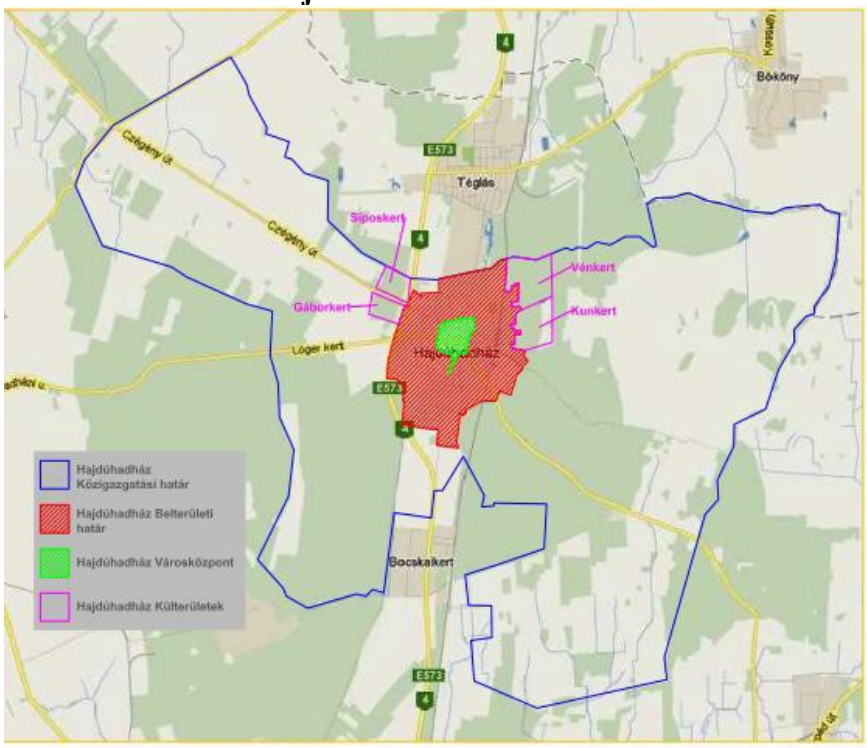

Forrás: Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztésii Stratégiája, 2013

A városrészi szintű gazdasági, társadalmi és településszerkezeti helyzetelemzés egyrészt a KSH 2011. évi népszámlálási adataira, másrészt önkormányzati adatokra, információkra épült.
Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában foglalt adatok alapján Hajdúhadház 12 588 fős lakónépességének közel 16,8%-a a Városközpontban, 82,3%-a a Városközponton kívüli területeken él. A lakások arányának megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a lakónépesség megoszlásához képest a lakások nagyobb aránya található a Városközpontban (21,2%). Az egy lakásra jutó lakónépesség száma a Városközpont városrészben a legalacsonyabb, itt átlagosan 2,35 fő él egy lakásban, a 2,98 fős városi átlaggal szemben. A Városközponton kívüli területeken átlagosan 3,15 fő él egy lakásban, a külterületeken 2,41 fő.

1. ábra: A lakónépesség számának megoszlása városrészenként, 2011

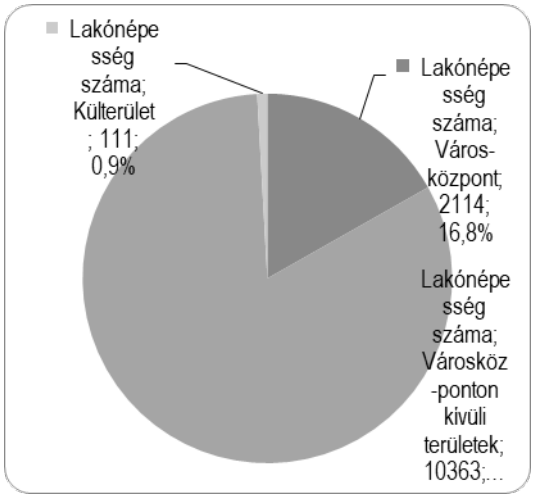

2. ábra: A lakások számának megoszlása városrészenként, 2011

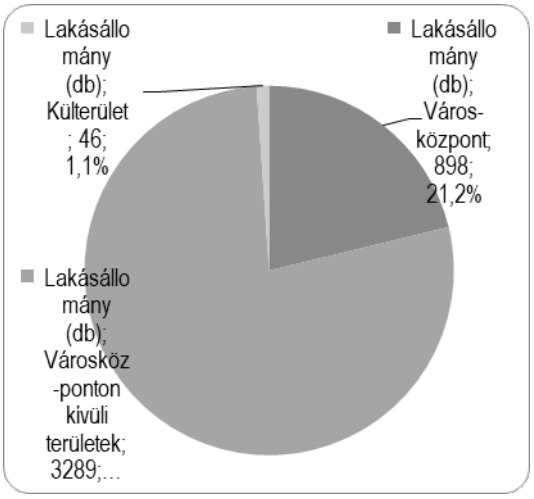

Forrás: Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája-2015 (*KSH 2011. évi népszámlálási adatok szerint)*

A városrészek lakásállományán belül magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, a városban átlagosan minden ötödik lakás ebbe a kategóriába sorolható. A város lakásállományának egyötöde található a Városközpontban. Ebben a városrészben a városi átlagnál kedvezőbb a lakások komfortfokozata, alacsonyabb a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül. A városrészek között itt a legalacsonyabb az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül. A Városközponton kívüli területek lakásállományát a városi átlagnál is kedvezőtlenebb mutatók jellemzik. A lakások komfortfokozata a külterületeken a legkedvezőtlenebb, itt a lakások több mint 70%-a alacsony komfortfokozatú.

3.4.10. számú táblázat - A városrészek lakásállományának jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Hajdúhadház összesen	Városközpont	Városközponton kívüli belterületek	Külterület
Lakónépesség	12588	2114	10363	111
Lakásállomány (db)	4217	898	3289	46
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	21,3	12,9	23,3	71,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	19,3	9,5	21,6	72,5
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	9,5	5,4	10,3	62,5

Forrás: Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (2015) mely a KSH 2011. évi népszámlálás adatain alapszik

Hajdúhadház közszolgáltatásai többségében jól kiépítettek, a városban a legfontosabb alapszolgáltatások elérhetőek. Ugyanakkor a város egyik kiemelt célja, hogy a térség egyik szolgáltató központjává váljon, ezért a település szolgáltatásainak további fejlesztése a város jövőbeli feladatainak lényeges eleme lesz.

A lakosság komfortérzetét növeli **a közlekedési és közmű-infrastruktúra** karbantartása, továbbfejlesztése is. A továbbiakban nagy figyelmet kell fordítani a még hiányos területek fejlesztésére, illetve a leromlott műszaki állapotú infrastruktúra megújítására egyaránt. A belső városi közlekedés fejlesztése az útminőség javítására és a környezetbarát közlekedési megoldások elterjesztésére irányul.

Az úthálózat fejlesztése tekintetében kiemelendő a Hunyadi utca és Ligeti út (3,4 km - 600 millió Ft) és az Arany János és a Rákóczi utcák felújítása (1,9 km - 335 millió Ft).

Hajdúhadházon a 2020-2026 években megvalósított úthálózat fejlesztés:
Közel 20 km hosszúságban történt útépítés és útfelújítás 2 milliárd Forint értékben.

Három belterületi út került felújításra, 19 utcában új aszfaltburkolatú út épült.

Befejeződött a mezőgazdasági útfejlesztés 313 millió Ft

Jóváhagyták további négy utcában az Önkormányzat útépítési kérelmét. 200 millió Ft

- ***Bezerédi utca., Vadas utca.***
- ***Nap utca (Széchényi utca – Belvíztározó közötti szakasza),***
- ***Árpád utca (Széchényi utca – Hunyadi utca közötti szakasza)***

Nefelejcs utca első szakaszának aszfaltozása 50 millió Ft

A belvárosban kiemelt figyelmet kell fordítani a parkolási kapacitások bővítésére, különösen a nagy forgalmú intézmények és kereskedelmi egységek esetében. **A Hajdúhadházon épített parkolók száma 2010 – 2022. között 337 db, döntő többségében új parkoló, 15 db új akadálymentes parkoló.**

A környezetterhelés csökkentése miatt a város kiemelt feladatként kezeli a bel- és külterületi kerékpárút-hálózat bővítését és folyamatos karbantartását.

Hajdúhadházi kerékpárút fejlesztések adatai:
2018-2019. években: Új építés: 685 m Felújítás: 850 m 125,7 millió Ft
2022. évben belterületi kerékpárutak felújítása 2,9 km 215 millió Ft

Hajdúhadházon a közösségi közlekedés helyközi autóbusz járatokkal és vonattal biztosított.

A közvilágítás korszerűsítése tekintetében Hajdúhadházon 1650 db lámpatest cseréje valósult meg a 2022. márciustól 2022. augusztusig terjedő megvalósítási időszakban (255 millió Ft).

A szennyvízhálózat fejlesztésére irányuló kivitelezési munkálatok 2017. december – 2022. februárig tartottak. Összesen 8624 m új szennyvíz vezeték, a tisztító telep bővítése és fejlesztése valósult meg. A támogatás összege **1 milliárd 276 millió Ft.** A rákötés az új hálózatra 2022. januártól lehetséges. Több, mint 500 háztartás köthet rá.

A Versenyképes Járások Program keretében:

Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert konzorciumban tervezhet közös fejlesztéseket. Évente 250 millió Ft felhasználható keretösszeggel.

Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert a közös ivóvízhálózat fejlesztéséhez készített tanulmánytervet.

Hajdúhadházon megvalósuló fejlesztések:

1. *Parkolók kialakítása a temető bejárata mellett*
2. *Parkolók kialakítása a Hadházi Szabadtéri mellett*
3. *A Hadházi Szabadtéri működéséhez szükséges hang- és fénytechnikai eszközök beszerzése*

Tervezett fejlesztések:

1. *Térfigyelő kamerarendszer közös fejlesztése Hajdúhadházon és Tégláson (45+15)*
2. *Turisztikai és szabadidős fejlesztések a Szederjes tónál és a Kígyóösvény Erdei Bringapark területén.*

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) **a telep, /szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)**

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormány rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával.

Járásközpont települések esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek tekinthetők **szegregátumnak**, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg **a szegregációval veszélyeztetett területek** esetén az érték 30% és 35% közé esik.

Hajdúhadház szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján

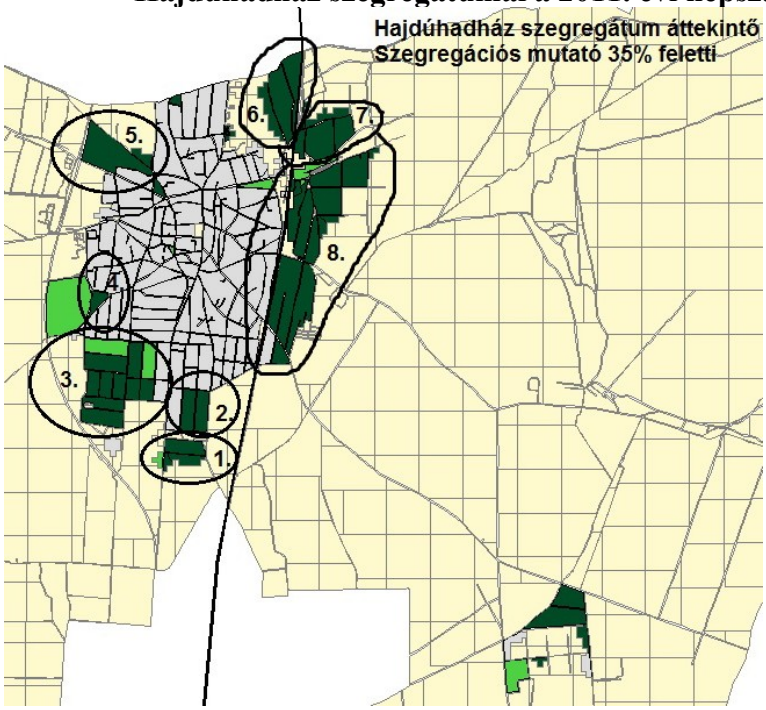

Jelmagyarázat:

szegregációs mutató 30-35% között van

szegregációs mutató 35%-ot eléri, vagy felette van

Forrás: KSH, 2011

A **térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat**, míg a **világoszöld színnel jelölt területek a szegregációval veszélyeztetett településrészeket.** A statisztikai hivatal által készített térkép olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt (50 fő alatti lakosságszám) mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A szegregátumok összehasonlító elemzése

Elhelyezkedés

Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található. **A szegregátumok megközelíthetősége** a vasúton túli szegregátumok esetében problémás, valamint a szegregátumok területén sok esetben gondot jelent az úthálózat állapota.

Lakhatási körülmények

A lakások arányának megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a lakónépesség megoszlásához képest a lakások kisebb aránya található a szegregátumokban, mint a város szegregátumokon kívüli területein. Az egy lakásra jutó lakónépesség száma a szegregátumokban átlagosan 4,46 fő, míg ez a mutató a városban 2,98 és a város szegregátumokon kívüli területein 2,56 fő. Lakásonként átlagosan 5 fő felett laknak a 4. szegregátumban (5,67 fő/lakás), a 6. szegregátumban (5,04 fő/lakás) és a 7. szegregátumban (5,28 fő/lakás). A szegregátumok lakásállományán belül magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A lakások helyzete a 4. szegregátumban a legkedvezőtlenebb, ahol a teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül az egyszobás lakások aránya 66,7%.

3.4.11. számú táblázat - Lakhatási mutatók Hajdúhadház szegregátumaiban (2011)

Mutató megnevezése	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)
Hajdúhadház	4217	21,3	19,3	9,5
1. szegregátum	46	47,8	42,5	32,5
2. szegregátum	83	39,8	38,0	10,1
3. szegregátum	214	41,6	42,3	19,2
4. szegregátum	15	100,0	100,0	66,7
5. szegregátum	46	37,0	36,6	7,3
6. szegregátum	134	42,5	40,3	7,8
7. szegregátum	54	37,0	33,3	13,7
8. szegregátum	345	44,6	42,5	11,4
Jelmagyarázat:		A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok		

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A lakónépesség és a lakások számának megoszlása a szegregátumok és a szegregátumokon kívüli területek között, 2011

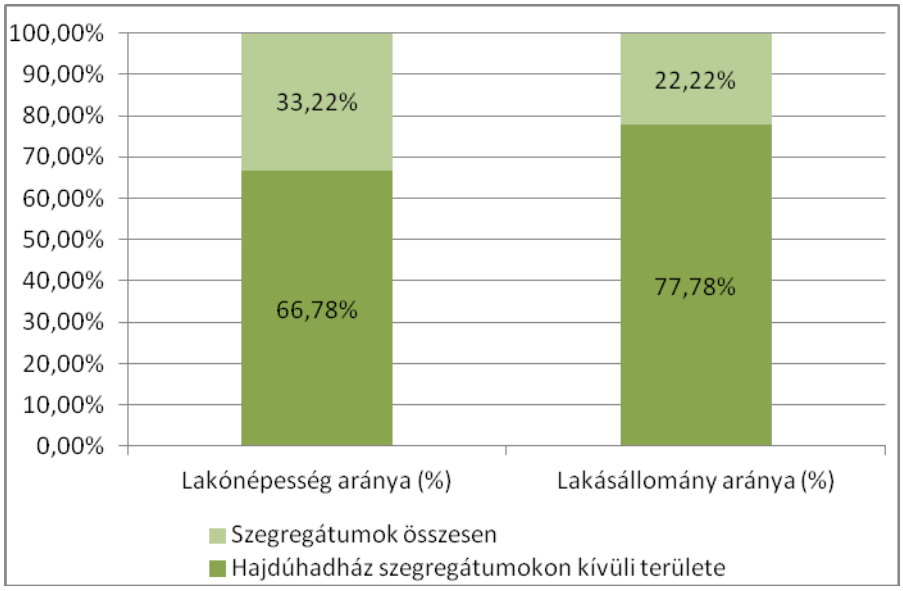

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

b) **a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya**

Demográfia

A szegregátumok összlakossága 2001 és 2011 között 5%-kal csökkent. 2001-ben Hajdúhadház szegregátumaiban a település összlakosságának 35,34%-a, 4413 fő élt, 2011-ben a szegregátumokban a település népességének 33,22%-a, 4182 fő lakott.

A szegregátumok népessége a legtöbb esetben kis mértékben változott, ugyanakkor egyes esetekben a népesség változása igen jelentős volt. (A szegregátumok lakónépességének növekedését részben magyarázhatja az a statisztikai tényező, hogy 2001-ben a szegregátumok lehatárolásának a határértékeket magasabban állapították meg.). A legnagyobb népességű szegregátumok 2001-ben és 2011-ben is a város délnyugati részén, a 4-es főúttól keletre található, valamint a vasúttól keletre elhelyezkedő szegregátumok voltak.

Korcsoportok a szegregátumokban

A szegregátumok lakosságának korcsoportos megoszlása alapján több jellegzetesség is kirajzolódik:
- a fiatalok (0-14 évesek) aránya minden szegregátumban magasabb a városi átlagnál (23,1%),

- a fiatalok aránya három szegregátumban 40% felett van (1. szegregátumban (47,5), 4. szegregátumban (47,1%), 7. szegregátumban (41,4%)),

- az aktív korúak (15-59 évesek) aránya egyedül a 2. szegregátumban (64,6%) magasabb 61,2%-os a városi átlagnál (a szegregátumok közül itt a legalacsonyabb a fiatalok aránya),

- a 60 éven felüliek aránya minden szegregátumban 10% alatti (a városi átlag 15,7%).

Szociális mutatók

A szegregátumok egyes társadalmi, szociális mutatói között jelentős különbségek rajzolódnak ki, ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy minden mutató tekintetében az összes szegregátum helyzete kedvezőtlenebb a városi átlagtól. A statisztikai mutatók alapján a 2. és 5. szegregátumot kedvezőbb helyzetű, az 1. és 4. szegregátumot kedvezőtlenebb helyzetű szegregátumnak tekinthetjük.

3.4.12. számú táblázat - A szegregátumok lakosságának társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Hajdúhadház	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum	5. szegregátum	6. szegregátum	7. szegregátum	8. szegregátum
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,5	59,4	57,2	69,4	66,7	58,3	63,8	68,7	68,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség	5,5	1,3	1,3	0,4	0,0	2,2	1,7	1,7	0,6

arányában									
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	57,8	82,2	70,2	78,3	82,1	74,8	82,0	78,0	78,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	28,8	52,5	43,3	59,4	53,8	51,5	56,0	56,0	56,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	39,9	17,5	29,4	20,3	17,1	24,1	17,5	21,2	20,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	49,2	72,0	55,2	59,8	61,1	62,0	68,6	60,6	64,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	52,9	55,6	76,9	73,5	85,7	69,2	78,6	78,8	74,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	63,5	78,9	68,8	78,7	81,2	66,5	73,2	77,9	77,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	27,9	58,1	37,5	42,1	56,3	55,9	61,3	47,6	46,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	14,4	23,3	16,3	20,3	18,8	23,7	34,3	31,7	23,9
Jelmagyarázat:		A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok							

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A szegregátumok területenkénti helyzetelemzése

Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található.

Az **1. szegregátum** a település kisebb kiterjedésű és lakónépességű szegregátumainak egyike. A lakónépessége 204 fő, Hajdúhadház népességének 1,62%-a. A szegregátum lakosainak 47,5%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátumok az egyik legrosszabb szociális és lakhatási mutatókkal rendelkező terület a városban. Itt a legmagasabb az aktív korúakon belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, valamint itt a legnagyobb a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. Területén 46 db lakás található, amelyek többsége igen rossz állapotú.

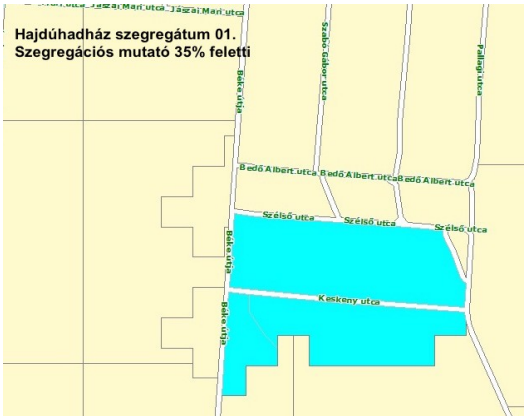

A terület elhelyezkedése: Béke útja - Szélső u. - Névtelen u. - Keskeny u. mindkét oldala

A **2. szegregátum** lakónépessége 333 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,65%-a. A szegregátum a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. Itt a legkisebb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, valamint a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül itt a legmagasabb a szegregált területek között.
A terület elhelyezkedése: Móricz Zs. u. - Pallagi u. - Bedő A. u. - Szabó G. u.

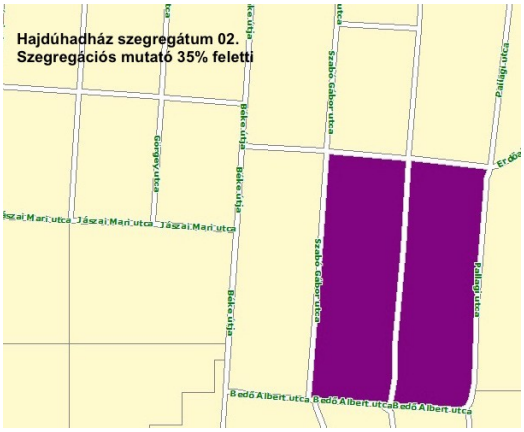

A **3. szegregátum** a második legnagyobb népességgel rendelkező, egyik legnagyobb kiterjedésű szegregátum. Területén 949 fő él, ami a város népességének 7,54%-a. A szegregátumban a legmagasabb (59,4%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya.
A terület elhelyezkedése: Pély - Nagy G. u. - Bercsényi u. - Dorogiás u. - Munkácsy M. u. - Radnóti M. u. - Görgey u. - Jászai M. u. - Bercsényi u. - Névtelen u. Ny - nak, majd É - nak - Zöldfa u. - Ságvári E. u. (a közterület elnevezése Méhészkert utcára változott)

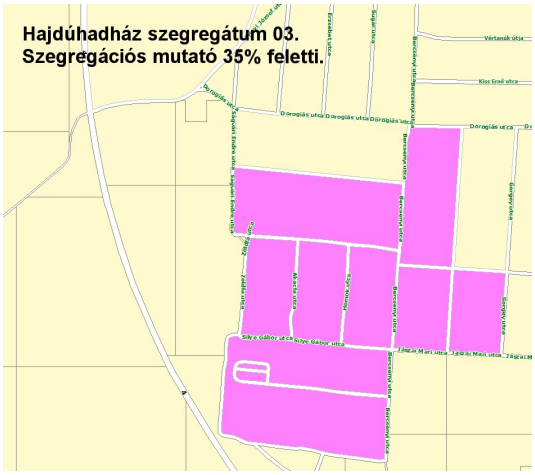

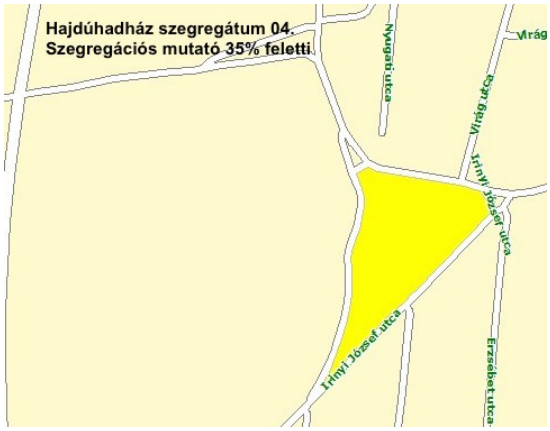

A **4. szegregátum** Hajdúhadház egyik új szegregált területe. Kiterjedését és népességszámát tekintve a város legkisebb szegregátuma. Lakónépessége 85 fő, ami Hajdúhadház népességének 0,68%-a. A szegregátum lakosainak 47,1%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátum a város összességében legrosszabb statisztikai mutatókkal rendelkező területe. A szegregátumban a lakhatási feltételek mutatói rendkívül kedvezőtlenek.
A terület elhelyezkedése: Irinyi J. u. K - nek, majd D - nek, majd DNy - nak, végül É - nak

A teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 100%, az egyszobás lakások aránya 66,7%. Az

egy lakásra jutó lakosok száma 5,67 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag). A 15-64 éves népességen belül itt a legalacsonyabb a foglalkoztatottak aránya (17,1%), valamint a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 81,2%. A szegregátumban senki se rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

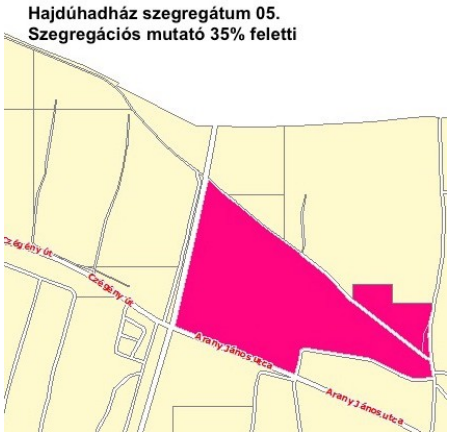

A terület elhelyezkedése: 4-es főút - Névtelen u. DK-nek - Dorogi u. mindkét oldala - Tompa M. u. - Városkert u. - Arany J. u.

Az **5. szegregátum** lakónépessége 176 fő, ami Hajdúhadház népességének 1,4%-a. A szegregátum a 2. szegregátumhoz hasonlóan, a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. A szegregátumok között itt a legmagasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya. A lakónépességen belül a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a szegregátumok között itt a legkisebb. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között kedvezőnek tekinthető. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,1%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és a 7. szegregátumban a legalacsonyabb (37%).

A **6. szegregátum** lakónépessége 675 fő, ami Hajdúhadház népességének 5,36%-a. A szegregátum szociális és gazdasági statisztikai mutatóit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy itt a legrosszabbak a lakosság foglalkoztatottsági mutatói. A szegregátumban 82%-os a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumok között az egyik legmagasabb (68,6%). A szegregátumban a munkanélküliségi ráta 61,3%-os, a tartósan munkanélküliek aránya 34,3%. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között átlagosnak mondható. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,8%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb, ugyanakkor az egy lakásra jutó lakosok száma igen magas, 5,06 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag).

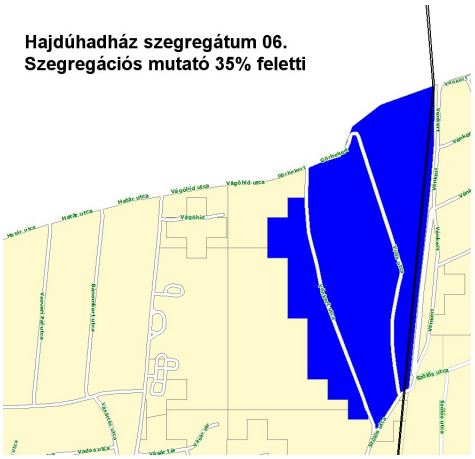

A terület elhelyezkedése: vasútvonal (Vénkert) - Szőlős u. - Vénkert u. mindkét oldala - Görbekert - településhatár

A **7. szegregátum** Hajdúhadház újonnan kialakult szegregált területe. Lakónépessége 285 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,26%-a. A szegregátum lakosainak 41,4%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátum elhelyezkedését tekintve megállapíthatjuk, hogy két szegregált terület (6. és 8. szegregátum) között alakult ki, így a város északi, északkeleti és keleti része a város szegregáció által leginkább érintett területének tekinthető.

A szegregátum megközelíthetőségét nehezíti, hogy a területet a város központjától a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonal elválasztja, a terület gépjárművel történő megközelítése a város központjából egy útvonalon, a Szőlős utcán keresztül lehetséges. A

szociális és foglalkoztatottsági mutatókat tekintve a szegregátumban igen magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak (78,8%), valamint a tartós munkanélküliek (31,7%) aránya

A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között jónak mondható. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és az 5. szegregátumban a legalacsonyabb (37%). A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 33,3%, ami a szegregátumok között a legkedvezőbb mutató. Az egy lakásra jutó lakosok száma (5,28 fő) magasnak tekinthető (2,99 fő/lakás a városi átlag).

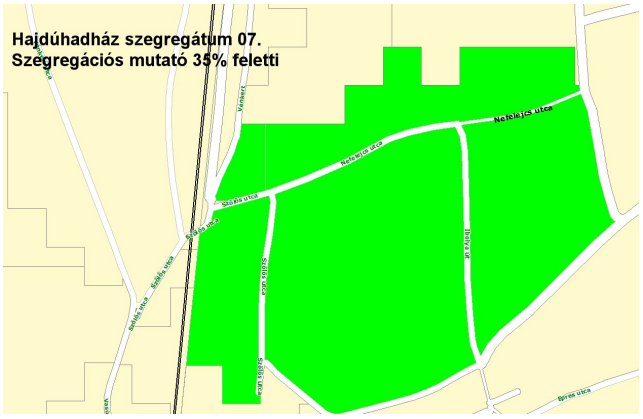

A terület elhelyezkedése: Nefelejcs u., Ibolya út, Szőlős u. mindkét oldala

A **8. szegregátum** Hajdúhadház legnagyobb kiterjedésű és legnagyobb népességszámú szegregátuma. A terület lakónépessége 1475 fő, ami Hajdúhadház népességének 11,72%-a. A szegregátum a 7. szegregátumhoz hasonlóan a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonaltól keletre helyezkedik el, így a megközelíthetősége a város központjából csak a főbb útvonalakon (Hunyadi u., Széchenyi u.) keresztül lehetséges. A szociális, gazdasági mutatókat tekintve a szegregátumban a második legmagasabb (56,2%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munka-jövedelemmel nem rendelkezők aránya.

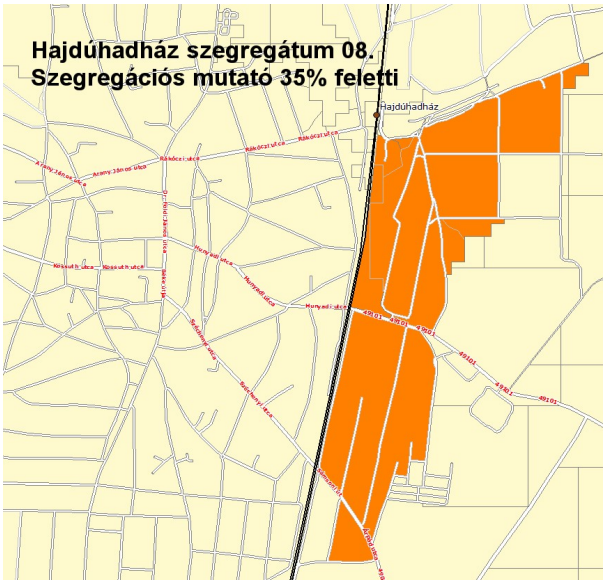

A terület elhelyezkedése: Epres u. - Kunkert (D - Ny - D) - Diófa u., Temető u., Árpád u., Nap u. mindkét oldala - Árpád u. - Erdőalja u. - Nap u. - Sámsoni út - vasútvonal

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Hajdúhadház szegregációval veszélyeztetett területeinek bemutatását a HEP „3.5. Telepek, szegregátumok helyzete” elnevezésű pont a) alpontja tartalmazza.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó ***fogorvosi ügyeleti ellátásról,***
d) ***-***
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 153. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, ***ennek körében a közterületek tisztán tartásáról, a közterületről összegyűjtött települési hulladék kezeléséről,***
b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	3	2	2	n.a.	n.a.
2017	0	4	2	2	568	120,47
2018	0	4	2	2	551	124,44
2019	0	4	2	2	532	85,66
2020	0	4	2	2	510	88,92
2021	0	4	2	2	***471***	***88,86***
2022	***0***	***4***	***2***	***2***	***515***	***87,99***
2023	***0***	***4***	***2***	***2***	***551***	***71,41***
2024	***0***	***4***	***2***	***2***	***430***	***83,64***

Forrás: TeIR, KSH Tstar

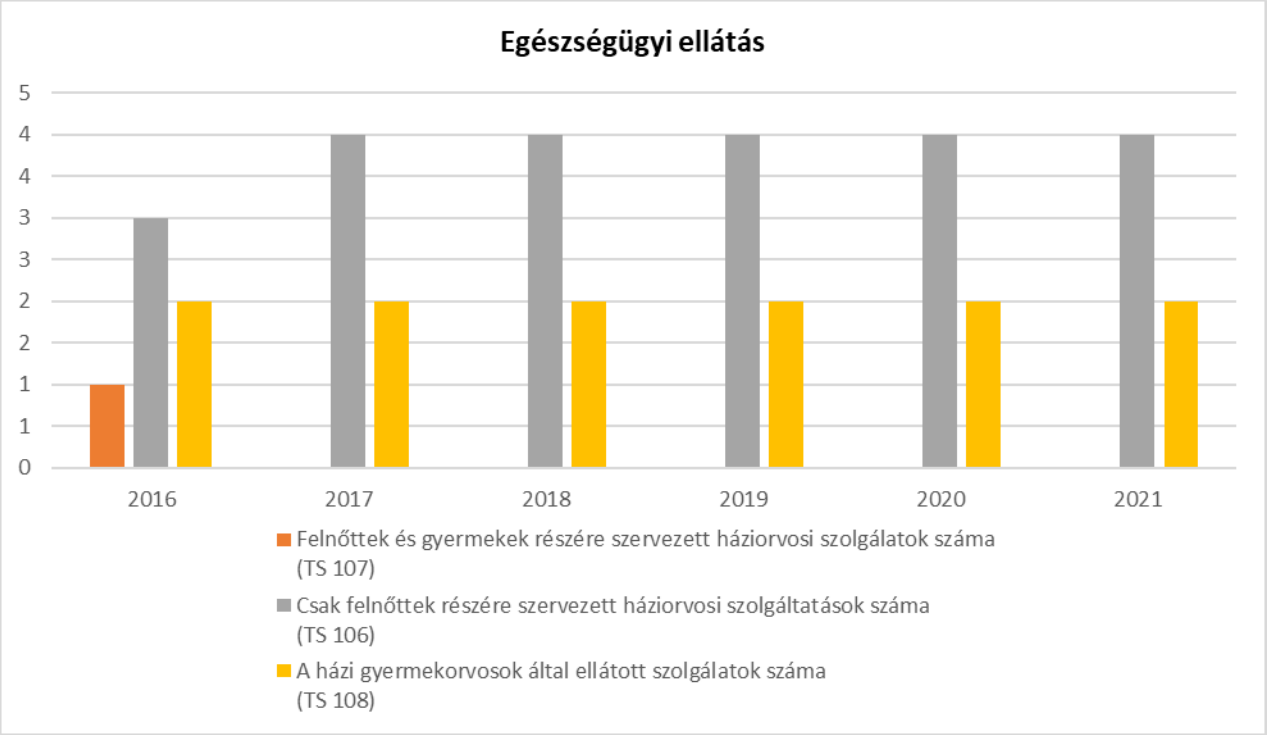

A **háziorvosok** személyes és folyamatos ellátást nyújtanak Hajdúhadház lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hajdúhadházon a háziorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított.

Hajdúhadházon 4 háziorvos csak felnőttek részére nyújt háziorvosi ellátást. Hajdúhadházon a gyermekorvosi ellátást összesen 2 házi gyermekorvos biztosítja. *2024. február 1. napjától kezdődően mindkét gyermekorvosi körzet esetében ugyanaz a házi gyermekorvos látja el a feladatokat.*

A településen az **orvosi ügyelet** megszervezett.

Az Önkormányzat közigazgatási területén három vegyes fogorvosi körzet működik területi ellátási kötelezettséggel.

A szakorvosi beteggondozás Hajdúhadházon jelenleg nem biztosított.

Hajdúhadház közigazgatási területén kettő gyógyszertár működik.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendeletben szabályozott védőnői feladatok ellátására a település közigazgatási területén **7 területi és 1 vegyes védőnői körzetet alakított ki**. Az egyes védőnői körzetek területeit Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a háziorvosi, a házi gyermekorvosi és fogorvosi, valamint az ezekhez kapcsolódó ügyeleti ellátási körzetek, illetve az iskola egészségügyi ellátási körzet megállapításáról szóló 18/2016.(IV.28.) önkormányzati rendelete 4. számú mellékletében foglaltak szerint állapította meg.

A Védőnői Szolgálat ***korábban a*** 4242 Hajdúhadház, Bocskai tér ***9.*** szám alatt ***található épületben működött, mely*** akadálymentesített, alapfelszereltsége a 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendeletben ***előírtaknak megfelel.*** Az épületben található a gyermekorvosi rendelő is.

A területi védőnői ellátás biztosítása állami feladattá vált, ugyanakkor Hajdúhadház Város Önkormányzata rendkívül fontosnak tartja, hogy a Hajdúhadházon élő gyermekek és családok a lehető legjobb körülmények között részesüljenek a védőnői ellátásban. E célkitűzés megvalósítása érdekében Hajdúhadház Város Önkormányzata a területi védőnői ellátás biztosítására a Debreceni Egyetem Klinikai Központnak ingyenes használatra átadta a 4242 Hajdúhadház, Mester utca 26. szám alatt található épületét.

Fentiek alapján a 4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 9. szám alatti épületben a védőnői ellátás megszűnt és a védőnők 2026. március 10. napjától kezdődően a Hajdúhadház, Mester utca 26. szám alatt található korszerű épületben fogadják a gondozott családokat és édesanyákat.

Az Önkormányzat által a védőnői feladatellátásra felajánlott épület jól megközelíthető, a város központi részén, az orvosi rendelőkhöz közel helyezkedik el. Az épület esztétikailag és funkcionálisan is megfelelő, a helyiségek komfortos környezetet teremtenek majd a védőnői tanácsadásokhoz. A korszerűbb környezetben a védőnők még hatékonyabban tudják segíteni a családokat.

Hajdúhadházon **az iskola-egészségügyi ellátás** egy iskolaorvossal és kettő iskolavédőnővel *(ebből 1 fő területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellát)* biztosított. Az iskolafogászati ellátást három fogorvos biztosítja.

b) **prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés**

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet 4. §-a alapján az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok közül

a) **a háziorvosi szolgálat feladatkörébe tartozik** minden olyan szűrővizsgálat elvégzése, amelyre e rendelet nem jelöl ki más egészségügyi szolgáltatót, valamint e rendelet 3. számú mellékletében foglalt szűrővizsgálatokban való közreműködés,

b) a **lakóhely szerint illetékes területi védőnő feladatkörébe tartozik:**

- az 1. számú melléklet 2. pont e)-h) alpontjában:

„ Újszülött hazaadását követő első vizsgálat esetén, valamint 1, 2, 3, 4, 6 és 9 hónapos életkorban:

e) adaptáció, gondolkodás, preverbalis képességek, kommunikáció, szocializáció, testi fejlődés és motoros képességek (nagymozgások, finommozgások/manipuláció) vizsgálata,

f) érzékszervek, érzékelés, észlelés vizsgálata (látás, hallás),

g) testhossz, testtömeg, fejkörfogat mérése, a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése a hazai standardok alapján,

h) rizikószűrés a hazaadást követően 1 hónapon belül és az életkörülményekben történő egészségi, környezeti változás esetén.”

- valamint 3. pont d)-h) és j) alpontjában,

„3. 12 hónapos, szükség esetén 15 hónapos, 18 hónapos, 2 éves, szükség esetén 2,5 éves, 3 éves életkorban és ezt követően 6 éves életkorig évente:

d) testmagasság, testtömeg (fejkörfogat szükség szerinti mérése), a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése hazai standardok alapján,

e) adaptáció, gondolkodás, preverbalis képességek, kommunikáció, szocializáció, testi fejlődés és motoros képességek (nagymozgások, finommozgások/manipuláció) vizsgálata,

f) érzékszervek, érzékelés, észlelés vizsgálata (látás, hallás),

g) mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc rendellenességeire (tartáshiba, scoliosis),

h) vérnyomás mérése 3-6 éves életkor között,

j) rizikószűrés az életkörülményekben történő egészségi, környezeti változás esetén."

- továbbá a tanköteles korú, de oktatási intézménybe nem járó 7-16 éves gyermekek esetén az 1. számú melléklet 4. pont d)-i) alpontjában foglalt szűrővizsgálatok elvégzése,

„4. 6-18 év között kétévente :

*d) * pajzsmirigy tapintásos vizsgálata 4. évfolyamtól,*

e) a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,

f) pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés, magatartásproblémák feltárása,

g) érzékszervek működésének vizsgálata a szakmai irányelveknek megfelelően, a színlátás vizsgálata,

h) mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,

i) vérnyomásmérés,"

- az iskolai védőnő feladatkörébe tartozik az 1. számú melléklet 4. pont d)-i) alpontjában foglalt szűrővizsgálatok elvégzése, az egészségügyi szakmai irányelvek és az országos tisztifőorvos módszertani ajánlásai alapján,

„4. 6-18 év között kétévente :

*d) * pajzsmirigy tapintásos vizsgálata 4. évfolyamtól,*

e) a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,

f) pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés, magatartásproblémák feltárása,

g) érzékszervek működésének vizsgálata a szakmai irányelveknek megfelelően, a színlátás vizsgálata,

*h) * mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,*

i) vérnyomásmérés,"

c) a tankötelezettség fennállása alatt **az iskola-egészségügyi szolgálat a szűrővizsgálatok elvégzésében az e rendeletben és az iskola-egészségügyi ellátásról szóló külön jogszabályban foglaltak szerint vesz részt,**

d) **a tankötelezettség megszűnését követően a háziorvos** az 1. számú melléklet 4. pontjában foglalt szűrővizsgálatokat végzi,

e) az 1. számú melléklet 5. pontja szerinti 16 éves kori állapotvizsgálatok közül - a 4/A. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel - az **a)-c) alpont szerinti** vizsgálatok elvégzése az **iskolaorvos**, a d**)-i) alpont szerinti vizsgálatok elvégzése az iskolai védőnő feladata**.

„5. 16 éves korban (a szeptember 1-je és a következő év augusztus 31-e között 16. életévüket betöltők)

a) teljes fizikális vizsgálat,

b) a kórelőzmény és családi anamnézis ismételt felvétele, az anamnézis alapján veszélyeztetett gyerekek kiszűrése, szükség esetén szakorvosi vizsgálatra irányítása,

c) a tápláltsági állapot, a szív- és érrendszeri állapotfelmérés,

d) testmagasság, testtömeg mérése, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése,

e) pszichés, motoros, mentális szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása,

f) érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás),

g) mozgásszervek vizsgálata, különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre (tartáshiba, scoliosis),
h) vérnyomásmérés,
i) pajzsmirigy tapintásos vizsgálata."

Hajdúhadházon sajnos nem működik helyben tüdőszűrés, emlőszűrés és méh-nyakrák szűrés, ezek a szűrések Debrecenben elérhetőek.
A korhoz kötött védőoltásokat a gyermekek helyben megkapják. A gyermekek fogászati szűrését az iskolai fogorvosok rendszeresen elvégzik.

Hajdúhadházon az EFOP-1.5.316-2017-00121 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése települések összefogásával" elnevezésű projekt projektelemei keretében is megvalósultak prevenciós programok, ennek keretében:

- **Család és gyermekjóléti preventív programok**

2018. december 1. és 2019. 11. 30. között prevenciós munkatársakként védőnők dolgoztak a projektben. Az iskolában a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI iskolavédőnője látta el a feladatokat. Havi 2 prevenciós foglalkozást tartott általános iskolás gyerekeknek, ezzel a tevékenységgel 189 főt értünk el. (85 fiú, 104 lány) A témák között szerepelt a személyes higiénia, az egészséges táplálkozás és életmód, szexuális felvilágosítás, higiéné és mentálhigiéné, drog- és alkoholfogyasztás.
A gyerekek a tevékenység keretében kis csomagot is kaptak, melynek tartalma fogkefe, fogkrém, tisztasági betét, egészségügyi betét, óvszer, nedves törlőkendő.
A területi védőnők közül ketten kismamáknak, fiatal édesanyáknak tartottak foglalkozásokat, ugyanebben az időszakban. 109 fő vett részt mindösszesen ezeken a foglalkozásokon. Témák: A várandósság alatti szűrővizsgálatok, szülésre való felkészítés, gyermekágy, csecsemőápolás, szoptatás és táplálás, lázcsillapítás, családtámogatási formák, és azzal kapcsolatos ügyintézés. A nagyobb gyerekek édesanyáival kitértek a tinédzser élet veszélyeire is. Az itt résztvevők babaváró csomagot kaptak: pelenka, nedves törlőkendő, cumi, cumisüveg, popsikrém, fürdető.

- **Egészségnevelési és egészségfejlesztési programok**

Hajdúhadházon 12 alkalommal kerültek megrendezésre egészségnapok, mely során vércukor- vérnyomás- , tüdőkapacitás – véroxigénszint mérés, BMI-index mérésre került sor. Utolsó alkalommal Covid-19 fertőzéssel kapcsolatban került megrendezésre az egészségnap, ahol tanácsadások, oltással kapcsolatos információnyújtás, és Covid-szűrés valósult meg. A 12 alkalom alatt több mint 500 fő vett részt.

A prevenciós és szűrőprogramokhoz való hozzáférést biztosították az Egészségfejlesztési Iroda (EFI) programjai is.
A TÁMOP 6.1.2/LHH/11-B-2012-0001 kódszámú „Tegyünk többet egészségünkért" Egészségfejlesztési programok a Hajdúhadházi Kistérségben elnevezésű projekt 2016.07.08. napján sikeresen lezárult, ezt követően vette kezdetét az 5 éves fenntartási időszak. Minden évben a következő programokat valósítottuk meg:

A közösségi Egészségfejlesztési szolgáltatások körében megvalósult programok bemutatása:

1) **Senior torna és csoportos gyógytorna:** A program célja az idősebb korosztály egészségfejlesztése volt. Az Egészségfejlesztési programok segítették, hogy a résztvevők

nagyobb befolyásra tegyenek szert az egészségüket meghatározó külső tényezők felett, valamint abban is támogatta őket, hogy önmaguk változzanak egészségük érdekében.

2) **Reform életmód klub:** A program célja a szociálisan hátrányos helyzetű emberek egészséges életmóddal kapcsolatos egészségfejlesztése volt. Az Egészségfejlesztési program segítette, hogy a résztvevők nagyobb befolyásra tegyenek szert az egészségüket meghatározó külső tényezők felett, valamint abban is támogatta őket, hogy önmaguk változzanak egészségük érdekében.
3) **Betegklubok**
   Kétféle betegklubot működtetünk: Cukorbetegek klubja; Szív- és érrendszeri betegek klubja
   A betegklubok elsődleges célja az életmódbeli, tercier prevenciós feladatok ellátása és az információátadás.
4) **AA csoport Célcsoport: Alkoholproblémával küzdő lakosság** Az Anonim Alkoholisták ivásproblémával küzdő férfiak és nők nemzetközi közössége. A tagság nincs korhatárhoz vagy iskolai végzettséghez kötve. Bárki tag lehet, aki tenni akar valamit ivásproblémája ellen. Az AA egy önsegítő csoport, amely személyes segítséget vagy ún. szponzorálást nyújt az AA-ba bárhonnan betérő alkoholproblémával küzdőnek.
5) **Stresszcsökkentő tréning** A programelem célja az ún. „burnout" tünet együttes kialakulásának megelőzése volt. Az 5 alkalomból álló tréning során a résztvevők elsajátították a különböző stresszcsökkentő technikákat, amelyek segítségével megelőzhetővé válik a fizikai, érzelmi és mentális kimerültség állapota.
6) **Szülők hete:** workshopok, előadások, melynek célja a szülői kompetenciák fejlesztése volt. A témák előzetes szükségletfelmérés alapján kerültek meghatározásra.
7) **Hogy vagy? Csoport:** A csoportfoglalkozáson az interaktív beszélgetést szakember irányította. A résztvevők minden alkalommal megoszthatták tapasztalataikat, érzéseiket egymással. A „meghallgatás" és „kibeszélés", mint szorongásoldó módszer jelent meg a csoportokban. A foglalkozás végén lehetőség nyílt egyéni tanácsadás igénybevételére, amelyet a foglalkozást vezető szakember tartott a résztvevők számára.
8) **Lelki betérő:** A depresszió és öngyilkosság megelőzési programok keretén belül megvalósuló program a különböző lelki problémával küzdő személyeknek, a krízist átélőknek, a gyászfolyamaton keresztülmenőknek kívánt segítséget nyújtani. A lelki betérőket szakemberek vezették. A csoportfoglalkozás végén lehetőség nyílt egyéni tanácsadás igénybevételére.
9) **Rendezvények:**
   - **Egészségnap:** Az egészségnapok település szintű rendezvények voltak, amelyek a település lakosságát szólították meg. Az egészségnapokon az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés fontosságára hívtuk fel a figyelmet a különböző programelemekkel. A nap folyamán folyamatosan szűrővizsgálatokat végeztünk annak érdekében, hogy a részt vevők körében segítsünk időben felfedezni a kezdődő betegségeket, széles körben erősítsük az egészségtudatos szemlélet kialakulását és a szűrővizsgálatok fontosságát.
   - **EGÉSZSÉG-EXPO:** egy három napos rendezvény, amely a járás lakosságát szólította meg. Helyszíne Hajdúhadház, a járás központja volt. A nap folyamán mozgásos programok, szűrősátrak kihelyezésével különböző szűrések valósultak meg. Többek között: vérnyomásmérés, koleszterinszint mérés, trigliceridszint mérés, testzsír mérés, vércukorszint mérés, látásélesség vizsgálat, stressz-faktor meghatározás, kockázatbecslés, állapotfelmérés, egészségbüfé. Ezen kívül mentálhigiénés szekció részeként lelki melegedő valósult meg pszichológus szakember bevonásával. Dohányzás ellenes kampány részeként "Ne gyújts rá" programelem, füstmentes szekció, tüdőkapacitás mérés, dohányzásleszoktató program népszerűsítése, valamint az expo része volt a szervezett vastagbélszűrés népszerűsítése is.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének döntése alapján az egészség megőrzése érdekében 2016. évtől kezdve támogatást nyújt a **Hajdúnánási Gyógyfürdőben igénybe vehető reumatológiai kezelésekhez.** A rendkívüli települési támogatás keretein belül – a 2021. évben a koronavírus járvány miatt csak rövid ideig - volt lehetőség a **Hajdúnánási Gyógyfürdőben reumatológiai kezelések igénybevételére.** A 2021. évben 82 hajdúhadházi lakos számára volt lehetőség problémái gyógyászati orvoslására. A támogatásra 902.400,- Ft került felhasználásra.

***c)* fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés**

Hajdúhadházon nincs lehetőség rehabilitációra, fizikoterápiára, a rehabilitáció csak vállalkozókon keresztül valósul meg (gyógytorna).
Az iskolákban, óvodákban a gyermekekkel logopédus és fejlesztő pedagógus is foglalkozik.

A rendkívüli települési támogatás keretein belül lehetőség van Hajdúhadház Város Önkormányzatától gyógyfürdő támogatást igényelni, mely a Hajdúnánási Gyógyfürdőben történő reumatológiai kezelések igénybevételére vonatkozó természetbeni támogatás. A 2021. évben 82 hajdúhadházi lakos számára volt lehetőség problémái gyógyászati orvoslására. A támogatásra 902.400,- Ft került felhasználásra.

***d)* közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése**

Hajdúhadházon a gyermekétkeztetésben három konyha (Hajdúvitéz Kft. által működtetett) és a Hajdúhadházi Bölcsőde konyhája vesz részt. Kettő konyha az iskolai nevelésben részt vevő, egy konyha az óvodai nevelésben, egy konyha a bölcsődei nevelésben résztvevő gyermekek számára főz.
A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú élelmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos.

***e)* sportprogramokhoz való hozzáférés**

Hajdúhadházon biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés, lehetőség van futballozni (Hajdúhadházi Futball Klub), kosárlabdázni, ***ököl vívni*** (***korábban:*** Hajdúhadházi Kosárlabda Klub***, jelenlegi elnevezése: Hajdúkaland Kulturális- és Sportegyesület***) íjászkodni (Hajdúvitéz Kulturális- és Sportegyesület). A sportolásra ad lehetőséget a Szederjes Sport- és Konferenciaközpont udvarán lévő játszótér, élőfüves focipálya, kosárlabda pálya, kondipark, futópálya; a Béke útja mellett lévő Skatepark és a Kossuth utcánál lévő Kondipark, ***valamint a Bringapark.***

Hajdúhadház Város Önkormányzata 519.607.800,- Ft vissza nem térítendő Európai Uniós támogatásban részesült **az ÉAOP-4.1.1/A-12-2012-0007. kódszámú, „Iskola felújítás és tornaterem építés Hajdúhadházon a megújuló nevelési elvek érdekében” elnevezésű projekt** keretében. A pályázat 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. A projekt keretében a tornaterem építés mellett többek között gyógytestnevelési és kiszolgáló helyiségek létesültek, korszerű szaktantermek és egy tankonyha kerültek kialakításra, felújításra kerültek a folyosók, valamint bútorok, sporteszközök és sportfelszerelések beszerzése is megvalósult a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szilágyi Dániel úti tagintézményében. A pályázat keretében napkollektor került felszerelésre a megépült Sportcsarnok tetejére.

Az Aktív Magyarország Program részeként az Országos Bringapark Program keretében **Kígyóösvény Erdei Bringapark** épült Hajdúhadházon, amelynek nyomvonalán különböző fa, föld és murva akadályok várják a kerékpárosokat. Az 1,3 km hosszú pálya haladó és kezdő kerékpárosok számára is remek kikapcsolódási lehetőséget kínál.

Megállapítható, hogy **a Hajdúhadházon megvalósult fejlesztések eredményeképpen új lehetőségek nyíltak a hajdúhadházi lakosok, köztük a gyermekek számára a szabadidő hasznos eltöltésére.**

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

a) étkeztetés,
b) házi segítségnyújtás,
c) családsegítés,
d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, *(2023. december 31. napjáig, 2024. január 1. napját követően a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a fenntartásában működő Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye 4032 Debrecen, Böszörményi út 148. székhelyű intézménye útján biztosítja.)*
e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
f) támogató szolgáltatás,
g) utcai szociális munka, *(2023. március 31. napjáig)*
h) idősek nappali ellátása, *(ennek keretein belül 2024. február 1. napjától kezdődően a demens személyek nappali ellátása is biztosított)*
i) szenvedélybetegek nappali ellátása,
j) fogyatékosok nappali ellátása,
k) pszichiátriai betegek nappali ellátása,
l) közösségi pszichiátriai ellátás
m) hajléktalan személyek nappali ellátása

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a **Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) tagjai, a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

a) szociális étkeztetés
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

b) házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás *(2023. december 31. napjáig)*
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe,

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint állami feladatot 2024. január 1. napját követően Hajdúhadház, Bocskaikert és Téglás településeken a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a fenntartásában működő Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye 4032 Debrecen,

Böszörményi út 148. székhelyű intézménye útján biztosítja.

d) támogató szolgáltatás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe

e) nappali ellátás (idősek klubja)
Ennek keretein belül 2024. február 1. napjától kezdődően a demens személyek nappali ellátása is biztosított.
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a **Társulás fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ** (***korábban:*** 4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.; ***jelenleg: 4242 Hajdúhadház, Arany János u. 24. szám)*** útján történik.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ székhelye ***korábban*** Hajdúhadházon, a Kossuth u. 11/A. szám alatt, az ellátottak számára nyitva álló helyisége (Támogató Szolgálat) Hajdúhadházon, a Kazinczy u. 2. szám alatt ***működött, jelenleg a 4242 Hajdúhadház, Arany János utca 24. szám alatt működik. Az intézmény*** telephelye Tégláson, a Liget utca 1. szám alatt működik.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény értelmében, olyan alapszolgáltatást nyújtó intézmény, mely Hajdúhadház Város, Téglás Város és Bocskaikert Község időskorú, vagy szociális és egészségi okok miatt rászoruló lakosainak személyes gondoskodást nyújtó ellátását biztosítja. Feladatellátása során célja az önálló életvitel fenntartásának biztosítása, egészségügyi, mentális, és egyéb okok miatt keletkezett problémáik megoldása, az önrendelkezésén alapuló, önálló életvitelének megkönnyítése érdekében.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ célja tevékenyen részt venni a helyi önkormányzatok feladatellátásában, a jelzőrendszer tagjaként eredményesen közreműködni a településeken felmerülő szociális problémák megoldásában. Továbbá célja, hogy az itt élő rászorulók saját lakókörnyezetükben kapjanak segítséget ahhoz, hogy egészségi állapotuk, vagy szociális helyzetük során kialakult diszharmónia következtében külső segítséggel az egyensúly életükben visszaálljon.

A szolgáltatások biztosításával elérhető, hogy az ellátottak és családtagjaik hathatós és könnyen elérhető segítséget kapjanak egészségi és mentális állapotuk szinten tartásában és javításában, valamint, hogy a legteljesebb mértékben részt vehessenek a társadalmi élet minden szintjén.
A családtagok segítésével és gondozásba való bevonásával az intézmény hozzájárul a természetes támogató erőforrások megújításához és megerősítéséhez, ezáltal segítve az integrációt, a társas kapcsolatok és helyi közösségek kialakítását és megőrzését.

<u>Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ</u>

Hajdúhadház Város Önkormányzata a fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) **útján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó **családsegítést** és a Gyvt. szerinti **gyermekjóléti szolgáltatást.**

Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft.

Hajdúhadház Város Önkormányzata **a Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltató útján, feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó
a) szenvedélybetegek közösségi ellátását,
b) szenvedélybetegek nappali ellátását,
c) utcai szociális munkát, ***(2023. március 31. napjáig volt biztosított)***
d) fogyatékosok nappali ellátását,
e) pszichiátriai betegek nappali ellátását,
f) közösségi pszichiátriai ellátást.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a **hajléktalan személyek nappali ellátását** a Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközséggel, mint fenntartóval kötött feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja. A **Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség a feladat ellátásáról a fenntartásában működő DNRE Nyitott Ajtó Szociális Központ** (székhelye: 4026 Debrecen, Múzeum utca 2. szám) **elnevezésű engedélyes útján gondoskodik**, a feladatellátás helye: a „Reménysugár" Hajléktalanok Nappali Melegedője (Debrecen, Péterfia utca 40. szám). Az ellátást igénybe venni kívánó, Hajdúhadház Város közigazgatási területén élő hajléktalan személyeket Hajdúhadház Város Önkormányzata juttatja el az ellátás helyére.

Hajdúhadházon nem működik ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

g) drogprevenciós szolgáltatások

Hajdúhadházon a gyermekek, fiatalkorúak körében megjelent szenvedélybetegség (pszichoaktív anyagok fogyasztása) miatt szükséges a korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma havi rendszerességgel tartott szakmaközi egyeztetései az intézményi tapasztalatok megbeszélését, a prevenciós előadások, programok megszervezését célozzák.

A Kábítószer Egyeztető Fórum munkájában Hajdúhadház Város Önkormányzata mellett részt vesz a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya, a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Sámson Grund Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű Ellátása, a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ, a településen működő óvodák, általános iskolák, középiskola, a gyermekorvosok és a Védőnői Szolgálat munkatársai. A prevenciót a 2021. évben elősegítette a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ drogprevenciós pályázata is.

A Kábítószer Egyeztető Fórum a megkezdett munkát a jövőben is folytatni kívánja a szakmaközi egyeztetések havi rendszerességgel történő megtartásával és további prevenciós programok szervezésével. Hajdúhadház Város Önkormányzata a prevenciós tevékenységhez kapcsolódóan folyamatos pályázatfigyelést végez és támogatás elnyerése érdekében pályázati kérelmet nyújtott be.

A Csokonai Művelődési Házban a 2021. évben 1 alkalommal EHHFE drogprevenciós képzés valósult meg 12 fő részvételével.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor nincs hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód teljes mértékben érvényesül.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	**Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)**
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Hajdúhadházon lehetőség van a Vértesi Református Egyház által biztosított **népkonyhai szolgáltatás** igénybevételére. A népkonyhai szolgáltatás a törvény erejénél fogja térítésmentes, így az étkezését (napi egy tál meleg étel) ingyenesen vehetik igénybe az arra rászoruló személyek. A szolgáltatás igénybe vételére hétköznapokon a Hajdu Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ 4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 22. szám alatti feladatellátási helyén van lehetőség. Az igénybevétel az ellátottak érkezési sorrendjében történik. Hajdúhadház Város Önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a népkonyhán kiosztott ételadagok számáról.

Hajdúhadházon népkonyhai szolgáltatást biztosít továbbá a Civis Szociális Étkezési Központ a 4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/A. szám alatt és a 4242 Hajdúhadház, Dr. Földi János utca 59. szám alatt, minden munkanapon és ünnepnapon 16:00-18:00 óráig.

Hajdúhadházon az egészségügyi ellátórendszer keretein belül nincsenek hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a munkahelyek, az önkormányzati intézmények, a civil szervezetek. A Csokonai Művelődési Ház és a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria *(2024. január 1. napjától kezdődően Földi János Művelődési Központ és Könyvtár)* a programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják.

A településen élénk, aktív civil élet folyik, amely a társadalom minden területét érinti. A civil szervezetek új színt visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának

lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

Az **ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú „Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon" című projekt** eredményeként teljesen megújult a Városközpont, valamint egy szociálisan és infrastrukturálisan elmaradott városrész felzárkózására, kiemelkedésére nyílt lehetőség.

A **Csokonai Művelődési Ház** 442 millió forint, 100%-os intenzitású támogatást elnyerő fejlesztés egyike volt. A városközpontban az épület kívül-belül megújult, az épület alagsorában új közösségi tér alakult, így az intézmény működésében is új lehetőségek nyíltak.

A Kossuth utcán található, előtte beépítetlen füves területen 2015-ben egy 400 férőhelyes **Szabadtéri színpad és Rendezvénytér** is megépítésre került, mely színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálja a hajdúhadházi lakosok kulturált kikapcsolódását.

Az **Égerházi Emlékház** felújítása is megvalósult, a festőművész örökségéhez méltó kiállító-teremmé és alkotóházzá alakult, ahol állandó és időszakos kiállítások mellett rendszeres művészeti és kézműves tevékenységnek is otthont ad az épület.
A pályázat lehetőséget adott arra, hogy az elkészült infrastrukturális elemeket folyamatosan megtöltsük kulturális rendezvényekkel, biztosítva azok kihasználtságát.
A meglévő játszótéren kulturált köztéri WC-t, pelenkázót és **játszóházat alakítottunk ki**. A Béke utcán eddig parkként használt **régi játszótér visszanyerte eredeti funkcióját**, egy teljesen új, EU konform létesítményt adtunk át a gyerekeknek a projekt megvalósításával.

A 2019. évben a TOP-2.1.2-15. kódszámú Zöldváros kialakításával kapcsolatos pályázat keretében az Önkormányzat 290.000.000,- Ft összegű támogatásban részesült a **Városközpont akcióterületen csillagtereinek rendbetételére, parkosítására.** A pályázat keretében 2-2 csillagtér aszfaltúttal történő összekötése (Vörösmarty u. Petőfi u.) **Béke utcai park felújítása, közösségi tér kialakítása (padok)** fásítás, deszkásoknak **dirt Skate pálya** kialakítása, **a Földi János Kéttannyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolája közötti tér parkosítása, a Csokonai Művelődési Ház - Világos étterem közötti rész** füvesítése, parkosítása, utca bútorok, pergola vadszőlővel került megvalósításra. A pályázat lehetővé tette továbbá a piac hátsó részénél zöldfal kialakítását, a hátsó udvaron a csapadékvíz elvezetését, a Kazinczy utca fasorral történő zöldítését.

A „TOP-2.1.2-15-HB1-2016-00018 azonosítószámú, „Zöld város kialakítása Hajdúhadházon" című projekt keretein belül valósult meg 2019-ben a **Szabadtéri Színpad fejlesztése**, melynek keretében a Szabadtéri Színpadhoz kiszolgáló büfé helyiség, öltöző építésére került sor, valamint a Művelődési Ház mögé parkolók kerültek kialakításra.

A „TOP-1.2.1-15-HB1-2016-00026- Hajdúhadházon Interaktív Présház megvalósítása" című pályázat keretében 2019-ben épült meg az **Othello Borház**, mely a város egyik legrégibb szőlőskertjében, a Gáborkertben található. A Gáborkert a régi kertségekre jellemző kapukkal, természetes kerítésével, a garággyával, felújított kutakkal, pihenőhelyekkel várja a látogatókat. A kertség szívében épült Othello Borház, tartalmas időtöltést és kikapcsolódási lehetőséget kínál mindazoknak, akik meg szeretnék ismerni a múlt egy szeletét. Bemutatjuk a szőlőtermesztés folyamatát, a szőlőművelés egyes munkafolyamatait, a régi és az új eszközöket. Az állandó kiállítást megtekintők megismerhetik a hajdúhadházi szőlő- és borkultúra emlékezetes fejezeteit, a szőlőtermesztés és borkészítés hajdúsági múltját és jelenét. Kiállítási tárgyak, digitális interaktív eszközök, szőlészeti és borászati könyvtár várja a tartalmas kikapcsolódásra vágyókat.

Az Aktív Magyarország Program részeként az Országos Bringapark Program keretében **Kígyóösvény Erdei Bringapark** épült Hajdúhadházon, amelynek nyomvonalán különböző fa, föld és murva akadályok várják a kerékpárosokat. Az 1,3 km hosszú pálya haladó és kezdő kerékpárosok számára is remek kikapcsolódási lehetőséget kínál.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
3	nem	4 318	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy Hajdúhadházon etnikai konfliktusok lennének.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 30/2015. (X.01.) önkormányzati rendeletében rendelkezett a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről.

A 2021. évben 68 esetben indult eljárás a közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartás elkövetése miatt. A 2021. évben indult eljárások nagyrészt a köztisztasággal kapcsolatos magatartási szabályok megszegése közösségi együttélés alapvető szabályaival ellentétes magatartás elkövetése miatt indultak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (családgondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárást, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a Magyar Élelmiszerbank Egyesület Élelmiszermentés programjában évek óta folyamatosan részt vesz, sikerült hatékony és sikeres együttműködést kialakítaniuk. Az új lehetőségnek köszönhetően 2021. februárja óta már nem 2 hetente, hanem minden héten 1 alkalommal szerdán az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők és a város lakossága között alkalmanként kb. 150-300 kg mennyiségű friss élelmiszer (zöldség, gyümölcs, pékáru) került kiosztásra. 2021-ben összesen közel 8000 fő (halmozott adat) részesült az élelmiszer adományból. ***A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2025-ben összesen 15.702 kg élelmiszert adott át 29.398.224.- Ft értékben.***

2021 évben 5 fő önkéntes végzett az intézményben közérdekű önkéntes munkát, összesen 412 órában. ***A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központban a 2025. évben 4 fő teljesített iskolai közösségi szolgálatot összesen 200 órában.***

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ letöltő helyet biztosít azok számára, akik a szabálysértési pénzbírságukat nem megfizetni, ha ledolgozni szeretnék. 2021-ban 12 fő összesen 438 órát dolgozott, ***2025-ben 1 fő összesen 84 órát dolgozott*** az intézményben, hivatalsegéd és eljáró munkakörben.

A Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület, a Polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény szerinti tevékenységet folytató társadalmi szervezet. A Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület tagjai a feladataikat társadalmi munkában, ellenszolgáltatás nélkül végzik. Az egyesület tevékenységei között szerepel a prevenciós bűnmegelőzési célú járőrözés, reggeli és a délutáni órákban az óvodai, iskolai gyalogátkelők biztosítása, a Mezőőrséggel, Rendőrséggel közös szolgálatok, külterületen fokozott szolgálat teljesítése, rendezvények biztosítása.

A Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület folyamatosan figyelemmel kíséri a rászoruló helyi lakosokat, igyekszenek megakadályozni a téli hónapokban a külterületen élő lakosok és a belterületi rossz körülmények között élő lakosok kihűlését, alultápláltságát. A családsegítővel együttműködve az élelmiszer mentés külterületre és Fényestelepre való eljuttatásában aktív szerepet vállalnak. Jelzéssel élnek a hatáskörrel rendelkező intézmények felé az Egyesület tudomására jutott nehéz sorsú, gondozásra, ellátásra szoruló emberekről.

A polgárőrök munkájukért munkabért, tiszteletdíjat nem kaptak, tevékenységüket valamennyien ellenszolgáltatás nélkül végzik, szabadidejük terhére. 2014 óta folyamatosan növekszik a szolgálati óra és a szolgálatot adó létszám. 2014 évben 6213 óra szolgálat, 2020. évben 14.506 óra szolgálat, 2021. évben 15.023 óra szolgálat került ellátásra. Az elmúlt hat évben több mint duplájára emelkedett a szolgálti óraszám, hála az aktív elhivatott tagságnak és a jól működő rugalmas szolgálat szervezésnek.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A Hajdúhadházon élő roma nemzetiség kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásának megőrzése céljából a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat rendszeresen szervez olyan roma hagyományőrző kulturális rendezvényeket, mint a Hagyományőrző roma nap, Hagyományőrző Mikulásnap, hitéleti konferenciák, hagyományőrző sportrendezvények. A rendezvények nyilvánosak, bárki által szabadon látogathatóak. A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2022-ben a Szegényeket Segítő Országos Egyesülettel együttműködve Hagyományőrző roma tábort, a Hajdúhadházi Roma Kulturális Egyesülettel együtműködve Roma hitéleti konferenciát, a Kisebbségi Közösségi Házzal együtt pedig Hagyományőrző roma rendezvényt tartott. A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a 2022. szeptember 9-11. között megrendezett Hadházi Káposztás Napokon a nemzetiségi hagyományok bemutatása céljából részt vett.
A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a 2025. évben is több hagyományőrző roma kulturális rendezvényt tartott, pályázati támogatásból 2 alkalommal drogprevenciós programokat szerveztek és több alkalommal hitéleti konferenciát is lebonyolítottak. A Hadházi Káposztás Napok 2025. évi rendezvényeibe bekapcsolódva a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat pályázati forrásból Hagyományőrző Roma Lagzit szervezett.

e) helyi lakossági önszerveződések

Hajdúhadházon sokrétű civil munka folyik. Tevékenységi körük széles spektrumú, az egészségügyi, a szociális, az ifjúsági, a kulturális és a városszépítési szervezetektől kezdve, a művészeti, az iskolai alapítványokon, a sportegyesületeken keresztül a fogyatékkal ***élő személyek*** önsegítő szervezetéig igen szerteágazó, sok-sok ember önkéntes munkájához biztosítanak keretet, jogi formát. A településen élénk, aktív civil élet folyik, amely a társadalom minden területét érinti. A civil szervezetek új színt visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

A településen tevékenykedő civil szervezetek működéséhez, illetve az általuk szervezendő eseményekhez Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a civil szervezetek támogatásáról szóló 4/2014. (II.04.) önkormányzati rendelete alapján eseti jelleggel, egyedi elbírálás alapján biztosít anyagi forrást. Jellemzően azonban minden szervezet saját maga teremti elő a működéséhez szükséges forrást, sikerrel pályázva különböző támogatási alapokhoz.

Hajdúhadház Város Önkormányzata több civil szervezettel is együttműködik:

- Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület,
- Radnóczi Ferenc Kertbarátkör,
- Hajdúhadházi Kosárlabda Klub ***(jelenlegi elnevezése: Hajdúkaland Kulturális- és Sportegyesület),***
- Hajdúhadházi Futball Klub,
- Hajdúhadházi Gazdakör,
- Hajdúsági Hagyományőrző Lovasklub,
- Hajdúvitéz Kulturális- és Sportegyesület,
- Támpont Egyesület,
- Helyi óvoda alapítványai: rendezvények szervezése, lebonyolítása

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek. tv.) 80. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.

A Nek. tv. 80. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan közigazgatási szerződésben megállapodik. A megállapodást szükség szerint, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni.

Fentiek alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött egymással, melyet szükség szerint felülvizsgálnak.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat (a továbbiakban: HRNÖ) 2022-ben megállapodást kötöttek szegregátumokban lévő közterületek hulladékmentesítésére. A megállapodás elősegíti a környezetvédelmi, környezet-egészségügyi, illetve hulladékgazdálkodási alapelvek érvényesülését. Hozzásegíti az adott területen élő lakosságot az egészségesebb, fenntarthatóbb, tisztább környezet birtoklásához. Célja - a

közterületek tisztán tartása mellett - az adott településrészen élő polgárok, önkéntes alapon történő bevonása a - közvetlen környezetüket érintő, lakóhelyük rendezettségét biztosító - folyamatokba, illetve az eddig jogkövető magatartást nem tanúsító lakosok magatartásának megváltoztatása. A megállapodás határozott időtartamra 2023. február 28-ig jött létre.

A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége a HEP „3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása" pont d) pontjában kifejtésre került.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Hajdúhadházon	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (***54,72*** %) ***magas***; a nyilvántartott álláskeresők ***40,29***%-a szakképzetlen.	A munkáltatók munkaerő-igényéhez igazodó képzések indítása, lehetőséget kell biztosítani a tapasztalatszerzésre, megvizsgálni új helyi szakképzések elindításának a lehetőségét, álláskeresési technikák tanítása.
A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus.	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása a szülők és gyermekek folyamatos tájékoztatásával, felvilágosításával. Képzések, oktatás szervezése, megvizsgálni az általános iskolai felnőttoktatás beindításának lehetőségét.
A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrő vizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. A célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások szervezése, a szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése, szűrővizsgálatok szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Hajdúhadház Város állandó népességének a száma 2021-ben 13.529 fő volt, melyből 6772 nő és 6757 férfi.

A 2021. évi adatok alapján a 0-17 éves gyermekek száma 3604 fő, melyből 1836 férfi, 1768 nő. Látható, hogy a teljes lakosság 26,6 %-a kiskorú.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)
(2.3. számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6 757	6 772	13529	49,94%	50,06%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			673	4,97%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 529	1 480	3009	11,30%	10,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	307	288	595	2,27%	2,13%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.1.a. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	*Fő*			*Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)*	
	Férfiak	*Nők*	*Összesen (TS 003)*	*Férfiak (TS 005)*	*Nők (TS 007)*
	Fő	*Fő*	*Fő*	*%*	*%*
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	*6 797*	*6 776*	*13573*	*50,08%*	*49,92%*
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			*667*	*4,91%*	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	*1 563*	*1 485*	*3048*	*11,52%*	*10,94%*
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	*274*	*257*	*531*	*2,02%*	*1,89%*

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) **veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete**

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	**Védelembe vett kiskorú gyermekek száma** (TS 116)	**Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma** (TS 115)
	Fő	**Fő**
2016	207	n.a.
2017	183	n.a.
2018	194	n.a.
2019	215	399
2020	187	336
2021	169	290
2022	*203*	*390*
2023	*268*	*397*
2024	*299*	*368*

Forrás: TeIR, KSH Tstar

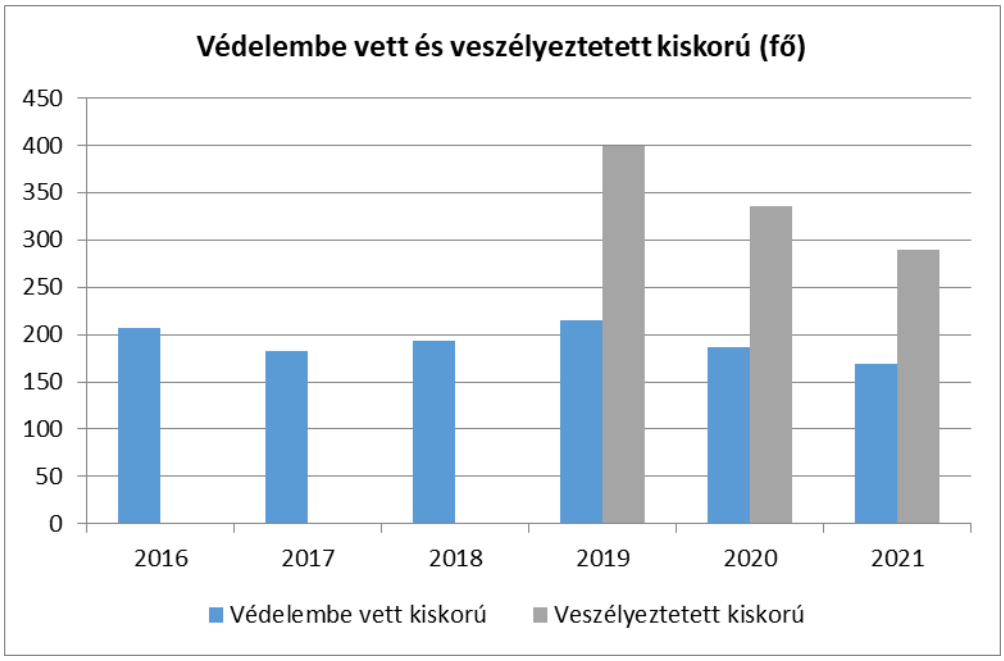

A 4.1.1. táblázat és a kapcsolódó diagram adataiból megállapítható, hogy 2020-tól kezdve *2021-ig* csökkent*, 2022-től kezdődően ugrásszerűen megemelkedett a védelembe vett* gyermekek száma Hajdúhadházon. A 2021. évi adatok alapján a 0-17 éves gyermekek száma 3604 fő, ebből a gyermekek 4,68 %-a védelembe vett és 8 %-a veszélyeztetett kiskorú. ***A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2022-től 2023-ig emelkedő, majd 2024-ben csökkenő tendenciát mutatott.***

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

Hajdúhadházon 2021. december 31. napján 132 gyermek volt hátrányos helyzetű (ebből 7 nagykorú), **2103 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű** (ebből 160 nagykorú).

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője a 2021. évben 38 gyermek esetében állapította meg, hogy hátrányos helyzetű, 197 gyermek esetében, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.

A 2021. évben 1 esetben került sor hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránti kérelem elutasítására, tekintettel arra, hogy a kérelem egy jogosultsági feltételnek sem felelt meg. A 2021. évben 31 esetben került megszüntetésre a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzet, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megszüntetése miatt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **2022. október 26. napján fennálló adatai alapján:**

73 kiskorú gyermek esetében állapította meg, hogy **hátrányos helyzetű, ebből 31 kiskorú gyermek** esetében került megállapításra, hogy **elégtelen lakókörnyezetben, illetve elégtelen lakáskörülmények között él.**

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **1657 kiskorú gyermek** esetében állapította meg, hogy **halmozottan hátrányos helyzetű**, **ebből 1611 kiskorú gyermek** esetében került megállapításra, hogy egyéb körülmény/ek fennállása mellett **elégtelen lakókörnyezetben, illetve elégtelen lakáskörülmények között él.**

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **1 nagykorú gyermek** esetében állapította meg, hogy **hátrányos helyzetű**, melynek megállapítására a szülő alacsony iskolai végzettsége miatt került sor.

A jegyzői gyámhatóság **28 nagykorú gyermek** esetében állapította meg, hogy **halmozottan hátrányos helyzetű**, **ebből 25 nagykorú gyermek** esetében került megállapításra, hogy egyéb körülmény/ek fennállása mellett **elégtelen lakókörnyezetben, illetve elégtelen lakáskörülmények között él.**

Hajdúhadházon 2023. december 31. napján 90 gyermek volt hátrányos helyzetű (ebből 3 nagykorú), 1856 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű (ebből 47 nagykorú).

Hajdúhadházon 2024. december 31. napján 58 gyermek volt hátrányos helyzetű, 1719 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű.

Hajdúhadházon 2025. december 31. napján 4 gyermek volt hátrányos helyzetű (ebből 0 nagykorú), 2014 gyermek volt halmozottan hátrányos helyzetű (ebből 20 nagykorú). A

gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma 2025. december 31. napján 26 fő volt.

Hajdúhadház Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy Hajdúhadházon hány gyermek él fogyatékossággal.

b) **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők**

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	2 564
2018	2 369
2019	2 261
2020	2 206
2021	2 316
2022	***2 175***
2023	***1 993***
2024	***2005***
2025	***1997***

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok,Helyi adatgyűjtés

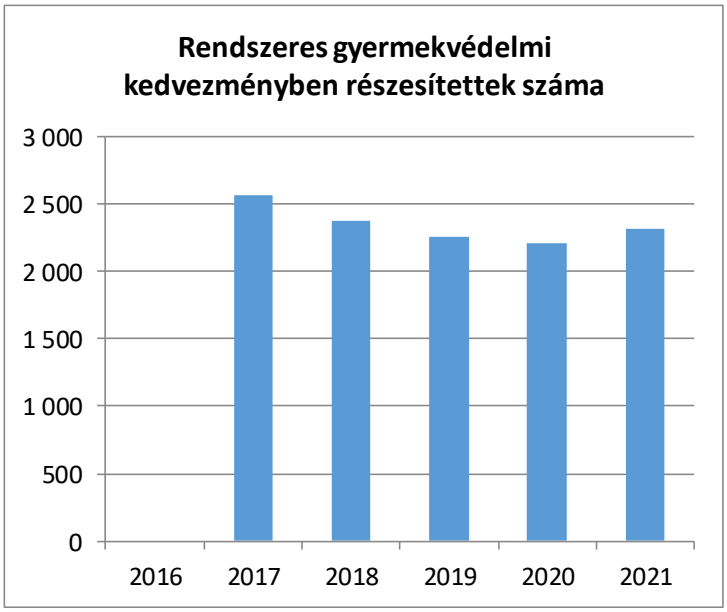

A 4.1.2. számú táblázat és a kapcsolódó diagram a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos számát mutatja be.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 2021. évi részletes adatai:

Hajdúhadházon 2021. december 31. napján 826 család 2360 gyermeke volt jogosult a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.
A 2021. évben 260 volt az ellátást kérők száma, melyből 8 kérelmet kellett elutasítani.

Az elutasítás okai:

- 6 fő esetében az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírt jövedelemhatárt,
- 2 fő esetében azért kellett a kérelmet elutasítani, mert a kérelem idő előttinek minősült, (a vonatkozó jogszabály által a kérelem benyújtása legkorábbi időpontjaként meghatározott időpont előtt került sor a kérelem benyújtására),

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megszüntetésére 38 esetben került sor, az alábbi okok miatt:

- gyámság miatt: 8
- nagykorúvá válás miatt: 8
- ügyfél kérelmére:11
- gyámság megszűnése miatt: 5
- nevelésbe vétel miatt 6

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a 2021. évben havonta átlagosan 2316 fő részesült, melyből havonta átlagosan 125 fő részesült a Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerinti alapösszegű pénzbeli támogatásban és havonta átlagosan 2191 fő részesült a Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése szerinti emelt összegű pénzbeli támogatásban.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatásra felhasznált összeg 2021-ben 29.983.000,- Ft volt (ebből 1.500.000,- Ft alapösszegű pénzbeli támogatásra, 28.483.000,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatásra).

A 2021. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül 27 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. 2021. december 31. napján összesen 472 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban.

Az ellátásban részesülő gyermekek (2360 fő) és a 0-18 éves gyermekek (3791 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon a gyermekek 62 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A 2021. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult volt a Gyvt. 21/B. §-ában meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, és ha megfelelt a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek, akkor jogosult a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, a Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott pénzbeli támogatásnak, valamint a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A 2021. évben a Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennállt (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennállt (a tárgyév november hónapjára tekintettel) alapösszegű pénzbeli támogatást folyósított, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a jogszabály szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősült a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A 2021. évben a Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján a tárgyév augusztus 1-jén fennállt (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 1-jén fennállt (a tárgyév november hónapjára tekintettel) emelt összegű pénzbeli támogatást folyósított.

4.1.2.1. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerint 2021. december 31-én

Megnevezés	0-2	3-5	6-13	14-17	18-	Összesen
	éves					
Gyermekek száma	285	429	999	471	176	**2360**
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	2	3	17	5	0	**27**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

4.1.2.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2021. december 31-én

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	264	218	161	127	56	**826**
Ebből: egyedülálló szülő	189	127	78	59	19	**472**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 2025. évi részletes adatai:

Hajdúhadházon 2025. december 31. napján 845 család 2219 gyermeke volt jogosult a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A 2025. évben 2220 volt az ellátást kérők száma, melyből 1 kérelmet kellett elutasítani.

Az elutasítás oka:

- ***1 kérelem esetében az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírt jövedelemhatárt.***

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megszüntetésére 14 esetben került sor, az alábbi okok miatt:

- ***gyámság miatt: 1***
- ***nagykorúvá válás miatt: 7***
- ***gyámság megszűnése miatt: 5***
- ***nevelésbe vétel miatt: 1***

A 2025. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult volt a Gyvt. 21/B. §-ában meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, és ha megfelelt a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek, akkor jogosult a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, a Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott pénzbeli támogatásnak, valamint a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A 2025. évben a Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennállt (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennállt (a tárgyév november hónapjára tekintettel) alapösszegű pénzbeli támogatást folyósított, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a jogszabály szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősült a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A 2025. évben a Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján a tárgyév augusztus 1-jén fennállt (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 1-jén fennállt (a tárgyév november hónapjára tekintettel) emelt összegű pénzbeli támogatást folyósított.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatásra felhasznált összeg 2025-ben 25.925.500,- Ft volt (ebből 582.000,- Ft alapösszegű pénzbeli támogatásra, 25.343.500,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatásra).

4.1.2.3. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerint 2025. december 31-én Hajdúhadházon

Megnevezés	0-2	3-5	6-13	14-17	18-	Összesen
	éves					
Gyermekek száma	177	488	1 146	387	21	2 219
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	0	0	0	8	0	8

Forrás: Helyi adatgyűjtés

4.1.2.4. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint 2025. december 31-én Hajdúhadházon

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	272	231	146	139	57	845
Ebből: egyedülálló szülő	193	120	83	65	41	502

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az ellátásban részesülő gyermekek (2219 fő) és a 0-18 éves gyermekek (3756 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon a gyermekek 59 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	**Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)** (TS 065)	**Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)** (TS 066)	**Árvaellátásban részesülők összesen**
	Fő	**Fő**	**Fő**
2016	73	66	139
2017	65	67	132
2018	55	75	130
2019	58	71	129
2020	57	66	123
2021	***56***	***65***	***121***
2022	***66***	***62***	***128***
2023	***58***	***65***	***123***
2024	***67***	***66***	***133***

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

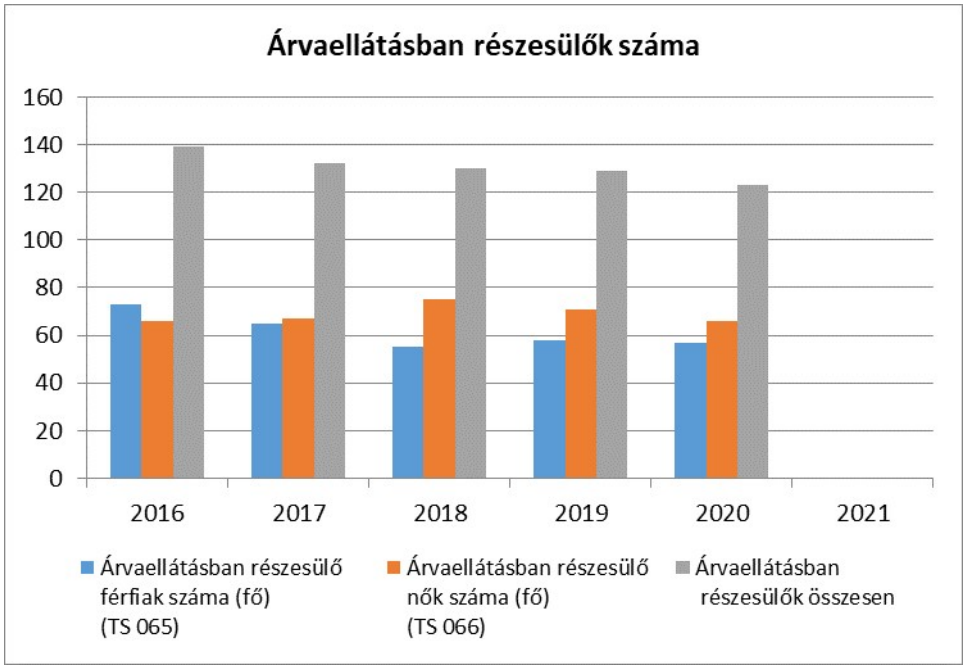

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Gyvt. 21/A. § (1) bekezdése szerint, ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben
a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést,
b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést
kell biztosítani.

A Hajdúhadházi Bölcsődében a 2021. évben minden gyermek részt vett a gyermekétkeztetésben. A kedvezményre az alábbi jogcím alapján voltak jogosultak:
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: 9 fő
- Családjában három vagy több gyermeket nevelnek: 7 fő
- Nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság: 7 fő
- Családjában tartós beteg gyermeket nevelnek: 1 fő
- Családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át: 41 fő

Egész évben 11 fő fizetett térítési díjat.

A **Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám alatti székhelyén** a *2020/2021. nevelési év* végén (2021. augusztus 31-én) összesen 174 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 149 gyermek részesült.
A Hajdúhadházi Városi Óvoda székhelyén a *2021/2022. nevelési évben* (2021. október 1-jén) összesen 171 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 150 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Petőfi utca 1/A. szám alatti telephelyén a *2020/2021. nevelési év* végén (2021. augusztus 31-én) összesen 185 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 100 gyermek részesült.
A Hajdúhadházi Városi Óvoda Petőfi utcai telephelyén a *2021/2022. nevelési évben* (2021. október 1-jén) összesen 174 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 101 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám alatti telephelyén a *2020/2021. nevelési év* végén (2021. augusztus 31-én) összesen 159 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 122 gyermek részesült.
A Hajdúhadházi Városi Óvoda Bercsényi utcai telephelyén a *2021/2022. nevelési évben* (2021. október 1-jén) összesen 167 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 117 gyermek részesült.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában 2021 január 1-2021. december 31. közötti időszakban 1071 fő vett részt az intézményi

gyermekétkeztetésben, melyből 100 %-os támogatásban részesült (ingyen étkező) 1030 fő, 50%-os támogatásban 18 fő és teljes térítési díj megfizetésére volt köteles 23 fő.

A koronavírus járvány miatt 2021-ban elrendelt zárva tartásra/tantermen kívüli digitális munkarendre tekintettel az Önkormányzat az óvodás és az iskolás gyermekek részére megszervezte a gyermekétkeztetést, melynek keretein belül a gyermekek napi egy alkalommal, egyszer használatos ételhordóban vehették át az ebédet.

Az intézményi gyermekétkeztetés 2025. évi adatai:

A Hajdúhadházi Bölcsőde:

A gyermekétkeztetésben a 2025. évben 127 gyermek vett részt.
A kedvezményre az alábbi jogcím alapján voltak jogosultak:
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: 9 fő
- Családjában három vagy több gyermeket nevelnek: 19 fő
- Nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság: 4 fő
- Tartós beteg vagy fogyatékos gyermek: 1 fő
- Családjában tartós beteg gyermeket nevelnek: 3 fő
- Családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át: 75 fő
Egész évben 16 fő fizetett térítési díjat.
A nevelési évben a térítési díjat fizető és a kedvezményben részesülő gyermekek számai változnak, attól függően, hogy évközben a szülők hogyan nyilatkoznak havi nettó jövedelmükről.

Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám alatti székhelye:

A Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám alatti székhelyén a 2024/2025. nevelési év végén (2025. augusztus 31-én) 175 férőhelyen 188 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 107 %-os volt. Összesen 188 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 134 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda székhelyén a 2025/2026. nevelési évben (2025. október 1-jén) 175 férőhelyen 178 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 102 %-os volt. Összesen 177 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 133 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Petőfi utca 1/A. szám alatti telephelye:

A 2024/2025. nevelési év végén (2025. augusztus 31-én) 175 férőhelyen 193 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 110 %-os volt. Összesen 193 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 106 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda Petőfi utcai telephelyén a 2025/2026. nevelési évben (2025. október 1-jén) 175 férőhelyen 191 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 109 %-os volt. Összesen 191 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 98 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám alatti telephelye:

A 2024/2025. nevelési év végén (2025. augusztus 31-én) 150 férőhelyen 161 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 107 %-os volt. Összesen 161 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 104 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda Bercsényi utcai telephelyén a 2025/2026. nevelési évben (2025. október 1-jén) 150 férőhelyen 149 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 99 %-os volt. Összesen 149 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 97 gyermek részesült.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézményben 2025. január 1-2025. december 31. közötti időszakban 1024 fő vett részt az intézményi gyermekétkeztetésben, melyből 100 %-os támogatásban részesült (ingyen étkező) 960 fő, 50 %-os támogatásban 21 fő és teljes térítési díj megfizetésére volt köteles 43 fő.

Szünidei gyermekétkeztetés

Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2021. évben a tavaszi szünidőben 1093 gyermek, a nyári szünidőben 1334 gyermek, az őszi szünidőben 898 gyermek, míg a téli szünidőben 859 gyermek részére biztosította az ingyenes, napi egyszeri meleg étkeztetést (ebéd).

A 2025. évben négyszer volt Hajdúhadházon jogszabály alapján történő szünidei gyermekétkeztetés. A tavaszi szünidőben 732 fő, a nyári szünidőben 942 fő, az őszi szünidőben 984 fő, míg a téli szünidőben 693 fő kapott ingyenes meleg főétkezést.

***e)* magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete**

Hajdúhadház Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal a magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről.

***f)* állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői**

Hajdúhadház Város Önkormányzata nem rendelkezik adatokkal az állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Szegregátumokkal kapcsolatos adatok a HEP „3.5. Telepek, szegregátumok helyzete" elnevezésű pontban kerültek részletesen bemutatásra.

A szegregátumok lakosságának korcsoportos megoszlása alapján több jellegzetesség is kirajzolódik:
- a fiatalok (0-14 évesek) aránya minden szegregátumban magasabb a városi átlagnál (23,1%),

- a fiatalok aránya három szegregátumban 40% felett van (1. szegregátumban (47,5), 4. szegregátumban (47,1%), 7. szegregátumban (41,4%)),

- az aktív korúak (15-59 évesek) aránya egyedül a 2. szegregátumban (64,6%) magasabb 61,2%-os a városi átlagnál (a szegregátumok közül itt a legalacsonyabb a fiatalok aránya),

- a 60 éven felüliek aránya minden szegregátumban 10% alatti (a városi átlag 15,7%).

Az egy lakásra jutó lakónépesség száma a szegregátumokban átlagosan 4,46 fő, míg ez a mutató a városban 2,98 és a város szegregátumokon kívüli területein 2,56 fő. Lakásonként átlagosan 5 fő felett laknak a 4. szegregátumban (5,67 fő/lakás), a 6. szegregátumban (5,04 fő/lakás) és a 7. szegregátumban (5,28 fő/lakás). A szegregátumok lakásállományán belül magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A lakások helyzete a 4. szegregátumban a legkedvezőtlenebb, ahol a teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül az egyszobás lakások aránya 66,7%.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) **védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)**

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	8	854	106,75
2017	8	847	105,88
2018	8	856	107,00
2019	8	888	111,00
2020	9	875	97,22
2021	9	910	101,11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A 4.3.1. számú táblázatban szereplő, a betöltött védőnői álláshelyek számát tartalmazó oszlopban szereplő adatok a betöltött területi védőnői és a betöltött iskolavédőnői álláshelyek számát is tartalmazzák, így az egy védőnőre jutó 0-3 év közötti átlagos gyermeklétszám adatai nem teljesen pontosak ebben az összefüggésben.

A területi védőnői ellátás bemutatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendeletben szabályozott védőnői feladatok ellátására a település közigazgatási területén **7 területi és 1 vegyes védőnői körzetet alakított ki**. Az egyes védőnői körzetek területeit Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a háziorvosi, a házi gyermekorvosi és fogorvosi, valamint az ezekhez kapcsolódó ügyeleti ellátási körzetek, illetve az iskola egészségügyi ellátási körzet megállapításáról szóló 18/2016.(IV.28.) önkormányzati rendelete 4. számú mellékletében foglaltak szerint állapította meg.

A Védőnői Szolgálat 4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 8. szám alatt található épülete akadálymentesített, alapfelszereltsége a 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendeletben előírtnak megfelel. Az épületben található a gyermekorvosi rendelő is.

A Védőnői Szolgálat a 2021. december 31-i adatok alapján a 8 körzetben összesen 1469 gyermeket gondozott.

4.3.1.1. számú táblázat – A Védőnői Szolgálat által gondozott gyermekek létszáma a 2021. évben

Körzet száma	**Ellátott gyermekek száma (fő)**
I. körzet	167
II. körzet	195
III. körzet	196
IV. körzet	212
V. körzet	221
VI. körzet	199
VII. körzet	189
VIII. körzet *(területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellátó vegyes körzet)*	90
Összesen:	**1469**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

4.3.1.2. számú táblázat - A Védőnői Szolgálat által gondozottak létszáma 2021. december 31-én

	Gravida		0-11 hó		12-35 hó		3-6 év		7-18 év		Összlét szám	Össz. fok. gond.
	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.		
I. körzet	12	5	27	4	53	4	86	7	1	1	179	21
II. körzet	14	4	31	2	58	0	102	2	4	2	209	10
III. körzet	6	4	37	9	67	10	92	19	0	0	202	42
IV. körzet	13	0	37	1	58	5	117	6	0	0	225	12
V. körzet	14	5	35	10	63	9	123	14	0	0	235	38
VI. körzet	12	3	30	2	66	7	103	8	0	0	211	20
VII. körzet	5	5	30	9	51	4	107	4	1	0	194	22
VIII. körzet *(területi védőnői és iskolavédőnő i feladatokat is ellátó vegyes körzet)*	6	1	11	0	51	2	28	1	0	0	96	4
Összesen	**82**	**27**	**238**	**37**	**467**	**41**	**758**	**61**	**6**	**3**	**1551**	**169**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

4.3.1.3. számú táblázat - Védőnői tanácsadáson megjelentek száma 2021. évben

	Várandós	0-11 hó	12-35 hó	3-6 év
I. körzet	169	256	154	107
II. körzet	202	251	183	115
III.körzet	160	237	175	116
IV.körzet	225	296	239	143
V. körzet	207	307	206	147
VI.körzet	173	267	219	108
VII. körzet	111	185	154	116
VIII. körzet *(területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellátó vegyes körzet)*	84	112	73	30
Összesen	**1331**	**1911**	**1403**	**882**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Védőnői Szolgálatnál a 2021. évben 2021. december 31-ig összesen **5527** fő jelent meg tanácsadáson.

A területi védőnők a 2021. évben összesen 942 családnál 6052 alkalommal voltak családlátogatáson.

4.3.1.4. számú táblázat – A Védőnői Szolgálat által végzett védőnői látogatások száma 2021. december 31-ig:

	Családlátogatások	Szaklátogatások
I. körzet	695	1015
II. körzet	833	1129
III.körzet	840	1081
IV.körzet	851	1117
V. körzet	958	1242
VI.körzet	874	1154
VII. körzet	681	887
VIII. körzet *(területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellátó vegyes körzet)*	320	417
Összesen	**6052**	**8042**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

4.3.1.5. számú táblázat – A Védőnői Szolgálat által gondozott újszülöttek száma 2021-ben

Körzet	**Gondozott újszülöttek száma**
I. körzet	26
II. körzet	33
III. körzet	31
IV. körzet	32
V. körzet	35
VI. körzet	32
VII. körzet	30
VIII. körzet *(területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellátó vegyes körzet)*	12
Összesen:	**231**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Védőnői szolgálat adatai alapján a 2021. évben halva születés nem volt, titkolt terhesség 2 fő esetében volt. Hajdúhadházon a 2021. évben összesen 43 szociális válsághelyzetben lévő veszélyeztetett várandós anya volt.

A területi védőnők a munkájuk során a 2021. évben olyan problémákat tapasztaltak, mint az oltások elmaradása, a vizsgálatok elmaradása anyagi okokra való hivatkozással, a nem megfelelő higiénés viszonyok, a helytelen táplálás, táplálkozás.

A területi védőnői ellátás 2025. évi adatai:

4.3.1.6. számú táblázat – A Védőnői Szolgálat által gondozottak száma 2025. december 31-én Hajdúhadházon

Körzet	Várandós anyák száma	0-35 hónapos gyermek	Kiskorú várandósok száma
I.	12	100	1
II.	4	28	-
III.	13	71	11
IV.	15	82	1
V.	11	75	-
VI.	7	73	-
VII.	11	75	1
VIII.	14	66	3
Össz.	87	570	17

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Védőnői Szolgálat által 2025. évben tapasztalt veszélyeztető tényezők:

- *A 0-35 hónapos korú gyermekek 11 %-a szociális okból (környezeti-egészségügyi) fokozott gondozást igényel.*
- *Rossz lakáskörülmények, higiéniai problémák*
- *Tudatmódosítószerek használata, energiaital fogyasztás, dohányzás*
- *Az újszülöttek hazaadhatóságával kapcsolatos feltételek*

A területi védőnői ellátás biztosítása állami feladattá vált, ugyanakkor Hajdúhadház Város Önkormányzata rendkívül fontosnak tartja, hogy a Hajdúhadházon élő gyermekek és családok a lehető legjobb körülmények között részesüljenek a védőnői ellátásban. E célkitűzés megvalósítása érdekében Hajdúhadház Város Önkormányzata a területi védőnői ellátás biztosítására a Debreceni Egyetem Klinikai Központnak ingyenes használatra átadta a 4242 Hajdúhadház, Mester utca 26. szám alatt található épületét.

Fentiek alapján a 4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 9. szám alatti épületben a védőnői ellátás megszűnt és a védőnők 2026. március 10. napjától kezdődően a Hajdúhadház, Mester utca 26. szám alatt található korszerű épületben fogadják a gondozott családokat és édesanyákat.

Az Önkormányzat által a védőnői feladatellátásra felajánlott épület jól megközelíthető, a város központi részén, az orvosi rendelőkhöz közel helyezkedik el. Az épület esztétikailag és funkcionálisan is megfelelő, a helyiségek komfortos környezetet teremtenek majd a védőnői tanácsadásokhoz. A korszerűbb környezetben a védőnők még hatékonyabban tudják segíteni a családokat.

Iskolavédőnői Szolgálat tevékenysége

Hajdúhadházon az iskolavédőnői feladatokat két iskolavédő látja el, melyből 1 fő kizárólag iskolavédőnői feladatokat lát el, 1 fő pedig a területi védőnői feladatai ellátása mellett végzi az iskolavédőnői feladatokat is.

4.3.1.6. számú táblázat – Az iskolavédőnői szolgálat ellátotti létszáma a 2021. évben	
1. Iskolavédőnő	**2. Iskolavédőnő (területi védőnői feladatok ellátása mellett)**
- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI Bocskai téri székhelye és Rákóczi úti feladatellátási helye, - BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, - Rózsai Tivadar Református Általános Iskola	- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI Szilágyi Dániel utcai feladatellátási helye, *(területi védőnői tanácsadást is ellát körzetben)*
1029 tanuló	**468 tanuló**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az iskolavédőnők írásban tartják a kapcsolatot a szülőkkel a védőnői szűrővizsgálatok eredményéről, az igazolások kiadásával, a tisztasági szűrővizsgálatokon kiszűrt problémákkal kapcsolatosan. Ezen túl személyesen, a szülői értekezleteken való részvétel útján és telefonon is tartják a kapcsolatot a szülőkkel.

Az iskolavédőnők tapasztalatai szerint problémát jelent az elhanyagolás, a fejtetvesség, ritkán a rühesség, a nem az évszaknak megfelelő öltözködés, a szenvedélybetegség, a mozgásszervi, gerincproblémák, a tartáshibák, a látásprobléma, az energiaital fogyasztás, a kötelező védőoltás elmaradása, a rossz testi higiénia.

A Hajdúhadház Város Önkormányzata alkalmazásában álló iskolavédőnő által a 2025. évben gondozott gyermekek száma: 1059 fő.

- ***Szülőkkel való kapcsolattortás: IER (Iskolai Egészségügyi Redszermodul) Kréta, írásban, személyesen***
- ***Szabadidős/prevenciós programok szervezése: 5 napos Nyári tábor, előadások szervezése: drogprevenció, egészséges életmód, fogmosás, nővé válás, dohányzás, internet veszélyei.***
- ***Tapasztalt problémák: anyagi, magatartászavar, családi konfliktusok, életviteli, elhanyagolás.***
- ***Kötelező védőoltások elmulasztása egyre nagyobb probléma***
- ***Fejtetvesség problémája, nem megfelelő tisztálkodás, öltözködés***
- ***Farcolás***
- ***18 éven aluli várandósok száma***

***b)* gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)**

Hajdúhadházon a házi gyermekorvosi ellátást 2 gyermekorvos biztosítja. *2024. február 1. napjától kezdődően ugyanaz a házi gyermekorvos látja el mindkét gyermekorvosi körzetben a feladatokat.* A házi gyermekorvosok személyes és folyamatos ellátást nyújtanak a

Hajdúhadházon élő gyermekek számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hajdúhadházon a házi gyermekorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított.

A házi gyermekorvosi rendelő Hajdúhadházon, a Bocskai tér ***9. szám alatti épületben található.***

Az ellátott gyermekek egészségügyi helyzete elfogadható, átlagos. Felsőlégúti megbetegedéssel, a vírussal és enterális panaszokkal jelennek meg a rendelőben.

Az I. számú házi gyermekorvosi körzet esetében a 2021. évben a betegforgalom 5650 fő volt (ez fele a 2020. évinek). A feladatai ellátása során a gyermekorvos nagyon sokszor tapasztalja, hogy a gyermeket nevelő család anyagi problémákkal küzd, valamint, hogy a családban gyermeknevelési problémák vannak. 15 gyermekről van tudomása, akik beilleszkedési nehézségekkel küzdenek. Ellátottjai között 38 fő magatartászavaros gyermek és 14 fő fogyatékkal élő, retardációval érintett gyermek van.

Jelenleg nem rendelkezünk adatokkal a településen ellátást nyújtó másik házi gyermekorvos ellátotti létszámát illetően.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	3	2	n.a.	n.a.
2017	0	4	2	n.a.	n.a.
2018	0	4	2	n.a.	n.a.
2019	0	4	2	n.a.	n.a.
2020	0	4	2	n.a.	n.a.
2021	0	4	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A házi gyermekorvosi ellátás 2025. évi adatai:

- ***Az ellátott gyermekek száma: I. számú házi gyermekorvosi körzetben: 1161 fő, II. számú házi gyermekorvosi körzetben: 1703 fő.***
- ***A téli időszakban naponta 200 beteg fordul meg a rendelőben.***
- ***Jellemzően felső légúti fertőzések, hányás-hasmenés vírusos fertőzések vannak jelen.***
- ***A megjelenés sok esetben kifogásolható.***
- ***A szülők magatartása mindennapos probléma.***

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Hajdúhadházon az önkormányzat fenntartásában 2018. július 31. napjáig három óvoda, az Aranykapu Óvoda, a Három Szirom Óvoda és a Hajdúhadházi Városi Óvoda működött.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a **107/2018. (IV.26.) HÖ. sz. határozatával** az önkormányzat fenntartásában működő Aranykapu Óvodát (4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám), Három Szirom Óvodát (4242 Hajdúhadház, Petőfi utca 1/A. szám) és a Hajdúhadházi Városi Óvodát (4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám) **2018. augusztus 1-jei hatállyal, egyesítéssel (beolvadással) átalakította, oly módon, hogy az Aranykapu Óvoda és a Három Szirom Óvoda a Hajdúhadházi Városi Óvodába olvadt be.**

A Hajdúhadházi Városi Óvoda a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény szerinti óvodai nevelést biztosítja.

Az óvoda ellátja az iskolai életmódra felkészítést, a beilleszkedési és magatartási zavarral küzdő gyermekek óvodai nevelését, a bejáró gyermek ellátását. Az óvoda ellátja az enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek óvodai nevelését, az enyhe fokban hallássérült (nagyothalló) gyermekek integrált nevelését, az autizmus spektrum zavarral, az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek óvodai nevelését integráltan. Az intézmény ellátja az esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységekkel és programokkal (EFOP) összefüggő feladatokat.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám alatti székhelyén és a 4242 Hajdúhadház, Petőfi utca 1/A. szám alatti telephelyén 7-7 óvodai csoport működik. A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám alatti telephelyén 6 óvodai csoport működik.

Hajdúhadházi Városi Óvoda (székhely)

A Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám alatti székhelyén a *2020/2021. nevelési év* végén (2021. augusztus 31-én) 175 férőhelyen 174 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 99,42 %-os volt. Összesen 174 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 149 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda székhelyén a *2021/2022. nevelési évben* (2021. október 1-jén) 175 férőhelyen 171 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 97,71 %-os volt. Összesen 171 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 150 gyermek részesült.

Hajdúhadházi Városi Óvoda Petőfi Utcai Telephely

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Petőfi utca 1/A. szám alatti telephelyén a *2020/2021. nevelési év* végén (2021. augusztus 31-én) 175 férőhelyen 185 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 105,7 %-os volt. Összesen 185 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 100 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda Petőfi utcai telephelyén a *2021/2022. nevelési évben* (2021. október 1-jén) 175 férőhelyen 174 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 99 %-os volt. Összesen 174 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 101 gyermek részesült.

Hajdúhadházi Városi Óvoda Bercsényi Utcai Telephely

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám alatti telephelyén a *2020/2021. nevelési év* végén (2021. augusztus 31-én) 150 férőhelyen 159 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 106 %-os volt. Összesen 159 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 122 gyermek részesült.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda Bercsényi utcai telephelyén a *2021/2022. nevelési évben* (2021. október 1-jén) 150 férőhelyen 167 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 111 %-os volt. Összesen 167 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből az összes gyermek ingyenes étkeztetésben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 117 gyermek részesült.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a Hajdúhadházi Városi Óvoda székhelye és telephelyei magas kihasználtsággal működnek.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda székhelyén és telephelyein jelentős feladat hárul az óvodapedagógusokra az esélyteremtés és a hátránykompenzálás területén, mivel az óvodába jelenleg járó 512 fő gyermekből 376 fő halmozottan hátrányos helyzetű családból érkezik.

Ez a tény teszi szükségessé, hogy külső szakembereket is bevonjanak az óvodai nevelés támogatása érdekében, mint pszichológus, logopédus, gyógypedagógus.

2018. szeptember elsejétől a Hajdúhadházi Városi Óvoda félállású óvodapszichológust foglalkoztat, aki szintén segíti a pedagógusok munkáját. A sajátos nevelési igényű gyermekeknek az óvoda a törvényi előírásnak megfelelően biztosítja a gyógypedagógus által a külön fejlesztést.

Az intézmény 2021. decemberétől főállásban gyógypedagógus szakembert foglalkoztat, aki biztosítja a logopédiai fejlesztést a nagycsoportos korú gyerekek számára, illetve a gyógypedagógiai fejlesztést a sajátos nevelési igényű gyerekek számára.

Az intézményben egyre több kevert specifikumú, autisztikus tünetekkel élő gyermeket nevelnek, ez a szám évről évre emelkedik a 2021/2022-es nevelési évben 22 fő SNI és 24 fő BTMN igényű gyermek van.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda tapasztalatai szerint Hajdúhadházon megnövekedett az Egyházi Nevelőszülői Hálózatokban dolgozók száma, amelynek eredménye lett, hogy év közben is jelentős számban vesznek fel ideiglenes elhelyezés keretein belül nevelőszülőkhöz helyezett óvodás korú gyerekeket. Ez a tény külön feladatot ró az intézmény dolgozóira, hiszen a nevelőszülő mellett a gyermekekhez kijelölt gyámokkal is tartaniuk kell a kapcsolatot. Az intézmény jelenleg 52 fő nevelőszülős gyermekről gondoskodik.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított szociális segítő munkatárs szintén nagy segítséget jelent a hátránykompenzálásban. Az egészségőr segítő munkája, a rendszeres ellenőrzések pozitív változásokat eredményeztek az intézményben.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda

Hajdúhadházon a Hajdúhadházi Református Egyházközség fenntartásában 2008. július 9. napján kezdte meg a működését a Hajdúhadházi Református Óvoda és Általános Iskola. Az intézmény később átnevezésre került Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodára.

Jelenleg az intézmény Hajdúhadház, Béke útja 2/A. szám alatt található székhelyén, Hajdúhadház, Óvoda utca 1. szám alatti telephelyén és Hajdúhadház, Dr. Földi János u. 23. szám alatti telephelyén folyik az általános iskolás gyermekek oktatása, míg az óvodás korú gyermekek óvodai nevelése a Hajdúhadház, Óvoda utca 1. szám alatt található telephelyen valósul meg.

4.3.2.1. számú táblázat - Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai 2021-ben

Az óvoda gyermeklétszáma	**106 fő**
Kiemelten tehetséges gyermek, óvodai tehetségműhely foglalkozáson vesz részt	36 fő
SNI / 2H /3H	1 fő / 22 fő / 11 fő
Kapcsolattartás a szülőkkel	Napi kapcsolat, online formában, csoportok, web oldal, családlátogatás, szülői értekezlet, rendezvények
Gyermekvédelmi feladat	Az óvodapedagógusok látják el, óvodai iskolai szociális segítő kiegészítésével igény szerint
Tapasztalt problémák	Nem tapasztaltak súlyos problémákat
Sajátos szolgáltatások	Tehetségműhelyek működnek: népi gyermekjáték, drámajáték, kézműves, mozgásos , logikai gondolkodást fejlesztő tehetségműhely

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda 2025. évi adatai:

Óvodai nevelésben részesült:

- ***116 fő***
- ***SNI 2 fő***
- ***BTM 1 fő***
- ***Kiemelten tehetséges 39fő***
- ***1 fő HH/9 fő HHH***

A szülőkkel való kapcsolattartás formái: családlátogatás, óvodanyitogató, egyéni beszélgetés, fogadóóra, szülői értekezlet, családi nap

Szabadidős, prevenciós, gyermeknevelést segítő programok: kézműves játszóház, templomi szolgálatok, tehetségműhelyek, kirándulások, kulturális programok

Az óvodában nem tapasztaltak súlyos problémát, veszélyeztető tényező egyedül a hiányzások kezelése.

4.3.2.2. számú táblázat - Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda adatai 2021-ben

Az általános iskola tanulói létszáma	279 fő
Iskola Egyéni tanrendben nem tanul senki	Alsó tagozat: 152 fő Felső tagozat: 127 fő
Kiemelten tehetséges gyermek, iskolai tehetséggondozásban részesül	52 fő
SNI / BTM / 2H /3H	2 fő / 13 fő /9 fő / 49 fő
Kapcsolattartás	Napi kapcsolat személyesen, fogadóórák, szülői értekezlet, Nyílt napok, évnyitó, évzáró, rendezvények, digitális csatornákon keresztül.
Gyermekvédelmi feladatok	A pedagógusok látják el a feladatot.
Tapasztalt problémák	Anyagi, gyermeknevelési, magatartászavar, életviteli, elhanyagolás.
Sajátos szolgáltatások	Pszichológus, fejlesztő foglalkozások, logopédus, gyógytestnevelés és a Békési programban való részvétel.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda 2025. évi adatai:

Az általános iskolai oktatásban részesültek száma:

- ***285 fő***
- ***138 fő/alsó – 147 fő/felső tagozat***
- ***SNI 4 fő - BTM 9 fő***
- ***Kiemelten tehetséges gyerek 184 fő***
- ***65 fő HH/HHH***

A szülőkkel való kapcsolattartás formái: családlátogatás, egyéni beszélgetés, fogadóóra, szülői értekezlet, rendezvényeken, programokon

Szabadidős, prevenciós, gyermeknevelést segítő programok: kézműves foglalkozások, kulturális programok, egészségnevelés, pályaorientációs napok

Az iskola által tapasztalt veszélyeztető tényezők:

- ***Anyagi, életviteli, gyermeknevelési problémákkal találkoznak.***
- ***Az okostelefon és az internet használata***
- ***Kötelező védőoltásokkal kapcsolatos problémák***

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2025. évi adatai:

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói létszáma 1076 fő, melyből az alsó tagozatok tanulók száma 595 fő (55,3 %), a felső tagozatos tanulók száma 481 fő (44,7 %).

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- ***különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók száma összesen: 829 fő (a tanulók 77 %-a)***
- ***sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: 82 fő, ebből 38 fő beintegrált***
- ***beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: 323 fő (a tanulók 30 %-a)***
- ***kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: Alapfokú művészeti oktatásra jár: 424 fő, ebből kiemelten tehetséges a tanulók 39,4 %-a.***
- ***a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 842 fő a tanulók 78,3 %-a (3H), hátrányos helyzetű 16 tanuló, azaz 0,01 % (2H).***

Egyéni tanrendben tanulók száma 41 fő.
Az egyéni tanrendben tanulói jogviszonyt szakértői és orvosi szakvélemény alapján biztosítják.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 856 fő (a tanulók 79,6 %-a)
Iskolaotthonos gyermekek száma: 579 fő (a tanulók 53,8 %-a)
Tanulószobai foglalkozást igénybe vevő gyermekek száma: 32 fő

Az oktatási intézmény által nyújtott egyedi, sajátos szolgáltatások típusa, a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma: (Korrepetálások, felzárkóztató foglakozások, fejlesztőpedagógiai foglalkozások, stb.)

- korrepetáláson és felzárkóztató foglalkozáson 425 fő vett részt (39,5 %)
- fejlesztő foglakozásokon a tanulók közül 323 fő vesz részt, ők azok, akik beilleszkedési - magatartási vagy tanulási nehézséggel küzdenek. Őket a Szakszolgálaton és iskolán belül alkalmazott fejlesztőpedagógusok fejlesztik.
- ezen kívül a beintegrált SNI-s tanulókat – 38 fő heti 2 illetve 3 alkalommal kiscsoportos formában fejlesztik a gyógypedagógusok.
- A Rákóczi úti tanulók (44 fő) heti 3, ill. 4 rehabilitációs foglalkozáson vesznek részt.
- Pszicho-gondozást a szülők támogatásával 35 tanulónak kértek az iskolai pszichológustól. Egyszeri tanácsadáson 90 fő, csoportfoglalkozásokon 33 fő vett részt. Két évfolyamban több magatartási problémával küzdő tanulókhoz segítséget kértek a szakszolgálattól. Az iskolapszichológus 2018. decemberétől kezdve van jelen az intézményben, aki megkönnyítette, hogy a magatartási problémákat intézményen belül próbálják kezelni és megoldani, s ennek a megoldásában nagy segítséget nyújt az iskolai szociális segítő szakember munkája is.

Sajnos az évismétlő elsős tanulók közül több tanulót ismételten nem lehet bevonni a mindennapos iskolába járásba. Őket további pszichiátriai kivizsgálásra küldték. A pszicho-gondozás hosszú folyamat. A szülők, bár belegyezésüket adják, együttműködésük nem jellemző, nem mennek el már az első megbeszélésre sem. Számtalan esetben tapasztalják, hogy a szakvizsgálatokra anyagi okok miatt nem tudják elvinni (ha a vizsgálati időpont hónap végére esik), vagy a kiírt gyógyszert nem adják be gyermeküknek, ami tovább súlyosbítja a tanulók napközbeni magatartását, viselkedését.
Az ötödik évfolyamon elkezdődött a tehetségszűrés, ami szintén egy hosszabb folyamat. Az előszűrés már lezajlott, jelenleg a másodikkörös teszteken vesznek részt a tanulók. A tehetségesnek bizonyult tanulókról szakvélemény készült.

4.3.2.2.a. számú táblázat - A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanuló közösségében 2025. évben tapasztalt problémák:

anyagi	*Felszereléseik hiányosságában (iskolaszerek, tornafelszerelés) mutatkozik meg*
gyermeknevelési	*Számonkérés hiánya, rendszertelenség a napirend kapcsán, szülői kötelezettségek nem ismerése, iskolai lógások - a szülő „falaz" a gyereknek. Túlzott engedékenység illetve kontrollvesztés a közösségi média és az internet használatában.*
gyermekintézménybe beilleszkedési	*Egyre több iskolába belépő tanulónál tapasztalnak beilleszkedési nehézségeket. Egyik oka ennek az iskolaéretlenségben keresendő, másik oka a szülő túlféltő és túl engedékeny hozzáállása.*
magatartászavar, teljesítményzavar	*A tanulók túlnyomó többségére jellemző a magatartászavar, amely az iskolai teljesítmény rovására megy és teljesítményzavarban jelenik meg.*
családi konfliktus, párkapcsolati	*Az otthoni illetve a családok közötti konfliktusok begyűrűznek az iskola hétköznapi életébe, gyakran iskolai bántalmazás okát adva.*
életviteli	*A szülők nem osztják be megfelelően a jövedelmüket, nem terveznek előre, a mának élnek. A tanulóknak így gyakran nincs biztosítva az alapvető szükséglete.*
elhanyagolás	*A súlyosan elhanyagolt tanulók száma sajnos évről évre növekszik. Jellemzően fizikai, testi és mentális veszélyeztetettség is fennáll ezekben az esetekben.*
bántalmazás	*Az iskolai bántalmazást okozó gyerekek jellemzően maguk is bántalmazó családból származnak. Kiemelten egyes családokra jellemző ez a fajta magatartás.*
fogyatékosság, retardáció	*A külön nevelt és a beintegrált SNI-s tanulók száma növekszik. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók létszáma ugrásszerűen megemelkedett. A helyzet kezelése komoly feladatot ró a pedagógusokra és a segítő szakemberekre.*

szenvedélybetegség	*Továbbra is jelen van az iskola tanulóinak életében az alkoholfogyasztás, a cigarettázás, a gyógyszerszedés. Jelzések alapján a tudatmódosító szerek használata is felbukkan.*
egyéb problémák	*A gyerekek agresszivitása gyakran iskolai berendezések, tárgyak rongálásában nyilvánul meg.*

Forrás: A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2025. évről készült tájékoztatója

Szakemberek bevonása:

- *Védőnők hatékony munkája a prevencióban, a problémák megoldásában.*
- *Gyermekorvossal szoros együttműködés, tájékoztatás a tanulók hiányzásáról.*
- *Iskolai szociális segítő munkája a prevencióban, problémák kezelésében, családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal történő kapcsolattartásban.*
- *Hajdúhadházi Szakszolgálathoz küldött tanulók kb. 220 fő kontroll és új vizsgálat iránti kérelmek benyújtása miatt.*
- *Szakértői Bizottsághoz küldött tanulók: 20 fő*
- *Pszichológushoz küldött tanulók: 120 fő*
- *Gyermekpszichiátriára küldött és járó tanulók:30 fő*
- *Szemészetre, fül-orrgége szakrendelésre, hallásvizsgálatra küldött tanulóink közül sokan még mindig nem mentek el.*

Az oktatási intézmény munkatársainak tapasztalatai szerint a szülők sok esetben nem viszik el a kontroll vizsgálatra a tanulókat, főleg akkor fordul elő, ha a vizsgálat dátuma hónap végére esik. Sok tanulónak a gyermekpszichiátriára kértek időpontot a viselkedésük, magatartási problémáik, dühkitöréseik miatt. Több tanuló esetében megfigyelhető, hogy többször kell új időpontot kérni, mert nem mentek el a vizsgálatra. Ugyanakkor problémát jelent az is, hogy hiába mentek el, nem adták be rendszeresen a gyermeknek a gyógyszert, az orvos szakvéleményét felülbírálták. Ilyen esetben az intézmény munkatársai jelzéssel éltek az esetmenedzser felé.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A Gyvt. 15. § (2) bekezdése alapján **a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:**
a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
b) a gyermekek napközbeni ellátása,
c) a gyermekek átmeneti gondozása,
d) gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése alapján **a települési önkormányzat**, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat **feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.**

A Gyvt. 94. § (2) bekezdése szerint **a települési önkormányzat** az e törvényben foglaltak szerint, a (2a)-(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével **biztosítja** - a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai kivételével - **a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti**

alapellátásokat, valamint, ha a (2a)-(4) bekezdés alapján **nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.**

A Gyvt. 94. § (2a) bekezdése alapján **a polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat**, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat **lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni.** A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat fenntartója társulás, a társulás társulási megállapodásban megjelölt székhelye kizárólag az e bekezdés szerint feladatellátásra kötelezett önkormányzat lehet.

A Gyvt. 94. § (3) bekezdése szerint az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén
a) **tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét,**
b) húszezernél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát,
c) harmincezernél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát,
d) -
köteles működtetni.

A Gyvt. 94. § (4) bekezdése alapján **a járásszékhely település**, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város **lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni.** A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete **a gyermekvédelem helyi szabályait a 21/2015.(IV.30.) önkormányzati rendeletében rögzítette.**

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodás keretébe tartozó alábbi gyermekjóléti alapellátási formákat biztosítja:

a) **gyermekjóléti szolgáltatást** a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ útján**,

b) **gyermekek napközbeni ellátását** a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott **Hajdúhadházi Bölcsődében** és a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott Hajdúhadházi Városi Óvodában biztosítja.

c) **gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülőnél**, akivel a helyettes szülői jogviszonyra vonatkozó megállapodást a polgármester köti meg. ***(A helyettes szülői ellátás 2025. szeptember 10. napjáig állt rendelkezésre.)***

<u>A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenysége</u>

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat Hajdúhadházon a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) látja el.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ alaptevékenységei:
1. Család- és Gyermekjóléti szolgáltatás (Hajdúhadház város közigazgatási területén)
2. Család- és Gyermekjóléti Központ (Hajdúhadházi Járás egész területén)
3. Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok

4.3.2.3. számú táblázat - A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ személyi feltételei:

A szervezeti egységek létszáma, feladatkörök

Család és Gyermekjóléti Szolgálat	Család és Gyermekjóléti Központ
	Intézményvezető/esetmenedzser 1 fő
Szakmai vezető/családsegítő 1 fő	Szakmai vezető/esetmenedzser 1 fő
Családsegítő 9 fő	Esetmenedzser 6 fő
	Szociális asszisztens 1 fő
	Óvodai – iskolai szociális segítő 4 fő
	Szociális diagnózist készítő esetmenedzser 1 fő

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Központnál jelenleg 3, a Szolgálatnál 1 betöltetlen álláshely van, 2 fő GYED-en lévő munkatárs helyettesítése nem megoldott. 2021 évben az intézményben 4 fő munkaviszonya szűnt meg, a szakemberek pótlására csak részben került sor. A fluktuáció oka elsősorban a megnövekedett munkateher és a megváltozott magánéleti körülmények. A szakemberek pótlása egyre nehezebb feladatot jelent, nagyon sok a pályaelhagyó szakember és a főiskolai képzéseken alig van hallgató. Az intézmény 2021-ben olyan hajdúhadházi kollégát is alkalmazott, akinek a tanulmánya folyamatban van. A munkaerőhiány miatt többletfeladat nehezedik a munkavállalókra, a szolgálat szakmai vezetése 2021. február óta nem megoldott, azt az intézményvezető látja el jelenleg is, azonban a kollégák elhivatottsága garancia a feladatellátás magas szakmai színvonalon történő ellátására.

Az intézmény tárgyi feltételei:

Az intézmény minden szakmai követelménynek maximálisan megfelel. Biztosítva van a kliensek számára a segítő beszélgetésekhez szükséges intim környezet, a várakozás. Az intézményben elkülönül egymástól a két szakmai egység a dolgozó szobák és az ügyfélfogadó helyiségek tekintetében. A közösségi helyiségek közös használatban vannak. A technikai felszerelés megfelelő, minden dolgozó saját számítógéppel rendelkezik, az ügyfélfogadásra kijelölt irodák szintén számítógéppel, internettel, megfelelő technikai berendezéssel felszereltek. Karbantartásuk folyamatos.

Az épület tömegközlekedéssel és egyénileg is jól megközelíthető, bár eléggé kiesik a városközponttól. Akadálymentesítése a törvényi feltételeknek megfelel.

Az intézmény ügyfélfogadása:

Hétfő	8-12 óráig
Kedd	8-12 óráig
Szerda	8-15 óráig
Csütörtök	8-12 óráig
Péntek	8-12 óráig

Az ügyfélfogadási időn túl is fogadják azokat a klienseket, akik munkából jöttek és másképp nem tudnák megoldani az intézménnyel való kapcsolattartást, vagy ügyintézéshez kérnek segítséget.

A munkatársak rendszeresen végeznek családlátogatást, melyhez használják az intézmény kerékpárjait és az Önkormányzat által heti háromszor biztosított személygépjárművet.

1. Család- és Gyermekjóléti szolgálat:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szociális törvény) 64.§-a szerinti **családsegítés** feladatait: a szolgáltató működési területén a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi Törvény) 39. §-a és 40. §-a szerinti **gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat**: a szolgáltató működési területén a gyermek testi és lelki egészségének, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (családgondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárást, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet. A jelzőrendszer havonta egy alkalommal találkozik, ahol a különböző jogszabályokat az aktuális problémákat egyeztetjük, a felmerült szükségletekre megpróbálunk megoldást találni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez. Erre 2021 évben 12 alkalommal került sor, melynek nagy részre a pandémia miatt online formában került megvalósításra. Témái: fejtetvesség és egyéb fertőző bőrbetegségek, igazolatlan hiányzás és azok jogkövetkezményei, a szakellátásban elhelyezett gyerekek helyzete a köznevelési

intézményekben, veszélyeztetett várandósok helyzete. 10 alkalommal szociális szakmaközi megbeszélés történt az otthoni gondozásra ápolásra szoruló emberek ellátásának biztosítása ügyében (esetmegbeszélés).

A szakmaközi esetmegbeszélések közül 1 alkalommal történt egyeztetés a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Gyámügyi Osztálya, az Önkormányzat, a nevelőszülői hálózatok, gyermekvédelmi központok és az intézmény részvételével, ahol a szakellátásban nevelkedő gyermekek helyzetét konzultálták meg a köznevelési intézményekben. 2021-ben közel 50 gyerek járt a hajdúhadházi óvodába, akik a városban élő nevelőszülőknél vannak elhelyezve. A gyerekek körében van súlyosan traumatizált, sérült illetve autisztikus tüneteket mutató, így az ő ellátásuk speciális figyelmet és ellátást igényel, melyre az óvoda igyekszik felkészülni, megoldást találni.

Az intézmény szolgáltatásait az ügyfelek igénybe vehetik önkéntesen, illetve a jelzőrendszer által közvetítve, illetve együttműködésre kötelezve. (ügyintézés, egyszeri tanácsadás, alapellátás, védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel)
Az *ügyintézés* során segítséget kaphatnak hivatalos ügyek intézésében, pénzbeli- természetbeni ellátásokhoz való hozzájutásban, információ nyújtás, tanácsadás, adományozás stb.

Az intézmény rendszeresen részt vesz az RSZTOP program keretében megvalósuló tartós élelmiszerosztás végrehajtásában. Az értesítő levelek nyomtatásában, postázásában, a helyszín biztosításában. Havonta közel 280 fő gyermek részesül csomagban.

Az intézmény a Magyar Élelmiszerbank Egyesület Élelmiszermentés programjában évek óta folyamatosan részt vesz, sikerült hatékony és sikeres együttműködést kialakítaniuk. Az új lehetőségnek köszönhetően 2021. februárja óta már nem 2 hetente, hanem minden héten 1 alkalommal szerdán az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők és a város lakossága között alkalmanként kb. 150-300 kg mennyiségű friss élelmiszer (zöldség, gyümölcs, pékáru) került kiosztásra. 2021-ben összesen közel 8000 fő (halmozott adat) részesült az élelmiszer adományból.
2021 évben 5 fő önkéntes végzett az intézményben közérdekű önkéntes munkát, összesen 412 órában.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve letöltő helyet biztosítanak azok számára, akik a szabálysértési pénzbírságukat nem megfizetni, ha ledolgozni szeretnék. **2021-ban 12 fő összesen 438 órát dolgozott az intézményben, hivatalsegéd és eljáró munkakörben.**

2021-ben a család- és gyermekjóléti szolgálat forgalmi adatai:

A veszélyhelyzet kihirdetését követően az ügyfélforgalom 2020-ban 20 %-kal esett vissza az előző évhez képest, azonban 2021-ben már visszaállt a korábbi szintre. A szakemberek a személyes találkozás mellett törekedtek a telefonos és az elektronikus úton történő kapcsolatfelvételre 2021-ben is.

4.3.2.4. számú táblázat - A szolgálat forgalmi adatai (Halmozott adat!)

Forgalmi adatok	Kapcsolatfelvételek száma	Fő	Családok száma
Éves forgalom	21005	1930	895

Forrás: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ beszámolója

4.3.2.5. számú táblázat - Ellátottak számára vonatkozó adat (Nem halmozott adat!)

Ellátotti adatok	Fő	Családok száma
Tárgyévben a szolgálatnál megfordult régi kliensek száma	1509	712
Tárgyévben a szolgálatnál megfordult új kliensek száma	421	312
Összesen (01+02 sor)	**1930**	**995 (1025)**

Forrás: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ beszámolója

4.3.2.6. számú táblázat - A szakmai tevékenységek adatai (az év folyamán)

A táblázatban mindenki szerepel, **aki valamilyen szolgáltatást** együttműködési megállapodás vagy nem együttműködési megállapodás alapján **igénybe vett**.

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
	a	b
Információnyújtás	2831	603
Segítő beszélgetés	1926	495
Tanácsadás	906	367
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1222	555
Konfliktuskezelés	8	7
Kríziskezelés	9	9
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli)	66	60
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (természetbeni)	39	38
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	50	37
ebből (09-ből): Közvetítés átmeneti gondozásba	13	7
Közvetítés család- és gyermekjóléti központhoz	15	15
Esetkonferencia	51	40
Esetmegbeszélés	9	8
Esetkonzultáció	1332	359
Szakmaközi megbeszélés	12	1
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka		
Egyéni és csoportos készségfejlesztés		
Közösségfejlesztés		
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	102	71
Családlátogatás	2016	494
Adományközvetítés	1531	449
Hátralékkezelési tanácsadás		
Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	1	1
Mediáció		
Kapcsolattartási ügyelet		

Családterápia		
Pszichológiai tanácsadás	17	12
Jogi tanácsadás		
A nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatainak segítése		
Összesen	**12 132**	**3 621**

Forrás: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2021. évről készült beszámolója

Jelzések:

2021 évben 1184 darab jelzés érkezett a szolgálathoz, a jelzéssel érintett személyek száma 722 fő. Míg 2019 évben növekedés volt megfigyelhető, 2020-ban a digitális otthontanulás elrendelésével ez a szám közel ezerrel csökkent és ez maradt 2021-ben is. Ez is azt igazolja, hogy a legtöbb jelzés a köznevelési intézményekből érkezik igazolatlan mulasztásról és magatartási problémákról.

Az egészségügyi szolgáltatók közül a védőnőktől érkezik a legtöbb jelzés. Ezek gondozatlan terhességről, oltás elmaradásról, szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anyákról jön. Az érintett családoknál közösen is szokott Védőnő, Családsegítő, Gyámügyi Osztály családlátogatást tenni. A szolgálat rendszeresen adományban részesíti az együttműködő várandós anyákat és prevenciós programot szervez a hatékony gyermeknevelői tevékenység elősegítése érdekében.

Az iskolavédőnők fejtetvességről, oltás elmaradásról, várandós anyák elmaradt terhesgondozásáról küldtek problémajelzést.

A jelzések beérkezését követően esetmegbeszélések, estkonferenciák szervezésére kerül sor, ahol a szakemberek közösen dolgoznak a probléma megoldásán.

Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én a család- és gyermekjóléti szolgálatnál: 290 fő. Ez csökkenést mutat a korábbi évekhez képest.

Az intézmény prevenciós programjai a 2021. évben a veszélyhelyzet alatti szakmai szabályzók miatt többségében elmaradtak és azóta is szünetelnek.

A Nyári Játszóházat évente egy alkalommal, a nyári szünet idején szervezik. 2021-ben augusztus 9. és 13. között valósult meg 1 hét időtartamban, 8-16 óráig. A játszóházat a dolgozó szülők gyermekei vehetik igénybe 6-12 éves korig.

Tevékenységek: minden nap közös játékkal kezdődött a program, ezt követően kézműves foglalkozások, társásjátékok, udvari játékok, csocsó volt elérhető. Az intézmény munkatársai katonai bemutatót szerveztek, a mentőszolgálat tevékenységének megismerésére nyílt lehetőség, betekinthettek a rendőrség munkájába, megnézhették az épületet belülről is. A szabadban erdei környezetben számháború zajlott, sportprogramok és játszóterezés volt elérhető a gyerekek számára.

2021-ben 21 gyermek és 4 játékmester/önkéntes vett részt.

2. Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátja egyrészt a fentebb részletezett Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait, másrészt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi Törvény) 39. § (3a) bekezdése és 40/A. §-a szerinti feladatokat.
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el,
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára, havonta esetmegbeszélést szervez
- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít: pszichológiai tanácsadást, kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát.

2021. évi szakmai tevékenységek:

A hatósági ügyekben érintettek statisztikai mutatói

A Család- és Gyermekjóléti Központnak 2021-ben 1661 fővel volt kapcsolata, ebből a jogerős hatósági intézkedéssel érintettek száma 1044 fő. Speciális szolgáltatást igénybe vevők száma 1123 fő. A Család- és Gyermekjóléti Központ illetékességi területe: Hajdúhadházi járás (3 település)

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma:
védelembe vett: 204 fő
ideiglenes hatállyal elhelyezett: 10 fő
nevelésbe vett: 182 fő
utógondozott: 0 fő

Speciális szolgáltatások nyújtásával az alábbi létszámmal érték el az igénybevevőket:
készenléti ügyelet: a szolgáltatást biztosítják nyitvatartási időn kívül, hívás és intézkedés 15 alkalommal történt, mely 4 ellátottat érintett.
kapcsolattartási ügyelet: 71 esetben (18 ellátott)
Iskolai szociális munka: 1347 esetben (838 ellátott)
pszichológiai tanácsadás: 156 esetben (60 ellátott)
jogi tanácsadás: 143 esetben (96 ellátott)
Szociális diagnózis felvétele. 1004 esetben (166 ellátott)

A szolgáltatások megszervezését a veszélyhelyzet nagyban befolyásolta, a kapcsolattartási ügyelet több hónapig szünetelt, az online oktatás alatt az óvodai- és iskolai szociális segítő munka csak digitális formában tudott megvalósulni.

4.3.2.7. számú táblázat - A központ forgalmi adatai (tárgyév) (Halmozott adat!)

Település	Kapcsolatfelvételek száma	Fő	Családok száma
Bocskaikert	1080	105	78
Hajdúhadház	12 107	1 424	871
Téglás	954	132	110
Összesen	**14 141**	**1661**	**1057**

Forrás: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ beszámolója

A **család- és gyermekjóléti központ tevékenysége során** az alábbi problémák miatt került kapcsolatba a családokkal. A hatósági intézkedés elrendelésének többnyire nevelési probléma, a szülők- család életvitele, magatartási problémák, és elégtelen lakáskörülmények a fő okai. A gyermekek veszélyeztetettségét továbbá a családi konfliktusok, a fizikai- lelki elhanyagolás, valamit fizikai- lelki- és szexuális bántalmazás, valamint anyagi nehézségek okozzák. Kimagasló a tankötelezettség elmulasztásával kapcsolatos problémák mértéke. A veszélyhelyzet alatt megnőtt azoknak a gyerekeknek a száma, akik folyamatosan orvosi igazolással vannak otthon.

4.3.2.8. számú táblázat - Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenységek és az ellátott érintettek (kiskorúak és 18. évet betöltött fiatalok) száma
Minden település

Tevékenység	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó **tevékenységek száma** (esetszám-forgalmi adat)		Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenység keretein belül **érintettek (kiskorúak és 18. évet betöltött fiatalok száma)** (fő) (Nem halmozott adat!)	Napok száma
	a		b	
Szociális segítő tevékenység	1784	4089	381	243
Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	24	95	46	22
Esetkonzultáció	1035	2655	338	232
Esetmegbeszélés	10	38	29	10
Egyéni gondozási-nevelési terv készítése	41	78	66	37
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	1	1	1	1
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (nevelésbe vétel)	6	10	9	6
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (védelembe vétel)				
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	6	19	19	6
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	7	18	18	7
Családlátogatás	711	1631	350	149
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	31	49	32	25
Környezettanulmány készítése önállóan	64	112	76	52
Egyéb	3351	7236	435	260
Összesen	**7071**	**16031**	**1800**	**1050**

Forrás: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2021. évről készült beszámolója

A **központhoz 2021 évben összesen 492 jelzés érkezett, a jelzésekkel érintett személyek száma 163 fő.** Ezek túlnyomó többsége a köznevelési intézményekből, a gyámhivataltól, és állampolgároktól, az egészségügyi szolgáltatóktól - többnyire a védőnői szolgálat él jelzéssel- valamint a rendőrségtől.

Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én a család- és gyermekjóléti központnál: 442 fő.

2019 január 1-től kötelező feladata a család- és gyermekjóléti központnak a **szociális diagnózis** felvétele. A diagnózis felvétele a szolgálat, illetve a központ kezdeményezése alapján történik az új esetekben, illetve azokban az esetekben, amikor elakadás tapasztalható, valamint a speciális szolgáltatást igénybe vevők esetében. A diagnózis elkészítéséhez elengedhetetlen az ellátott aktív részvétele. A 2020-as évtől a szolgálatok és a jelzőrendszer folyamatos tájékoztatásának köszönhetően folyamatosan emelkedik a diagnózist igénylők száma. Az érintett ügyfeleket személyesen, otthonukban is felkeresték minden alkalommal a feladat jogszabályoknak megfelelő ellátása érdekében. A szolgálat munkatársai részéről teljes mértékben együttműködést tapasztalt, munkáját a családsegítők támogatták, segítették.

A **készenléti szolgálat** folyamatosan biztosított, az esetmenedzserek heti váltásban látják el az intézmény nyitvatartási idején kívül, tehát 16 óra után reggel 7:30-ig, valamint hétvégén non-stop. Ez a szolgáltatás nem biztosít helyszíni intézkedést, telefonos intézkedést, tanácsadást, információnyújtást, szükség esetén továbbirányítást jelent. A szolgáltatás 2016. június óta elérhető, a tavalyi évben 15 alkalommal volt szükség intézkedésre.

A **pszichológiai és a jogi tanácsadás** járási szinten biztosított szolgáltatások, de elsősorban a hajdúhadházi lakosok veszik igénybe. A jogi tanácsadás előre meghatározott időpontban, többnyire kéthetente csütörtöki napokon, összesen havi 12 órában a pszichológiai tanácsadás heti két alkalommal hétfőn és csütörtökön elérhető, összesen havi 24 órában.

Az **óvodai- iskolai szociális munka** 2017. 09. 01. napja óta működik, 2018. 09. 01. napjától vált a központ kötelező feladatává ennek biztosítása, a hatályos jogszabályok értelmében. Kezdetben nehézséget okozott a nevelési- oktatási intézmények, az iskolai gyermekvédelmi felelős, és a szociális segítő feladatainak konkretizálása, és a kompetenciahatárok meghatározása. Ez mára már rugalmas, hatékony preventív jellegű szolgáltatás, amely a gyermekek és fiatalok képességeinek, lehetőségeinek optimális kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik és társadalmi integrációjuk javításával.
A 4 fő óvodai- iskolai szociális segítő rendszeresen jelen volt a járás összes óvodájában és iskolájában. Részükről folyamatos a kapcsolattartás a pedagógusokkal, valamint a területileg illetékes esetmenedzserrel, családsegítőkkel, elsődlegesen a gyermekek és tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, egészségfejlesztésével, szociális és kommunikációs készségeik fejlesztésével foglalkozik. Az óvodai- iskolai szociális segítő aktívan részt vesz a jelzőrendszer működtetésében. 2021 novemberétől már csak 2 fő látja el ezt a feladatot, a munkakör betöltésére kiírt pályáztatás többször is eredménytelenül zárult.

3. Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok

Az intézmény 2017. január 01-től gyakorlati képzőhelyként vesz részt a Berettyóújfalui SZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájának szociális gondozó és ápoló képzésében. Tanulószerződés alapján a gyakorlati képzés során, az ápolási és gondozási feladatokat valósítja meg. 3 külsős teljesítési megbízott bevonásával valósul meg az ápolási gyakorlat, a gondozási és

szervezési feladatok pedig az intézmény keretében szerveződnek. A hallgatók minden pénteken vesznek részt a gyakorlaton. Részükre tanulószerződéses pénzbeli juttatás és kedvezményes étkezés kerül megfizetésre és biztosításra. 2021-ben 48 fővel volt tanulószerződése az intézménynek.

A szakképzési törvény változásával a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ az illetékes kamaránál kérte a Duális képzőhely minősítést, így 2021. szeptemberében 32 fővel kötöttek szakképzési munkaszerződést. 2021. november 01-től már csak 12 fő gyakorlati képzését biztosították a hatályos jogszabályoknak megfelelően. A gyakorlati oktatásba külsős megbízott is bevonásra kerül, a szakemberek szorosan együttműködnek a tanulók érdekében, heti 3 napon keresztül.

A szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatott tanulók a Központ munkavállalói, mely újabb kihívás elé állította az intézményt. Fontosnak tartották, hogy a tanulók helyben tudjanak gyakorlatot szerezni, azonban életkorukból fakadóan a munkavállalás szabályait nagyon nehéz velük megértetni és betartatni.

Az ellátás igénybevételének módja

A szolgáltató tevékenysége elsődlegesen a személyes kapcsolattartásra épül. A Szolgálat által nyújtott valamennyi szolgáltatás térítésmentes. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes, kivéve az együttműködésre kötelezett személyeket, akik számára kötelező.

A kapcsolattartás a szolgáltatást igénybe vevőkkel elsősorban személyesen találkozással (családlátogatás, ügyfélfogadás) valósul meg, de levélben, telefonon és e-mailben is történhet a kommunikáció. A kapcsolattartás minden formájára kötelező a titoktartás és az adatvédelmi jogszabályok betartása.
A szolgáltatást önként igénybe vevők esetében az első találkozás a szolgáltatónál vagy az igénybe vevő otthonában, tartózkodási helyén történik.

A személyes segítő kapcsolat helyszíne a problémától függően lehet:
- a kliens lakása, tartózkodási helye,
- a szolgáltató székhelye, területi irodája,
- amennyiben a kliens állapota szükségessé teszi, a gondozás kizárólag tartózkodási helyén is történhet.

Az ellátás igénybevétele a szolgálat és a központ ügyfélfogadási idejében történik.

Az intézmény két szakmai egységében folyó munka dokumentálása a hatályos jogszabályokban előírtak szerint történik, felhasználva a módszertani útmutatókat, szakmai ajánlásokat.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2025. évi adatai:

Létszám adatok:

- ***Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: 4,5 fő családsegítő***
- ***Család- és Gyermekjóléti Központ: 4,5 fő esetmenedzser, 1 fő óvodai- és iskolai szociális segítő***
- ***Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatása: 12 tanuló szakképzési munkaszerződéssel***

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai:

A szolgálat 2025-ben 256 családdal dolgozott együtt együttműködési megállapodás alapján. Egy családsegítőre átlagban 60 család jutott.
Nem együttműködési megállapodás alapján pedig 1250 fővel dolgoztak együtt.
A kapcsolatfelvételek száma: 8.664 volt , mely 1801 főt jelentett.
A veszélyeztetett gyerekek száma: 496 fő (2024-ben 368 fő volt)

Az észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2025-ben 1679 volt, 727 fő vonatkozásában.

A szolgáltatást igénybe vevők problémái:

- ***Gyermeknevelési: 82 %***
- ***Anyagi: 10%***
- ***Elhanyagolás: 6 %***
- ***Életviteli: 1 %***
- ***Családon belüli bántalmazás: 0,5 %***
- ***Ügyintézés: 0,5 %***

A szakmai tevékenység 2025. évi adatai:

- ***Információnyújtás: 1.148***
- ***Adományközvetítés: 1078***
- ***Segítő beszélgetés: 813***
- ***Ügyintézés: 582***
- ***Esetkonzultáció: 409***
- ***Tanácsadás: 358***
- ***Családlátogatás: 364***

A Család- és Gyermekjóléti Központ adatai:

A 2025. évben 4,5 fő esetmenedzser 314 családdal dolgozott együtt, ebből Bocskaikert estében 16 családdal, Hajdúhadház esetében 280 családdal és Téglás tekintetében 18 családdal.
A speciális szolgáltatást 354 fő vette igénybe.

A szakmai tevékenységek száma:

- ***Szociális segítő tevékenység: 653***
- ***Esetkonferencia: 19***
- ***Esetmegbeszélés: 5***
- ***Esetkonzultáció: 231***
- ***Családlátogatás: 167***
- ***Tárgyaláson való részvétel: 42***
- ***Kapcsolattartási ügyelet: 418***
- ***Óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység: 423***
- ***Szociális diagnózis: 53***
- ***Készenléti szolgálat: 5***
- ***Pszichológiai tanácsadás: 69***

Egyéb szakmai tevékenység a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központnál:

- ***Adományozás:***
  - ***Élelmiszermentés: 15.702.kg 29.398.224.Ft.***
  - ***Ruhaadomány***
- ***Terepgyakorlati hely: Közép és felsőfokú oktatásban gyakorlati hely***
- ***Konzorciumi partner: TOP PLUSZ pályázat***
- ***Hely biztosítása: Népkonyhai szolgáltatás, Közösségi szolgálat, Szabálysértési pénzbírság ledolgozása***

A gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódóan a Hajdúhadházi Bölcsőde szakmai tevékenysége a HEP 4.3. pont *„e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás" alpontban kerül részletesen bemutatásra.*

<u>Gyermekek átmeneti gondozása – Helyettes szülői ellátás</u>

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött Hajdúhadházon. A szolgáltató tevékenységet 2021. évben egy fő látta el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2 fő.

Hajdúhadházon 2021-ban senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel mellőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 122/2025. (VIII.19.) számú határozatában úgy döntött, hogy a fenntartásában működő helyettes szülői ellátást - a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya törléssel kapcsolatos határozata véglegessé válásának napjával – megszünteti, tekintettel arra, hogy Hajdúhadházon a helyettes szülői ellátásra – annak szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzése óta – egyetlen igény sem volt, így a szolgáltatás teljesen kihasználatlan.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya a 2025. szeptember 9. napján kelt HB/11-SZGY/00892-5/2025. számú határozatával a helyettes szülői ellátást - a döntés véglegessé válásának napjával (2025. szeptember 10. napja) - a szolgáltatói nyilvántartásból törölte.

Hajdúhadházon nem működik Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda.

e) **gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás**

Hajdúhadházon a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő **Hajdúhadházi Bölcsőde** látja el a bölcsődei ellátással kapcsolatos feladatokat. Az intézmény működési területe Hajdúhadház közigazgatási területére terjed ki.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2016	48	48
2017	48	48
2018	48	48
2019	48	49
2020	48	49
2021	48	48

Forrás: TEIR, KSH Tstar; Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2016	0	0	0	0	0	0	48	48
2017	0	0	0	0	0	0	48	48
2018	0	0	0	0	0	0	48	48
2019	0	0	0	0	0	0	48	49
2020	0	0	0	0	0	0	48	49
2021	0	0	0	0	0	0	48	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2021. évi szakmai tevékenysége

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2021-ben 48 férőhellyel, 14 fő főállású és 4 fő közfoglalkoztatott dolgozóval működött. A bölcsőde 2021. évben is napi 11 órát volt nyitva, reggel 6 órától 17 óráig.

Férőhelyek kihasználtsága, létszámmal kapcsolatos adatok

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2021-ben nem tudott minden gyermeket azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek és üresedés esetén kerültek be a Bölcsődébe. A 2021-ben ellátott gyermekek száma 76 fő volt. A férőhelyek kihasználtsága 2021-ben is 100 %-os volt.

Az intézmény folyamatosan küzdött a férőhelyek hiányával, ezért a Bölcsőde bővítése érdekében a fenntartó pályázatot nyújtott be, melyben támogató döntés született.

Hajdúhadház Város Önkormányzata **TOP-1.4.1-19-HB1 azonosítószámú Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése című pályázata a** Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programok Végrehajtásárért Felelős Helyettes Államtitkárságától 2020. május 8. napján érkezett tájékoztatás alapján **223.039.999,- Ft összegű támogatásban részesült.**

A Bölcsődei fejlesztési program keretén belül került megvalósításra a mai kor igényeit kielégítő épület kialakítása, oly módon, hogy az gazdaságosan megvalósítható legyen és az üzemeltetés során ne rójon többlet terhet az üzemeltetőre. A tervezési munka során a tervezett épületnek egy gondozási egységet, azaz 2 gyermekszobát kellett tartalmaznia a hozzá szükséges szolgáltató egységekkel, az akadálymentes használat biztosítása mellett. A dolgozók részére külön szociális helyiségeket már nem volt szükséges kialakítani, mivel azok a meglévő épületben rendelkezésre álltak. **A férőhelybővítés megvalósításra került, 2022. szeptember 1. napjától kezdődően az intézmény összesen 72 férőhellyel működik.**

A csecsemő-, kisgyermeknevelők 7 órát töltenek a csoportban és a 7. órán túl elláthatják, akár a bölcsődén kívül is munkaköri kötelezettségüket (családlátogatás, játékvásárlás). Ebben az egy órában kell az adminisztrációjukat (üzenő füzet, törzslap, fejlődési napló, csoport napló) elkészíteni, illetve ezt az órát használhatják felkészülésre, a csoport életének megszervezésével kapcsolatos tevékenységek ellátására. A kisgyermeknevelők heti váltásban végzik munkájukat.
A bölcsődei dajkák a takarításon kívül a gyermekfelügyeletben is nagy szerepet töltenek be, segítik a kisgyermeknevelők munkáját, hogy a folyamatos napirend gördülékenyen menjen. Mindkét bölcsődei dajka elvégezte a bölcsődei dajka tanfolyamot.

A Bölcsőde vallja, hogy a gyermek a családé és a legjobb helye a családban van. Az intézmény olyan pluszt tud adni a családnak és a gyermekeknek a képzett kisgyermeknevelőivel és az alkalmazott nevelési módszereivel, mely a gyermek fejlődését, közösségi szocializációját a 0-3 éves korban a legintenzívebb módon fejleszti, és a kreativitást növeli.

A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégíthesse a kisgyermeknevelő, de közben a közösség életében is áttekinthető rendszer legyen, megteremtve a biztonságérzetet, az időben való tájékozódást, az események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

A napirend az étkezések köré csoportosul. Fontos, hogy az egymást követő gondozási műveletek naponta ismétlődve, ugyanabban az időben és sorrendben történjenek és azokat sietség nélkül, nyugodt, elfogadó hangulatban a gyermek aktivitására építve végezhesse el a kisgyermeknevelő.

A vers-mese-mondóka-ének be van építve a gyerekek mindennapi játéktevékenységébe.
Az intézmény a vizuális nevelést a korosztálynak és a fejlődésnek megfelelően iktatja be a napi tevékenységekbe.

A Hajdúhadházi Bölcsőde olyan családbarát bölcsődeként kíván működni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségletével, megfelel a szülők igényeinek.

Az intézmény által nyújtott különszolgáltatások:
- speciális tanácsadás,
- időszakos gyermekfelügyelet,
- játékkölcsönzés.

Ezeket a szolgáltatásokat azok a szülők vehetik igénybe, akik nem rendszeresen viszik gyermeküket a bölcsődébe. Az alkalmi munkát vállaló, vizsgaidőszakban tanuló, vagy a beteg szülő a betegsége idejére kérheti az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást, azonban 2021. évben nem volt ilyen igény, de a magas kihasználtság miatt nem is lehetett volna. Az időszakos gyermekfelügyeleti szolgáltatás csak 100 %-os feltöltöttség alatt igényelhető.

Az intézményben az alapellátáshoz szükséges tárgyi feltételek 2021-ben is biztosítva voltak. Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. Ezt szolgálja a játszó sarkok kialakítása, az egyéni játszási lehetőségek biztosítása (mese-építő-pihenő). A gyermekek környezetét és komfortérzetét, biztonságérzetét elősegítő berendezéseket, puhasarkokat alakítottak ki a pihenés és az elmélyült egyéni játék érdekében. A korcsoportonkénti játékkészlet megfelelő, minden csoportszoba sópaddal felszerelt. Játékeszközeiket folyamatosan tudták bővíteni, sok készségfejlesztő játék beszerzése szülői segítséggel illetve az intézmény költségvetéséből valósult meg. Az intézmény rendelkezik mobil és rögzített játékeszközökkel.

Étkeztetés adatai a 2021. évben:

A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú élelmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.

A Bölcsődében a gyermekétkeztetésben minden gyermek részt vett.
A kedvezményre az alábbi jogcím alapján voltak jogosultak:
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: 9 fő
- Családjában három vagy több gyermeket nevelnek: 7 fő
- Nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság: 7 fő
- Családjában tartós beteg gyermeket nevelnek: 1 fő
- Családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át: 41 fő

Egész évben 11 fő fizetett térítési díjat.

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2025. évi adatai:

A Bölcsőde három egysége 6 csoportszobából áll, azaz 72 gyermek elhelyezésére alkalmas.

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2025-ben nem tudott minden gyermeket azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek és üresedés esetén kerültek be a Bölcsődébe. A 2025-ben ellátott gyermekek száma 127 fő volt (ebből 15 fő 3H-s). A férőhelyek kihasználtsága 2025-ben is 100 %-os volt.

A Bölcsődében a gyermekétkeztetésben a 2025. évben 127 gyermek vett részt.
A kedvezményre az alábbi jogcím alapján voltak jogosultak:

- ***Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: 9 fő***
- ***Családjában három vagy több gyermeket nevelnek: 19 fő***
- ***Nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság: 4 fő***
- ***Tartós beteg vagy fogyatékos gyermek: 1 fő***
- ***Családjában tartós beteg gyermeket nevelnek: 3 fő***

- *Családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át: 75 fő*

Egész évben 16 fő fizetett térítési díjat.

f) gyermekvédelem

A Gyvt. 14. § (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét biztosítják a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, a gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalban összesen 4 fő szociálpolitikai ügyintéző dolgozik, ebből 2 fő önálló munkakörben kizárólag a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoctv.) szerinti és a szociális tárgyú helyi önkormányzati rendeletek által szabályozott pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatos ügyekben jár el, 2 fő a Szoctv. és a Gyvt. szerinti pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatos ügyekben jár el. Az ügyintézők munkáját 5 fő közfoglalkoztatott adminisztrátor segíti. Az ügyintézés a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal 4242 Hajdúhadház, Mester utca 26. szám alatti, ügyfélcentrikusan kialakított, ügyfélváróval és ügyfélablakkal rendelkező „Szociális Iroda" épületében történik.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalban (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) jelenleg összesen 3 fő szociálpolitikai és gyermekvédelmi feladatokat is ellátó hatósági ügyintéző dolgozik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a gyermekétkeztetés, a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása, a gyermekek átmeneti gondozása, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos adatok korábban már bemutatásra kerültek.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya 2021. évi tevékenységét az alábbi táblázat foglalja össze:

Védelembe vétel	Okok
Összesen: 169 fő 54 gyermek esetében 2021-ben lett elrendelés	26%-a az 50 órás hiányzás miatt. 50%-a a szülőnek felróható magatartás miatt: elhanyagolás, bántalmazás, nevelési probléma.
Családi pótlék szüneteltetése	30 fő (ez 2020.12.31. napján csak 9 fő volt)
Családba fogadott/gyámság alatt álló	53 fő/75 fő kiskorú

gyerekek	
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	29 fő (ez 2020-ban 18 fő volt)
Nevelésbe vett gyermekek	119 fő (ebből 26 fő 2021-ben)
Kapcsolattartási ügy	16
Gondnokoltak száma	118 fő (29 főnek hiv. gondnoka van)
A Gyámügyi Osztályon a 2021. évben 2.985 ügyfél jelent meg	

Forrás: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya által az Észlelő- és jelzőrendszer éves szakmai tanácskozására küldött adatok (2021. évről)

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Gyámügyi Osztály 2025. évi adatai:

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- ***Védelembe vett gyerekek száma: 296 fő, az egész járás területén 322 fő.***
- ***Ebből 50 órás hiányzás miatt: 154 fő. (52%)***
- ***121 gyerek több, mint 2 éve van védelembe véve***
- ***2025-ben 67 gyerek védelembe vételére került sor és 65 gyerek esetében eredményesség vagy nagykorúság miatt megszűnt.***
- ***Családi pótlék szüneteltetésével érintett gyerekek száma: 79 fő***
- ***A járás területén jelenleg nincs megelőző pártfogás hatálya alatt álló gyermek***
- ***Családbafogadott gyerekek száma: 98 fő***
- ***Gyámság alatt álló gyermekek száma: 79 fő.***
- ***Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyerekek száma 2025-ben 33 fő volt. 2024-ben csak 19 fő volt.***
- ***Nevelésbe vett gyerekek száma: 131 fő (a járás területén 141 fő)***

A 2025. év során 4.850 ügyfél jelent meg a Gyámügyi Osztályon és 5 ügyintézővel 2.067 db. döntést hoztak, a 976 főszámhoz 8.865 alszám került iktatásra.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény 64. § (2) bekezdése alapján **a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik.** A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek **jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.**

A Gyvt. 17. § (1) bekezdése alapján az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében
a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
c) a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
d) a rendőrség,
e) az ügyészség,
f) a bíróság,
g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
k) a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
l) a javítóintézet,
m) a gyermekjogi képviselő,
n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
p) a települési önkormányzat jegyzője,
q) a büntetés-végrehajtási intézet,
r) a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

A Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek
a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,
b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Hajdúhadházon a jelzőrendszer havonta egy alkalommal találkozik, ahol a különböző jogszabályokat az aktuális problémákat egyeztetjük, a felmerült szükségletekre megpróbálunk megoldást találni.

A krízishelyzetbe került családok számára **lehetőség van Hajdúhadház Város Önkormányzatától eseti rendkívüli települési támogatást,** valamint **a vis maior támogatást igénybe venni**. A támogatásokkal kapcsolatos részletes adatok a HEP „3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások” pontjában részletesen bemutatásra kerültek.

A hozzátartozók közötti erőszak visszaszorítása érdekében a Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény 2009. évi LXXII. törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelölte ki.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (a továbbiakban: Hke. tv.) 2. § (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. Ezen intézményeken túl más is tehet jelzést.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt tett jelzés fogadását követően - figyelemmel a hozzátartozók közötti erőszak kiemelkedő súlyára - a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel. A bántalmazó és a bántalmazott köteles a családvédelmi

koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére a Hke. tv. 3. § (1) bekezdésében írt szabályok a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén megfelelően irányadóak.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, a bántalmazottat megillető jogosultságokról, a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá a hamis vád következményeiről. A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazónak a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről. Ezek eléréséhez igény szerint segítséget ad.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv az eljárásáról és a feltárt tényekről haladéktalanul tájékoztatja a rendőrséget.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője előtt a 2025. évben 14 eljárás indult hozzátartozók közötti erőszak miatt. A 2025. évben érkezett jelzések alapján indult eljárások a tárgyévben lezárásra kerültek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztés az óvodák programjában kiemelt szerepet játszik, az óvodai programokban többek között az egészséges életmódra nevelés és a kötelező testnevelés foglalkozás is szerepel.
Az egészséges életmódra nevelés ebben az életkorban rendkívül nagy jelentőséggel bír. Az óvodai nevelés fontos feladata a gyermek gondozottsága, az egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása; a gyermek testi- lelki fejlődésének elősegítése.

A Hajdúhadházi Városi Óvodában lévő magas gyermeklétszám miatt az Önkormányzat az óvoda bővítését tűzte ki célul, ezért Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 13/2022. (I.13.) határozatában úgy döntött, hogy a „Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése" című, TOP-PLUSZ-3.3.1-21. kódszámú pályázatra vonatkozóan támogatási kérelmet nyújt be a Hajdúhadház Város Óvoda (4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel 2-4. szám) illetve a Hajdúhadház Város Óvoda Bercsényi utcai telephely (4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám) fejlesztésére. Az Önkormányzat a Hajdúhadházi Városi Óvoda Bercsényi utcai telephelyének két foglalkoztatóval, egyéni fejlesztő helyiségekkel, valamint a Hajdúhadház, Szilágyi Dániel u. 2-4. alatti székhelyének egy tornaszobával való bővítését kívánja a pályázat keretein belül megvalósítani. A pályázati eljárás eredményeképpen az Önkormányzat 299.999.944,- Ft összegű pályázati támogatásban részesült.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2021. évről készült beszámolójában foglaltak szerint az intézmény tanulói közül futballra 30 fő, kosárlabdára 20 fő jár, összesen: 200 fő sportol rendszeresen az iskolában a Bozsik program keretében.
Az EFOP-3.3.5-19-2020-00083. kódszámú, „CSODASZARVAS – A tanulók alap- és kulcskompetenciáinak fejlesztést célzó közösségi programok megvalósítása" elnevezésű pályázat keretein belül a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 460 tanulója vett részt a 2022. év 25.-26. hetében megszervezett táborokban, illetve kirándulásokon, informális és nem formális képzéseken.

Az iskolavédőnők is igyekeznek hangsúlyt fektetni az egészségnevelésre. Ennek érdekében az 1. iskolavédőnő a pedagógusokkal egyeztetve a 2021/2022. tanévben is rendszeresen tartott egészségfejlesztő órákat:

- 2021.10.11. Energiaital veszélyei 7a osztály
- 2021.11.22. Lányból nővé 5 évfolyam (lányok)

Ehhez az előadáshoz a Magyar Vöröskereszt segítségével filmvetítésre és mintacsomagok kiosztására is lehetőség volt.

- 2021.12.16. Higiénia a Covid alatt 6z osztály
- 2022.02.07. Kamaszkori higiénia 5z osztály
- 2022.02.14. Higiénia a Covid alatt 7a osztály
- 2022.02.22. Balesetmegelőzés 6a osztály
- 2022.03.21. Fogápolás 1z osztály
- 2022.06.02. Kamaszkori higiénia 5a osztály
- Részt vett az iskola által szervezett Csodaszarvas táborban, ezt a lehetőséget is kihasználva az egészségnevelésre.

A 2. iskolavédőnő, aki területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellát, tevékenysége során a 2021. évben az egészségtan oktatásában az alábbiak szerint vett részt:

- Az első osztályosok részére fogápolási előadás zajlott
- 2. és 3. évfolyam: Tisztálkodás, higiénia, fejtetvesség
- A 4. osztályos lányok részére „Felnőtté válás"- a kamaszkori változásokról és a menstruációról szólt az egészségnevelési óra.
- 5. évfolyam: Életmód tanácsadás
- A 6. osztályos tanulókkal a szerelem témaköréről, szexuális úton terjedő betegségekről és fogamzásgátlásról tartott előadást kolléganőjével
- 7. és 8. évfolyam: Fogamzás, fogamzásgátlás, családtervezés. A témával kapcsolatos felmerült kérdések megbeszélése
- 8. évfolyam: Szexuális felvilágosítás, elsősegélynyújtás

Az 1. évfolyamos tanulóknak szólt a DM „Mosolygó fogacskák" pályázata, amelyen minden elsős osztállyal részt vettek. A pályázaton minden tanuló értékes fogápolási csomagot nyert.

A Hajdúhadház Város Önkormányzata alkalmazásában álló iskolavédőnő a 2025. évben is részt vett a szabadidős/prevenciós programok szervezésében, úgy, mint az 5 napos Nyári tábor, előadások a drogprevenció, az egészséges életmód, a fogmosás, a nővé válás, a dohányzás és az internet veszélyei témakörökben.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ prevenciós programjai a 2021. évben a veszélyhelyzet alatti szakmai szabályzók miatt többségében elmaradtak. **A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a Nyári Játszóházat** évente egy alkalommal, a nyári szünet idején szervezi. 2021-ben augusztus 9. és 13. között valósult meg 1 hét időtartamban, 8-16 óráig. A játszóházat a dolgozó szülők gyermekei vehetik igénybe 6-12 éves korig.

Tevékenységek: minden nap közös játékkal kezdődött a program, ezt követően kézműves foglalkozások, társásjátékok, udvari játékok, csocsó volt elérhető. Az intézmény munkatársai katonai bemutatót szerveztek, a mentőszolgálat tevékenységének megismerésére nyílt lehetőség, betekinthettek a rendőrség munkájába, megnézhették az épületet belülről is. A szabadban erdei környezetben számháború zajlott, sportprogramok és játszóterezés volt elérhető a gyerekek számára. 2021-ben 21 gyermek és 4 játékmester/önkéntes vett részt.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a 2025. évben a Nyári Játszóházat a nyári szünet idején kétszer 1 hét időtartamban júliusban és augusztusban szervezte meg. Mindkét alkalommal a dolgozó szülők gyerekeinek, ezzel is segítve a gyermekek napközbeni felügyeletét, a csellengés megelőzését.

Tevékenységek: közös játék, kézműves foglalkozások, társásjátékok, udvari játékok, csocsó.
A munkatársak katonai bemutatót szerveztek a honvédséggel közösen a Magyar Honvédség Bocskai István 11. Páncélozott Hajdúdandár Kiképzőbázis és lőterén. Betekinthettek a rendőrség munkájába, megnézhették az épületet belülről is, a bűnmegelőzési tanácsadó bemutató előadást tartott a gyerekeknek.

A szabadidő hasznos eltöltését segítik elő a Hajdúhadházi Kosárlabda Klub (***jelenlegi elnevezése: Hajdúkaland Kulturális- és Sportegyesület)***, a Hajdúhadházi Futball Klub és a Hajdúvitéz Kulturális- és Sportegyesület által szervezett sport- és szabadidős programok is.

Hajdúhadházon biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés, lehetőség van futballozni (Hajdúhadházi Futball Klub), kosárlabdázni, ökölvívni (Hajdúkaland Kulturális- és Sportegyesület) íjászkodni (Hajdúvitéz Kulturális- és Sportegyesület). A sportolásra ad lehetőséget a Szederjes Sport- és Konferenciaközpont udvarán lévő élőfüves focipálya, kosárlabda pálya, kondipark, futópálya; a Béke útja mellett lévő Skatepark és a Kossuth utcánál lévő Kondipark, valamint a Bringapark.

A szabadidő hasznos eltöltését szolgálják majd a hadházi Szederjes tó és a Kígyóösvény Erdei Bringapark környezetében tervezett turisztikai fejlesztések. A Kígyóösvény Erdei Bringapark területén jelenleg 2 vízállásos terület van. Az Önkormányzat fontos feladatának tekinti a vizek helyben tartását, így célul tűzte ki a területen 2 db összefüggő jóléti tó kialakítását. A Bringapark területén meglévő 1,3 km hosszú singletrail erdei kerékpáros útvonal mentén az Önkormányzat további pályaelemek kialakításával, pihenőpadok, játékok kihelyezésével szeretné fejleszteni a területet.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés adatai a HEP 4. 1. pont *„d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői”* alpontjában részletesen bemutatásra kerültek.

A nevelési-oktatási intézményeknek kiemelten fontos szerepük van abban, hogy a gyermekek hozzájuthassanak a fejlődésükhöz szükséges ásványi anyagokhoz és vitaminokhoz. Magyarországon 2004 óta működik az Európai Unió és a Magyar Állam által finanszírozott iskolatej program, melynek célja egyrészt, hogy eljuttassa a tejtermékeket a gyerekekhez annak minden, az egészségre és a fejlődésre gyakorolt pozitív hatásával együtt másrészt, hogy népszerűsítse a tejtermékek fogyasztását a gyermekek körében, ezzel is hozzájárulva az egészséges táplálkozási szokások kialakulásához.

Magyarországon 2010 óta működik az Európai Unió és a Magyar Állam által finanszírozott iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program, melynek célja a hazai gyümölcs- és zöldségfogyasztás növelésének elősegítése és az ifjúság táplálkozási szokásainak javítása érdekében a köznevelési intézményekben tanuló gyermekek friss zöldséggel, gyümölccsel vagy 100%-os zöldség- és gyümölcslével történő ellátása, a tanulók gyümölcs és zöldségfogyasztással, az egészséges étkezéssel kapcsolatos ismereteinek kiszélesítése, elmélyítése.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói a 2021/2022. nevelési évben is részt vettek az iskolatej és az iskolagyümölcs programokban.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Nem rendelkezünk adatokkal az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programokról.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hajdúhadház Város Önkormányzatának nincs tudomása hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Hátránykompenzáló juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.
A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága
a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel
alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.
A támogatás összege a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről rendelkező 2021. évi XC. törvény 68. § (1) bekezdés a) pontja alapján 2022. évben gyermekenként 6.000.-Forint.

A Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése szerint a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján
a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel
emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.
A támogatás összege a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről rendelkező 2021. évi XC. törvény 68. § (1) bekezdés b) pontja alapján 2022. évben gyermekenként 6.500.-Ft.

A *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez* számos, egyrészt a Gyvt.-ben, másrészt egyéb jogszabályban meghatározott kedvezmény társul. A kedvezmények közül a legjelentősebb a pénzbeli támogatás, a Gyvt. 21/B. §-a szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, a Gyvt. 21/C. § szerinti feltételeknek való megfelelés esetén a szünidei gyermekétkeztetés.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a Magyar Élelmiszerbank Egyesület Élelmiszermentés programjában évek óta folyamatosan részt vesz, sikerült hatékony és sikeres együttműködést kialakítaniuk. Az új lehetőségnek köszönhetően 2021. februárja óta minden héten 1 alkalommal szerdán az intézmény szolgáltatásait igénybe vevők és a város lakossága között alkalmanként kb. 150-300 kg mennyiségű friss élelmiszer (zöldség, gyümölcs, pékáru) került kiosztásra. 2021-ben összesen közel 8000 fő (halmozott adat) részesült az élelmiszer adományból.
A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2025-ben összesen 15.702 kg élelmiszert adott át 29.398.224.- Ft értékben.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulói az RSZTOP-2.1.1-16-2017-00001. pályázat keretein belül tanszercsomagokat kaptak.

A Bursa Hungarica felsőoktatási szociális ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé kívánja tenni a felsőoktatásban való részvételt.

Az Ösztöndíjpályázat keretében Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. óta összesen 73 hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatal felsőoktatási tanulmányait támogatta.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a 2025. évben is csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz, melynek keretében a 2026. évben 7 tanuló felsőoktatási tanulmányait - 10 hónapon keresztül, azaz két egymást követő tanulmányi félévben - támogatja az önkormányzat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 13. pontja értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- *aa)* sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- *ab)* beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- *ac)* kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkt. 4. § 25. pontja)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4. § 3. pontja)

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (Nkt. 4. § 14. pontja)

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni. (Nkt. 4. § 18. pontja)

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	632	447	70,73
2017	656	399	60,82
2018	661	419	63,39
2019	656	15	2,29
2020	629	12	1,91
2021	***618***	***29***	***4,69***
2022	***659***	***6***	***0,91***
2023	***649***	***14***	***2,16***
2024	***648***	***7***	***1,08***

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek adatait illetően eltérést tapasztaltunk a TeIR, KSH Tstar adatai és az Önkormányzat rendelkezésére álló adatok között.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2020. október 1-jei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s óvodás gyermekek száma 20 fő volt, a 3H-s óvodás gyermekek száma 388 fő volt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2021. október 1-jei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s óvodás gyermekek száma 30 fő volt, a 3H-s óvodás gyermekek száma 420 fő volt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2022. október 1-jei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s óvodás gyermekek száma 11 fő volt, a 3H-s óvodás gyermekek száma 398 fő volt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2026. január 15-ei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s óvodás gyermekek száma 1 fő volt, a 3H-s óvodás gyermekek száma 397 fő volt.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 2021. évi adatai alapján:

- székhelyén 5 fő SNI-s, 6 fő 2H-s és 147 fő 3H-s gyermek volt,
- a Petőfi utcai telephelyen 7 fő SNI-s, 9 fő BTM-s, 7 fő 2H-s és 101 fő 3H-s gyermek volt,
- a Bercsényi utcai telephelyen 9 fő SNI-s, 2 fő BTM-s, 10 fő 2H-s és 132 fő 3H-s gyermek volt.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 2025. évi adatai:

Az intézmény székhelyén és két telephelyén a 2025. évben összesen 518 gyermek részesült óvodai nevelésben, ebből:

- ***Sajátos nevelési igényű: 22 fő***
- ***Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd: 20 fő***
- ***1 fő HH és 358 fő HHH***
- ***Nevelőszülőnél nevelkedő gyermek 38 fő***

A Hajdúhadházi Városi Óvoda 2018. szeptember elsejétől félállású óvodapszichológust foglalkoztat, aki szintén segíti a pedagógusok munkáját. A sajátos nevelési igényű gyermekeknek az óvoda a törvényi előírásnak megfelelően biztosítja a gyógypedagógus által a külön fejlesztést. Az intézmény 2021. decemberétől főállásban gyógypedagógus szakembert foglalkoztat, aki biztosítja a logopédiai fejlesztést a nagycsoportos korú gyerekek számára, illetve a gyógypedagógiai fejlesztést a sajátos nevelési igényű gyerekek ***és a kevert specifikus fejlődési zavarral élő gyermekek*** számára.
A Hajdúhadházi Városi Óvodában egyre több kevert specifikumú, autisztikus tünetekkel élő gyermeket nevelnek ***integráltan***, ez a szám évről évre emelkedik a 2021/2022-es nevelési évben 22 fő SNI és 24 fő BTMN igényű gyermek volt***, míg a 2025/2026-os nevelési évben 28 fő SNI és 58 fő BTMN igényű gyermek van. Mind az SNI-vel, mind a BTMN-el élő gyermekek száma jelentősen növekedett. Az intézmény Petőfi utcai telephelyén 1 fő SNI-s gyermek ellátásához konduktor vagy gyógytornász szakember segítségére is szükség van, amit az intézmény jelenleg biztosít.***

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodába járó óvodás gyermekek közül a 2021. évben 36 fő kiemelten tehetséges gyermek volt. Az óvodába járó gyermekek közül 1 fő SNI-s, 22 fő 2H-s és 11 fő 3H-s gyermek volt.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában a 2025. évben a 116 fő óvodás gyermek közül 2 fő SNI-s, 1 fő BTM-s, 39 fő kiemelten tehetséges, 1 fő 2H-s és 9 fő 3H-s gyermek volt.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	n.a.	972	73,58
2017	n.a.	983	75,79
2018	n.a.	962	75,45
2019	n.a.	31	2,45
2020	n.a.	26	1,97
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolás tanulók adatait illetően eltérést tapasztaltunk a TeIR, KSH Tstar adatai és az Önkormányzat rendelkezésére álló adatok között.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2020. október 1-jei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s alapfokú iskolás tanulók száma 24 fő volt, a 3H-s alapfokú iskolás tanulók száma 837 fő volt, a 2H-s és 3H-s alapfokú iskolás tanulók száma összesen: 861 fő volt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2021. október 1-jei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s alapfokú iskolás tanulók száma 48 fő volt, a 3H-s alapfokú iskolás tanulók száma 912 fő volt, a 2H-s és 3H-s alapfokú iskolás tanulók száma összesen: 960 fő volt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2022. október 1-jei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s alapfokú iskolás tanulók száma 36 fő volt, a 3H-s alapfokú iskolás tanulók száma 821 fő volt, a 2H-s és 3H-s alapfokú iskolás tanulók száma összesen: 857 fő volt.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2026. január 15-ei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s alapfokú iskolás tanulók száma 2 fő volt, a 3H-s alapfokú iskolás tanulók száma 1109 fő volt.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2021. évi adatai alapján:
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók száma összesen: 786 fő (a tanulók 75,9 %-a)
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: 64 fő, ebből 32 fő beintegrált (a tanulók 6,2 %-a)
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: 222 fő (a tanulók

21,4 %-a)
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: Alapfokú művészeti oktatásra jár: 500 fő, ebből kiemelten tehetséges a tanulók 48,3 %-a.
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 863 fő a tanulók 83 %-a (3H), 2 %-a (2H).

Egyéni tanrendben tanulók száma 15 fő.
Az egyéni tanrendben tanulói jogviszonyt szakértői és orvosi szakvélemény alapján biztosítják, melyet a szülő az Oktatási Hivataltól igényelhet.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 870 fő (a tanulók 84 %-a)
Iskolaotthonos gyermekek száma: 561 fő (a tanulók 54,1 %-a)
Tanulószobai foglalkozást igénybe vevő gyermekek száma: 66 fő

Az oktatási intézmény által nyújtott egyedi, sajátos szolgáltatások típusa, a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma: (Korrepetálások, felzárkóztató foglakozások, fejlesztőpedagógiai foglalkozások, stb.)

- korrepetáláson és felzárkóztató foglalkozáson 429 fő vett részt. 25 fő vesz részt magyar nyelv és irodalomból, matematikából és idegen nyelvből.
- fejlesztő foglakozásokon a tanulók közül 222 fő vesz részt, ők azok, akik beilleszkedési - magatartási vagy tanulási nehézséggel küzdenek. Őket a Szakszolgálaton és iskolán belül alkalmazott fejlesztőpedagógusok fejlesztik.
- ezen kívül a beintegrált SNI-s tanulókat – 32 fő heti 2 illetve 3 alkalommal kiscsoportos formában fejlesztik gyógypedagógusok.
- A Rákóczi úti tanulók heti 3, ill. 4 rehabilitációs foglalkozáson vesznek részt.

Logopédiai foglalkozáson 2020. első felében 33 tanuló vett részt, ebből diszlexia: 5 fő és dysgráfia: 1 fő, összesen 6 fő vett részt.

- Pszichogondozást a szülők támogatásával 45 tanulónak kértek az iskolai pszichológustól. Egyszeri tanácsadáson 83 fő, csoportfoglalkozásokon 33 fő vett részt. Több osztályban, több magatartási problémával küzdő tanulókhoz segítséget kértek az iskolapszichológustól, aki 2018. decemberétől kezdve tölti be az iskolapszichológusi munkakört.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2025. évi adatai:

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói létszáma 1076 fő, melyből az alsó tagozatok tanulók száma 595 fő (55,3 %), a felső tagozatos tanulók száma 481 fő (44,7 %).

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- ***különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók száma összesen: 829 fő (a tanulók 77 %-a)***
  - ***sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: 82 fő, ebből 38 fő beintegrált***
  - ***beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: 323 fő (a tanulók 30 %-a)***
  - ***kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: Alapfokú művészeti oktatásra jár: 424 fő, ebből kiemelten tehetséges a tanulók 39,4 %-a.***
- ***a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 842 fő a tanulók 78,3 %-a (3H),***

hátrányos helyzetű 16 tanuló, azaz 0,01 % (2H).

Egyéni tanrendben tanulók száma 41 fő.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 856 fő (a tanulók 79,6 %-a)
Iskolaotthonos gyermekek száma: 579 fő (a tanulók 53,8 %-a)
Tanulószobai foglalkozást igénybe vevő gyermekek száma: 32 fő

Az oktatási intézmény által nyújtott egyedi, sajátos szolgáltatások típusa, a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma: (Korrepetálások, felzárkóztató foglakozások, fejlesztőpedagógiai foglalkozások, stb.)

- korrepetáláson és felzárkóztató foglalkozáson 425 fő vett részt (39,5 %)
- fejlesztő foglakozásokon a tanulók közül 323 fő vesz részt, ők azok, akik beilleszkedési - magatartási vagy tanulási nehézséggel küzdenek. Őket a Szakszolgálaton és iskolán belül alkalmazott fejlesztőpedagógusok fejlesztik.
- ezen kívül a beintegrált SNI-s tanulókat – 38 fő heti 2 illetve 3 alkalommal kiscsoportos formában fejlesztik a gyógypedagógusok.
- A Rákóczi úti tanulók (44 fő) heti 3, ill. 4 rehabilitációs foglalkozáson vesznek részt.
- Pszicho-gondozást a szülők támogatásával 35 tanulónak kértek az iskolai pszichológustól. Egyszeri tanácsadáson 90 fő, csoportfoglalkozásokon 33 fő vett részt. Két évfolyamban több magatartási problémával küzdő tanulókhoz segítséget kértek a szakszolgálattól. Az iskolapszichológus 2018. decemberétől kezdve van jelen az intézményben, aki megkönnyítette, hogy a magatartási problémákat intézményen belül próbálják kezelni és megoldani, s ennek a megoldásában nagy segítséget nyújt az iskolai szociális segítő szakember munkája is.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodába járó általános iskolás tanulók közül a 2021. évben 2 fő SNI-s, 13 fő BTM-s, 9 fő 2H-s és 49 fő 3H-s tanuló volt. Az iskolában a 2021. évben egyéni tanrendben senki nem tanult. A 2021. évben 52 fő kiemelten tehetséges gyermek, iskolai tehetséggondozásban részesült gyermek volt.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában a 2025. évben 285 fő vett részt az általános iskolai oktatásban, ebből 4 fő SNI-s, 9 fő BTM-s, 184 kiemelten tehetséges és 65 fő 2H/3H-s tanuló volt.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2016	11	69	118	73	15	65
2017	0	n.a.	102	60	14	67
2018	0	n.a.	115	76	8	73
2019	0	n.a.	2	2	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A **Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Szakképző Iskolája** Hajdúhadházon a Bocskai tér 6. szám alatt, a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum fenntartásában működő intézmény. Az intézményben tanulók száma a 2021. évben 178 fő volt.

A tanulók közül 131 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, 131 fő halmozottan hátrányos helyzetű.

Az intézmény a sajátos szolgáltatások közül biztosítja a tanulók korrepetálását és a bűnmegelőzési tanácsadást. A szakképző intézményben nincs gyermekvédelmi felelős, a feladatokat a pedagógusok látják el az óvodai iskolai szociális segítő kiegészítésével.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzőjének 2026. január 15-ei statisztikai adatai alapján, Hajdúhadházon a 2H-s középfokú iskolás tanulók száma 0 fő volt, a 3H-s középfokú iskolás tanulók száma 195 fő volt.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Szakképző Iskolájában a 2025. évben összesen 143 tanuló vett részt a képzéseken, ebből 25 BTM-es, 25 fő 3H-s és 114 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló volt.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2016	85	2 006
2017	94	2 092
2018	125	1 973
2019	119	1 948
2020	94	1 940
2021	132	2 103
2022	***99***	***1 825***
2023	***90***	***1 856***
2024	***58***	***1 719***
2025	***4***	***2 014***

Forrás: TeIR, KSH Tstar ***és Helyi adatgyűjtés***

A fenti adatokból kitűnik, hogy Hajdúhadházon a hátrányos helyzetű gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, azonban ezzel ellentétben a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma ugrásszerűen megemelkedett. A 4.4. a) 4. számú táblázat adatai ugyanakkor nem teljeskörűek, tekintettel arra, hogy az abban bemutatott halmozottan hátrányos helyzetű

gyermekek számával kapcsolatos adatok nem tartalmazzák a gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek létszámát, mely 2025. évben 26 főt érintett.

b) a köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatosan a rendelkezésünkre álló adatok bemutatásra kerültek a HEP 4.4. pont a) alpontjában.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	*738*	24	620	4	632	0	0	26
2017	*771*	24	620	4	656	0	0	27
2018	*778*	24	620	4	661	0	0	28
2019	*792*	24	620	4	656	0	0	27
2020	*840*	24	620	4	629	0	0	26
2021	*826*	*24*	*620*	*4*	*618*	*0*	*0*	*26*
2022	*867*	*24*	*620*	*4*	*659*	*0*	*0*	*27*
2023	*881*	*24*	*620*	*4*	*649*	*0*	*0*	*27*
2024	*855*	*24*	*620*	*4*	*648*	*0*	*0*	*27*

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	6	73	4	18,10	0,83
2017	4	70	4	18,53	1,23
2018	4	70	4	18,21	1,41
2019	3	69	4	18,36	0,95
2020	3	66	4	19,98	1,44

2021	*3*	*64*	*6*	*20,80*	*0,90*
2022	*3*	*62*	*6*	*21,27*	*0,76*
2023	*4*	*64*	*6*	*20,78*	*1,05*
2024	*4*	*66*	*4*	*20,86*	*0,80*

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2016	148
2017	154
2018	148
2019	159
2020	*142*
2021	*148*
2022	*145*
2023	*134*
2024	*119*

Forrás: TeIR, KSH Tstar

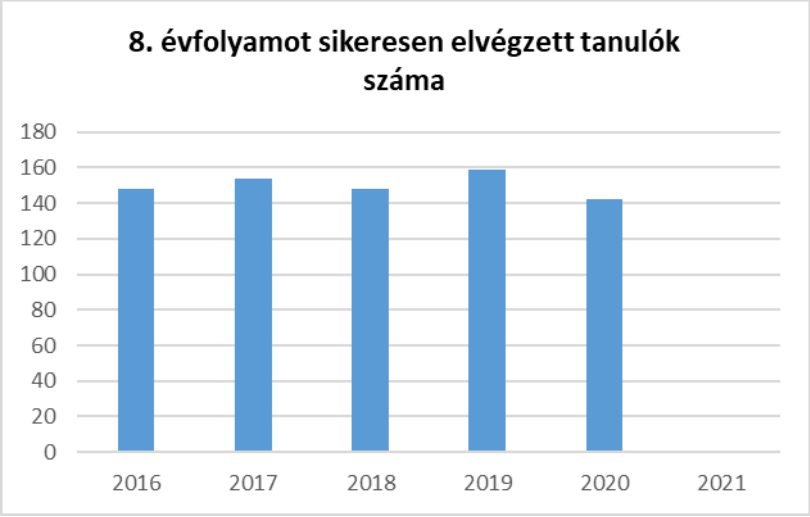

***c)* hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek**

Sem hátrányos megkülönböztetésről, sem jogellenes elkülönítésről nincs információnk. A Hajdúhadházon működő óvodák és iskolák a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartják szem előtt, együttműködnek egymással és a jelzőrendszer tagjaival.

***d)* az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések**

Nem rendelkezünk részletes, minden intézményre kiterjedő adattal.

***e)* előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások**

Az előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások adatai a HEP 4.3. pont *„l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül”* alpontjában részletesen bemutatásra kerültek.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	1 750
2017	n.a.	n.a.	n.a.	1 774
2018	n.a.	n.a.	n.a.	1 532
2019	n.a.	n.a.	n.a.	1 522
2020	n.a.	n.a.	n.a.	1 476
2021	n.a.	n.a.	n.a.	1 334
2022	***n.a.***	***n.a.***	***n.a.***	***1 273***
2023	***n.a.***	***n.a.***	***n.a.***	***1 270***
2024	***n.a.***	***n.a.***	***n.a.***	***1 378***

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Hajdúhadházon nem működik Biztos kezdet gyerekház és Tanoda.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevőkre vonatkozó részletes adatok a HEP 4.3. pont *„d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások”* alpontjában került részletesen bemutatásra.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Hajdúhadházon	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt problémák nagyrészét a gyermeknevelési probléma, a gyermekek szülők általi elhanyagolása, az anyagi (megélhetési) probléma teszi ki.	Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása a gyermekek szüleinek.
Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőség biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb politikai célja az integráció kezdetei óta. Sajnálatos tény, hogy minden eredmény ellenére napjainkban is a legfontosabb esélyegyenlőségi kérdésként tartjuk számon. Nem véletlen, hogy az Európai Unió a nemek esélyegyenlőségének követelményét az integrációs stratégia részeként, főáramként/fősodrásként (mainstreaming) kezeli.

A nemek közötti egyenlőség előmozdítására irányuló politikák létfontosságúak a gazdasági, növekedés, a jólét és a versenyképesség szempontjából is. Különbséget szokás tenni az egyenlő bánásmód biztosítása és az esélyegyenlőség politikája között. A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti.

Az egyenlő bánásmóddal szemben az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg a tagállamoktól, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein: szociális biztonság, oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, stb.

Az ötödik közösségi akcióprogram alapja az Esélyegyenlőségi Keretstratégia. A keretstratégia célja, hogy megjelölje azokat a közösségi akciókat, amelyek hozzájárulnak az egyenlőtlenségek felszámolásához, a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség fejlesztéséhez a társadalmi, politikai és civil életben. Az akcióprogram 5 pontban összegezte a tennivalókat:

- a nemek esélyegyenlőségének javítása a gazdasági életben;
- az egyenlő részvétel biztosítása a döntéshozatalban;
- egyenlő lehetőségek a szociális jogok terén;
- a nemek esélyegyenlőségének javítása a magánszférában;
- a nemi szerepek és sztereotípiák megváltoztatása.

A nők egyszerre kell, hogy helyt álljanak családi szerepeikben (gyermeknevelés, háztartásvezetés, feleség) és munkahelyükön (dolgozó nő), ilyen mértékű kettős leterheltségük enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltás szükséges. A nők személyes és szakmai kiteljesedését nehezíti az a hagyományos felfogás, miszerint a háztartás vezetése és a gyermeknevelés elsődlegesen a nők feladata. A társadalom a férfiakat tartja az elsődleges családfenntartónak, így a gyermeknevelés és a háztartási feladatokban szerepük kisebb.

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. A nők alacsony részvétele a politikai életben a munkahelyi "üvegplafon", amely egy bizonyos ponton túl nem engedi a női alkalmazottak előléptetését, a nők férfiakhoz viszonyított alacsonyabb bérezése néhány más kiemelkedő példája a nők tágabb társadalomban megélt hátrányos megkülönböztetésének.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők - különösen, ha vezető pozíciót töltenek be - tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest.

Nehéz a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni, hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek sem kérik kellő részletességgel.

Vannak azonban felméréseken alapuló, egyértelmű megállapítások a nők hátrányos megkülönböztetésére. Ilyen példa a legfrissebb, 2021-ben készült OECD felmérés szerint, hogy

szinte minden, OECD-országban élő és bármilyen iskolai végzettségű 25-64 éves nő átlagosan 76-67 százalékkal kevesebbet keres férfitársainál. Az OECD-országok közül Magyarországon kapják a legalacsonyabb fizetést a felsőfokú végzettségű nők, a hozzájuk hasonló végzettségű férfiakhoz képest 68 százalékot.

Sokat mond az is, hogy a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének 2019-es kutatása szerint utolsó előtti helyen áll Magyarország a nemek közötti egyenlőség szempontjából az EU-ban, a magyaroknál csak a görögök kaptak kevesebb pontot.

A jelentés szerint Magyarország pontszáma minden vizsgált területen alacsonyabb volt, mint az uniós átlagé, de a legrosszabbul mégis a "hatalom" terén teljesített, ami a döntéshozásban fennálló egyenlőtlenséget vizsgálta. Az unióban ez fejlődik a leggyorsabb ütemben, de Magyarország csak 20,6 pontot ért el a 100-ból. Nem csoda, hogy ilyen kevés pontot kapott, mivel kevesebb nő van vezető beosztásban, kevesebb a női képviselő és miniszter a politikában, és kevesebb a női kutatók száma, mint máshol Európában. A jelentés szerint eközben az állami tulajdonú médiában a női vezetők aránya 30,4 százalékos.

A második legrosszabbul az "idő" kategóriában szerepelt Magyarország, ahol 6,8 pontot rontott előző eredményéhez képest és csupán 54,3 pontot szerzett - ez azt mutatja, hogy a házimunka, idős- és gyerekgondozás terén még mindig nincs egyenlőség. Jó példa erre az, hogy míg a nők 55,8 százaléka mindennap főz otthon, addig a férfiaknál ez az arány csupán 13,8 százalék.

Két olyan terület volt, ahol fejlődés volt a korábbi eredményhez képest: az egyik az oktatás, a másik pedig a munkahelyekhez való egyenlő hozzáférés.

A leginkább mégis a pénzhez való egyenlő hozzáférés, a keresetek terén fejlődött az elmúlt 12 évben, ami jelenleg 71,6 ponton áll.

A magyar nők egészségügyi szempontból állnak legközelebb a férfiakhoz (86,6 pont), mivel kevesebben dohányoznak és isznak közülük, valamint magasabb a várható élettartamuk, mint a férfiaknak, az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférésük pedig ugyanolyan.

Összességében nézve a jelentés megállapította, hogy bár a magyar pontszám kismértékben nőtt, még mindig mélyen az EU-s átlag alatt maradt. A fejlődés ennyire lassú üteme pedig ahhoz vezet, hogy egyre nő az unió más országaihoz képest a nemek közötti különbség mértéke.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:
• Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
• a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
• A Európai Parlament és a Tanács 2006. július 5-i 2006/54/EK irányelve a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az

elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Míg régebben a nőknek a háztartás vezetése és a gyereknevelés jutott osztályrészül, addig napjainkban nekik is dolgozniuk kell, s a család (gyermeknevelés, párkapcsolat) és a karrier között kell megteremteniük az egyensúlyt, ami nem könnyű. Statisztikai adatok is igazolják azt, amit amúgy is tudunk: a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyeik sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem. Magyarországon egyébként a nők egyenjogúsága közel azonos a közép-kelet-európai régióval.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét tekintve a hagyományos nemi szerepeket érintő felfogás következtében a gyermekvállalás, gyermeknevelés a nők életpályáját kedvezőtlenül befolyásolja, szűkíti térbeni és időbeni mozgásterüket, mivel hazánkban jelenleg még elsősorban a nők vállalnak nagyobb részt a családi és háztartási teendők ellátásában. E felfogás általánossága folytán a munkáltatók esetenként a férfiakénál korlátozottabb rendelkezésre állásukkal számolnak, olykor a toborzásnál, az előmenetelben is a férfiakat részesítik előnyben.

A nemekhez kötődő sztereotípiák többségében a nőkre vonatkoznak és úgy családi állapotuk (kisgyerekes, gyermektelen, egyedülálló, családos, gyermeket egyedül nevelő) mind státuszuk (női vezető) alapján megfogalmazódnak és rendszerint a nők hátrányos megkülönböztetését eredményezik. A sztereotípiák hatására a nők megbecsültsége alacsonyabb a munka világában, ezért az otthoni helytállást jobban lehetővé tévő szakmát, munkahelyet és munkaidő-beosztást választanak, alacsonyabb presztízsű munkakörökben dolgoznak, alacsonyabb munkabérért, kevésbé vállalnak mobilitást igénylő feladatokat, visszafogják karrier elképzeléseiket.

Magyarországon továbbra is a kétkeresős családmodell jellemző. Mindemellett a gyermeket szülő nők hosszabb-rövidebb időre, kivonultak-kivonulnak a munkaerőpiacról. Azonban európai viszonylatban is bőkezűnek számító hazai családtámogatási rendszer fontos ösztönzője lett a nők munkavállalásának.

A pénzbeli ellátások, a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények bővítése, atipikus munkavállalási formák elterjedése, a munkaadókat célzó ösztönző intézkedések bevezetése mindezt szolgálták. A három éven aluli gyermeket nevelő családoknak juttatott támogatások is bővültek, melyek szintén a nők mielőbbi munkaerő-piaci visszatérést ösztönzik.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	11,77	11,18	11,48%
2017	8,45	12,63	10,54%
2018	9,33	13,2	11,27%
2019	7,6	10,2	8,90%
2020	10,69	11,92	11,31%
2021	8,23	12,87	10,55%
2022	***8,67***	***13,14***	***10,91%***
2023	***9,28***	***13,04***	***11,16%***
2024	***8,71***	***11,23***	***9,97%***

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

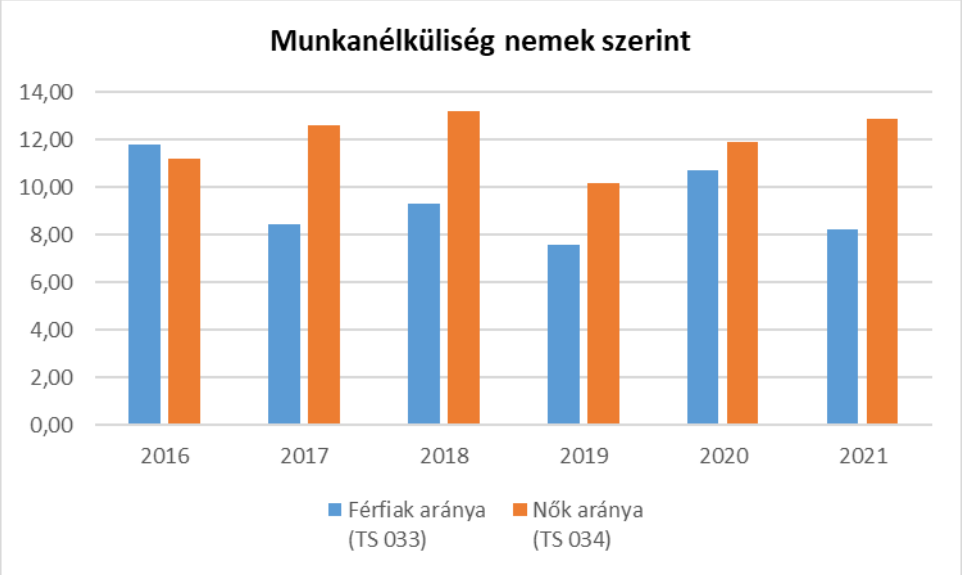

Hajdúhadházon a nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében 2021-ben 10,55 %-os volt, mely a 2020. évhez képest csökkentést mutat, de magasabb, mint ami 2019. évben tapasztalható volt. Megállapítható, hogy ***2017-től kezdődően a nők esetében magasabb a munkanélküliségi ráta.***

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	57,54	52,61
2017	41,73	67,01
2018	55,83	67,5
2019	53,72	60,8
2020	58,96	53,21
2021	63,58	60,85
2022	*66,35*	*61,26*
2023	*69,13*	*58,75*
2024	***64,21***	***56,45***

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

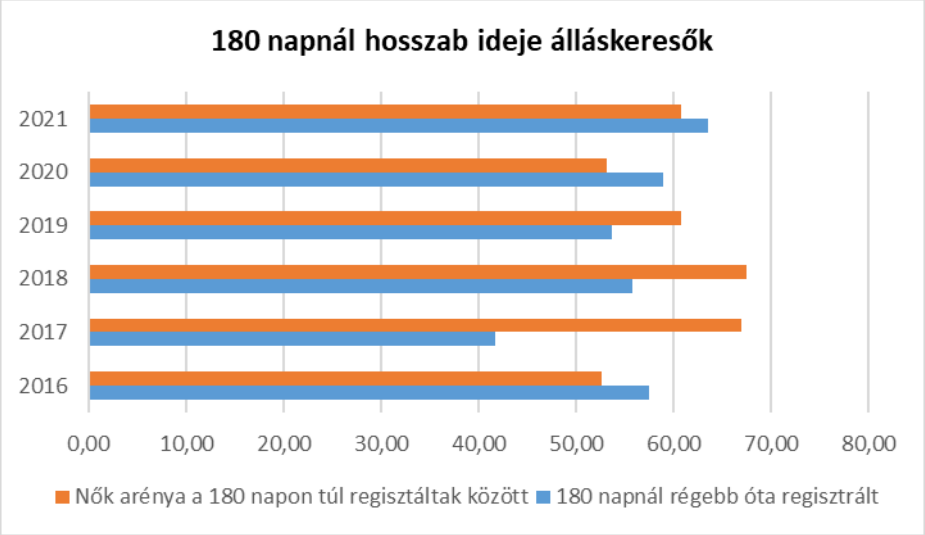

Hajdúhadházon a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2019-ben csökkent, majd 2020-tól kezdve ***2023-ig*** növekvő tendenciát***, majd 2024-ben csökkenést*** mutatott. Megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül magasabb, mint a férfiaké, arányuk 2021-ben 60,85 %, ***mely 2024-re 56,45 %-ra csökkent***.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya 2026. május 7. napján kelt tájékoztatása alapján a Foglalkoztatási Osztályon nyilvántartott álláskeresők számában az elmúlt két évben 7,1 %-os csökkenés volt tapasztalható. A csökkenés elsősorban az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés miatt valósult meg, nagyobb arányban (10 %) a regisztrált férfiak körében. A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya jelenleg 54,72 %, mely mutatóban jelentősen sikerült javítani. Ez

köszönhető annak, hogy a munkaerőpiacon könnyebb elhelyezkedni az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőknek is.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	1034	221
2017	937	143
2018	1003	133
2019	793	126
2020	1004	139
2021	928	119
2022	*957*	*102*
2023	*975*	*103*
2024	***869***	***74***

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

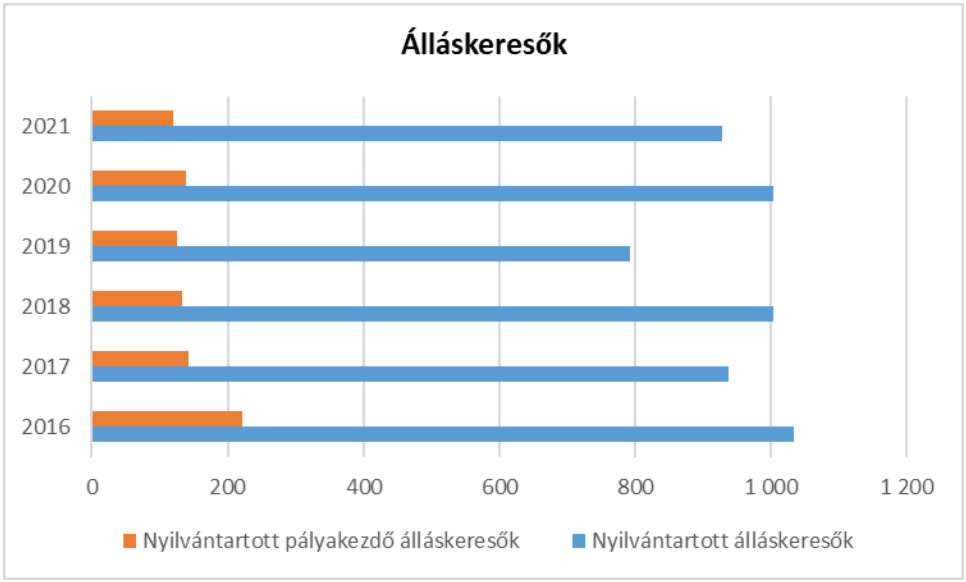

A Hajdúhadházi nyilvántartott álláskeresők számában ***2022-2023-ig emelkedés, 2024-ben csökkenés volt tapasztalható. A*** nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma *2022-ig* csökkent, ***2023-ban pusztán csak 1 fővel emelkedett, míg 2024-ben jelentősen csökkent.*** A vizsgált időszakban a nyilvántartott pályakezdők száma 2016-ban volt a legmagasabb és ***2024-ben*** a legalacsonyabb. ***A fenti adatok rámutatnak, hogy*** a fiatalok elhelyezkedési esélyei ***számottevően*** javultak.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A különböző szakmát adó képzések, átképzések és továbbképzések a tudás bővítését szolgálják. A nők esetében fontos, hogy a gyermekvállalás időszakát kihasználva a Gyed, Gyes ideje alatt is olyan továbbképzések legyenek elérhetőek számukra, amellyel a munkaerő-piacon kedvező helyzetbe tudnak kerülni.

A munkaerőpiacról történő kiesés nem csak és nem elsősorban a szaktudás elavulása miatt jelent nagy hátrányt a kisgyerekes nőknek. Fontos probléma lehet a kapcsolati háló gyengülése, ám a szakmai, munkahelyi kapcsolatok ápolása segítheti a visszatérést.

A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az alacsony végzettséggel rendelkező nők esélye a legrosszabb a munkaerő piacon történő elhelyezkedés szempontjából. Elhelyezkedési esélyüket tovább rontja, hogy többnyire az alacsony végzettséggel rendelkező nők vállalnak három vagy több gyermeket.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik meghatározott tényező az iskolai végzettség, ami alapvető probléma a 45-60 év közötti nők körében. Az általános iskolai végzettséggel elérhető munkahelyek komoly fizikai erőnlétet kívánnak, amit egészségi vagy családi állapotuk miatt nem tudnak vállalni.

Kifejezetten a nők iskolai végzettségére vonatkozó adataink nincsenek. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőké.

Hajdúhadházon igen nagymértékű a munkanélküliség, különösen a hátrányos helyzetű, szakképzetlen lakosság körében. Foglalkoztatásukra, munkaerőpiacra való re/integrációjukra biztosítanak lehetőséget az **Alapkompetencia fejlesztő képzések**. A képzésen résztvevők a megszerzett tudás birtokában képessé válnak szakképzésen való részvételre, ezt követően várhatóan nagyobb eséllyel tudnak majd elhelyezkedni a versenyszférában. A képzésen résztvevő nők számára vonatkozóan pontos adatokkal nem rendelkezünk.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program-6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése" kiemelt projekt keretein belül az elmúlt évben kettő tanfolyam valósult meg. A közfoglalkoztatási programok keretében, amelyekben a képzés időtartama teljes mértékben kitölti a munkavégzés időtartamát, tehát a közfoglalkoztatottak munkavégzési kötelezettségüket a képzésen való részvétellel teljesítik.

Hajdúhadház Város Önkormányzata, mint közfoglalkoztató segítette a képzések megvalósulását. Alapkompetencia fejlesztés és az élelmiszer eladó tanfolyamokon a 2021. évben 38 fő vett részt, melyből 5 fő a képzést nem fejezte be. A képzésben résztvevő álláskeresők közül 37 fő hajdúhadházi lakos volt.

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00237 ügyirat számú Hatósági szerződés alapján **20 fő** alapkompetencia képzésére nyílt lehetőség 2021.06.01. napjától 2021.09.13. napig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **17 fő** volt.
A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és

járuléktámogatására vonatkozóan 6 244 640 Ft összegű támogatásban részesült. A programhoz saját forrás biztosítására nem volt szükség.

Az alapkompetencia fejlesztő képzéseken részt vevők a program keretin belül elsajátították azokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerezték a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciákat. A program célja a meglévő ismeretek bővítése, képességek fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása.

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00238 ügyirat számú Hatósági szerződés alapján **20 fő** alapkompetencia fejlesztő képzésére nyílt lehetőség 2021.11.10. napjától 2021.12.15. napig. A program teljes időtartamát figyelembe véve az átlagos feltöltöttség **17 fő** volt.
A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 2 204 640 Ft összegű támogatásban részesült. A programhoz saját forrás biztosítására nem volt szükség.

Az élelmiszer eladó képzéseken részt vevők a program keretein belül elsajátították azokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek. Elsajátították egy olyan szakma ismereteit, amely által egy piacképes szakmához jutottak.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak
• a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
• a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
• a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Az oktatásban a nők vezetnek. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők, és rövidebb ideig ülnek iskolapadban. Mindezzel együtt is a munkaerőpiacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak, bár a kereső munka szerepe és a nők önálló karrierigénye iskolázottságuk függvényében nő. Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják családi kötöttségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak hivatástudatból vagy megélhetési kényszerből. A helyzet 2009-ben a világgazdasági válsággal összefüggésben, annyiban változott, hogy a munkáltatók gazdasági okból szélesebb körben választották megoldásként ezt a foglalkoztatási módot.

A férfiak és a nők ritkán dolgoznak ugyanazon pozícióban, egyazon munkahelyen. A nők többsége az úgynevezett nőies, feminizálódott szakmákban dolgozik (pl: pedagóguspálya, egészségügyi ápolók, kozmetikusok stb.). Néhány éve még a férfiak és a nők által betöltött állások igen erőteljesen elkülönültek egymástól, szegregálódtak, manapság ez már egyre kevésbé jellemző, de vannak területek, ahol azonban ez ma is még így van. A szegregáció a gazdasági és társadalmi élet minden területén élesen megjelenik bármilyen szintű elemzést is alkalmazunk. Fontos a vertikális és horizontális szegregáció elkülönítése. A horizontális szegregáció alatt a férfiak és a nők más-más gazdasági területen, szektorokban, foglalkozásokban való elhelyezkedését értjük. De gondolhatunk például az orvosi pályára, ahol a sebész és a nőgyógyász foglalkozást jellemzően férfiak töltik be, nem véletlenül, hisz itt a legnagyobb az anyagi siker, míg a gyermekgyógyászok között túlnyomó többségben a nők vannak jelen, és itt anyagi sikerről igazán nem beszélhetünk. A nők ott képesek magasabb vezető állást betöltésére, ahol női

beosztottak munkáját kell irányítaniuk, hiszen a társadalmi elvárások nehezen tűrik az „eredeti” szereposztás felrúgását.

Hajdúhadház vonatkozásában nincsen információnk hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A városban működő védőnői szolgálat célja - az alapellátás részeként - a családok egészségének megőrzése, egészségromlásuk megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő a gondozási tevékenységet azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya illetve 0-6 éves korú gyermek él. A nővédelem területén a védőnő tanácsot ad a családtervezéssel kapcsolatban, segíti a nők anyaságra való felkészülését. A gyermekágyas, szoptató anyákat a szülészeti intézetből történő távozást követően 24 órán belül meglátogatja, segítséget nyújt és tanácsot ad a szülést követő egészségi állapotra vonatkozóan a szoptatással, a gyermekgondozással, valamint a családtervezéssel összefüggő kérdésekben. A 0-6 éves korú gyermekek esetében családlátogatás és tanácsadás során segíti a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, az egészséges életmód és az egészséges táplálkozás gyakorlásához szükséges ismeretek elsajátítását, a gyermeknevelést, a szocializációt. Az iskolai védőnők fontos feladata 6-16 éves korban, a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők időben történő észlelése. A szűrővizsgálatok végzésével, szükség szerinti intézkedéssel, a védőnő mindent megtesz a gyermek zavartalan fejlődésének biztosítása érdekében.

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	8	854	106,75
2017	8	847	105,875
2018	8	856	107
2019	8	888	111
2020	9	875	97,22222222
2021	9	910	101,1111111

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A fenti 5.2.1. számú táblázatban a betöltött védőnői álláshelyek számát tartalmazó oszlopban szereplő adatok a betöltött területi védőnői és a betöltött iskolavédőnői álláshelyek számát is tartalmazzák, így az egy védőnőre jutó 0-3 év közötti átlagos gyermeklétszám adatai nem teljesen pontosak ebben az összefüggésben.

A Védőnői Szolgálat tevékenysége és a gondozotti létszám részletes adatai a HEP 4.3. pontjában *„a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)”* alpontban bemutatásra kerültek.

5. 2. 1.1. számú táblázat - Védőnői tanácsadáson megjelentek száma 2021. évben (a 4.3.1.3. számú táblázattal azonos)

	Várandós	0-11 hó	12-35 hó	3-6 év
I. körzet	169	256	154	107
II. körzet	202	251	183	115
III. körzet	160	237	175	116
IV. körzet	225	296	239	143
V. körzet	207	307	206	147
VI. körzet	173	267	219	108
VII. körzet	111	185	154	116
VIII. körzet *(területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellátó vegyes körzet)*	84	112	73	30
Összesen	**1331**	**1911**	**1403**	**882**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Védőnői Szolgálatnál a 2021. évben 2021. december 31-ig összesen **5527** fő jelent meg tanácsadáson.

Hajdúhadházon a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő **Hajdúhadházi Bölcsőde** látja el a bölcsődei ellátással kapcsolatos feladatokat. Az intézmény működési területe Hajdúhadház közigazgatási területére terjed ki.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	48	48
2017	48	48
2018	48	48
2019	48	49
2020	48	49
2021	48	48

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2016	0	0	0	0	0	0	48	48
2017	0	0	0	0	0	0	48	48
2018	0	0	0	0	0	0	48	48
2019	0	0	0	0	0	0	48	49
2020	0	0	0	0	0	0	48	49
2021	0	0	0	0	0	0	48	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2022. augusztus 31. napjáig 48 férőhellyel működött. A Hajdúhadházi Bölcsőde 2021-ben nem tudott minden gyermeket azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek és üresedés esetén kerültek be a Bölcsődébe. A 2021-ben ellátott gyermekek száma 76 fő volt. A férőhelyek kihasználtsága 2021-ben is 100 %-os volt.

Hajdúhadház Város Önkormányzata **TOP-1.4.1-19-HB1 azonosítószámú Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése című pályázata a** Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárságától 2020. május 8. napján érkezett tájékoztatás alapján **223.039.999,- Ft összegű támogatásban részesült. A férőhelybővítés megvalósításra került, 2022. szeptember 1. napjától kezdődően az intézmény összesen 72 férőhellyel működik.**

A bölcsődében számos szolgáltatást (pl.: speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, játékkölcsönzés) nyújtanak, illetve naponta 11 órás nyitva tartást biztosítanak. A Hajdúhadházi Bölcsőde olyan családbarát bölcsődeként kíván működni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségletével, megfelel a szülők igényeinek.

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2025. évi adatai a HEP 4.3. pont „e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás" alpontjában részletesen bemutatásra kerültek.

Hajdúhadházon családi napközi nem működik.

Hajdúhadházon az óvodai nevelést a Hajdúhadház Városi Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Városi Óvoda és a Hajdúhadházi Református Egyházközség fenntartásában működő Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda biztosítja.

Az óvodák, a férőhelyek számára vonatkozó részeletes adatok a HEP 4.3. pont *„c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok"* alpontjában bemutatásra kerültek.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Hajdúhadházon 8 területi védőnő (ebből 1 fő területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellát) és 1 iskolavédőnő van.

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak az iskolavédőnők. A felvilágosító előadások ellenére a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, valamint a védőnők gyakran találkoznak olyan esetekkel, amikor a fiatalkorú maga is gyermeket vár. Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a felvilágosító előadásokra még nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A **Védőnői Szolgálat** nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermeket ellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is.

A Védőnői Szolgálat adatai alapján Hajdúhadházon a 2021. évben összesen 220 gyermek született élve, halva születés nem volt. Titkolt terhesség 2 fő esetében volt. Hajdúhadházon a 2021. évben összesen 43 szociális válsághelyzetben lévő veszélyeztetett várandós anya volt.

A védőnők tapasztalatai alapján a gondozott várandósok jelentős része rossz szociális, higiénés, lakás körülmények között él. A fogamzásgátló módszereket nem ismerik, de ha ismerik sem alkalmazzák. A terhességek egy része nem előre tervezett, véletlenül megfogant. A terhes nők nagy része a vizsgálatokra elmegy, de jellemző, hogy aki egy gyermekével nem ment el a vizsgálatokra, az nem megy el a későbbi várandósságok alatt sem.

A védőnők mindenkit egyformán tájékoztatnak az esedékes vizsgálatokról, azok helyéről, idejéről, a szükséges beutalókról.

Várandósok számára járó segélycsomag

A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (továbbiakban RSZTOP) keretében a szegénység csökkentése érdekében, különösen a gyermekekre és várandós kismamákra összpontosító intézkedések végrehajtására kerül sor.

Az RSZTOP-1.1.1- 16 kiemelt projekt célja, hogy rendszeres segítségnyújtás keretében élelmiszercsomaggal lássa el az RSZTOP által meghatározott célcsoportba tartozó személyeket, családokat, az Európai Unió és Magyarország kormányának finanszírozásával.
Az RSZTOP-projektek végrehajtása 2 szakaszban valósul meg. Az 1. szakasz célja egy három megyére (Borsod-Abaúj Zemplén, Szabolcs-Szatmár Bereg és Hajdú-Bihar megyék) kiterjedő „Pilot projekt” megvalósítása, amely során szerzett tapasztalatok felhasználásra kerülnek a 2. szakasz végrehajtása során.

A projekt keretében élelmiszercsomagokhoz jutnak a kedvezményezett járásokban élő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, de intézményi ellátásban nem részesülő elsősorban 0-3

éves korú gyermekek családjai. Továbbá a projekt keretében élelmiszercsomagokhoz jutnak azon várandós anyák a magzat 3 hónapos korától:
- akik kedvezményezett járásokban élnek
- és akik aktív korúak ellátására jogosult személlyel élnek egy háztartásban.

Az RSZTOP projekt végrehajtása érdekében az Emberi Erőforrások Minisztériuma – EFOP-RSZTOP Irányító Hatósággal megkötött támogatási szerződéssel a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (SZGYF) rendelkezik.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság az alábbi esetekre kiterjedően kéri fel közreműködésre a védőnőket:
- A védőnők tájékoztassák a pályázat adta lehetőségekről a körzetükben azokat a várandós anyákat (a magzat 3 hónapos korától), akik olyan háztartásban élnek, ahol a háztartásban aktív korúak ellátására jogosult személy él
- A védőnők adják át kitöltésre a jogosult várandós anyák számára a mellékelt Nyilatkozatot, majd a kitöltött (papír alapú, és hiánytalanul kitöltött) Nyilatkozatokat juttassák el a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályára, minden hónap utolsó munkanapjáig, mert a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság csak abban az esetben tudja felvenni a várandós anyát a rászorulók listájára és kiértesíteni őt.

A 2021. évben a Család, Esélyteremtő és Önkéntes Ház egyesület által a Védőnői Szolgálat a 2021.07.01. után született újszülöttek számára csomagot adott (body, textilpelenka, lázmérő, pléd, előke), valamint több doboz lázmérőt is kaptak, amelyeknek a kiosztása folyamatosan történik.
A Védőnői Szolgálat és az Iskolavédőnői Szolgálat tevékenysége, a gondozotti létszám részletes adatai a HEP 4.3. pontjában *„a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)”* alpontban bemutatásra kerültek.

Az iskolavédőnők is igyekeznek hangsúlyt fektetni a gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programokra. Ennek érdekében az 1. iskolavédőnő a 2021/2022. tanévben is tartott órákat az alábbi témakörben:

- 2021.11.22. Lányból nővé 5 évfolyam (lányok)

  Ehhez az előadáshoz a Magyar Vöröskereszt segítségével filmvetítésre és mintacsomagok kiosztására is lehetőség volt.

A 2. iskolavédőnő területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat is ellát, tevékenysége során a 2021. évben az egészségtan oktatása során az alábbi témákban is tartott órákat:

- A 4. osztályos lányok részére „Felnőtté válás”- a kamaszkori változásokról és a menstruációról szólt az egészségnevelési óra.
- A 6. osztályos tanulókkal a szerelem témaköréről, szexuális úton terjedő betegségekről és fogamzásgátlásról tartott előadást kolléganőjével
- 7. és 8. évfolyam: Fogamzás, fogamzásgátlás, családtervezés. A témával kapcsolatos felmerült kérdések megbeszélése
- 8. évfolyam: Szexuális felvilágosítás, elsősegélynyújtás

Hajdúhadházon az EFOP-1.5.316-2017-00121 azonosítószámú, „Humán szolgáltatások fejlesztése települések összefogásával” elnevezésű projekt projektelemei keretében is megvalósultak prevenciós programok, ennek keretében:

- Család és gyermekjóléti preventív programok

2018. december 1. és 2019. 11. 30. között prevenciós munkatársakként védőnők dolgoztak a projektben. Az iskolában a Földi János Két tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI székhelyén

feladatot ellátó iskolavédőnő látta el a feladatokat. Havi 2 prevenciós foglalkozást tartott általános iskolás gyerekeknek, ezzel a tevékenységgel 189 főt értünk el. (85 fiú, 104 lány) A témák között szerepelt a személyes higiénia, az egészséges táplálkozás és életmód, szexuális felvilágosítás, higiéné és mentálhigiéné, drog- és alkoholfogyasztás.
A gyerekek a tevékenység keretében kis csomagot is kaptak, melynek tartalma fogkefe, fogkrém, tisztasági betét, egészségügyi betét, óvszer, nedves törlőkendő.
A területi védőnők közül ketten a kismamáknak, fiatal édesanyáknak tartottak foglalkozásokat, ugyanebben az időszakban. 109 fő vett részt mindösszesen ezeken a foglalkozásokon. Témák: A várandósság alatti szűrővizsgálatok, szülésre való felkészítés, gyermekágy, csecsemőápolás, szoptatás és táplálás, lázcsillapítás, családtámogatási formák, és azzal kapcsolatos ügyintézés. A nagyobb gyerekek édesanyáival kitértek a tinédzser élet veszélyeire is. Az itt résztvevők babaváró csomagot kaptak: pelenka, nedves törlőkendő, cumi, cumisüveg, popsikrém, fürdető.

A gyermekgondozás területén a **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** is segítséget nyújt a családoknak. Az intézmény által működtetett jelzőrendszerhez az egészségügyi szolgáltatók közül a védőnőktől érkezik a legtöbb jelzés. Ezek gondozatlan terhességről, oltás elmaradásról, szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anyákról jön. Az érintett családoknál közösen is szokott Védőnő, Családsegítő, Gyámügyi Osztály családlátogatást tenni. A szolgálat rendszeresen adományban részesíti az együttműködő várandós anyákat és prevenciós programot szervez a hatékony gyermeknevelői tevékenység elősegítése érdekében. Az iskolavédőnők fejtetvességről, oltás elmaradásról, várandós anyák elmaradt terhesgondozásáról küldtek problémajelzést.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, lásd: testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A családban lévő konfliktusok kezelése vagy egyéb problémák kezelése érdekében sok esetben a nők azok, akik segítséget kérnek.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta öt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A családon belüli bántalmazás és hozzátartozók közötti erőszak esetén a 2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról eljárásrend alapján a - jogszabályban nevesített - intézmények jeleznek a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ezen túl a rendőrségen az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése kezdeményezhető.

Állami segítségnyújtás a családon belüli erőszak áldozatai számára, az állam által biztosított és igénybe vehető szolgáltatások:

- Megelőzést segítő szolgáltatások
- Kríziskezelő ambulanciák.

Az országban regionális szinten működnek kríziskezelő ambulanciák. Céljuk a mihamarabbi segítségnyújtás, a problémák rendezése még az erőszakos megnyilvánulások eszkalálódása előtt. Az ambulanciákon jogász, pszichológus, szociális munkás szakemberek segítik az áldozatokat. Az ambulanciák személyesen vagy akár telefonon, e-mailen keresztül is elérhetőek és felkereshetők. Szolgáltatásaikat anonim módon is igénybe lehet venni.

Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat:
Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat elsőrendű célja, hogy segítséget nyújtson a kapcsolati erőszak, a gyermekbántalmazás, a prostitúció és az emberkereskedelem áldozatainak és szükség esetén gondoskodjon az elhelyezésükről.

Krízisközpontok:
Azon áldozatok számára, akik a bántalmazás miatt otthonuk elhagyására kényszerültek, krízisközpontok biztosítanak szállást és komplex szolgáltatást. A krízisközpontokban szakemberek (jogász, pszichológiai segítő, szociális munkás) segítik a munkát. Biztosítják a védett elhelyezést és szükség szerint a teljes körű fizikai ellátást. A központok jellemzően 6 férőhelyesek és maximum 4 hetet tölthetnek ott az áldozatok.

Titkos menedékházak:
A titkos menedékházak a kapcsolati erőszak súlyos formáit elszenvedő, életveszélyben lévő áldozatait fogadják. A biztosított szolgáltatások megegyeznek a krizisközpont szolgáltatásaival, a védelem a titkos menedékházak esetében azonban még hangsúlyosabb. A titkos menedékházak jellemzően 18 férőhelyesek és az áldozatok hosszabb időt tölthetnek ezeken a helyeken, mint a krízisközpontokban, ugyanis itt a maximum ellátási idő 6 hónap.

Társadalmi reintegrációt segítő szolgáltatások:
Félutas-házak: A félutas-házak célja az áldozatok társadalmi reintegrációja. Maximum 5 évig biztosítanak lakhatási lehetőséget, önálló életvitel kialakítására alkalmas 4 férőhelyes ingatlanokban. A félutas-házakban emellett szakmai (főként jogi és pszichológiai) segítséget is nyújtanak a lakóknak.
Áldozatsegítés: Az állami áldozatsegítési szervezetrendszer több pilléren nyugszik: ezek többek között a területi áldozatsegítő szolgálat részeit képező fővárosi és megyei kormányhivatalok, az Áldozatsegítő Központok, illetve az Áldozatsegítő Vonal.

Vármegyei (fővárosi) kormányhivatalokban működő területi áldozatsegítő szolgálatok:
■ Érdekérvényesítés elősegítése keretében a szolgálatok főként tájékoztatást, jogi tanácsot, érzelmi segítséget nyújtanak az áldozatoknak.
■ Azonnali pénzügyi segítséget is igénybe vehetnek az áldozatok a bűncselekményt követő rövid időn belül kialakult krízishelyzet orvoslására.
■ Az áldozati státusz igazolása keretében a szolgálatok az áldozat kérelmére vagy hivatalból hatósági bizonyítványt állítanak ki, mellyel igénybe vehetők kedvezményesen a jogi segítségnyújtó szolgálat támogatásai és más hatóságok előtt is felhasználható az igazolás.
■ A szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatai állami kárenyhítést igényelhetnek a felmerült vagyoni káruk (teljes, vagy részbeni) megtérítésére, illetve enyhítésére. Mellettük a közeli hozzátartozóik, eltartottjaik, és azok is jogosultak lehetnek a kárenyhítésre, akik az elhunyt sértett eltemettetéséről gondoskodtak.

Hozzátartozók közötti erőszak miatti családvédelmi koordinációs feladatok

A hozzátartozók közötti erőszak visszaszorítása érdekében a Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény 2009. évi LXXII. törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelölte ki.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (továbbiakban: Hke. tv.) 1. § (1) bekezdése alapján hozzátartozók közötti erőszaknak minősül
a) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység,
b) a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás (a továbbiakban együtt: hozzátartozók közötti erőszak).

A Hke. tv. 1. § (2) bekezdés szerint bántalmazott az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják. A Hke. tv. 1. § (3) bekezdése alapján bántalmazó az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

A Hke. tv. 2. § (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. Ezen intézményeken túl más is tehet jelzést.

A Hke. tv. 3. § (1) bekezdése szerint a családvédelmi koordinációért felelős szerv a bántalmazottat kérelmére személyesen meghallgatja. Ebben az esetben a bántalmazó meghallgatására is sor kerül azzal, hogy a bántalmazott kérelmére a bántalmazót és a bántalmazottat külön-külön kell meghallgatni. A bántalmazott kérelmére arról is megfelelően gondoskodni kell, hogy a bántalmazó a személyes meghallgatást közvetlenül megelőző és azt közvetlenül követő időben se léphessen kapcsolatba bántalmazottal.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak, vagy annak veszélye miatt tett jelzés fogadását követően - figyelemmel a hozzátartozók közötti erőszak kiemelkedő súlyára - a bántalmazottat és a bántalmazót személyes meghallgatás érdekében történő megjelenésre hívhatja fel. A bántalmazó és a bántalmazott köteles a családvédelmi koordinációért felelős szerv felhívásában megjelölt helyen és időpontban megjelenni. A bántalmazott védelmére a

Hke. tv. 3. § (1) bekezdésében írt szabályok a személyes meghallgatásra történő megjelenésre felhívás esetén megfelelően irányadóak.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazottnak a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, a bántalmazottat megillető jogosultságokról, a család és a gyermekek védelmét szolgáló szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról, valamint arról, hogy a hozzátartozók közötti erőszak miatt helye van-e büntető- vagy szabálysértési eljárás megindításának, továbbá a hamis vád következményeiről. A bántalmazott kérelmére a családvédelmi koordinációért felelős szerv gondoskodik arról, hogy a bántalmazott jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatást ad a bántalmazónak a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv tájékoztatja a bántalmazottat és a bántalmazót az igénybe vehető terápiás kezelésekről és más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről. Ezek eléréséhez igény szerint segítséget ad.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv a személyes meghallgatáson elhangzottakat jegyzőkönyvbe foglalja és - a bántalmazott akaratának figyelembevételével - megteszi a szükséges intézkedéseket a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése vagy megszakítása érdekében.

A családvédelmi koordinációért felelős szerv az eljárásáról és a feltárt tényekről haladéktalanul tájékoztatja a rendőrséget.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője előtt a 2021. évben 22 eljárás volt folyamatban hozzátartozók közötti erőszak miatt, ebből 6 eljárás a 2020. évben indult és 2021. évben került lezárásra, 16 eljárás a 2021. évben érkezett jelzés alapján indult.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2021. évről készült beszámolójában foglaltak szerint Hajdúhadházon a hozzátartozók közötti erőszak körében az intézkedést igénylő cselekmények elemzésénél szinte minden esetben megállapítható a felek részéről az alkoholfogyasztás és az alkoholos befolyásoltság. Kiváltó okok az alkoholizmus, az anyagi helyzet rosszra fordulása, a valófélben lévő szülők vitája a vagyonmegosztásról, gyerek elhelyezésről. Ezen viták több esetben veszélyes fenyegetésben és tettlegességben nyilvánulnak meg. A 2021. évet szinte végig kísérte a covid járvány, amelynek következtében bevezetett korlátozó intézkedések nagyban növelték a családon belüli, a hozzátartozók közötti feszültséget, konfliktusokat, bántalmazásokat. A 2021. évben ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére 3 esetben került sor. Hozzátartozók közötti erőszak miatt 15 esetben került sor büntetőeljárásra.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője előtt a 2025. évben 14 eljárás indult hozzátartozók közötti erőszak miatt. A 2025. évben érkezett jelzések alapján indult eljárások a tárgyévben lezárásra kerültek.

5.4.1. számú táblázat – A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos családvédelmi koordinációs feladatok adatai a 2025. évben Hajdúhadházon				
Megnevezés		*Ügyek/eljárások száma*	*Bántalmazási ügyben érintettek száma*	
			Összesen	*Ebből: nő*
Ügyek száma összesen:		*14*		
Bántalmazási ügyben indult eljárások száma		*14*		
Ebből:	*a bántalmazott bejelentésére indult eljárások száma*	*0*		
	hivatalból indított eljárások száma	*14*		
Bántalmazók száma összesen			*12*	*1*
Bántalmazottak száma összesen			*16*	*14*
Ebből a bántalmazott:	*házastárs, élettárs/volt házastárs, élettárs*		*9*	*9*
	egyeneságbeli felmenő rokon, mostoha szülő		*1*	*0*
	egyeneságbeli lemenő rokon, mostoha gyermek		*5*	*5*
	ebből: kiskorú		*4*	*4*
	egyéb személy		*1*	*0*

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fenti adatokból megállapítható, hogy a hozzátartozók közötti erőszak áldozatai döntő többségében a nők.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai krízishelyzetben megoldást jelenthetnek azok számára, akiknek nincs hová menniük. Hajdúhadházon anyaotthon, családok átmeneti otthona nem található.

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött Hajdúhadházon. A szolgáltató tevékenységet 2021. évben egy fő látta el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2 fő.

Hajdúhadházon 2021-ban senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel mellőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 122/2025. (VIII.19.) számú határozatában úgy döntött, hogy a fenntartásában működő helyettes szülői ellátást - a Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya törléssel kapcsolatos határozata véglegessé válásának napjával – megszünteti, tekintettel arra, hogy

Hajdúhadházon a helyettes szülői ellátásra – annak szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzése óta – egyetlen igény sem volt, így a szolgáltatás teljesen kihasználatlan.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya a 2025. szeptember 9. napján kelt HB/11-SZGY/00892-5/2025. számú határozatával a helyettes szülői ellátást - a döntés véglegessé válásának napjával (2025. szeptember 10. napja) - a szolgáltatói nyilvántartásból törölte.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületében 2010-*től 2024. szeptember 30. napjáig* mindösszesen egy nő *foglalt helyet, a Képviselő-testület 2024. október 1. napja óta csak férfi képviselőkből áll.* Hajdúhadház Város Önkormányzata polgármesteri és alpolgármesteri tisztségét jelenleg férfiak töltik be, a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal jegyzői pozícióját nő tölti be. A Polgármesteri Hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. A Hajdúhadházon működő iskolák, a Hajdúhadházi Bölcsőde, a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ *és a Földi János Művelődési Központ és Könyvtár* intézményvezetői pozícióját jelenleg nők töltik be. A Hajdú-Bihar *Vármegyei* Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala, az önkormányzati tulajdonú Hajdúvitéz Nonprofit Kft. *és* az önkormányzati fenntartású Hajdúhadházi Városi Óvoda vezetői pozícióját férfiak töltik be.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A szegény, sokgyermekes családokban gyakori minta, hogy a legidősebb lánytestvér feladata a gyereknevelésben és házimunkában való intenzív részvétel, amely akár az iskolába járásban és megfelelő teljesítésben is hátráltathatja a lányt. A szegényebb, alacsonyabb iskolázottságú csoportok körében, az tapasztalható, hogy a lányok nem tanulnak szakmát, illetve alacsonyabb presztízsű, kevésbé keresett vagy rosszabbul fizető szakmák felé orientálódnak. Ezzel jelentősen nő az esélyük arra, hogy benne ragadnak a szegénységben, nem tudnak önállóan boldogulni, és tartósan kiszorulnak a munkaerőpiacról.

Speciális helyzetben lévő nők kiemelt segítése:

- Kismamákat, kisgyermeket nevelőket
- 45 év feletti nőket
- Sokgyermekes családanyákat
- Gyermeküket egyedül nevelő nők

Megoldási alternatívák:

1. a hátrányos helyzetű családok segítése, támogatása, figyelemmel kísérése oly módon, hogy a családban nevelkedő gyerekek helyzetét ne befolyásolja, hogy milyen neműek
2. pályaorientáció, tehetséggondozás, a továbbtanulás támogatása – a foglalkoztatási nemi

szegregáció csökkentése céljából

3. olyan tananyagok kifejlesztése és használata, amelyek figyelembe veszik a nemek esélyegyenlőségének szempontjait- helyi tantervben
4. kisebbségi, hátrányos helyzetű pedagógusok, dajkák, stb. (pl. roma nők) alkalmazása
5. szakemberek- pedagógusok, orvosok, szociális munkások, hivatali dolgozók, stb. érzékenyítése
6. női munkaerő-piaci problémák megoldásának eszközét jelentik az Európai Uniós pályázatok - munkahelyteremtő források felkutatása, képzések, képességfejlesztő foglalkozások szervezése (pl.: a nőknek együtt legyen lehetséges a gyermeknevelés és a munkavállalás, hogy a szülés és a GYES után könnyen illeszkedjenek vissza a munka világába)

7. nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése

8 a politikai életben, közéletben növelni a nők szerepvállalását- önkormányzati képviselők, helyi roma önkormányzati képviselők körében a női képviselők számának növelése

9. a közintézményekben a kisgyermekes nők részére rugalmas munkaidő keret biztosítása, részmunkaidős foglalkoztatás biztosítása

10. A szolgáltatások fejlesztése - a gyermekek nappali gondozásával kapcsolatban bölcsődei és óvodai hálózat bővítése, gyógypedagógiai óvodai csoport, külön figyelemmel pl. nyitva tartásukban a foglalkoztatottak igényeihez alkalmazkodjon

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Hajdúhadházon	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Magas a női munkanélküliek száma	- Tanácsadás biztosítása a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon, - Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről, - Képzésekkel javítani az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal) - Nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése.
Fiatalkorban anyává válás	Tudatos gyermekvállalás megteremtése, felvilágosító előadások szervezése, hatékonyabbá tétele

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A demográfiai öregedés ténye a modern társadalmakban ma már széles körben ismert jelenség. Az Európai Unió országaiban - a rosszabb mutatókkal rendelkező újonnan csatlakozott tagállamokat is beleértve - rohamosan növekszik az időskorúaknak a száma és az aránya. A 65 évnél idősebb lakosság aránya 2016-ban 19,2% volt, 0,3%-al magasabb az előző évi rátától. A demográfiai előbecslések szerint 2060-ra a 65 év felettiek aránya eléri a 29%-ot, ezt követően a növekedés lelassul, de az idősek aránya továbbra is magas marad a népességben. 2080-ra 29,2%-os lehet a 65 év feletti népesség aránya.

Az időskorú népesség összetételében is jelentős változásokra lehet számítani. A 80 év feletti idősek 2020. évi 5,9%-os népességen belüli rátája 2060-ra megkétszereződhet és eléri a 12,1%-ot (EUROSTAT, 2017).

Az Európai Unió tagállamainak többségében 2019-ről 2020-ra csökkent a születéskor várható élettartam (Eurostat). Az elemzők szerint, az 1960-as évektől kezdve évtizedenként átlagosan két évvel nőtt a várható élettartam, az utóbbi időszakban azonban leginkább stagnálás, illetve csökkenés látszik, és ezt felerősítette a 2020-ban kitört koronavírus-járvány.

A vizsgált országok közül leginkább Spanyolországban csökkent a várható élettartam, 1,6 évvel, majd Bulgária (1,5 év), Litvánia, Lengyelország és Románia (egyaránt 1,4 év) következik. A skála másik végén Dánia és Finnország áll, 2020-ban mindkét országban egy kicsit (0,1 évvel) nőtt a várható élettartam, Lettországban és Cipruson pedig stagnált.

A közép-európai régióban a többi országhoz hasonlóan szintén csökkent a várható élettartam, nagyjából hasonló arányban. Magyarországon ez az érték 2019-ben 76,5 év volt, 2020-ban már csak 75,7 év volt.

A visegrádi országok, illetve Románia közül tavaly Csehországban volt a legmagasabb a születéskor várható élettartam (78,3 év), de ez is egy évvel kevesebb, mint 2019-ben. Romániában majdnem négy évvel rövidebb ideig élnek az emberek, ráadásul ez az érték egy kicsivel még alacsonyabb is, mint 2010-ben.

A régió és a többi EU-s ország közötti különbséget jól jelzi, hogy 2019-ben Magyarországon és Romániában az uniós átlagnál 5-6 évvel volt alacsonyabb a várható élettartam.

A népszámlálási adatok alapján megállapítható, hogy Magyarországon folyamatosan növekszik az időkorúak népességen belüli aránya. Ez az öregedési folyamat azonban csak a legutóbbi évtizedekben értékelhető kifejezetten negatív tendenciaként. Az elmúlt évtizedekben jelentősen növekedett az átlagos élettartam, ugyanakkor folyamatosan és erőteljesen romlottak a termékenységi mutatók. A halálozások számának alakulása és a termékenység csökkenése együttesen jelentősen módosította a korstruktúrát.

A legutóbbi évtizedekben Magyarország népességfejlődésében a negatív tendenciák váltak dominánssá. A kedvezőtlen folyamatban egyre nagyobb szerepe van annak, hogy magas létszámú női korosztályok közelítették meg, illetve hagyták el a szülőképes kor felső határát, ugyanakkor a szülőképes korba lépett nők korcsoportjai alacsony létszámúak, ami kedvezőtlenül befolyásolja a születések számát. A népességcsökkenés a fiatal korosztályok létszámának csökkenéséből ered.

Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés célcsoportja. Az idős csoportokra vonatkozóan külön törvényi szabályozás nincs. Az Ebktv. azonban nevesíti és tiltja az életkor alapú diszkriminációt.

Magyarország 2009-ben kidolgozta a 2009-2034-ig terjedő időszakra szóló Idősügyi Stratégiáját. Idősügyi Nemzeti Stratégia elvei:

■ a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
■ az egészségben eltöltött évek számának növelése,
■ az aktív élet fenntartásának növelése,
■ az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
■ a társadalmi integráció erősítés
■ a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
■ az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
■ az „aktív idősödés" feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való *aktív részvételt* is,
■ az idősödési folyamat „menedzsmentjének" elterjesztése már a fiatalkorban,
■ *a társadalmi szemléletváltás* mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Az időskor felosztása életkor szerint:

■ 60-74 év közöttiek az idősödők,
■ 75-89 évesek az idősek,
■ 90 év fölötti személyek a nagyon idősek -„aggok".

Az idősekkel szembeni diszkrimináció

Az idős korosztály egyre növekvő aránya miatt a velük szembeni diszkrimináció is növekszik.
A hátrányos megkülönböztetés többféle formában nyilvánulhat meg:

■ Nyelvi
■ Lakóhelyi
■ Családon belüli
■ Mediális és gazdasági
■ Munkahelyi.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíj rendszer

• sajátjogú és
• hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A sajátjogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátások:
• az özvegyi nyugdíj;
• az árvaellátás;
• a szülői nyugdíj;
• a baleseti hozzátartozói nyugellátások;
• az özvegyi járadék.

A népesség öregedésével a háztartások korösszetétele is megváltozott városunkban.

Jellemző, hogy egyre több az olyan háztartások száma, melyben csak idős emberek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye, hogy az illető egyszemélyes háztartást tart fenn. A szociális helyzet általában az egyedül élők esetében mutat alacsonyabb szintet. Általánosnak mondható, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat - még a megözvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal - megpróbálnak önállóan élni. Ragaszkodnak a több évtizede megszokott lakókörnyezetükhöz, biztonságban érzik magukat abban a közegben, ahol régóta élnek.

Az idős lakosság gazdasági, szociális helyzetét, életkörülményeit általában a lakáshelyzettel, a jövedelemmel, a fogyasztás szerkezetével és színvonalával lehet jellemezni.

A városban az időskorú lakosság többsége tulajdonosként él lakásában. A városi lakások sajátosságaira tekintettel a lakások fenntartási költségei magasak. A városban élő idősek lakáskörülményeire jellemző, (a 1970-es évek építkezési trendjének sajátossága volt) hogy sokan egyedül laknak 80-100 négyzetméter alapterületű ingatlanokban, melyet nyugdíjukból csak nehezen tudnak fenntartani, a lakás korszerűsítésére anyagi lehetőségük nincs, így az idősek által lakott lakások legtöbbje a lakásberendezéseket illetően felújításra szorul.

A városban élő időskorúak esetében elmondható, hogy vannak idősek, akik viszonylag magas nyugdíjból élnek, vannak, akik kis nyugdíjból élnek, és vannak, akik alapvető megélhetési gondokkal küzdenek, melyet önerőből megoldani nem képesek, és ezáltal önkormányzati gondoskodásra szorulnak. Az alacsony jövedelemmel rendelkező, nehéz élethelyzetben lévő szociálisan rászoruló személyek, köztük az idősek, nyugdíjuk kiegészítéseként kérelmükre települési támogatásban részesülhetnek.

Míg az időskorú háztartások legnagyobb kiadási terhét korábban az élelmiszerekre fordított költségek képezték, a második helyet a lakásfenntartási költségek, a harmadik helyet pedig az egészségügyre fordított kiadások jelentették, addig napjainkra ez az arány eltolódott. Az időskorúak által vezetett háztartásokban élők - a növekvő energiaárak következtében - egyre többet fordítanak a lakásfenntartásra. Mivel a lakásrezsi kiadás a lakás méretétől, minőségétől, fűtési módjától, és felszereltségétől is függ - s mint azt korábban kifejtettük, ezen a téren az időskorú lakosság van a leghátrányosabb helyzetben - a növekvő lakásfenntartási költségek igencsak megterhelik a nyugdíjból élőket.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2016	1 487	2 968	50,10%
2017	1 516	2 912	52,06%
2018	1 515	2 917	51,94%
2019	1 567	2 937	53,35%
2020	1 620	2 928	55,33%
2021	1 653	3 009	54,94%
2022	*1 690*	*3 020*	*55,96 %*
2023	*1 728*	*3 048*	*56,69 %*
2024	***1 756***	***3 055***	***57,48%***

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

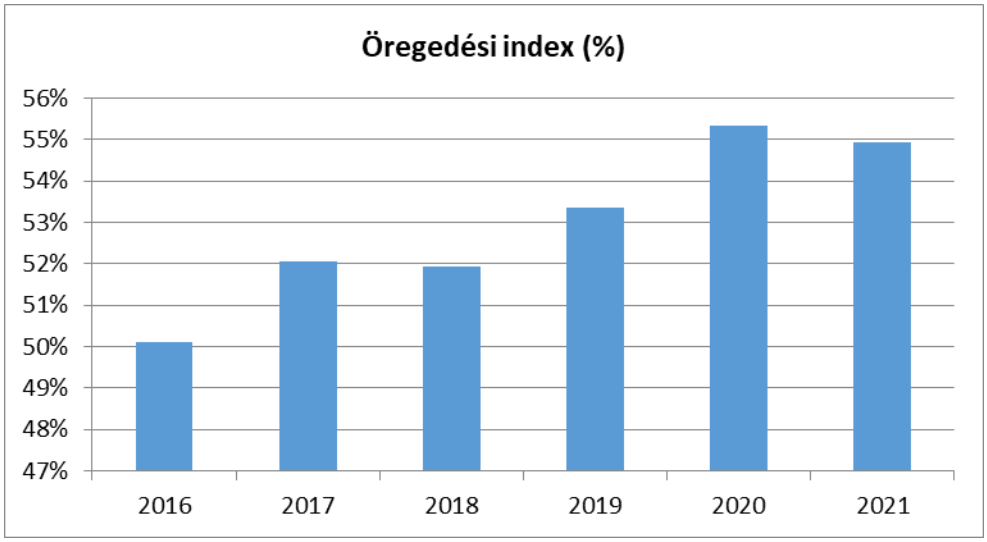

A népességének összetételében a 65 év felettiek aránya kismértékben emelkedő tendenciát mutat.

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli jut. Hajdúhadház öregedési indexe a kezdő évben, 2016-ban (50,10 %) volt a legalacsonyabb, mely 2017-ben emelkedő tendenciát mutatott, 2018-ban 51,93 %-ra csökkent, majd 2019-től 2020-ig az öregedési index ismét emelkedik, 2021. évben kismértékben csökkent***, azonban 2022. évtől kezdődően folyamatos emelkedést mutat.*** Hajdúhadház öregedési indexe az országos adatokhoz viszonyítva kedvező. Országos tendencia, hogy a lakosság általánosan öregedő, tehát 100 fiatal lakosra több mint 100 idősebb jut. Hajdúhadházon a fiatalabb korosztály jóval meghaladja a legidősebb korcsoportba tartozók számát.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	880	1 456	2336
2017	842	1 432	2274
2018	817	1 418	2235
2019	838	1 402	2240
2020	803	1 375	2178
2021	*799*	*1 330*	*2129*
2022	*810*	*1 322*	*2132*
2023	*804*	*1 334*	*2138*
2024	***829***	***1 345***	***2174***

Forrás: TeIR, KSH Tstar

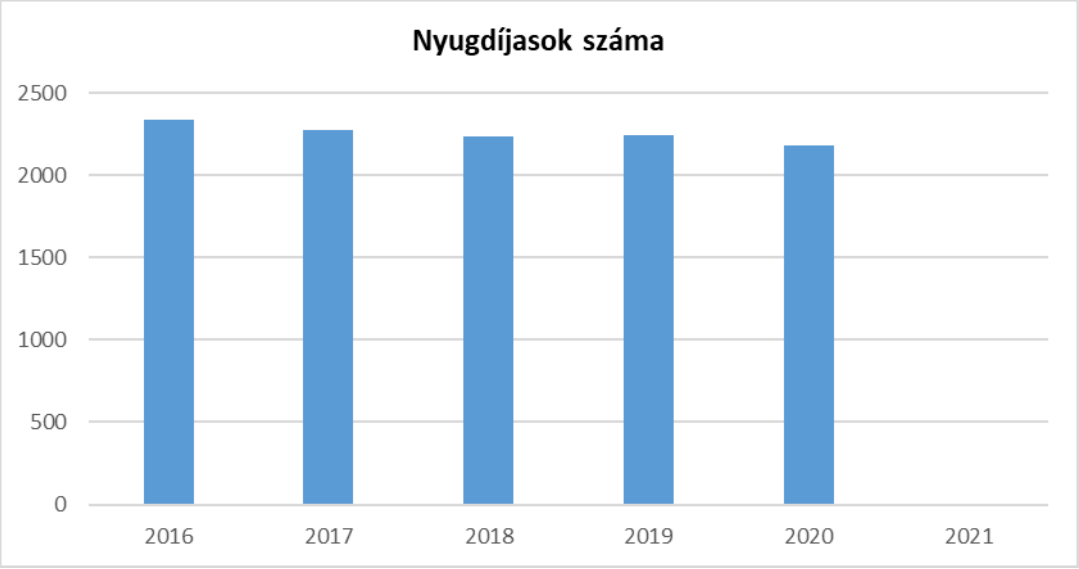

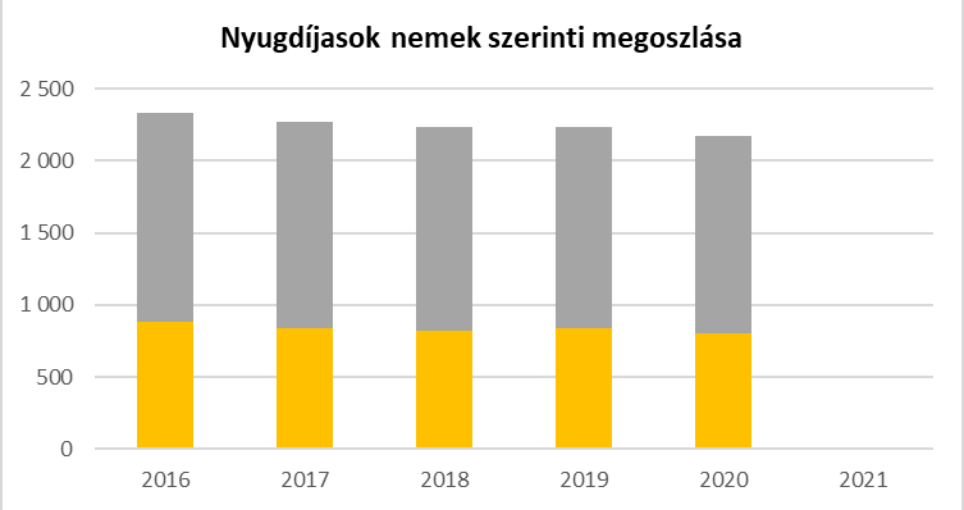

A fenti táblázat és a kapcsolódó diagram adatai rávilágítanak arra, hogy a nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma lényegesen magasabb, mint a férfiaké, amely egyrészt következik a magasabb átlagéletkorból, valamint a nőket megillető kedvezményes nyugdíjazási lehetőségből (40 év jogosultsági idő alapján járó öregségi nyugdíj). ***A 2016. év és a 2024. év adatait összehasonlítva megállapítható, hogy a*** nyugdíjasok száma ***162 fővel csökkent,*** az öregségi nyugdíjra jogosító korhatár fokozatos emelkedése miatt.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	20	1	570	925	9	196	n.a.
2017	19	1	561	928	10	182	39
2018	18	1	574	948	9	172	34
2019	18	1	602	970	7	150	35
2020	16	2	586	980	8	139	35
2021	*17*	*2*	*589*	*977*	*7*	*117*	*41*
2022	*18*	*1*	*597*	*998*	*10*	*107*	*43*
2023	*19*	*1*	*606*	*1020*	*8*	*96*	*46*
2024	***16***	***2***	***629***	***1 031***	***10***	***95***	***45***

Forrás: TeIR, KSH Tstar

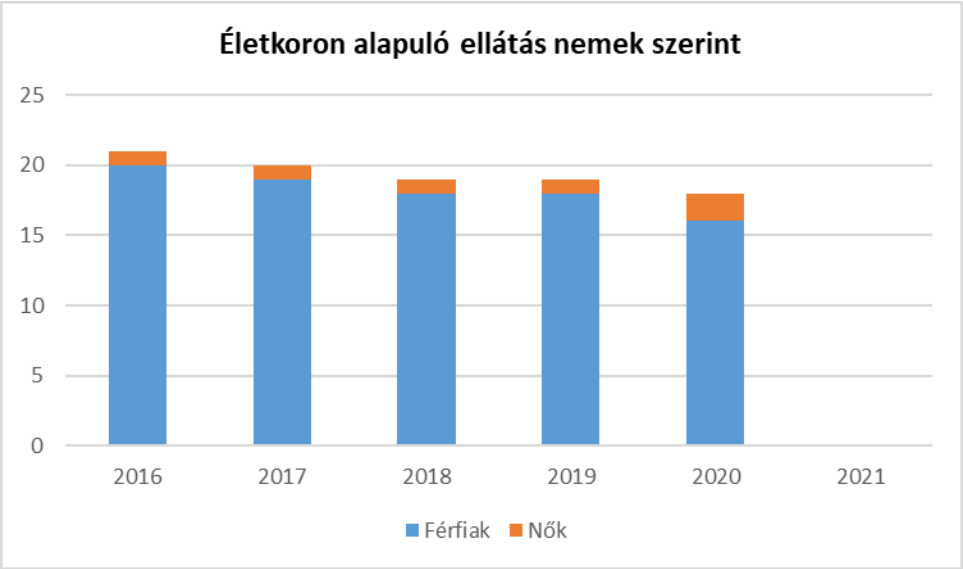

Fentiek alapján megállapítható, hogy Hajdúhadházon a döntő többségében a férfiak részesülnek életkoron alapuló nyugdíjszerű ellátásban.

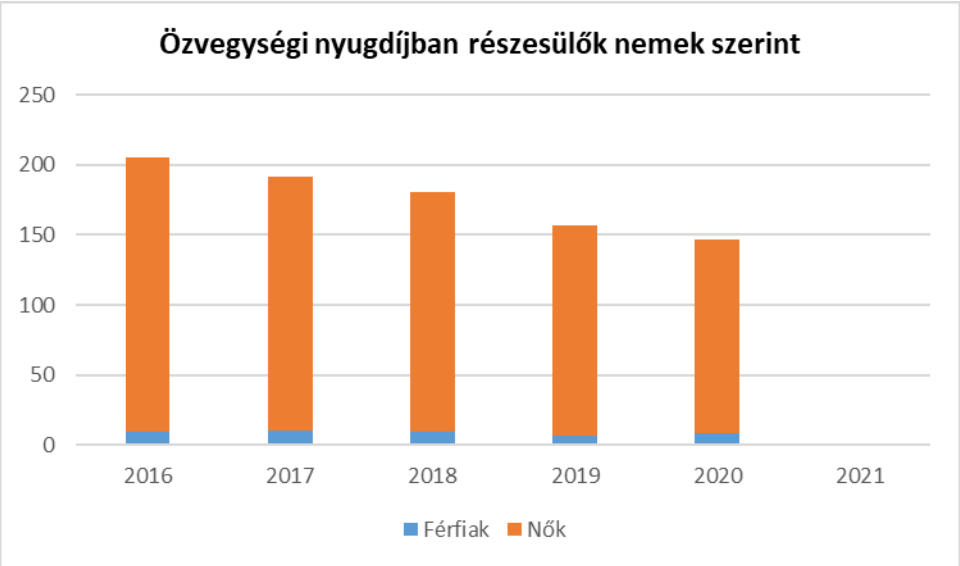

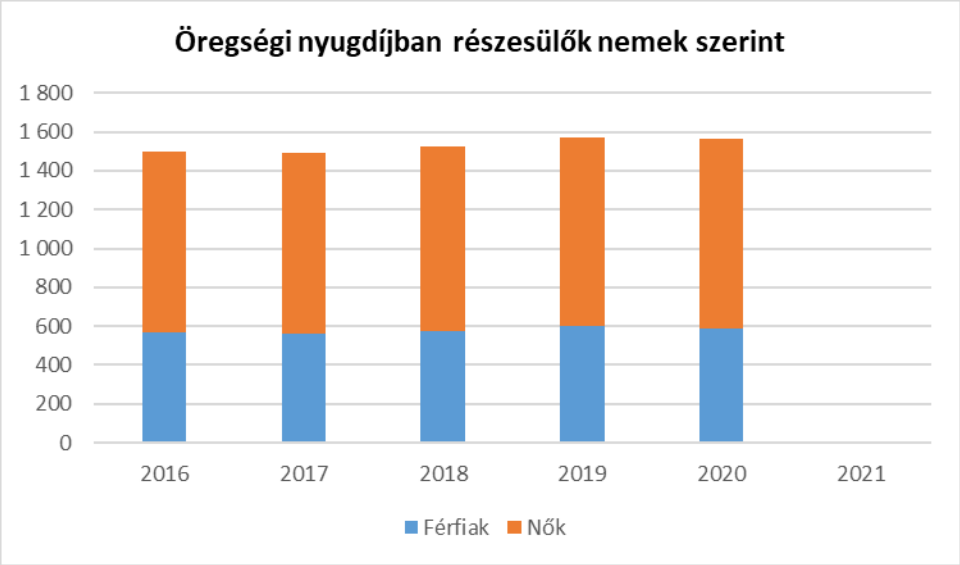

Hajdúhadházon a nők jóval nagyobb arányban jogosultak öregségi nyugdíjra, mint a férfiak, mely mint ahogyan azt már említettük a magasabb átlagéletkorból, valamint a nőket megillető kedvezményes nyugdíjazási lehetőségből is következik.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek, nyugdíjasok többsége - amennyiben ezt egészségi állapotuk és a jogszabály lehetővé teszi - szívesen vállalna továbbra is munkát jövedelme kiegészítése érdekében. A tapasztalatok alapján erre leginkább csak akkor nyílik lehetőségük, ha a jogszabály engedi, és ha speciális tudással rendelkeznek.

Az időskorúak körében óriási az igény a társadalomban való bent maradásra, és nagy a félelem az abból való „kiesésre”. Az időskorúak szívesen vesznek részt közösségi tevékenységben,

különösen akkor, ha az nem feledett szaktudásukat is igénybe veszi. Ez erősíti hasznosság tudatukat. Sokan keresnek feladatot maguknak. Ennek elősegítése cél, mind a jövedelemszerző, mind az önkéntes munkavállalás terén.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	***2022***	***2023***	***2024***
	Fő összesen	**1 034**	**937**	**1003**	**793**	**1004**	**928**	***957***	***975***	***869***
41-45 év (TS 042)	Fő	98	98	96	63	102	73	***82***	***77***	***71***
	%	9,48%	10,46%	9,57%	7,94%	10,16%	7,87%	***8,57%***	***7,90%***	***8,17%***
46-50 év (TS 043)	Fő	97	91	111	79	90	87	***99***	***109***	***68***
	%	9,38%	9,71%	11,07%	9,96%	8,96%	9,38%	***10,34%***	***11,18%***	***7,83%***
51-55 év (TS 044)	Fő	100	82	93	76	116	125	***113***	***106***	***95***
	%	9,67%	8,75%	9,27%	9,58%	11,55%	13,47%	***11,81%***	***10,87%***	***10,93%***
56-60 év (TS 045)	Fő	119	109	118	110	118	101	***112***	***101***	***97***
	%	11,51%	11,63%	11,76%	13,87%	11,75%	10,88%	***11,70%***	***10,36%***	***11,16%***
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	60	85	108	110	147	176	***178***	***170***	***158***
	%	5,80%	9,07%	10,77%	13,87%	14,64%	18,97%	***18,60%***	***17,44%***	***18,18%***

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Megállapítható, hogy Hajdúhadházon ***2022-ig*** növekvő tendenciát mutat a 61 éves, vagy afeletti nyilvántartott álláskeresők száma, mely a 2016. évi adatokhoz képest 2021-re majdnem háromszorosára emelkedett. ***2024-ben*** a nyilvántartott álláskeresők száma ***869*** főre csökkent, melyből a legmagasabb arányt a 61 éves vagy afeletti nyilvántartott álláskeresők (***18,18*** %) képviselték. A munkanélküliségük oka lehet, hogy egészségi állapotuk a fiatalabb korosztályhoz képest rosszabb, jellemzően nem rendelkeznek informatikai jártassággal. A nyugdíjasok foglalkoztatottságára vonatkozóan nincsenek adataink.

b) **tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen**

Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza. Az Európai Unióhoz való csatlakozással a cél, az intelligens ország megvalósítása, amely intelligens települések hálózata. A felnőttképzés felértékelődött, az önálló tanulás és az iskolarendszeren kívüli képzés feltételeinek biztosítására a könyvtárak a legalkalmasabbak.

Az Európai Unió országaiban az élethosszig tartó tanulás, a „Life-long-learning” területén, az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségeket kínál. A megszervezett formális, non-formális és informális alkalmai az Európai Unió által is kiemelten támogatott közművelődési tevékenységek, amelyek hosszútávon hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség javításához, a kulturális autizmus fokozatos felszámolásához.

A jövőben is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a digitális írástudás elsajátítására, meg kell tanítani a kommunikációs csatorna nyújtotta lehetőségeket. Az elektronikus ügyintézés új feladatokat jelent a lakosság számára.

A ***Földi János Művelődési Központ és Könyvtár*** segíti az oktatás – tanulás folyamatát, az önálló tanulást, az iskolarendszeren kívüli képzést, az élethosszig tartó tanulást. Segítik a használókat az információszerzés folyamatában már a gyermekkortól kezdve. A különféle pályázati lehetőségek alkalmat adnak az olvasáskultúra fejlesztésére, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítésére, új társadalmi csoportok bevonását célzó programok szervezésére. A programok 0-99 éves korig lehetőséget biztosítanak a kikapcsolódásra, az önművelődésre és a szórakozásra.

Az intézmény eMagyarország Pontként működik. Segíti a lakosság elektronikus ügyintézését (adóbevallás letöltése, e-kapu használata, pályázati dokumentáció hozzáférésének biztosítása, Erzsébet program).

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ közreműködésével, a J+Z Lux Bt., mint képző intézmény 2021. évben a GINOP-6.1.2-15-2015-00001 azonosító számú **„Digitális szakadék csökkentése”** című kiemelt projekt keretében tartott képzésén a 16-65 éves korú személyek közül 23 fő fogyatékkal élő, csökkent munkaképességű és nyugdíjas személy vett részt az okoskészülékek kezelésének megismerésében és az internet használat elsajátításában. A teljes képzési idő 2 x 35 óra volt.

A Csokonai Művelődési Házban a 2021. évben megszervezett számítógép kezelő tanfolyamon 1 csoport keretében 22 fő vett részt 4 alkalommal.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. A szakirodalom és a területtel foglalkozók véleménye, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányán 55 év felettiek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettiek aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak el, hiszen őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

A hazai munkaerő-piaci sajátosságok okán már a 45 éven felüliek is szeniorokként kezelendők. Az életkori csoportok pontos meghatározása korántsem egyszerű kérdés. Kiemelendő, hogy amikor a hátrányos megkülönböztetésről beszélünk az idősebbek foglalkoztatása tárgyában, az idősebb korosztály alsó határa nem esik egybe a nyugdíjba vonulási korhatárral.

Az öregkor jogi meghatározása arra az életkorra vonatkozik, amikor az emberek visszavonulnak a munkától, és olyan sajátos jóléti szolgáltatásokra tarthatnak igényt, mint a nyugdíj.

Az elmúlt 15 évben lassú, de egyenletes növekedés figyelhető meg az idős korosztályban. A nemek közötti arány, minél idősebb korosztályt vizsgálunk, annál nagyobb a nők aránya.

Konkrét adataink nincsenek arról, hogy a hátrányos megkülönböztetés érvényesülne Hajdúhadházon.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2016	1 487	27	450	278
2017	1 516	28	396	336
2018	1 515	28	372	426
2019	1 567	28	350	436
2020	1 620	28	337	309
2021	1 653	24	313	293
2022	*1690*	*26*	*309*	*318*
2023	*1728*	*27*	*322*	*479*
2024	***1 756***	***27***	***332***	***457***

Forrás: TeIR, KSH Tstar

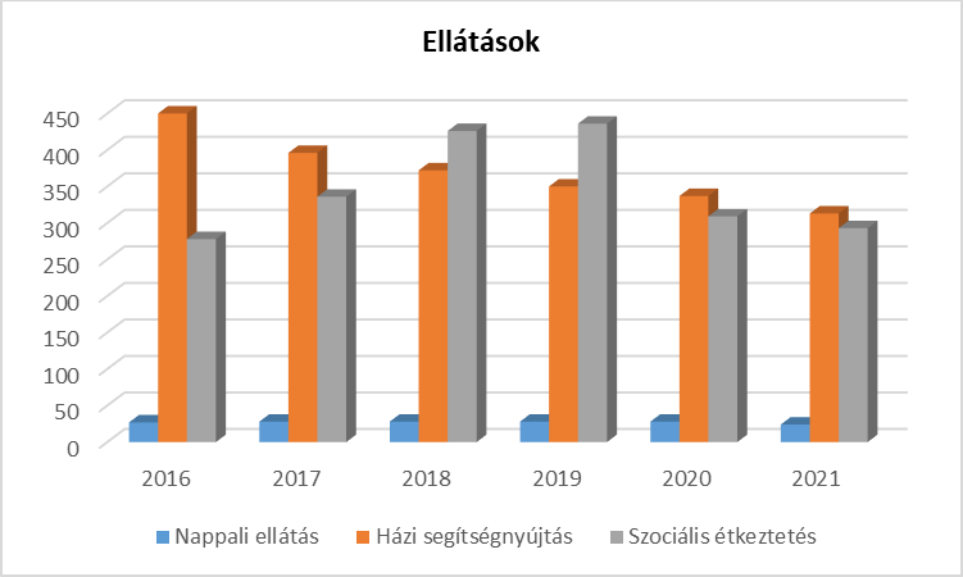

Fenti adatokból megállapítható, hogy Hajdúhadházon a nappali ellátásban, a házi segítségnyújtásban és a szociális étkeztetésben részesülők száma *2021-ig* csökkenő tendenciát mutat*, a 2023. évben viszont ismét megemelkedett az ellátást igénylők száma, mely 2024. évben csak kismértékben változott.*

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a **Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) tagjai, a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

a) szociális étkeztetés
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

b) házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás *(2023. december 31. napjáig)*
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe,
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint állami feladatot 2024. január 1. napját követően Hajdúhadház, Bocskaikert és Téglás településeken a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a fenntartásában működő Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye 4032 Debrecen, Böszörményi út 148. székhelyű intézménye útján biztosítja.

d) támogató szolgáltatás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe

e) nappali ellátás (idősek klubja)
Az idősek nappali ellátásának keretein belül 2024. február 1. napjától kezdődően a demens személyek nappali ellátása is biztosított.
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a **Társulás fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ** (***korábban:*** 4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A., ***jelenleg: 4242 Hajdúhadház, Arany János utca 24. szám***) útján történik. A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ ***Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A. szám alatti székhelye és a Hajdúhadház, Kazinczy u. 2. szám alatti ellátottak számára nyitva álló helyisége (Támogató Szolgálat) 2025-ben a 4242 Hajdúhadház, Arany János utca 24. szám alatti felújított épületbe költözött át. Az intézmény*** telephelye Tégláson, a Liget utca 1. szám alatt működik.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény értelmében, olyan alapszolgáltatást nyújtó intézmény, mely Hajdúhadház Város, Téglás Város és Bocskaikert Község időskorú, vagy szociális és egészségi okok miatt rászoruló lakosainak személyes gondoskodást nyújtó ellátását biztosítja. Feladatellátása során célja az önálló életvitel fenntartásának biztosítása, egészségügyi, mentális, és egyéb okok miatt keletkezett problémáik megoldása, az önrendelkezésén alapuló, önálló életvitelének megkönnyítése érdekében. A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ célja tevékenyen részt venni a helyi önkormányzatok feladatellátásában, a jelzőrendszer tagjaként eredményesen közreműködni a településeken felmerülő szociális problémák megoldásában. Továbbá célja, hogy az itt élő rászorulók saját lakókörnyezetükben kapjanak segítséget ahhoz, hogy egészségi állapotuk, vagy szociális helyzetük során kialakult diszharmónia következtében külső segítséggel az egyensúly életükben visszaálljon.

A szolgáltatások biztosításával elérhető, hogy az ellátottak és családtagjaik hathatós és könnyen elérhető segítséget kapjanak egészségi és mentális állapotuk szinten tartásában és javításában, valamint, hogy a legteljesebb mértékben részt vehessenek a társadalmi élet minden szintjén.
A családtagok segítésével és gondozásba való bevonásával az intézmény hozzájárul a természetes támogató erőforrások megújításához és megerősítéséhez, ezáltal segítve az integrációt, a társas kapcsolatok és helyi közösségek kialakítását és megőrzését.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2021. évi adatai

6.3.2. számú táblázat- A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által biztosított szolgáltatásokra kötött megállapodások száma Hajdúhadházon 2021.12.31-én:	
Ellátási forma:	**2021.12.31.**
Idősek Klubja	**24**
Szociális étkeztetés	**110**
Házi segítségnyújtás	**85**
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	**19+2**
Támogató szolgálat	**47**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2021. évről szóló beszámolója

6.3.3. számú táblázat- A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ ellátottjainak gazdasági aktivitása az összes igénylő arányában Hajdúhadházon	
Nyugdíjas, nyugdíjszerű ellátásban részesül	94.4 %
Eltartott	2.6 %
Egyéb	3 %
Összesen:	100 %

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2021. évről szóló beszámolója

6.3.4. számú táblázat- A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által ellátottak családi összetétel szerinti megoszlása az összes igénylő arányában Hajdúhadházon	
Családban élő	35.15 %
Egyedül élő	64.85 %
Összesen:	100 %

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2021. évről szóló beszámolója

Részletező adatok:

Idősek nappali ellátása (Idősek Klubja):
Megállapodással rendelkező ellátottak száma 2021. december 31-én**: 24 fő**

30 férőhelyes Idősek Klubja áll rendelkezésre mindazok számára, akik ezt a szociális szolgáltatást kívánják igénybe venni és megfelelnek a jogszabályi feltételeknek. Az épület helyet biztosít az önszerveződő csoportoknak is (Lányok-Asszonyok Klubja, Őszikék Színjátszókör).

Az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet meghatározza a nappali ellátást nyújtó intézmények kötelezően nyújtandó szolgáltatásait.
A nappali ellátást biztosító intézmény

- az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt,
- a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet ad a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak,
- biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

A nappali ellátást nyújtó intézmények szolgáltatásai különösen:

- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- munkavégzés lehetőségének szervezése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok szervezésének, működésének segítése, támogatása
- együttműködés a személyi higiénia biztosításában

A kötelezően előírt szolgáltatások mellett az intézmény továbbra is ellátja az önként vállalt feladatait:

- az Idősek Klubjában helyben étkezési lehetőséget kínálunk
- az elmúlt évben nem volt lehetőségük ortopéd orvosi ellátás szervezésére, de a kapcsolatot fenntartják a Rehab Tisza Kft-vel, és a járványhelyzet elmúltával továbbra is szervezni fogják az ortopéd orvosi rendelést és a hozzá szorosan kapcsolódó ortopéd cipő készíttetés lehetőségét, amire egyre nagyobb igény jelentkezik
- a járványhelyzet miatt a 2021. évben jelentősebb közösségi rendezvények megtartására nem volt lehetőség, de a veszélyhelyzet elmúltával, újra szervezni fogják az előző években nagy népszerűségnek örvendő programjaikat

2021. évben a Covid-19 járvány miatt a tervezett hagyományos rendezvényeink közül az Idősek Világnapját ünnepelték meg, melyen nagy számban vettek részt az érdeklődő szép-korúak.
Az előző két évben zajló járvány okozta izoláció hatása súlyos problémákat okozott az ellátottak mentális és fizikai állapotában is.Annak ellenére, hogy folyamatos kapcsolatot tarttak azokkal a klubtagokkal, akik a személyes megjelenést óvatosságból nem vállalták érezhető az állapotromlás. Néhány eddig aktív klubtag házi segítségnyújtásba került ezen negatív változások miatt.
Továbbra is támogatják az ellátottak életvezetését és együttműködnek a bevásárlásban, gyógyszer íratásban, kapcsolattartásban az egészségügyi intézményekkel, családtagjaikkal.

Szociális étkezés:
Megállapodással rendelkező étkezők száma 2021. december 31-én: **110** fő
A 2021. év folyamán kiszolgáltak **25.641** adag ebédet.

A szolgáltatás biztosításával az igénybe vevők részére napi egyszeri meleg étkezés biztosításával az életminőség javítását, az igénylők egészségi és fizikai állapotának szinten tartását, illetve romlásának megelőzését szeretnénk elérni. A napi egyszeri meleg főétkezéssel változatosabb, kiegyensúlyozottabb, ezáltal egészségesebb étrend biztosítható. Segítséget jelent az étkeztetés az alacsony jövedelműek számára is, hiszen a helyi rendelet értelmében az intézményi térítési díjból

a jövedelmi viszonyaikat, szociális körülményeiket figyelembe véve jelentős kedvezményt kaphatnak.

Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően megszervezhető az étel

- helyben fogyasztással
- elvitelének lehetővé tételével
- lakásra szállításával.

Házi segítségnyújtás:

A megállapodással rendelkezők száma 2021. december 31-én összesen **85** fő.
Személyi gondozásban:

- Az év folyamán az intézmény **22.523 gondozási órát** teljesített.

Szociális segítésben:

- az év folyamán teljesített látogatások száma: **205**

A szociális segítés szolgáltatást közfoglalkoztatott segítők biztosítják, akik teljesítették az 1/2000.(I.7.)SZCSM rendelet 27.§ (4) bekezdésében előírt 100 órás belső képzést.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás összetett, szerteágazó tevékenységével - amely az életvitel minden területére kiterjed-, teljes körű, kiszámítható, szükséglet szerinti gondozást biztosít a rászorulóknak. A szolgáltatást igénybe vevők naponta azonos időben várják a gondozónőjüket, mert a rendszeresség növeli a biztonságérzetüket. 2021. évben az előző évekhez hasonlóan a szolgáltatás leggyakoribb igénybevételének okai: az egészségi állapot romlása, krízis, melyet sem a gondozott, sem a család nem tud megoldani.

A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- saját környezetében,
- életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

6.3.5. számú táblázat- A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által házi gondozásban részesülő ellátottak gondozási szükséglet szerinti besorolása:

Gondozási fokozat	**Ellátottak száma Hajdúhadház fő**
O. fokozat	**5**
I. fokozat	**64**
II. fokozat	**7**
III. fokozat	**9**
Összes ellátott:	**85**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2021. évről szóló beszámolója

A II. és III. fokozatba sorolható ellátottak sajnos igen súlyos egészségi, mentális állapotban vannak. Jellemzően teljes ellátást, 24 órás felügyeletet igényelnek. Az ellátásukban két fő

gondozónőnek kell részt venni, mivel a mozgatás, mosdatás, pelenkázás, ágynemű csere olyan fizikai megterhelést jelentenek, amelyet egyedül nem képes megoldani a gondozónő. A gondozási és ápolási feladatokat ezekben az esetekben napi 2-3 alkalommal végezik. A megfelelő szintű ellátás csak a közfoglalkoztatott dolgozók segédgondozói munkakörben való alkalmazásával oldható meg. (Önállóan gondozási, ápolási feladatot nem látnak el, a szakképzett gondozónő munkáját segítik.) Hajdúhadházon a közfoglalkoztatott dolgozók a segédgondozói feladatokon kívül, a szociális segítés feladatait teljes egészében ellátják.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az intézmény 2021. december 31-én Hajdúhadházon 19 készülékkel, Bocskaikertben 2 készülékkel látta el a feladatot.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 24 órás készenléti ügyeletben biztosítja a szolgáltatást igénylő részére a 30 percen belül megérkező szakképzett segítséget. A szolgáltatás biztosításával hosszabb ideig fenntarthatóak az ellátottak saját otthonában történő önálló és biztonságos életvitelének feltételei. A felmerülő krízishelyzetek gyorsan és szakszerűen elháríthatóak, oldódik a magány okozta feszültség, félelem érzése és megelőzhető az izoláció.
Az ellátottakra jellemző a rendszer megfontolt, biztonságos használata. Indokolatlan, véletlen segélyhívások elvétve fordulnak elő. Az alábbi 2021. évi adatok elemzése is ezt bizonyítja.

6.3.6. számú táblázat- A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által nyújtott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében beérkező segélyhívások oka, megoldása (2021)

Segélyhívások oka:	**Eset szám**			**Esetek megoldása**
	Téglás	Hajdúhadház, Bocskaikert	Összesen	
Pszichés probléma	0	1	1	
Elesés	2	2	4	Segítségnyújtás, RR mérés, család értesítése
Betegség, rosszullét	4	3	7	Orvos hívás, RR és vércukor mérés, beszélgetés, megnyugtatás
Krízishelyzet	1	0	1	
Higiénés szükséglet miatt				
Téves riasztás	3	5	8	Kontroll ellenőrzés
Segítség az esti lefekvéshez			0	
Egyéb		3	3	
Összesen	**10**	**14**	**24**	

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2021. évről szóló beszámolója

Éjszakai riasztások alkalmával a polgárőrök szállítják a helyszínre a gondozónőket.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2025. évi adatai

Az intézmény Hajdúhadházi székhelyén 2025. december 31-én az ellátotti létszám az alábbiak szerint alakult

- ***Szociális étkeztetés: 96 fő***
- ***Házi segítségnyújtás: 80 fő***
- ***Támogató szolgáltatás: 57 fő***
- ***Nappali ellátás: 25 fő (demenciával élő: 3 fő)***

Idősek nappali ellátása
Átlagos szükségletűek:
Megállapodással rendelkező ellátottak száma: 26 fő

- ***ellátottak száma: 5.936 fő /év***
- ***nappali ellátás szolgáltatásait több olyan személy is igénybe veszi, akivel megállapodást nem kötnek (ok: a házi segítségnyújtásban nyilvántartott, vagy nem rendszeresen látogatja a klubot és vesz részt a foglalkozásokon)***

Demenciával élő személyek nappali ellátása:
Megállapodással rendelkező ellátottak száma: 3fő

- ***ellátottak száma: 601 fő /év***
- ***A demenciával élők nappali ellátása 2024. május hónapban indult. A megfelelő szakorvosi vélemények és dokumentációk elkészítését követően szakképzett dolgozók foglalkoznak a speciális szükségletű ellátottakkal.***

Szociális étkezés:

- ***étkezők száma: 96fő***
- ***az év folyamán 22.476 adag ebédet szolgáltak ki,***

Házi segítségnyújtás:
A megállapodással rendelkező 80 főt az év folyamán 20.910 órában látták el.

Az ellátottak legnagyobb részben szív- és érrendszeri megbetegedésben, daganatos betegségekben, mozgásszervi elégtelenségben, látás- és hallásromlásban, Parkinson-kórban, demenciában szenvednek. A szakellátásba való bekerülés nehézséget okoz a családoknál és a szolgáltatónál. Egyre több a magas gondozási szükséglettel rendelkező ellátott.

Egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás esélyei:

A háziorvosi és fogorvosi ellátás igénybevételére minden hajdúhadházi idősnek megvannak az esélyei. Nem mondhatjuk ezt el szakorvosi ellátásokról, a fizikoterápiás kezelések igénybevételéről, mivel városunkban nincsenek meg ezek az ellátások. A rendszeres laborvizsgálatok esetén a háziorvosi rendelőbe kell felmenni, aki akadályoztatott annak gépkocsit kell fogadni, mivel a háziorvos asszisztenciája nem minden esetben megy a lakásra vért venni.

Közszolgáltatásokhoz való hozzájutás esélyeit növelné a helyi közösségi közlekedés megszervezése, mely a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés esélyeit is elősegítené.

Időskorúak az áldozatai a bűncselekmények nagy részének. A nyugodt békés öregkor megéléséhez ezen a téren nagyon rosszak az esélyek, főleg a külterületen élők és szomszéd nélküli egyedül élők esetében. Ennek a számnak a csökkentését szolgálhatja a helyi Polgárőrség létszámának növelése, valamint szakemberek által szervezett bűnmegelőzéssel kapcsolatos tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése.

Hajdúhadházon jelenleg nincs bentlakásos idősek otthona. A végzett igényfelmérés alapján, Hajdúhadházon van igény bentlakásos idősek otthonára. Ennek megvalósítása érdekében a pályázatfigyelés folyamatos, azonban nem volt olyan pályázati lehetőség, melynek keretén belül Hajdúhadházon bentlakásos idősek otthona jöhetne létre. A pályázatfigyelést továbbra is folytatni kell.

***b)* kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés**

A városban több civil szervezet nyújt – érdeklődési körnek megfelelő - lehetőséget az időskorúak részére.

Klubok, körök, szakkörök (rendszeres tevékenységek):

1. **Hajdúhadházi Népdalkör**
   2010-ben alakult a csak idősekből álló közösség, melynek létszáma 22 fő.
   A városi rendezvényeink rendszeres fellépői: így pl.: Majális, Káposztás Napok. Képviselik városunkat népzenei találkozókon valamint különböző kulturális rendezvényeken.

2. **Kézimunka szakkör**
   Csak idősekből és csak nőkből álló közösség. Taglétszáma 18 fő.
   Évzáró kiállításaikat évente tartják május első hetében.

3. **Radnóczi Ferenc Kertbarát kör**
   Taglétszáma 82 fő. Többségében idősekből álló csoport. (76 nyugdíjas)
   Városi rendezvények aktív közreműködői. Képviselik városunkat a különböző települések rendezvényein pl. Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Téglás, Debrecen stb. kulturális rendezvényein.

4. **Őszikék Színjátszókör**

Időseknek szóló rendezvények:
Az elmúlt évben a járványhelyzet miatt jelentősebb közösségi rendezvények megtartására nem volt lehetőség, de a veszélyhelyzet elmúltával a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ újra szervezi az előző években nagy népszerűségnek örvendő programjait. 2021. évben a Covid-19 járvány miatt a tervezett hagyományos rendezvényeik közül az Idősek Világnapját ünnepelték meg.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által a járvány előtti években hagyományosan megszervezett rendezvények:

- Zenés Télbúcsúztató (Hajdúhadház) 150 fő
- Idősek Napja 150 fő
- Márton Napi Vigasság 130 fő
- Idősek Karácsonya 100 fő

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által 2025. évben Hajdúhadházon szervezett programok:

- ***A nappali ellátás keretében sok színes programmal kedveskedtek az ellátottaiknak, rendszeresen látogatják a bringa parkot, (mozgás, egészség jegyében) amelyen szívesen vesznek részt időseink.***
- ***A duális képzésben résztvevő tanulókkal (generációk közötti találkozás) közösen a nappali ellátás időseivel csőröge fánkot készítettek.***
- ***Nyáron a Balmazújvárosi strandfürdőbe vitték busszal a hajdúhadházi időseket.***
- ***Részt vettek a Hadházi Káposztás Napokon,***
- ***Az idősek világnapja alkalmából októberben Idősek napi rendezvényt szerveztek, amelyen közel 150 fő idős vett részt. A program során színvonalas előadásokkal***

igyekeztek kellemes és tartalmas kikapcsolódást biztosítani a résztvevők számára. A rendezvény vendégelőadói a Losonczki Trió tagjai voltak (Losonczki Andrea, Kulcsár Boldizsár és Szabó Patrik Normen).

- *A Hajdúhadházi Lapok minden lapszámában megjelenik az INDA feladványuk, amelyhez kapcsolódóan a beküldők között kisebb ajándékokat sorsoltak ki az Idősek napi rendezvény keretében. 2025-ben összesen 36 fő részesült nyereményben.*
- *Az adventi időszakban karácsonyi műsort szerveztek, amelyen közel 140 fő ellátott és meghívott vendég vett részt. A műsor során Dandé Melinda ünnepi hangulatú dalokkal járult hozzá a karácsonyra való hangolódáshoz. A program keretében a helyi nevelési és oktatási intézmények gyermekei is közreműködtek: a Hajdúhadházi Városi Óvoda Petőfi utcai telephelyének óvodásai, a Dr. Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola művészeti tagozatos tanulói, valamint a Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda kisiskolásai vidám, színvonalas adventi zenés műsorral kedveskedtek az ellátottaknak és a vendégeknek.*

A Földi János Művelődési Központ és Könyvtár tevékenységét tekintve helyet biztosít különböző, alkotó művelődési formák (művészeti csoportok), klubok, szakkörök foglalkozásainak. A Szabadtéri Színpad is színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálja a hajdúhadházi lakosok, köztük az idősek kulturált kikapcsolódását.

A Földi János Könyvtár Hajdúhadház város nyilvános közkönyvtára. "B" típusú városi, közművelődési könyvtár. Ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket a vonatkozó országos jogszabályok számára előírtak. Az intézményben a fiatal felnőttek és az idősebb korosztály számára előadások, időszaki kiállítások, illetve az információs technikák hasznosítására irányuló, digitális írástudás elsajátításához szükséges képzések kerülnek megvalósításra.

c) idősek informatikai jártassága

Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza. Az információ szerzés folyamatában a könyvtárak hozzásegítik a használókat a legkülönfélébb információk megszerzéséhez, már a gyermekkortól kezdve minden felhasználó számára biztosítják az életpályát végigkísérő tudást. A könyvtárak újfajta tudást szereztek az ismeretszerzés és közvetítés folyamatában.

Az Európai Unió országaiban az élethosszig tartó tanulás, a „Life-long-learning" területén, az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségeket kínál.

A jövőben is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a digitális írástudás elsajátítására, meg kell tanítani a kommunikációs csatorna nyújtotta lehetőségeket. Az elektronikus ügyintézés új feladatokat jelent a lakosság számára, ennek segítése fontos számunkra. A hatalmas információ mennyiségben való eligazodást, a keresési módszerek és eszközök hatékony használata a könyvtáros közvetítő szerepét teszi szükségessé. Az információs technikák hasznosítása létszükségletté vált, hiszen a jövő embere állandó információszerzés állapotában él.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ közreműködésével, a J+Z Lux Bt., mint képző intézmény 2021. évben a GINOP-6.1.2-15-2015-00001 azonosító számú **„Digitális szakadék csökkentése"** című kiemelt projekt keretében tartott képzésén a 16-65 éves korú személyek közül 23 fő fogyatékkal élő, csökkent munkaképességű és nyugdíjas személy vett részt

az okoskészülékek kezelésének megismerésében és az internet használat elsajátításában. A teljes képzési idő 2 x 35 óra volt.

A Csokonai Művelődési Házban a 2021. évben megszervezett számítógép kezelő tanfolyamon 1 csoport keretében 22 fő vett részt 4 alkalommal.

d) a generációk közötti programok

Céljaink között szerepel a lakosság csoportjai közötti kapcsolatépítés és együttműködés. További cél a generációk közötti együttműködés, illetve az idősek társadalmi részvételének erősítése. Fiatal, idősödő és idős korosztály egymás életébe és készségeibe nyerjen bepillantást, azokat támogassa, segítse. Minden célcsoport, valamint családjaik értékrendjét kiemelten kell kezelni. További cél az, hogy a célcsoportok érdeklődési köre, képességei egymásra felhajtó erőként hassanak. A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ programjain megismerhetővé válnak a különböző generációk erősségei és értékei.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ ellátottjai a **bölcsődei ballagáson** előadtak egy népdalcsokrot, nagy izgalommal készültek rá, hogy a legkisebbeknek örömöt szerezzenek, a kicsik és szüleik mosolygó arca mindent elárult számukra.
A nappali foglalkoztatás keretein belül a **duális képzésben résztvevő fiatalok** megismerkedtek a száraztészta készítés fortélyaival, közben pedig régi magyar népdalokat énekelhettek, akiknek kedvük volt csatlakoztak az idősebb korosztályhoz. Nagyon jó hangulatban telt a délután. A következő alkalommal pedig a meggyúrt száraztésztából slambucot főztek közösen fiatalokkal, amelyet jóízűen elfogyasztottak.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által 2025. évben Hajdúhadházon szervezett generációk közötti programok:

- ***A duális képzésben résztvevő tanulókkal (generációk közötti találkozás) közösen a nappali ellátás időseivel csőröge fánkot készítettek.***
- ***Az adventi időszakban karácsonyi műsort szerveztek, amelyen közel 140 fő ellátott és meghívott vendég vett részt. A műsor során Dandé Melinda ünnepi hangulatú dalokkal járult hozzá a karácsonyra való hangolódáshoz. A program keretében a helyi nevelési és oktatási intézmények gyermekei is közreműködtek: a Hajdúhadházi Városi Óvoda Petőfi utcai telephelyének óvodásai, a Dr. Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola művészeti tagozatos tanulói, valamint a Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda kisiskolásai vidám, színvonalas adventi zenés műsorral kedveskedtek az ellátottaknak és a vendégeknek.***

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programok a 6.3. pont *„b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés”* alpontjában részletesen kifejtésre kerültek.

<u>Séta a bringaparkban (újságcikk)</u>

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a nappali ellátásban levő idősei számára egy mozgásos túrát szervezett a „bringa parkba”. A nappali ellátásban dolgozók kísérték el őket.

A fizikai inaktivitás – és az ennek következtében megjelenő, mozgásszegény életmódból eredő betegségek korábban és jelentősebb mértékben fordulnak elő. Így az idősek által végzett, mozgásprogramok, a fizikai aktivitás, mint primer prevenciós eszköz lehet, a daganatos megbetegedések, a kognitív funkciók (demencia) és a központi idegrendszer degeneratív elváltozás a szív-keringési rendszer, valamint a csont- és izomrendszer esetében jelentős különbségek alakulhatnak ki a fizikailag aktív és inaktív egyének között. Éppen ezért az idősebb korban megjelenő egészségügyi problémák jelentős része is visszavezethető a testedzés hiányára.

Demencia nap

Nincs az az életkor, amikor azt mondhatnánk, hogy nincs értelme elkezdeni a fizikai és mentális egészségünkért küzdeni. A XXI. század egyik időseket érintő betegsége a DEMENCIA. Az első tünetek sok-sok évvel a betegség előtt már megjelennek, így ezek felismerése és a prevenció rendkívül fontos. Sajnos a Covid-19 okozta világjárvány nagymértékben hozzájárult az idősek izolációjához, aminek súlyos következménye lehet a demencia kialakulása, az állapotromlás. Mindezek megelőzése érdekében a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ 2021. novemberében tudatos programtervezéssel látott hozzá az INDA (INDA=INformáció Demenciáról Alapfokon) program megvalósításához.
Rendszeresen megtartott kiscsoportos foglakozásaikon egyaránt törekszenek a testi és lelki egészség megőrzésére, a meglévő képességek megtartására, -fokozására. A szórakoztató és testedző foglalkozások eredménye rövid idő alatt látványos volt.

Azért, hogy szélesebb körben tájékoztassák a lakosságot a betegségről, a megelőzési és kezelési lehetőségekről 2022.06.14-én megtartották az I. Inda napot városunkban.

Az intézmény szakmai segítséget kapott a hajdúböszörményi Fazekas Gábor Idősek Otthonának munkatársaitól, akik 2015. évtől konzorciumi partnerként dolgoztak a Katolikus Szeretetszolgálat által megvalósított demenciával összefüggő programban. Támogatásuknak köszönhetően az intézmény számos hasznos tájékoztató és foglalkoztató kiadványt osztott ki a megjelent „szép-korúak” részére.

A vállalkozókedvű szép-korúak lelkesen és kitartóan teljesítették a 7 próbát, amelyek logikai, ügyességi és memória fejlesztő feladatokból álltak. Örömmel fogadták a Hajdúhadházi Városi Óvoda csoportjainak, a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános és Alapfokú Művészeti Iskola tanulóinak és a Hajdúhadházi népdalkör műsorát.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Hajdúhadházon	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává.	Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok, tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése
Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya.	Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében
Helyi szállítószolgálat hiánya	Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata.
Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősek otthona.	Pályázatfigyelés

7. A *fogyatékossággal élő emberek* helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékossággal élő személy az, aki érzékszervi- így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáférésének megteremtése fogalmazható meg.

A fogyatékossággal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az EU másodlagos közösségi jogszabályai közül, a Tanács 2000/78/EK irányelve arról szól, hogy diszkriminációhoz vezet, ha a munkahelyeken nem történnek meg olyan átalakítások, mint az akadálymentesítés, vagy a munkaeszközök alkalmassá tétele arra, hogy azokat a fogyatékos dolgozók is használják.

Az EU Bizottság 2003-as Esélyegyenlőségi Cselekvési Terve alapján, 2008-ban konkrét ajánlások születtek arra, hogy a tagállamok milyen intézkedésekkel - rugalmas foglalkoztatási rendszerek, támogatott foglalkoztatás, szociális gazdaság, aktív befogadást támogató szolgáltatások, bértámogatások, a munkahelyek adaptációja, a támogató technológiák és a személyes segítségnyújtás - ösztönözzék a fogyatékos emberek munkaerőpiaci reintegrációját.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossággal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékosságügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékossággal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Külön figyelmet érdemel a fogyatékkal élő emberek helyzete.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáférésének megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a 2011. évi népszámlálás adatai szerint 409 ezer fogyatékkal élő ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%- a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellett, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékkal élő személyek körén belül:

- mozgássérült személyek aránya 47 %
- látássérült személyek aránya:17%
- értelmi ***fogyatékos emberek*** és mentális ***problémával élő emberek*** aránya: 16%
- halmozottan fogyatékos ***személyek*** és autista személyek aránya: 1,7%
- ***hallássérült és beszédfogyatékos személyek*** aránya: 17,8%
- ***egyéb fogyatékossággal élő személyek aránya:*** 0,5%
  (Forrás: 2011. évi népszámlálás adatai)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) határozatával elfogadta az Országos Fogyatékosságügyi Programot 2015-2025. évekre vonatkozóan, amely megfogalmazta a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségét, jólétét előmozdító célokat.

A fogyatékosságügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosságügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékkal élő emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékkal élő embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a ***fogyatékossággal*** élő személyekre vonatkozóan.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2016	186	234	420
2017	163	221	384
2018	137	189	326
2019	130	178	308
2020	115	160	275
2021	*110*	*143*	*253*
2022	*99*	*129*	*228*
2023	*91*	*126*	*217*
2024	***85***	***126***	***211***

Forrás: TeIR, KSH Tstar

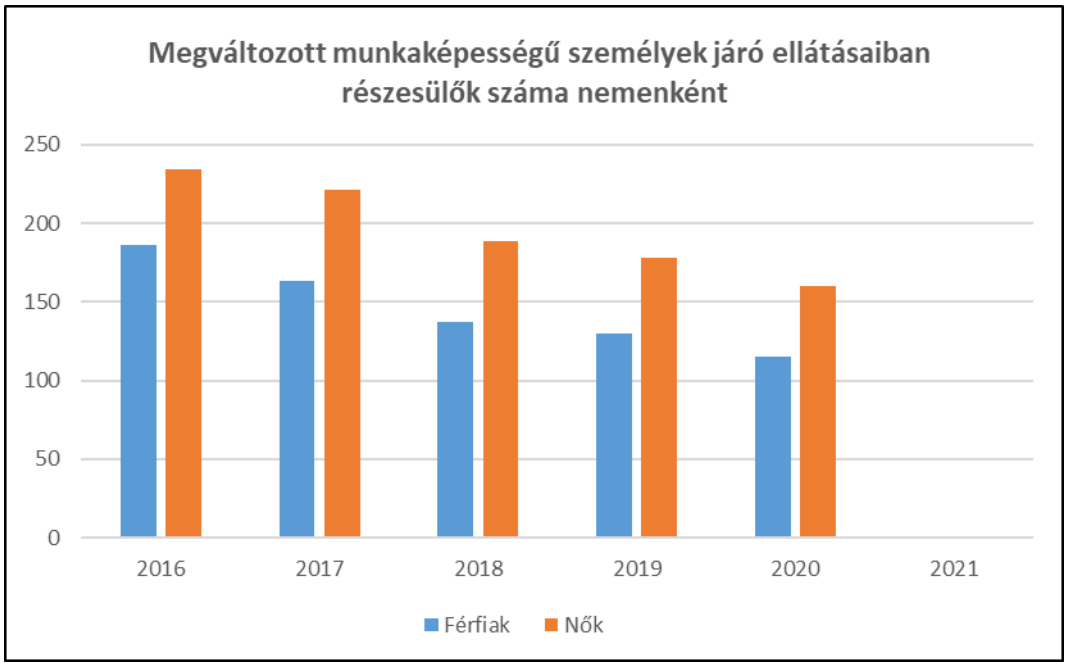

Hajdúhadházon a vizsgált időszakban a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők számának folyamatos csökkenése figyelhető meg. A táblázat és a kapcsolódó diagram adatai rávilágítanak arra, hogy a nők jóval magasabb arányban részesülnek az említett ellátásban.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő *fogyatékossággal élő személyek* száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma** (TS 128)
2016	30
2017	33
2018	32
2019	31
2020	31
2021	32
2022	*32*
2023	*30*
2024	*28*

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

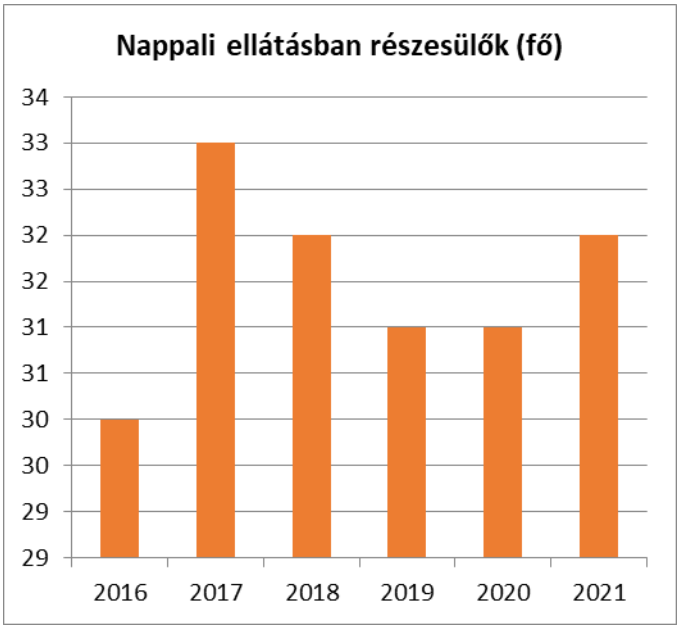

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékossággal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak, iskolai végzettségük is elmarad a társadalom egészséges tagjaikétól, ami tovább rontja elhelyezkedési esélyeiket. A fogyatékosság típusa is meghatározza a ***fogyatékossággal élő emberek*** gazdasági aktivitását. Legnehezebb helyzetben az ***értelmi fogyatékos emberek, a vak emberek és a mozgáskorlátozott emberek*** vannak. ***A fogyatékossággal élő embereknek*** tapasztalataink szerint ***az*** elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékossággal élő emberek legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj járadék vagy segély. Ezen ellátások szűkös megélhetést biztosítanak számukra.

Hajdúhadházon sajnos szűkös számban vannak jelen foglalkoztatók, így nagyon sok ***nem fogyatékossággal élő embernek*** is gondot okoz a munkaerő-piacon való elhelyezkedés. Iparosodás a településen nem következett be, még ma is a mezőgazdaság a húzó ágazat.
Az emberek többsége kezdetben kételkedve fogadja a ***fogyatékossággal élő személyek*** foglalkoztatását a nyílt munkaerőpiacon. Ennek az az oka, hogy nincs tapasztalatuk a ***fogyatékossággal élő emberek*** munkavégző kapacitásáról. Az egyik képesség csökkenése vagy hiánya gyakran maga után vonja egy másik készség megerősödését. A vezetők részéről is természetes reakció, hogy eleinte idegenkednek, vonakodnak, hogy ***fogyatékossággal élő embert*** felügyeljenek, később azonban általában azt tapasztalják, hogy a vezetői eszköztár nem különbözik a ***nem fogyatékossággal élő*** munkavállalók körében használt módszerektől.

A ***fogyatékossággal élő személyek*** által végezhető munkák beazonosítása 2013-ban megtörtént, mely alapján megállapításra került, hogy a ***mozgáskorlátozott embereknek*** adminisztrációs munkakör, akadálymentesített épületben működő szervezetnél, cégnél, az ***értelmi fogyatékos embereknek és a hallássérült embereknek*** a mezőgazdasági (zöldségtermesztés, virággondozás) munkálatokban való részvétel javasolt. Anyagi forrás és szakember megléte esetén mindennapos használati tárgyak (népművészeti cserépedény, agyag díszek ünnepkörökhöz kötődően: hűtő mágnes, anyák napi szív, karácsonyfadísz) szivacspárna, apró ajándéktárgyak készítése, értékesítése.
A ***fogyatékossággal élő személyek*** elhelyezkedése érdekében nagy hangsúlyt kell fektetni a munkáltatók meggyőzésére, ösztönzésére.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

A foglalkoztatás célja nem csak a munka világába történő beillesztés, hanem a társadalmi integráció, vagyis a közösség életében való aktív részvétel biztosítása. Fontos, hogy a fogyatékossággal élő emberek is érezzék, aktív, hasznos, alkotó tagjai a társadalomnak.

A ***fogyatékossággal élő személyek*** munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a ***fogyatékossággal élő emberek*** számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása.

A szociális ellátások területén a fogyatékossággal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ezen a területen nem állnak rendelkezésünkre értékelhető statisztikai adatok. A foglalkoztatás akadályát képezheti a kevés foglalkoztatási lehetőség illetve, hogy a munkáltatóknál többnyire nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

<u>Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) adatai</u>

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) tagjai, a Társulás fenntartásában működő **Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ** (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A., ***új székhely: 4242 Hajdúhadház, Arany János utca 24. szám***) útján közösen látják el a **támogató szolgáltatás** szociális

alapszolgáltatást, melynek ellátási területe Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ ellátottak számára nyitva álló helyisége (Támogató Szolgálat) ***2025-ben a Hajdúhadház, Kazinczy u. 2. szám alatti épületből az intézmény székhelyével együtt a 4242 Hajdúhadház, Arany János utca 24. szám alatti felújított épületbe költözött át.***

A támogató szolgáltatás a mindenkori jogszabályoknak megfelelő személyi és tárgyi feltételrendszerrel végzett, fogyatékos személyre irányuló, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatás. A szolgáltatás a fogyatékkal élő személy szükségleteinek speciális kielégítését végzi, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével. Célja az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel támogatása a saját lakókörnyezeten belül és kívül nyújtott tevékenységekkel és a lakókörnyezeten kívüli szolgáltatásokkal való kapcsolat megteremtése által.

Biztosított szolgáltatási elemek:

- tanácsadás
- esetkezelés
- pedagógiai segítségnyújtás
- gondozás
- étkeztetés
- felügyelet
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- szállítás
- készségfejlesztés
- megkeresés
- közösségi fejlesztés

Szállító szolgálat

Az igényeknek megfelelően speciális személyszállítással biztosítja a sérültek számára a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutást.
2020.02.19. naptól a RUH - 871 frsz. Ford FAD Tranzit típusú, 8+1 személyes új gépkocsi biztosítja az ellátási területen a sérült ellátottak szállítását.
A tolókocsis szállításhoz szükséges rámpa és rögzítő heveder beszerelése szintén megtörtént. A Közlekedési hatóság szabályai szerint kerekes székes személy szállítása esetén nem haladhatja meg a szállítható személyek száma a 6+1 főt!
A szállítási igényt 3 nappal előre kell jelezni a vezetőnél, aki a beérkező igényeket rangsorolja. A rendszeresen jelentkező igények (iskola, munka, gyógykezelés) előnyt élveznek, majd ezután következik a mindennapi életvitelhez szükséges szolgáltatások elérésének a segítése, illetve a rekreáció körébe tartozó és az alkalmi igények.

Bizonyos esetekben a szállító szolgáltatás biztosítása nem indokolt, illetve nem lehetséges. Ezekben az esetekben a szolgálatvezetőnek és a személyszállítással foglalkozó munkatársnak a körülmények felmérése után döntenie kell arról, hogy a szolgáltatást teljesítsék-e, vagy nem, illetve milyen alternatívák (pl. más időpont, meghibásodott jármű helyettesítése vagy a térségben működő más támogató szolgálathoz történik a megrendelők irányítása stb.) közül lehet választani. A szolgáltatásról való döntés során mindig előtérbe kerül a szolgálat munkatársainak és a szállított személyeknek a biztonsága.

Speciális szolgáltatások

Az igényeknek megfelelően az intézmény speciális szolgáltatásokat biztosít az igénylő otthonában és otthonán kívül, a fizikai állapot megtartásához, az erőnlét növeléséhez, egyéni és csoportos speciális foglalkoztató és rehabilitációs programokban való részvétel szervezése (kézműves foglalkozás, nyári napközis tábor), önsegítő csoportok támogatása.

A biztosított szolgáltatások formái

Fizikai ellátás: célja a létfontosságú személyi szükségletek kielégítése. A fogyatékkal élő emberek saját otthonukban megnyugtató módon egyedül csak akkor maradhatnak, ha: biztosítják számukra a megfelelő életfeltételeket, illetve a szükséges felügyeletet (pl. lakás fűtése, takarítása, a fogyatékosság jellegéből adódó szükségletek kielégítése).

Mentális gondozás célja:

- a fogyatékkal élő emberek személyiségének, szokásainak az esetleges lelki sérüléseinek megfelelő lelki gondozása
- segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban
- krízishelyzet kialakulásának megelőzése
- az izoláció veszélyének elkerülése
- egyéni fejlesztés (autista, értelmi sérült, beszédzavar)

Egészségügyi ellátás feladata:

- Betegség esetén orvos értesítse, gyógyszer kiváltása, orvos utasítása alapján gyógyszeradagolás.
- Fekvő beteg esetén ápolási – gondozási feladatok ellátása.
- Az ellátott látásának, hallásának, stb. állapotának figyelemmel kísérése, romlásuk esetén a szakorvosi vizsgálatok megszervezése.
- Az ellátottaknak az egészséges életmód felé való irányítása rendszeres tanácsadással.

Foglalkoztatás célja a testi, lelki egészség érdekében a gondozott állapotának megfelelő elfoglaltság biztosítása. Gondoskodni kell az ellátott állapotától függően fizikai, és érdeklődésének megfelelő szellemi tevékenységről is.
Ennek keretében:

- egyéni fejlesztés (autista, értelmi sérült, beszédzavaros személyek fejlesztése, gyógypedagógiai eszközökkel))
- mozgásterápia (gyógypedagógiai eszközökkel)
- segítséggel séta a szabadban
- készségfejlesztés (kézműves foglalkozások szakember vezetésével)
- az ellátottakkal való beszélgetés
- a világ aktuális híreiről szóló újságok felolvasása
- önsegítő csoportok

A biztosított szolgáltatások rendszeressége:

- Személyi segítő szolgálat: Hajdúhadházi Mikrotérség közigazgatási területén fogyatékkal élő személyek részére, szükség szerinti rendszerességgel,
- Szállító szolgálat: Hajdúhadházi Mikrotérség területén fogyatékkal élő személyek részére, igény szerinti rendszerességgel.
- Tanácsadás, ügyintézés: Hajdúhadházi Mikrotérség területén a fogyatékkal élő személyek, illetve hozzátartozóik részére, folyamatosan.
- Készségfejlesztés heti rendszerességgel a Hajdúhadházi Mikrotérség területén a fogyatékkal élő személyek részére.

Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) 2021. évben végzett tevékenységének mutatószámai:

7.1.3. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) 2021. évben ellátásban részesülők fogyatékosság szerinti megoszlása							
Fogyatékosság típusa	**Hajdúhadház fő**		**Téglás fő**		**Bocskaikert fő**		**Összesen fő**
	felnőtt	kiskorú	felnőtt	kiskorú	felnőtt	kiskorú	felnőtt
siket *ember* és nagyothalló *ember*	-	-	-	-	-	-	-
vak *ember* és gyengén látó *ember*	**10**	-	**3**	-	-	**1**	**13**
értelmi fogyatékos *ember*	**4**	**3**	**3**	-	-	-	**7**
beszédfogyatékos *ember*	-	-	-	-	-	-	-
mozgás*korlátozott ember*	**7**	-	**9**	-	-	-	**16**
autista *személy*	**1**	**3**	**1**	-	-	-	**2**
halmozottan *fogyatékos ember*	5	**4**	-	**1**	-	-	**5**
egyéb *fogyatékossággal élő ember*	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	**27 fő**	**10 fő**	**16 fő**	**1 fő**	**0 fő**	**1 fő**	**43 fő**
Mindösszesen	**37 fő**		**17 fő**		**1 fő**		**55 fő**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

7.1.4. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) ellátotti létszáma 2021.12.31- én	
Település	**Ellátotti létszám fő**
Hajdúhadház	34
Téglás	12
Bocskaikert	1
Összesen	**47**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

7.1.5. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) ellátottjainak nemek szerinti megoszlása 2021.12.31-én		
Település	**Férfi fő**	**Nő fő**
Hajdúhadház	15	19
Téglás	4	8
Bocskaikert	0	1
Összesen	**19**	**28**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

7.1.6. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) ellátottjainak életkor szerinti megoszlása 2021.12.31-én			
Korcsoport		**Hajdúhadház**	**Téglás**
Férfi	0 – 5 éves	0	0
	6 – 13 éves	4	0
	14 – 17 éves	1	0
	18 – 39 éves	5	1
	40 – 59 éves	4	1
	60 – 64 éves	0	1
	65 – 69 éves	1	1
	70 – 74 éves	0	0
	75 – 79 éves	0	0
	80 – 89 éves	0	0
	90 – x éves	0	0
		15	**4**
nő	0 – 5 éves	0	0
	6 – 13 éves	3	1
	14 – 17 éves	1	0
	18 – 39 éves	4	4
	40 – 59 éves	3	0
	60 – 64 éves	3	0
	65 – 69 éves	0	0
	70 – 74 éves	1	0
	75 – 79 éves	2	0
	80 – 89 éves	2	3
	90 – x éves	0	0
Összesen:		19	8
Mindösszesen		**34**	**12**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

7.1.7. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) Igényelt szolgáltatás típusa			
Település	**Személyi segítés+ szállítás/fő**	**Csak szállítás**	**Szolgáltatás településenként/fő**
Hajdúhadház	22	12	34
Téglás	10	2	12
Bocskaikert	0	1	1
Összesen	32	15	47

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

7.1.8. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) az ellátottak családi állapot szerinti megoszlása					
Település	**Egyedül élő nő/ fő**	**Egyedül élő férfi/fő**	**Családban élő nő/fő**	**Családban élő férfi/fő**	**Összesen**
Hajdúhadház	4	1	15	14	**34**
Téglás	3	1	5	3	**12**
Bocskaikert	0	0	1	0	**1**
Összesen	**7**	**2**	**21**	**17**	**47**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

7.1.9. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) a fogyatékosság jellegének megfelelően biztosított szolgáltatások paraméterei					
Település	**Személyi segítés idő(halmozott)**	**Személyi segítés idő(egyéb)**	**Szállítással kapcsolatos szem. segítés**	**Személyi segítés (összesen)**	**Személyi segítés feladategység**
Hajdúhadház	26.660 perc	66.280 perc	100 perc	93.040 perc	**1.772,794 fe**
Téglás	960 perc	93.270 perc	0 perc	94.230 perc	**1.578,506 fe**
Bocskaikert	0 perc	0 perc	0 perc	0 perc	**0,000 fe**
Összesen	27.620 perc	159.550 perc	100 perc	187.270 perc	**3.351,300 fe**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

7.1.*10.* számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) a szállítás szolgáltatással teljesített feladatmutató				
Település	**Szállítás km**	**Szállítás feladategység**	**Szállított fő**	**Szállítási alkalom**
Hajdúhadház	6114,05	1222,81	24	819
Téglás	7371,9	1474,38	7	620
Bocskaikert	1229,95	245,99	1	156
Összesen	**14.715,9**	**2943,18**	**34**	**1235**

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2021. évről

Az intézmény RUH 871 frsz. gépjárművének éves futott kilométere 2021. 12.31-ig: 24.556 km.
A gépjármű összes futott kilométere, 2020.02.19 - 2021.12.31 között: 40. 299 km

A 2021. évre engedélyezett feladatmutató: 4889

Ebből: - személyi segítésre vállalt feladatmutató: 2040
- szállító szolgáltatásra vállalt feladatmutató: 2849

2021. 12.31.- ig ténylegesen teljesített feladatmutató: 6249,4800

Ebből: - személyi segítéssel teljesített feladatmutató: 3351,3000 fe
- szállító szolgáltatással teljesített feladatmutató: 2943,1800 fe

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ által ellátott támogató szolgáltatás 2025. évi adatai:

7.1.11. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) ellátotti létszáma 2025.12.31- én	
Hajdúhadház	*39*
Téglás	*12*
Bocskaikert	*0*
Összesen	*51*

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2025. évről

7.1.12. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) 2025.12.31-én ellátásban részesülők fogyatékosság szerinti megoszlása								
Fogyatékosság típusa	Hajdúhadház		Téglás		Bocskaikert		Összesen	
	felnőtt	kiskorú	felnőtt	kiskorú	felnőtt	kiskorú	felnőtt	gyermek
siket ember és nagyothalló ember	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
vak emberek és gyengénlátó ember	8fő	0 fő	2 fő	0 fő	0 fő	0 fő	10 fő	0 fő
értelmi fogyatékos ember	3fő	1 fő	3 fő	0 fő	0 fő	0 fő	6 fő	1 fő
beszédfogyatékos ember	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
mozgáskorlátozott ember	10 fő	0 fő	5 fő	0 fő	0 fő	0 fő	15 fő	0 fő
autista személy	1 fő	6 fő	0 fő	1 fő	0 fő	0 fő	1 fő	7 fő
halmozottan fogyatékos ember	7 fő	2 fő	1 fő	0 fő	0 fő	0 fő	8 fő	2 fő
egyéb fogyatékossággal élő ember	0 fő	1 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő
Összesen	29 fő	10 fő	11 fő	1 fő	0 fő	0 fő	40 fő	11 fő
Mindösszesen	39 fő		12 fő		0 fő		51 fő	

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2025. évről

7.1.13. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) ellátottjai 2025.12. 31-én az igénybe vett szolgáltatások szerinti bontásban			
Település	Személyi segítés+ szállítás/fő	Csak szállítás	Szolgáltatás településenként/ fő
Hajdúhadház	35	4	39
Téglás	12	0	12
Bocskaikert	0	0	0
Összesen	47	4	51

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2025. évről

7.1.14. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) ellátottjai családi helyzetének megoszlása 2025.12.31-én					
Település	Egyedül élő nő	Egyedül élő férfi	Családban élő nő	Családban élő férfi	Összesen
Hajdúhadház	7 fő	4 fő	11 fő	17 fő	39 fő
Téglás	1 fő	2 fő	5 fő	4 fő	12 fő
Bocskaikert	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
Összesen	8 fő	6 fő	16 fő	21 fő	51 fő

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2025. évről

7.1.15. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) a fogyatékosság jellegének megfelelően biztosított szolgáltatások paraméterei a 2025. évben					
Település	Személyi segítés idő(halmozott)	Személyi segítés idő(egyéb)	Szállítással kapcsolatos szem. segítés	Személyi segítés (összesen)	Személyi segítés feladategység
Hajdúhadház	70.715 perc	81.175 perc	32.630 perc	184.520 perc	3.855,035 fe
Téglás	19.470 perc	71.090 perc	0 perc	90.560 perc	1.671,578 fe
Bocskaikert	0 perc	0 perc	0 perc	0 perc	0,000 fe
Összesen	90.185 perc	152.265 perc	32.630 perc	275.080 perc	5.526,613 fe

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2025. évről

7.1.16. számú táblázat - Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) a szállító szolgálat által biztosított szolgáltatás településenként a 2025. évben				
Település	Szállítás km	Szállítás feladategység	Szállított fő	Szállítási alkalom
Hajdúhadház	28.963,96	5.792,2	38	3.135
Téglás	3.111,62	622,324	9	331
Bocskaikert	0	0	0	0
Összesen	32.075,58	6.415,116	47	3.466

Forrás: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ beszámolója a 2025. évről

Az intézmény a szállító szolgáltatást 2 gépjárművel biztosítja.

Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ adatai

Hajdúhadház Város Önkormányzata **a Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft.** (4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B. szám), **mint szociális szolgáltató útján, feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó

a) szenvedélybetegek közösségi ellátását,
b) szenvedélybetegek nappali ellátását,
c) utcai szociális munkát, *(2023. március 31. napjáig biztosított szolgáltatás)*
d) **fogyatékosok nappali ellátását,**
e) pszichiátriai betegek nappali ellátását,
f) közösségi pszichiátriai ellátást.

A feladatellátás a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. fenntartásában működő **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ** (4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B.) útján történik.

Az intézmény működési, ellátási területe a volt Hajdúhadházi Kistérségi közigazgatási területe (Hajdúhadház, Bocskaikert, Téglás, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyírábrány, Nyíracsád, Nyírmártonfalva, Újléta, Fülöp, Vámospércs).

A **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ székhelye** Hajdúhadházon, a Széchenyi utca 18/B alatt működik. Az engedélyes által nyújtott szolgáltatások:

- pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás: 50 feladatmutató
- utcai szociális munka *(2023. március 31. napjáig volt biztosított)*
- **fogyatékos személyek nappali ellátása: 24 férőhely**
- pszichiátriai betegek nappali ellátása: 50 férőhely

A **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Petőfi utcai telephelye** Hajdúhadházon, a Petőfi utca 13. szám alatt (szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás: 44 feladatmutató) működik. Az intézmény másik telephelye, a **Hajdú Gondoskodó Szociális Nappali Ellátó** Hajdúhadházon, a Széchenyi utca 35. szám alatt működik, mely feladatellátási helyen a szenvedélybetegek nappali ellátása 50 férőhelyen biztosított.

A közösségi ellátások és az utcai szociális munka szolgáltatásokra vonatkozóan
Nyitva álló helyiségek:

Hajdúsámson	4251 Hajdúsámson, Árpád u. 22
Nyíradony	4254 Nyíradony, Árpád tér 1.
Nyíracsád	4262 Petőfi tér 4.

A Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2021. évről készült Szakmai és működési beszámolója alapján a fogyatékos személyek nappali ellátásának 2021. évi adatai:

A szociális alapszolgáltatást 2011. február 01-től Hajdúhadházon a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. látja el.

A fogyatékos személyek nappali ellátása a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B. sz. alatti székhelyén működik. A férőhelyek száma 24.

Az épület a lakosság részére jól megközelíthető helyen, Hajdúhadház központi részén található. Az épület infrastruktúrája megfelel az 1/2000 (I.7) SzCsM rendeletben előírtaknak. A személyi és tárgyi feltételek a Szakmai rendelet alapján biztosítottak voltak. A feladatokat 1 fő intézményvezető, 2 fő terápiás munkatárs és 1 fő gondozó látta el. A kliensek felkereséséhez a munkatársak szolgálati személygépkocsit, illetve szolgálati kerékpárt használtak.

Önálló szakmai egység az Intézményen belül. Az ellátás feladata a tizennyolcadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló ***fogyatékossággal élő személyek***, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

Az intézmény az ellátotti kör speciális szükségleteihez igazodó; a szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A programjai során arra törekszik, hogy biztosítsa a fogyatékos személy esélyegyenlőségét, a társadalmi életben való aktív részvételét, tiszteletbe tartsa önrendelkező képességét, fejlessze az önálló életvitelhez szükséges képességeit. Az ellátottak szociális- és mentális gondozása, fejlesztése tervezett és rendszeres tevékenységek során valósul meg.

A fogyatékos személyek nappali intézményében 6 – 8 fős gondozási csoportokat alakítottak ki, figyelemmel az ellátást igénybe vevők életkorára és fejlettségi szintjére.

A nappali ellátás
a) tanácsadás,
b) készségfejlesztés,
c) háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás,
d) étkeztetés,
e) esetkezelés,
f) felügyelet,
g) gondozás és
h) közösségi fejlesztés
i) pedagógiai segítségnyújtás
j) gyógypedagógiai segítségnyújtás
szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

A szolgáltatási elemek részletes tartalmát a szakmai program tartalmazza.

2021. évben a szolgáltatásokat igénybe vevő ellátottak legnagyobb százalékban a *készségfejlesztést* vették igénybe, ezt követte közel azonos arányban a *gondozás, tanácsadás, közösségi fejlesztés, pedagógiai segítségnyújtás*, és kisebb százalékban a *háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás*, *esetkezelés*, *felügyelet*.

Az ellátottak számára igénybe vehető szolgáltatások:
a) Személyi tisztálkodás
b) Személyes ruházat tisztítása
c) Az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése
d) Szocioterápiás foglalkozások
e) Egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozás
f) Szabadidős programok
g) Az intézmény által biztosított sajtótermékek könyvek, kártya - és társasjátékok, tömegkommunkációs eszközök használata
h) Gyógytorna
i) Szociális ügyintézés
j) igény szerinti meleg étkeztetés megszervezése

Nem csak az ellátottak által igénybe vehető szolgáltatások:
a) Egészségügyi, mentálhigiénés és szociális ellátásokkal kapcsolatos tanácsadások:
b) Hozzátartozói csoport:
c) Szabadidős programok:

2021. évben 32 fő fogyatékos személyt látott el a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ, ebből az új ellátottak száma egy fő volt. Az ellátást igénybevevők 81 %-a nő (26 fő), 19%-a férfi (6 fő) volt.

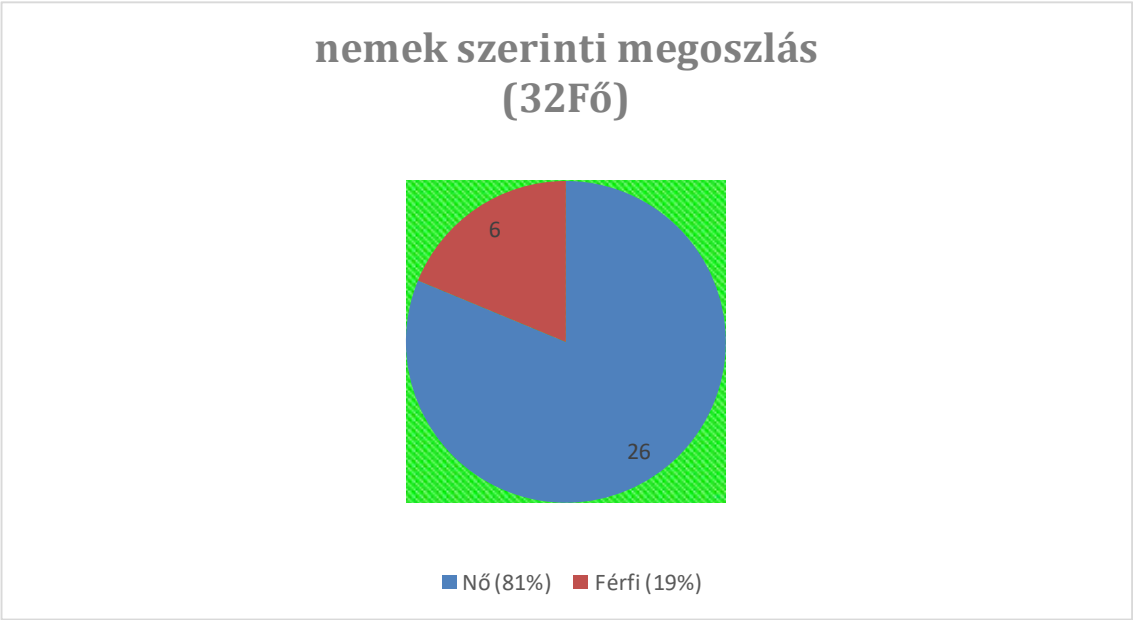

Forrás: Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2021. évről készült Szakmai és működési beszámolója

Az életkori megoszlásra jellemző, hogy a szolgáltatást igénybe vevők 9 %-a (3 fő) a 18-39 éves korosztályba tartozik, az ellátottak 44 %-a (14 fő) 40-59 éves, 6 %-a (2 fő) 60-64 éves, 19 %-uk (6 fő) a 65-69 éves korosztályba tartozik és a 70 kor feletti a ellátottak 22 %-a (7 fő).

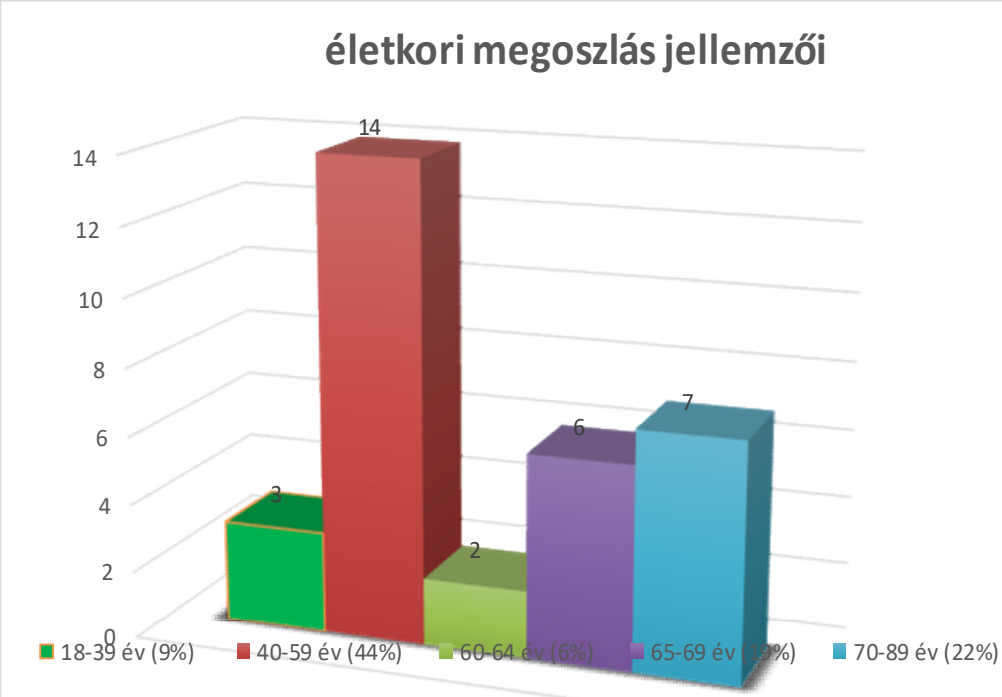

Forrás: Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2021. évről készült Szakmai és működési beszámolója

A település szerinti megosztásban, lakóhelyeiket tekintve az ellátottak legnagyobb százaléka Hajdúhadházon 91 % -a (29 fő), a 6 % (2 fő) Tégláson, 3 % (1 fő) Bocskaikertben él.

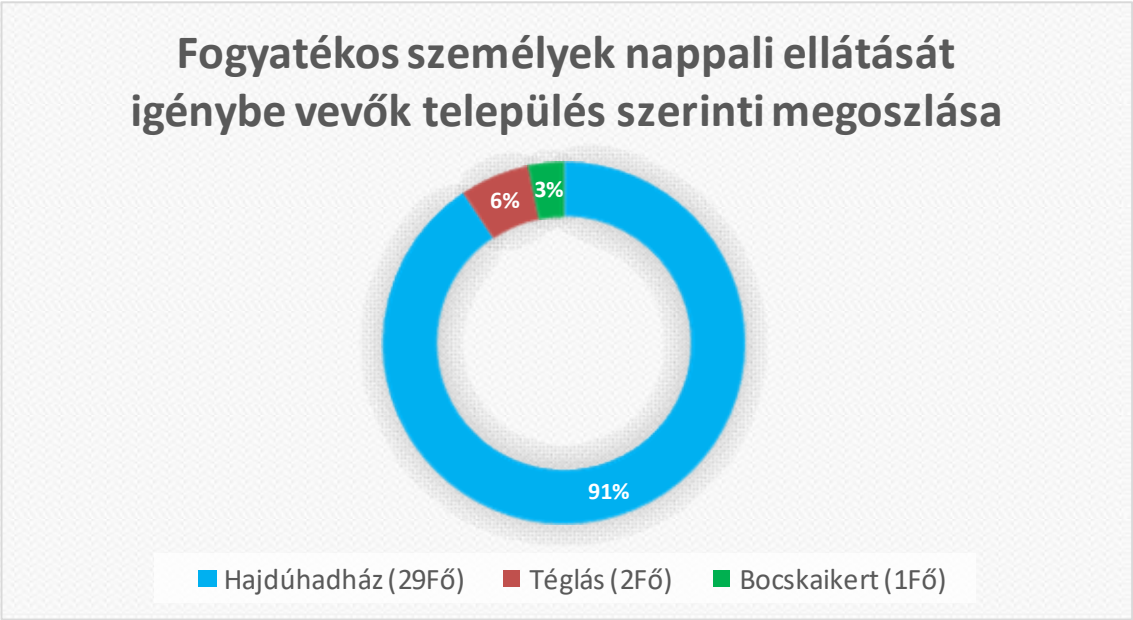

Forrás: Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2021. évről készült Szakmai és működési beszámolója

Az iskolai végzettséget tekintve a szolgáltatást igénybevevők közül egy fő (3%) nem fejezte be általános iskolai tanulmányait, 40%-uk csak általános iskolai végzettséggel rendelkezett. Az ellátottak 31%-a szakmunkás végzettséggel rendelkezett, 17%-uk valamilyen középfokú szakképesítéssel, illetve 3 főnek (9%) felsőfokú végzettsége is van.
A szolgáltatást igénybe vevők 60%-a házastársi, 6%-uk élettársi kapcsolatban él, 3%-a elvált, 3%-a özvegy és 28%-uk egyedülálló.
Az ellátottak 77%-a gazdaságilag inaktív, a fogyatékosságnak megfelelően valamilyen pénzbeli szociális vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek. A fennmaradó 23% időnként alkalmi munkát vállal, közfoglalkoztatottként dolgozik.
A szolgáltatást igénybe vevők fogyatékosság jellege szerinti megoszlását tekintve 16%-uk érzékszervi, 10%-uk értelmi, és 74%-uk mozgásszervi fogyatékossággal él.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ esetében a *2021. évben nem volt ellátásra várakozó, a szolgáltatást a kérelmezők részére a kérelemben megjelölt időponttól tudták biztosítani.*

A Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2025. évről készült Szakmai és működési beszámolója alapján a fogyatékos személyek nappali ellátásának 2025. évi adatai:

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központban a szolgáltatásokat igénybe vevő ellátottak legnagyobb százalékban a készségfejlesztést vették igénybe, ezt követte közel azonos arányban a gondozás, tanácsadás, közösségi fejlesztés, pedagógiai segítségnyújtás, és kisebb százalékban a háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, esetkezelés, felügyelet.

Az ellátottak számára igénybe vehető szolgáltatások:

- ***Személyi tisztálkodás***
- ***Személyes ruházat tisztítása***
- ***Az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése***
- ***Szocioterápiás foglalkozások***
- ***Egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozás***
- ***Szabadidős programok***

- *Az intézmény által biztosított sajtótermékek könyvek, kártya - és társasjátékok, tömegkommunkációs eszközök használata*
- *Gyógytorna*
- *Szociális ügyintézés*
- *igény szerinti meleg étkeztetés megszervezése*

Nem csak az ellátottak által igénybe vehető szolgáltatások:

- *Egészségügyi, mentálhigiénés és szociális ellátásokkal kapcsolatos tanácsadások:*
- *Hozzátartozói csoport:*
- *Szabadidős programok:*

A fejlesztő célú foglalkozásoknak szerves részét képezik a különféle szocio-terápiás eljárások: foglalkozás-terápiák (igény szerint pl. kreatív és művészeti terápiák, zeneterápia, meseterápia, mozgásterápiák, színjátszás-terápia, játékterápia, szociális készségek tréningje (pl. asszertív tréning, mindennapi élettevékenységek programjai).

A foglalkozások kiscsoportban zajlanak, a csoportdinamikai hatások érvényesülése mellett.
A kitűzött célok megvalósulását segítő konkrét tevékenységek a napirendbe ágyazva kerülnek megvalósításra.
Tartalomtól függően megvalósulhatnak egyénileg, kiscsoportos formában, gondozási egységenként (max. 8 fő), intézményi szinten.

Heti rendszerességgel megvalósuló csoportfoglalkozások: Napköszöntő/Reggeli gondolatok; Nyüzsi-klub; 7 indító teadélután, Szorgos kezek; Érdekességek; Pro-torna; Játék vár; Életmód klub; állat-asszisztált Kutyaterápia is megvalósul az ellátásban.

Havonta két alkalommal megvalósuló csoportfoglalkozás: Közösség Istennel

2025. évben 29 fő fogyatékos személyt látott el az intézmény, ebből az új ellátottak száma 2 fő volt.
Az ellátást igénybevevők 79%-a nő (23 fő), 21%-a férfi (6 fő) volt.
2025. év december 31-én 29 fő vett részt az ellátásban.

Az életkori megoszlásra jellemző, hogy a szolgáltatást igénybe vevők közül 3 fő (10%) 18-39 éves korú, 10 fő (34%) 40-59 éves korú, 4 fő (14%) 60-64 éves, 4 fő (14%) 65-69 év közötti, és 70 év felett 8 fő (28%) az életkori arány.

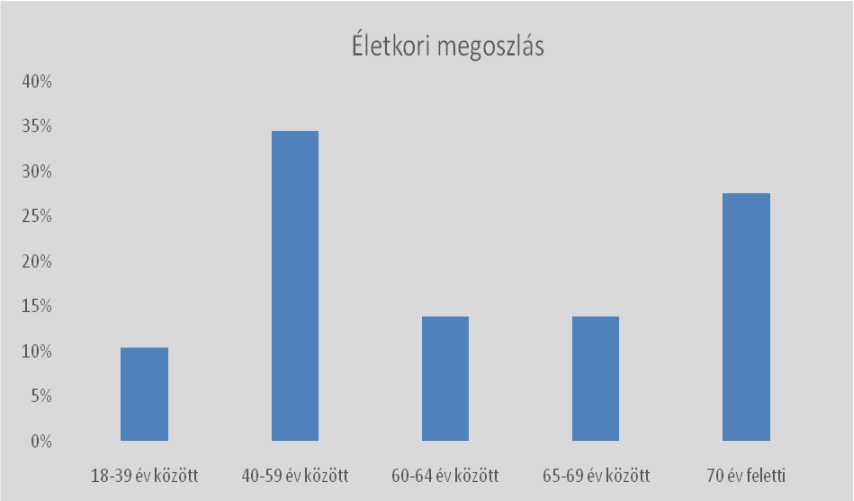

Forrás: Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2025. évről készült Szakmai és működési beszámolója

A település szerinti megosztásban, lakóhelyet tekintve az ellátottak legnagyobb százaléka Hajdúhadházon 27 fő (94%) él, továbbá Bocskaikertben 1 fő (3%) és Téglás on lakik 1 fő (3 %).

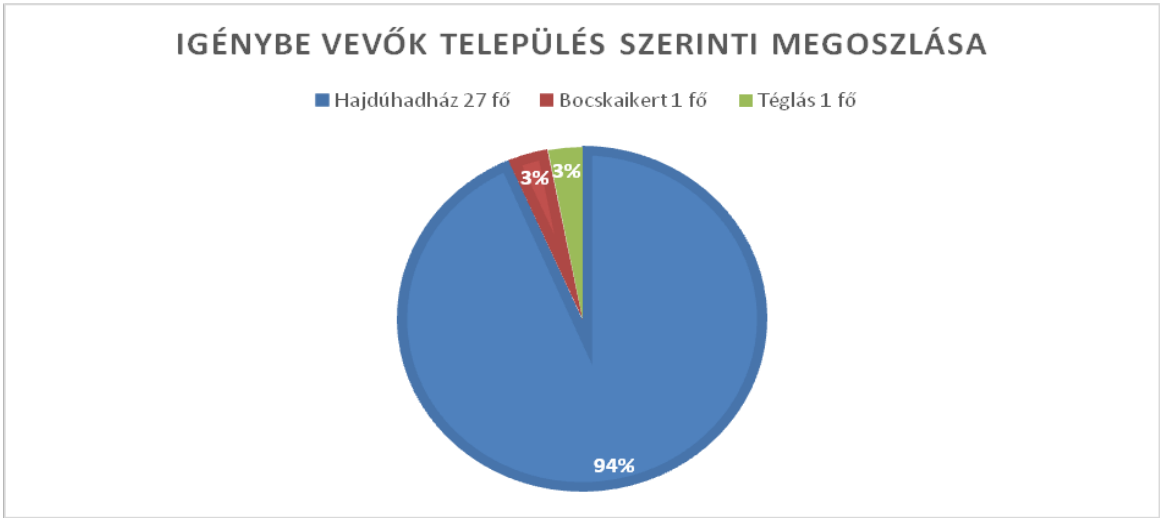

Forrás: Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. 2025. évről készült Szakmai és működési beszámolója

Az iskolai végzettséget vizsgálva a szolgáltatást igénybevevők közül 3 fő (10%) nem fejezte be általános iskolai tanulmányait, 9 fő 31%-uk csak általános iskolai végzettséggel rendelkezett.
Az ellátottak 10 fő 35%-a szakmunkás végzettséggel rendelkezett, 3 fő 10%-uk valamilyen középfokú szakképesítéssel, illetve 4 főnek (14%) felsőfokú végzettsége is van.
A szolgáltatást igénybe vevők 41%-a házas, 10%-uk élettársi kapcsolatban él, 7%-a elvált, 14%-a özvegy.

Az ellátottak 76%-a gazdaságilag inaktív, a fogyatékosságnak megfelelően valamilyen pénzbeli szociális vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek. A fennmaradó 24% időnként alkalmi munkát vállal, közfoglalkoztatottként dolgozik.

A szolgáltatást igénybe vevők fogyatékosság jellege szerinti megoszlását tekintve 18%-uk érzékszervi, 12%-uk értelmi, és 70%-uk mozgásszervi fogyatékossággal él.

2025. évben nem volt ellátásra várakozó, a szolgáltatást a kérelmezők részére a kérelemben megjelölt időponttól tudták biztosítani.

7.2 *Fogyatékossággal* élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincsenek adataink arra vonatkozóan, hogy a 1993. évi III. törvény szerinti pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülő személyek és a más jogszabályok alapján kedvezményben részesülő személyek közül mennyi a ***fogyatékossággal élő személyek*** száma.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A **háziorvosok** személyes és folyamatos ellátást nyújtanak Hajdúhadház lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hajdúhadházon a háziorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított.

Hajdúhadházon 4 háziorvos csak felnőttek részére nyújt háziorvosi ellátást. Hajdúhadházon a gyermekorvosi ellátást összesen 2 házi gyermekorvos ***(2024. február 1. napjától kezdődően mindkét gyermekorvosi körzetben ugyanaz a házi gyermekorvos)*** biztosítja.

A településen az **orvosi ügyelet** megszervezett.

Az Önkormányzat közigazgatási területén három vegyes fogorvosi körzet működik területi ellátási kötelezettséggel.

A szakorvosi beteggondozás Hajdúhadházon jelenleg nem biztosított.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) a támogató szolgáltatás keretein belül az egészségügyi ellátáshoz kapcsolódóan az alábbi feladatokat látja el:

- Betegség esetén orvos értesítse, gyógyszer kiváltása, orvos utasítása alapján gyógyszeradagolás.
- Fekvő beteg esetén ápolási – gondozási feladatok ellátása.
- Az ellátott látásának, hallásának, stb. állapotának figyelemmel kísérése, romlásuk esetén a szakorvosi vizsgálatok megszervezése.
- Az ellátottaknak az egészséges életmód felé való irányítása rendszeres tanácsadással.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) az igényeknek megfelelően **speciális személyszállítással biztosítja a *fogyatékossággal élő személyek* számára a közszolgáltatásokhoz, az egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutást.**

Az igényeknek megfelelően a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) speciális szolgáltatásokat biztosít az igénylő otthonában és otthonán kívül, a fizikai állapot megtartásához, az erőnlét növeléséhez (mozgásterápia, masszírozás), egyéni és csoportos speciális foglalkoztató és rehabilitációs programokban való részvétel szervezése (kézműves foglalkozás, nyári napközis tábor), önsegítő csoportok támogatása.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ a fogyatékos személyek nappali ellátása keretében olyan szolgáltatásokat is biztosít, mint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése, egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai

foglalkozás, gyógytorna, egészségügyi, mentálhigiénés és szociális ellátásokkal kapcsolatos tanácsadások.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretén belül TOP-4.1.1-15 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése tárgyú pályázati felhívásra **Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése Hajdúhadházon - TOP-4.1.1-15-HB1-2016-00016 azonosító szám** alatt pályázatot nyújtott be. Hajdúhadház Város Önkormányzat 88 111 095 Ft vissza nem térítendő támogatási összegű, 100%-os támogatási intenzitású támogatásban részesült.

2018. január első hetében kezdődött el a Hajdúhadház, Hunyadi utca 1. szám alatt lévő Háziorvosi rendelő épületének tényleges korszerűsítése és felújítása, a TOP-4.1.1-15-HB1-2016-00016 pályázat keretein belül. A belső munkálatok során az orvosok egyéni igényekkel álltak elő, melyben a földszinten és az emeleti rendelők egyes ajtóinak befalazását, áthelyezését, illetve a földszinten egy új infúziós helyiség kialakítását kérték. A belső parkoló feltárása során, műszakilag, és üzemeltetés szempontjából szükségessé vált a meglévő csatorna egyes szakaszainak cseréje. A szennyvízcső és fűtéscsövek hibáinak kijavítása után a belső udvar teljes területén új térburkolat került kialakításra.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember – azaz a ***mozgáskorlátozott emberek, a látássérült emberek, a hallássérült emberek, az értelmi fogyatékos emberek, az autista emberek*** és a súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a ***mozgáskorlátozott*** embereken túl látás- vagy hallássérült ***emberek***, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttekor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rám-pa	Hangos tájékoz-tatás	Indu k-ciós huro k	Tapi nt-ható infor-máci ó	Jel-nyelv i segít-ség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	1	2	1	1	0	1	0	0	0
	középfok	0	0	1	1	0	1	0	0	0
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egész-ségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	alapellátás	1	1	1	2	0	0	1	0	0
kulturális, művelődési intézmények		1	0	4	3	0	1	2	0	0
önkormányzati, közigazgatási intézmény		0	2	1	1	0	0	0	0	0
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		0	0	2	1	0	1	0	1	0
szociális ellátást nyújtó intézmények		0	2	4	2	0	4	0	2	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A Földi János Könyvtár a kor követelményeinek megfelel, a ***mozgáskorlátozott emberek*** által megközelíthető. Rendelkezik mozgáskorlátozott feljáróval, lifttel, ***mozgáskorlátozott emberek*** számára szociális helyiséggel.

Hajdúhadház Város Önkormányzata az ÉAOP 4.1.5 Akadálymentesítés (Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz) pályázat keretében: A Hajdúhadházi Központi Orvosi Rendelő fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítésére 25.000.000 Ft összegű támogatást nyert. A beruházás 2010-ben megvalósult.

A háziorvosi rendelő, a házi gyermekorvosi rendelő és a Védőnői szolgálat épülete teljesen akadálymentes.

2013-ban a Polgármesteri Hivatal épületében vakvezető sávok kerültek kialakításra.

Akadálymentesítések 2014-ben:
- a Három Szirom Óvoda új épületében: vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa, indukciós hurok, tapintható információ.
- Fogorvosi rendelő épületének felújítása: rámpa, vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó tapintható információ.
- Szociális Irodaház: vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa.
- Vadas Csárda épületének felújítása során rámpa kialakítása.

2015. évben akadálymentesítés a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézet Szilágyi Dániel utcai tagintézményében 1 lift és 2 vakvezető sáv kialakítása.

A településen végzett fejlesztések, beruházások eredményeképpen (a közösségi terek, gyalogos átkelőhelyek, a szolgáltató épületek) a fizikai akadálymentesítés folyamatosan zajlik.

Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon

Hajdúhadház Város Önkormányzata **az ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú „Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon" című projekt** keretében közel 850 millió forint összegű támogatásban részesült. A projekt 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. A pályázat eredményeként teljesen megújult a Városközpont, valamint egy szociálisan és infrastrukturálisan elmaradott városrész felzárkózására, kiemelkedésére nyílt lehetőség.

A **Csokonai Művelődési Ház** 442 millió forint, 100%-os intenzitású támogatást elnyerő fejlesztés egyike volt. A városközpontban az épület kívül-belül megújult, az épület alagsorában új közösségi tér alakult, így az intézmény működésében is új lehetőségek nyíltak. Az épület teljesen akadálymentes, rendelkezik rámpával, indukciós hurokkal. Az alagsor is akadálymentesített, külső rámpán lehet lejutni. Az épületben a látássérültek részére tapintható táblák vannak kihelyezve. A WC akadálymentes.

A Kossuth utcán található, előtte beépítetlen füves területen 2015-ben egy 400 férőhelyes **Szabadtéri színpad és Rendezvénytér** is megépítésre került. A 2015. szeptemberi városi rendezvényen már új, színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálta a hajdúhadházi lakosok kulturált kikapcsolódását.

Az **Égerházi Emlékház** régóta esedékes felújítása is megvalósult, a festőművész örökségéhez méltó kiállító-teremmé és alkotóházzá alakult, ahol állandó és időszakos kiállítások mellett rendszeres művészeti és kézműves tevékenységnek is otthont ad az épület. Az épület teljesen akadálymentes, rámpa, akadálymentes WC, a látássérülteknek tapintható táblák vannak.

A meglévő játszótéren kulturált köztéri WC-t, pelenkázót és játszóházat alakítottunk ki. Az épület teljesen akadálymentes, rámpa, akadálymentes WC, a látássérülteknek tapintható táblák vannak.

A pályázat keretében a Mester utcán található, elhanyagolt volt ÁFÉSZ épület is hasznosult, megtörtént a közel 200 m^2-es épület teljes rehabilitációja (2014. évben). Az épület felújításával az ügyfelek egy helyen, kulturált környezetben intézhetik szociális ügyeiket, mivel a Polgármesteri Hivatal Szociális irodái költöztek át az elkészült épületbe. Az épületben vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa van.

A Bocskai téren tovább folytattuk a park felújításával megkezdett fejlesztéseket, a tér két oldalán a parkolók és járdák felújításával lett teljes a központ rehabilitációja. A Bocskai téren és a Jókai utcai parkolók felújítása során mozgáskorlátozott parkolóhelyek és vakvezető sávok kerültek kialakításra

Célunk volt, hogy a város egy élhető, kulturált kisvárossá váljon, melynek utcáin jó érzéssel megy végig az ide látogató és a helyi lakos egyaránt. A pályázathoz kapcsolódóan összesen, több mint 1000 m járdaszakasz épült ki, vagy újult meg, további parkolóhelyek, összesen 25 db, került kialakításra a Jókai utcán is.

A Hajdúhadházon épített parkolók száma 2010 – 2022. között 337 db, döntő többségében új parkoló, 15 db új akadálymentes parkoló.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Hajdúhadházon a szolgáltató épületek akadálymentesek. Az intézmények akadálymentesítettségével kapcsolatos adatok a HEP 7.3. pont „*b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége”* alpontban bemutatásra kerültek.

A Földi János Könyvtár a kor követelményeinek megfelel, ***mozgáskorlátozott emberek*** által megközelíthető. Rendelkezik mozgáskorlátozott feljáróval, lifttel, ***mozgáskorlátozott emberek*** számára szociális helyiséggel. A könyvespolcok között kerekesszékkel való közlekedés megoldott. A könyvtár interaktív honlapja akadálymentes, a könyvtári szolgáltatások hátrányos megkülönböztetés nélkül, egyenlő eséllyel hozzáférhetőek és használhatóak.

A Földi János Könyvtár az esélyegyenlőség növelése érdekében fokozatosan bekapcsolódik különböző pályázatokba. Ezek segítségével nemcsak ***a nem fogyatékossággal élő emberek*** számára biztosítják az információkhoz való szabad hozzáférést. A TIOP pályázat lehetőséget biztosított vakok-csökkentlátó számítógép használók számára képernyőolvasó szoftvert vásárlására. Fokozatosan fejlesztik hangos könyv és öregbetűs könyvállományukat is. Többfunkciós intézményként programjaikat az esélyegyenlőség jegyében szervezik. A kulturális sokszínűségre, a hagyományápolásra valamint új értékek teremtésére épül.

A lakóépületek egy része akadálymentes, az akadálymentesítési támogatást kihasználva tudták a személyek megvalósítani.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Hajdúhadházon a szolgáltató épületek akadálymentesek. Az intézmények akadálymentesítettségével kapcsolatos adatok a HEP 7.3. pont „*b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége”* alpontban bemutatásra kerültek.

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
A foglalkoztató neve									
Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal	nem	igen	igen	***nem***	nem	igen	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalnak és Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatalának is helyt adó épület nem rendelkezik rámpával, de az épület parkoló felőli bejárata lehetővé teszi a mozgáskorlátozott személyek épületbe való bejutását.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen végzett fejlesztések, beruházások eredményeképpen (a közösségi terek, gyalogos átkelőhelyek, a szolgáltató épületek) a fizikai akadálymentesítés folyamatosan zajlik, azonban még mindig vannak akadálymentesítésre váró területek, ezért továbbra is szükséges a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése.

A közterületek egy részén és a buszmegállóknál süllyesztett szegélyek kerültek kialakításra.
A 2014-ben végzett Bocskai téri és a Jókai utcai parkolók felújítása során mozgáskorlátozott parkolóhelyek és vakvezető sávok kerültek kialakítása.

A Hajdúhadházon épített parkolók száma 2010 – 2022. között 337 db, döntő többségében új parkoló, 15 db új akadálymentes parkoló.

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.)

A fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások a HEP 7.1. pont *„d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok”* alpontjában részletesen bemutatásra kerültek.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) szállító szolgálata biztosítja korlátozott számban a fogyatékossággal élő személyek számára a speciális közlekedési szolgáltatást.

Hajdúhadházon a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a ***fogyatékos személyek*** nappali ellátását.

Hajdúhadházon nem működik ***fogyatékossággal élő személyek*** rendelkezésére álló rehabilitációs intézmény, lakóotthon.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nem rendelkezünk adatokkal a fogyatékossággal élő személyekhez kapcsolódó hátránykompenzáló juttatásokról, szolgáltatásokról.

7.4. *Fogyatékossággal élő személyek* sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a 2021. – 2022. évben nyári integrációs napközis tábort megvalósított meg. ***Fogyatékossággal*** élő fiatalok (***mozgáskorlátozott emberek, látássérült emberek, értelmi fogyatékos emberek, autista személyek, halmozottan fogyatékos emberek)*** és családtagjaik számára színes programokkal és egész napi ellátással valósult meg 17 – 18 fő részvételével.

7.5 A fogyatékossággal *élő személyeket* helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nyitott, befogadó, hozzáférhető munkaerő-piac csak korlátozottan létezik. A szabadon választható munkalehetőségek, a jelenlegi munkaerő – piaci helyzetben általában nem állnak rendelkezésre. A méltó megélhetéshez szükséges jövedelem általánosságban nem biztosított, jellemző a minimálbéren történő foglalkoztatás a megváltozott munkaképességű emberek számára. Térségünkben nem elérhető a célcsoportok számára a foglalkoztatás, főleg a kerekesszékesek számára.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A *fogyatékossággal élő emberek* helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Hajdúhadházon	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A fogyatékossággal élő emberek és ***a*** megváltozott munkaképességű ***személyek*** foglalkoztatottságára kevés lehetőség van.	***Fogyatékossággal élő személyek*** és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása.
Nem teljeskörű akadálymentesítettség.	Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés, pénzforrások felkutatása.
A ***fogyatékossággal élő személyek*** szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott.	A ***fogyatékossággal élő személyeket*** szállító szolgálat fejlesztése. ***(A HEP 2024. évi felülvizsgálatáig megvalósult és ezáltal lezárt intézkedés.)***

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Hajdúhadházon sokrétű civil munka folyik. Tevékenységi körük széles spektrumú, az egészségügyi, a szociális, az ifjúsági, a kulturális és a városszépítési szervezetektől kezdve, a művészeti, az iskolai alapítványokon, a sportegyesületeken keresztül a fogyatékkal élők önsegítő szervezetéig igen szerteágazó, sok-sok ember önkéntes munkájához biztosítanak keretet, jogi formát.

A településen élénk, aktív civil élet folyik, amely a társadalom minden területét érinti. A civil szervezetek új színt visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

A településen tevékenykedő civil szervezetek működéséhez, illetve az általuk szervezendő eseményekhez Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a civil szervezetek támogatásáról szóló 4/2014. (II.04.) önkormányzati rendelete alapján eseti jelleggel, egyedi elbírálás alapján biztosít anyagi forrást. Jellemzően azonban minden szervezet saját maga teremti elő a működéséhez szükséges forrást, sikerrel pályázva különböző támogatási alapokhoz.

Hajdúhadház Város Önkormányzata több civil szervezettel is együttműködik:
- Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület,
- Radnóczi Ferenc Kertbarátkör,
- Hajdúhadházi Kosárlabda Klub *(új elnevezése: Hajdúkaland Kulturális- és Sportegyesület),*
- Hajdúhadházi Futball Klub,
-Hajdúhadházi Gazdakör,
- Hajdúsági Hagyományőrző Lovasklub,
- Hajdúvitéz Kulturális- és Sportegyesület,
- Támpont Egyesület,
- Helyi óvoda alapítványai: rendezvények szervezése, lebonyolítása

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek. tv.) 80. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.

A Nek. tv. 80. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan közigazgatási szerződésben megállapodik. A megállapodást szükség szerint, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni.

Fentiek alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött egymással, melyet szükség szerint felülvizsgálnak.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat (a továbbiakban: HRNÖ) 2022-ben megállapodást kötöttek szegregátumokban lévő közterületek hulladékmentesítésére. A megállapodás elősegíti a környezetvédelmi, környezet-egészségügyi, illetve hulladékgazdálkodási alapelvek érvényesülését. Hozzásegíti az adott területen élő lakosságot az egészségesebb, fenntarthatóbb, tisztább környezet birtoklásához. Célja - a közterületek tisztán tartása mellett - az adott településrészen élő polgárok, önkéntes alapon történő bevonása a - közvetlen környezetüket érintő, lakóhelyük rendezettségét biztosító - folyamatokba, illetve az eddig jogkövető magatartást nem tanúsító lakosok magatartásának megváltoztatása. A megállapodás határozott időtartamra 2023. február 28-ig jött létre.

A településen tevékenykedő civil szervezetek működéséhez, illetve az általuk szervezendő eseményekhez Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a civil szervezetek támogatásáról szóló 4/2014. (II.04.) önkormányzati rendelete alapján eseti jelleggel, egyedi elbírálás alapján biztosít anyagi forrást.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) IV. fejezete rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan az alábbi Mötv. rendelkezései szerint létrehozott jogi személyiségű társulást kell megemlítenünk.

Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központon (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) keresztül látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

- támogató szolgáltatás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe

- házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás *(2023. december 31. napjáig)*
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe,
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint állami feladatot 2024. január 1. napját követően Hajdúhadház, Bocskaikert és Téglás településeken a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a fenntartásában működő Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye 4032 Debrecen, Böszörményi út 148. székhelyű intézménye útján biztosítja.

- nappali ellátás (idősek klubja)
Az idősek nappali ellátásának keretein belül 2024. február 1. napjától kezdődően a demens személyek nappali ellátása is biztosított.
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

- szociális étkeztetés szociális konyhán
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

d) **a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségű Önkormányzat a roma lakosság részére tájékoztatást és segítséget nyújt ügyeik intézéséhez, roma hagyományőrző kulturális eseményeket, programokat szervez. Fentieken túl a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mint közfoglalkoztató is jelen van. A közfoglalkoztatottak a szegregált területeken hulladékmentesítési feladatokat látnak el. A közmunkaprogram a résztvevőknek esélyt biztosít a munka világába való visszailleszkedésre, a munkával szerzett jövedelemre.

e) **civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

8.1.1. Hajdúhadházon működő civil szervezetek

Sorszám	Szervezet neve	Tevékenység
1.	Asztalos Judit Emlékére Hajdúhadház Beteg Gyermekeiért Alapítvány	Beteg és sérült gyermekek segítése, fejlesztése, oktatása, szülők támogatása, beteg és sérült gyermekek társadalmi elfogadásának segítése, beteg és sérül gyermekek számára szabadidős tevékenységek szervezése, kapcsolatteremtés azonos problémákkal küzdő családok között, sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedését, esélyegyenlőségét támogató programok szervezése.
2.	Az Óvoda Úti Gyermekek Testi és Szellemi Fejlődéséért	Oktatási tevékenység
3.	Bocskai Ifjú Hajdúk Közhasznú Diáksport Egyesület	Iskolai és városi tömegsport feladatok ellátásában együttműködés
4.	CÉGÉNY Vadásztársaság	Sportvadászati lehetőség biztosítása.
5.	Földi János Általános és Művészeti Iskoláért Alapítvány	Az iskola színvonalának emelése
6.	Hajdú-Bihar Megyei Ipartestületek Területi Szövetsége	A tagszervezetek gazdasági és szakmai érdekvédelme, érdekképviseleti munkájának segítése
7.	Hajdúhadház Református Temploma, Harangalapja és Közgyűjteménye Alapítvány	A Hajdúhadházi református templom, illetve harangjainak, orgonájának műemlékké nyilvánítása, védelme, közgyűjtemény létrehozása
8.	Hajdúhadházi Futball Klub Közhasznú Sportegyesület	Rendszeres sporttevékenység, labdarúgás, tömegsport
9.	Hajdúhadházi Kosárlabda Klub ***(új elnevezése: Hajdúkaland Kulturális- és Sportegyesület)***	Sporttevékenység
10.	Hajdúhadházi Nagyerdő Vadásztársaság	Szakszerű és tervszerű vadgazdálkodás, környezet- és természetvédelem, állatvédelem

11.	Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület	A bűnügyi helyzet, a közlekedési helyzet, közbiztonság javítása
12.	Hajdúhadházi Református Gyermekekért Alapítvány	Támogatni az iskolákban, óvodákban folyó oktató-nevelő munkát.
13.	Hajdúsági Hagyományőrző Lovas Klub	Lovas sporttevékenység.
14.	HAJDÚVITÉZ Kulturális- és Sportegyesület	A kulturális- és sportegyesület elsődleges célja a tagok részére a rendszeres sportolás, testedzés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, szervezett formában, valamint a helyi kulturális ismeretek terjesztése, illetve kulturális események támogatása. A magyar nemzeti múlt és kultúra teljességének gazdagítása szülővárosunk, Hajdúhadház helytörténeti értékeinek és hajdú hagyományainak feltárása és megóvása révén. Hajdúhadház lakosságának ezen értékek megbecsülésére és megőrzésére ösztönzése. Természeti és épített környezetünk megromlott állapotának javítás, városunk szépítése.
15.	Integrált Személyiségfejlesztő Óvoda Alapítvány	A Hajdúhadházi Városi Óvodában nevelt gyermekek - különösen az eltérő nemzetiségű gyermeköszszetétel miatt- sokrétűbb, differenciáltabb nevelést, oktatást tudjanak biztosítani. Biztosítsa és elősegítse az óvodában a képességfejlesztő tevékenységrendszer tárgyi feltételeit és személyi feltételeit, a személyiség közelibb kapcsolatteremtés, egyénenkénti foglalkoztatás feltételeit, személyiségfejlesztő nevelést.
16.	Kentaur Kulturális Egyesület	Kulturális tevékenység
17.	Kisebbségi Közösségi Ház Közhasznú Egyesület	Kulturális tevékenység
18.	Kívánságcsillag Alapítvány	Hátrányos helyzetű gyermekek segítése
19.	Megújult Pünkösdi Roma Hitközösség Keresztény Egyesület	Hitélet tevékenységének gyakorlása.
20.	Nagyerdő Vadásztársaság	Az egyesületekre és a vadásztársaságokra, a vadgazdálkodásra, a vadászatra, a fegyver- és lőszertartásra, használatra vonatkozó szabályzatok megtartásával az erdő- és mezőgazdaság érdekeivel összhangban, a környezet és természetvédelem előírásai tiszteletben tartásával, a szakszerű és tervszerű vadgazdálkodással óvja a vadon élő állatokat, azok élőhelyét, jól működő egyesületi élettel tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosít.
21.	Radnóczi Ferenc Kertbarátkör	Kulturális tevékenység
22.	Hajdúhadházi Gyerekek Művészeti Oktatásáért Alapítvány	Hajdúhadházi gyerekek művészeti oktatásának támogatása, segítése Tehetséggondozás; tehetséges gyermekek felkutatása, kiválasztása Hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése Művészet szerepének tudatosítása a szocializációban
23.	Hajdúhadházi Gazdakör	Szakmai, gazdasági érdek-képviseleti tevékenység (pl. vállalkozói érdekképviselet, munkavállalói érdekképviselet, szakmai érdekképviselet)

Forrás: www.birosag.hu – Civil szervezetek

A fentiek alapján is jól látható, hogy a sporttevékenység és a kulturális tevékenység területén tevékenykedik a legtöbb civil szervezet, a cél szerinti besorolás alapján egyéb, valamint a nincs adat kategóriában szereplő civil szervezetek nagy része is a kultúra és a sport területén tevékenykedik.

f) **for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.**

Nincsenek információink for-profit szereplőkről.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) **a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába**

A helyzetelemzés elkészítésében részt vettek a Hajdúhadházon dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A partnerek bevonásának eszközei az online kapcsolattartás és a HEP Fórum összehívása volt, melyek segítségével feltártuk az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos problémákat és dolgoztunk ki intézkedéseket.

b) **az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot**

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el Hajdúhadház Helyi Esélyegyenlőségi Programját. Az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalban, a Hajdúhadházi Bölcsődében, a Hajdúhadházi Városi Óvodában, Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában, a Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában, a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Szakképző Iskolájában, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központban, a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központban, a Csokonai Művelődési Házban, a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériában ***(2024. január 1-től Földi János Művelődési Központ és Könyvtár)*** és Hajdúhadház Város honlapján. A Program bárki számára elérhető és véleményezhető.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot működtet.

c) **A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetelemzésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	**fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	1. A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (***54,72*** %) ***magas***; a nyilvántartott álláskeresők ***40,29*** %-a szakképzetlen.	1. A munkáltatók munkaerő-igényéhez igazodó képzések indítása, lehetőséget kell biztosítani a tapasztalatszerzésre, megvizsgálni új helyi szakképzések elindításának a lehetőségét, álláskeresési technikák tanítása.
	2. A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus.	2. A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása a szülők és gyermekek folyamatos tájékoztatásával, felvilágosításával. Képzések, oktatás szervezése, megvizsgálni az általános iskolai felnőttoktatás beindításának lehetőségét.
	3. A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrő vizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. A célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	3. Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások szervezése, a szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése, szűrővizsgálatok szervezése.
Gyermekek	1. A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt problémák nagyrészét a gyermeknevelési probléma, a gyermekek szülők általi	1. Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása a gyermekek szüleinek.

	elhanyagolása, az anyagi (megélhetési) probléma teszi ki. 2. Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	 2. Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése
Idősek	1. Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává. 2. Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya. 3. Helyi szállítószolgálat hiánya 4. Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősek otthona.	1. Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok, tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése. 2. Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében 3. Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata. 4. Pályázatfigyelés
Nők	1. Magas a női munkanélküliek száma 2. Fiatalkorban anyává válás	1. Tanácsadás biztosítása a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon. Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzésekkel javítani az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal). Nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése. 2. Tudatos gyermekvállalás megteremtése, felvilágosító előadások szervezése, hatékonyabbá tétele.
Fogyatékossággal élő emberek	1. ***A fogyatékossággal élő emberek*** és ***a*** megváltozott munkaképességű ***személyek*** foglalkoztatottságára kevés lehetőség van. 2. Nem teljeskörű akadálymentesítettség. 3. A ***fogyatékossággal élő személyek*** szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott.	1. ***Fogyatékossággal élő személyek*** és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása. 2. Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés, pénzforrások felkutatása. 3. A ***fogyatékossággal élő személyeket*** szállító szolgálat fejlesztése. ***(A HEP 2024. évi felülvizsgálatáig megvalósult és ezáltal lezárt intézkedés.)***

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a többségi közösségbe.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők leszakadását megakadályozzuk.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlődését, oktatását, továbbtanulását.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek mindennapi életének segítésére.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család, a karrier, az önmegvalósítás összeegyeztethetőségét.
Különös figyelmet fordítunk a ***fogyatékossággal élő emberek*** esélyegyenlőségének biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és/vagy mélyszegénységben élők

A	**1. Intézkedés címe:**	**A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, új helyi szakképzések elindításának a vizsgálata, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.**
B	Feltárt probléma megnevezése	A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (***54,72*** %) ***magas***; a nyilvántartott álláskeresők ***40,29*** %-a szakképzetlen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A megfelelő (szak)képzettség megszerzése és tapasztalatszerzés a munkavállalás megkönnyítéséhez. Rövidtávon: igényfelmérés, eljuttatás képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést, szerezzenek tapasztalatot Hosszútávon: munkába állás, a munkanélküliség csökkenése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövid távon: igényfelmérés a munkáltatók és a célcsoport körében. Milyen szakmával, tapasztalattal rendelkező embereket keresnek, kik vállalják a képzésben való részvételt. Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez, tapasztalatszerzéshez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez Hosszútávon: társadalmi struktúraváltozás érdekében kommunikálni az elért eredményeket.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre, gyakorlatra jelentkezők száma: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Lemorzsolódás: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Munkahely megtartás: képzésben, gyakorlaton részt vettek

		nyilatkoztatása Eredményességet mérő indikátor: 30 fő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pályázati forrás Az intézkedés megvalósításához pályázati forrásból álláskeresőnként kb. 330.000,- Ft szükséges, települési szinten kb. 306.240.000,- Ft.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata által megvalósított tevékenységek:

Munkajogi tanácsadás:
A tevékenység célja: segítséget nyújtson a munkajog iránt érdeklődő munkavállalóknak és munkáltatóknak, a felek számára megfelelő módon közreműködjön a felmerült jogi problémák megoldásában illetve megelőzésében, kiszolgáltatottság csökkentése.

A tevékenység célcsoportja: a szegregátum aktív korú lakossága

Tevékenység szakmai leírása: Munkajogász bevonásával munkajogi tájékoztató előadás sorozatot tartottunk a program ideje alatt 24 alkalommal. Az előadások során az alábbi témakörök kerültek bemutatásra:
-mit tartalmaz a munkaszerződés?
-mi a feltétele a rendkívüli felmondásnak?
-hány nap szabadság jár a munkavállalónak?
-milyen felelősséggel tartozik a munkavállaló a munkáltatónak okozott kárért?
-mit tehet a munkavállaló, ha megszüntették a munkaviszonyát?
-milyen járandóságok illetik meg a munkavállalót?
Résztvevők száma: 20-25 fő/alkalom (változó csoport összetétellel)

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:

Munkaerő piaci tanácsadás
A tevékenység célja: segítséget nyújtani azon személyek számára, akik munkát akarnak vállalni, álláscéljuk tisztázott és reális, de nem rendelkeznek az álláskereséshez szükséges ismeretekkel, gyakorlattal.
A tevékenység célcsoportja: az akcióterületen élő aktívkorú lakosság

Tevékenység szakmai leírás: A munkaerő-piaci tanácsadás az Álláskeresési tréninget követte. Egyénre szabott, személyes szolgáltatás. Az álláskeresési tanácsadás olyan elhelyezkedési esélyt növelő szolgáltatási forma, amelynek célja a "megfelelő állás" megtalálása. A tanácsadás keretében az álláskeresést gátló körülmények feltárása (létbiztonság, egészségi állapot, családi körülmények, egyéb akadályozó tényezők) megoldáskeresés, ismeretátadás és az állást kereső személyére szabott álláskeresési gyakorlat kialakítására került sor.

Az álláskeresési tanácsadás feladatai:
- Az álláskeresést akadályozó tényezők feltárása
- Elhelyezkedési stratégia kidolgozása
- Álláskeresési technikák megismerése és alkalmazása
- Az álláskereséshez szükséges okmányok kidolgozása (önéletrajz, motivációs levél)
- Felkészítés az állásinterjúra (megjelenés, bemutatkozás, kérdések, válaszok, stb)
- Munkába állást követően - szükség szerint - ügyfél nyomon követése, az állás megtartásának segítése
Résztvevők száma: 240 fő

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) által megvalósított tevékenységek:

A Foglalkoztatási Osztály a 2024. évben a Dobbantó+műhelyiskolai program segítségével 15 fő álláskeresőnek adott lehetőséget, hogy az általános iskolai végzettséget, valamint fémipari előkészítő részszakmát megszerezze. A tanfolyamon 15 fő, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű álláskereső került be, melyből 10 fő nő.

A Foglalkoztatási Osztály az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező ügyfeleinek a munkaerő-piaci elhelyezkedés elősegítése érdekében, higiéniés intézményi takarító tanfolyamot szervezett 15 fő részére, mely létszámból 12 fő hátrányos helyzetű hajdúhadházi nő.

A szakképesítéssel nem rendelkező, tartósan álláskeresői nyilvántartásban szereplő, hátrányos helyzetű ügyfelek számára a Foglalkoztatási Osztály hajdúhadházi képzési helyszínen élelmiszer eladó, rendészeti őr valamint kereskedelmi értékesítő szakképesítést nyújtó tanfolyamokat indított. A három tanfolyamon összesen 31 fő hajdúhadházi nyilvántartott álláskereső vesz, vagy vett részt. Ezen csoportokban 22 fő hátrányos helyzetű, elsősorban roma származású nő szerez vagy szerzett szakképesítést.

A képzéseken különböző óraszámokban megvalósult a digitális Írástudás fejlesztése, mely nélkülözhetetlen az elsődleges munkaerőpiacon történő munkavállaláshoz.
A szakképesítést nyújtó tanfolyamok befejezését megelőzően a Foglalkoztatási Osztály állásbörzét tart a képzésen részvevők számára.

A Foglalkoztatási Osztály a megszerzendő szakképesítéssel betöltendő munkaköröknek megfelelő, munkaerőigénnyel rendelkező foglalkoztatókat hív meg,

és így közvetlenül, személyesen kapnak információt a munkáltatóktól az álláshellyel kapcsolatosan.

A Foglalkoztatási Osztály munkatársai az álláskeresők számára munkaerőpiaci szolgáltatást nyújtanak. A képzési igények felmérésekor pályaválasztási-, vagy pályamódosítási tanácsadásban részesültek a z ügyfeleik. A munkavállaláshoz szükséges, egyéni szolgáltatások közül az álláskeresési- és munkatanácsadás szolgáltatással készítik fel az álláskeresésre és a munkavállalásra az álláskeresőket. Az Országos Foglalkoztatási Alapítvány szakemberinek a segítségével csoportos szolgáltatás nyújtása valósult meg az elmúlt időszakban. A visszalépést és beilleszkedést segítő reintegráló csoportos foglalkozás, valamint az IMPULZUST indító, energiát adó strukturált csoportfoglalkozás elsősorban a 30 év alatti hátrányos helyzetű fiatalok számára nyújtott hasznosítható ismereteket, segítve ezzel a munkavállalás lehetőségét.

A Foglalkoztatási Osztály aktív eszközökkel segíti a programok által meghatározott célcsoportok elhelyezkedését. A jelenleg is elérhető bértámogatások a foglalkoztató számára teszi kedvezőbbé a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának az elősegítését.

A fentiekben felsorolt tevékenységek nagymértékben hozzájárultak a hajdúhadházi álláskeresők számának a csökkenéséhez.

<u>A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Szakképző Iskola</u>:
A 2024/2025. tanévre meghirdette a Szárazépítő, a Kereskedelmi értékesítő, a Szociális ápoló és gondozó, valamint a Kisgyermeknevelő-, gondozó, Óvodai nevelő képzéseket. Sajnos megfelelő számú jelentkező hiányában csak az Óvodai nevelő képzés indult be.

Fentiek alapján az intézkedés megvalósítása érdekében több képzés is megszervezésre került és jelenleg is folyamatban vannak a cél elérését elősegítő tevékenységek, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

<u>Az intézkedés végrehajtásának előrehaladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:</u>

<u>A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya</u> (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) által megvalósított tevékenységek:

A Foglalkoztatási Osztályon nyilvántartott álláskeresők számában az elmúlt két évben 7,1 %-os csökkenés volt tapasztalható. A csökkenés elsősorban az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés miatt valósult meg, nagyobb arányban (10 %) a regisztrált férfiak körében.
A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya 2026. május 7. napján 54,72 %, mely mutatóban jelentősen sikerült javítani. Ez köszönhető annak, hogy a munkaerőpiacon könnyebb elhelyezkedni az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőknek is. 2026. május 7. napján a hajdúhadházi álláskeresők közül 40,29 % szakképzetlen, melyben az elmúlt két évben jelentős javulás tapasztalható, elsősorban az álláskeresők nagyszámú felnőttképzésbe történő bevonása miatt.

A 2024-2025. évben, a képzés időtartamára nyújtható álláskeresést ösztönző támogatással segített álláskeresők közül 67 fő sikeresen fejezte be a képzést. A sikeres vizsgát tett ügyfelek közül 48 fő hátrányos helyzetű személy volt. Közülük a képzés befejezését követő időszakban napjainkig 22 fő helyezkedett el.

A Foglalkoztatási Osztály a 2025. évben, kereskedelmi értékesítő, pedagógiai asszisztens, festő-mázoló tapétázó, higiénés intézményi takarító, hegesztő, szakács, logisztikus, élelmiszer-eladó képzésekhez állapított meg támogatást az ügyfelei részére. Összességében 43 fő álláskereső kezdte meg tanulmányait az elmúlt évben.

A Foglalkoztatási Osztály munkatársai az álláskeresők számára munkaerőpiaci szolgáltatást nyújtanak. Az elmúlt 18 hónapban a képzési igények felmérésekor pályaválasztási-, vagy pályamódosítási tanácsadásban részesült 87 fő ügyfelük. A munkavállaláshoz szükséges, egyéni szolgáltatások közül az álláskeresési- (988 fő) és munkatanácsadás (524 fő) szolgáltatással készítették fel az álláskeresésre és a munkavállalásra az ügyfeleiket.

Az Országos Foglalkoztatási Alapítvány szakembereinek a segítségével, 8 alkalommal csoportos szolgáltatás nyújtása valósult meg az elmúlt időszakban. A munkaerőpiacra való visszalépést és beilleszkedést segítő reintegráló csoportos foglalkozásokon 52 fő vett részt, a 8 órás IMPULZUST indító, energiát adó strukturált csoportfoglalkozás 19 fő számára nyújtott hasznosítható ismereteket, segítve ezzel a munkavállalás lehetőségét.

A Foglalkoztatási Osztály aktív eszközökkel segíti a programok által meghatározott célcsoportok elhelyezkedését. A jelenleg is elérhető bértámogatások a foglalkoztató számára teszi kedvezőbbé a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának az elősegítését.

A bemutatott tevékenységek nagymértékben hozzájárultak a hajdúhadházi álláskeresők számának a csökkenéséhez.

<u>A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ</u> által megvalósított tevékenységek:

A 2024. június 30-án lezárult TOP pályázat befejezését követően is folyamatosan biztosított az álláskeresők támogatása az intézmény ügyfélfogadási tevékenysége keretében. A családsegítő szakemberek rendszeresen segítséget nyújtanak önéletrajzok elkészítésében, álláskeresési tanácsadással segítik a klienseket, szükség esetén támogatják az online jelentkezési folyamatokat, telefonos ügyintézést végeznek, valamint közvetítik az érintetteket a Foglalkoztatási Osztály szolgáltatásai felé.

<u>Hajdúhadház Város Önkormányzata</u> intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

A Hajdúhadház Város Önkormányzata által vezetett konzorciumon belül, a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-HB1-2022-00004 SZOCIÁLIS CÉLÚ VÁROSREHABILITÁCIÓ HAJDÚHADHÁZON azonosító számon és elnevezésen nyilvántartott projekt keretében (előre láthatólag 2026. júniusától kezdődően) munkajogi tanácsadás és jogi tanácsadás fog megvalósulni.

A tevékenység célja:

- *A munka világához kapcsolódó ismeretek bővítése*
- *segítségnyújtás a munka világában*
- *Aktív munkaerő-piaci eszközök felkutatása*

- *Elhelyezkedéshez szükséges egyéni tanácsadások nyújtása.*

A TOP_PLUSZ-3.1.2-21-HB1-2022-00004 SZOCIÁLIS CÉLÚ VÁROSREHABILITÁCIÓ HAJDÚHADHÁZON azonosító számon és elnevezésen nyilvántartott projekt keretében Munkaerő-piaci tanácsadás is megvalósításra kerül, melynek célja segítséget nyújtani azon személyek számára, akik munkát akarnak vállalni, álláscéljuk tisztázott és reális, de nem rendelkeznek az álláskereséshez szükséges ismeretekkel, gyakorlattal. A tevékenység megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

Fentiek alapján az intézkedés megvalósítása érdekében több képzés is megszervezésre került és jelenleg is folyamatban vannak a cél elérését elősegítő tevékenységek, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**2. Intézkedés címe:**	**A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata**
B	Feltárt probléma megnevezése	A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása. Legalább általános iskolai végzettség megszerzése, ezt követően esetleg egy magasabb iskolai végzettség szerzése. Rövidtávon iskolai hiányzások csökkentése, Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek eljuttatása a képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést Hosszútávon: a megszerzett ismeretek segítik a munkába állást, újabb ismeretek szerzésére ösztönöznek
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: a gyermekek és szülők folyamatos tájékoztatása az igazolatlan iskolai mulasztások várható következményeiről. Igényfelmérés a célcsoport körében, jelentkezés a képzésekre Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez, továbbtanuláshoz Műhely iskola és Dobbantó képzés a BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola közreműködésével Hosszútávon: a képzés fenntartása, népszerűsítése
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, Tankerületi Központ, Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatala, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az iskolai hiányzások számával kapcsolatos statisztikai adatok. Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre jelentkezők száma: általános iskolák Lemorzsolódás: általános iskolák Elhelyezkedés, továbbtanulási arány: képzésben részt vettek nyilatkoztatása

		Eredményességet mérő indikátor: 15 fő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán és technikai, pénzügyi, pályázati forrás Az intézkedés megvalósításához pályázati forrásból kb. 330.000,- Ft/fő támogatás szükséges, települési szinten kb. 50.820.000,- Ft.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő, esetleg újabb ismeretek megszerzése mellett döntenek.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata által megvalósított tevékenységek:

"Mi a pálya?" - Pályaorientációs tréning
A tevékenység célja: a pályaválasztás előtt állók számára megalapozza az egyéni kompetenciáikhoz, életpályaelképzeléseikhez illeszkedő pályaválasztást, a sikeres elhelyezkedés érdekében. A tevékenység célcsoportja: a szegregációkban élő középiskolába járó fiatalok, akik pályaválasztási döntés előtt állnak.

Tevékenység szakmai leírása:
A pályázati kiírás kívánalomként fogalmazta meg a gyermekek iskolai felzárkóztatását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztő programokat. A pályaorientációs tréninget a szegregátumban élő középiskolás fiataloknak szerveztük, csoportonként 10-12 fő részvételével.
A tréning kettős csoportvezetéssel valósult meg. A csoportos foglalkozás során arra törekedtünk, hogy a tréningen résztvevő fiatalok megszerezzék a szükséges tájékozottságot a foglalkozások, pályák és a munkaerő-piac területén ahhoz, hogy a pálya alakításának aktuális lépéseit tervezni tudják. A pálya vagy szakmaválasztás előtt állóknak nyújtott csoportos foglalkozáson a csoporttagok megszerezték a szükséges tájékozottságot ahhoz, hogy a pályájukra vonatkozó aktuális lépéseket tervezni tudják. A foglalkozás végére a résztvevők egyéni tervet készítettek, melyben a további lépéseiket tüntetik fel a munkaerő-piacra lépésük, pályaválasztásuk érdekében.
A foglalkozások menete az önismeret, a pályaismeret és a munkaerő-piac sajátosságainak ismerete köré fűződött.
A program megvalósítása alatt 3 tréninget szerveztük meg, egy tréning 10 alkalomból állt, alkalmanként 3 órás, két csoportvezető közreműködésével.
Résztvevők száma: 30-36 fő/ alkalom (változó csoport összetétellel)

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:

"Tanulók klubja" - kortárs segítők bevonásával
A tevékenység célja: a diákok és családtagok felkészítése az iskolában eredményes tanuláshoz. A magasabb iskolai végzett megszerzésének támogatása. Iskolai lemorzsolódás csökkentése

A tevékenység célcsoportja: A tanuló, iskoláskorú gyerekek (általános és közép)

Tevékenység szakmai leírása: általános és középiskolás tanulók és szüleik számára szervezett foglalkozás. Számukra olyan foglalkozásokat szerveztünk, amelyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a kortársaikkal töltött idő mennyisége növekedjen, a minősége tartalommal töltődjön. A foglalkozások célja a kognitív képességfejlesztés, készségstruktúra fejlesztése, érzelmi- indulati, akaraticselekvési és a szociális életben szükséges képességek elsajátítása. A foglalkozásokon keresztül javul a szülők és az iskola közötti együttműködés, lehetőség nyílik a közös felelősség tudatos magatartás kialakítására, nevelők és kortárs segítők bevonásával. A kortárs segítők bevonásával ezt a hiányt kívánjuk pótolni. A kortárssegítők elsősorban saját természetes közegükben működnek segítőként, legfontosabb szerepük a pozitív mintaadás. Általuk értékként fogalmazódik meg az önismeret, támogatást kapnak problémáik megoldásában azok a fiatalok, akik megkeresik őket, s igyekszenek konfliktusok felmerülésekor közvetíteni a "győztes-győztes" kommunikáció alapelveinek megfelelően. A mindennapos munkát időnként kiegészítette egy-egy kampányszerű prevenciós program lebonyolításában való közreműködés (pl.: egészségnap, esetenként felállított segítő helyek működtetése. A kortársképzés elgondolás alapja, az a vélelem, miszerint az azonos korú, érdeklődésű, beállítottságú fiatalok olykor nagyobb hatással vannak egy-egy információ átadása révén egymásra, mint egy külső tréner, segítő, előadó stb.)
Résztvevők száma: 15-20 fő/alkalom (változó csoport összetétellel)

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) által megvalósított tevékenységek:

A Foglalkoztatási Osztály a 2024. évben a Dobbantó+műhelyiskolai program segítségével 15 fő álláskeresőnek adott lehetőséget, hogy az általános iskolai végzettséget, valamint fémipari előkészítő részszakmát megszerezze. A tanfolyamon 15 fő, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű álláskereső került be, melyből 10 fő nő.

A Foglalkoztatási Osztály az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező ügyfeleinek a munkaerő-piaci elhelyezkedés elősegítése érdekében, higiéniés intézményi takarító tanfolyamot szervezett 15 fő részére, mely létszámból 12 fő hátrányos helyzetű hajdúhadházi nő.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Szakképző Iskolában a Műhely és Dobbantó képzés a 2024/2025. tanévben beindult. A létszám mindkét képzésen megfelelő. Az iskola látogatása problémás, sok a hiányzás, félő a magas fokú lemorzsolódás veszélye, melynek elsődleges oka a család rossz szociális helyzete és ebből fakadóan a gyermekekkel való nemtörődés.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előrehaladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében folyamatos együttműködés valósul meg a helyi általános és középiskolákkal a tankötelezettség teljesítésének nyomon követése érdekében. Az intézmény rendszeresen értesítést kap a tanulók igazolatlan, valamint magas számú igazolt hiányzásairól is. Az érintett gyermekek és családjaik esetében folyamatos tanácsadás, illetve családgondozás történik az iskolaelhagyás megelőzése és a tanulmányok folytatásának támogatása érdekében.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola által megvalósított tevékenységek:

Az oktatási intézmény a 2025. évben az alábbi sajátos szolgáltatásokat nyújtotta:

- ***korrepetáláson és felzárkóztató foglalkozáson 425 fő vett részt (39,5 %)***
- ***fejlesztő foglakozásokon a tanulók közül 323 fő vesz részt, ők azok, akik beilleszkedési - magatartási vagy tanulási nehézséggel küzdenek. Őket a Szakszolgálaton és iskolán belül alkalmazott fejlesztőpedagógusok fejlesztik.***
- ***ezen kívül a beintegrált SNI-s tanulókat – 38 fő heti 2 illetve 3 alkalommal kiscsoportos formában fejlesztik a gyógypedagógusok.***
- ***A Rákóczi úti tanulók (44 fő) heti 3, ill. 4 rehabilitációs foglalkozáson vesznek részt.***
- ***Pszicho-gondozást a szülők támogatásával 35 tanulónak kértek az iskolai pszichológustól. Egyszeri tanácsadáson 90 fő, csoportfoglalkozásokon 33 fő vett részt. Két évfolyamban több magatartási problémával küzdő tanulókhoz segítséget kértek a szakszolgálattól. Az iskolapszichológus 2018. decemberétől kezdve van jelen az intézményben, aki megkönnyítette, hogy a magatartási problémákat intézményen belül próbálják kezelni és megoldani, s ennek a megoldásában nagy segítséget nyújt az iskolai szociális segítő szakember munkája is.***

Az oktatási intézmény a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központtal hatékonyan együttműködik. A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Alosztályának küldik az igazolatlan hiányzásokból adódó feljelentéseket. A Gyámhivatallal az igazolatlan hiányzásokkal kapcsolatban együttműködnek.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**3. Intézkedés címe:**	**Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. a célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szűrővizsgálatokkal a kóros elváltozások korai stádiumban észrevehetők, könnyebben kezelhetők, megakadályozható az elváltozások kialakulása. az egészséges életmódra nevelést szolgálják a tájékoztató előadások is. Rövidtávon: az egészség megőrzésének fontossága, figyelem felhívás Középtávon: az előadások, szűrések eredményessége Hosszútávon: az esetleges megbetegedések kiszűrése, segítségnyújtás, jobb egészségi állapot elérése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: igényfelmérés, a célcsoport tájékoztatása az igénybe vehető szűrővizsgálatok köréről, az egészségmegőrzést szolgáló előadásokról. Középtávon: Az előadások megtartása, szűrések végzése Hosszútávon: segítségnyújtás az egészségi állapot megtartásához, a jobb egészségi állapot eléréséhez
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, iskolaorvos, háziorvosok, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Előadásokra, szűrésekre jelentkezők száma, kiszűrt emberek száma: szűrést végző dokumentációja Eredményességet mérő indikátor: 300 fő/rendezvény
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán és pénzügyi, pályázati forrás Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 10.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.

K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az emberek terápiás javaslatokkal való ellátása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata által megvalósított tevékenységek:

Városi egészségnap
A tevékenység célja: az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés fontosságának hangsúlyozása, egészségmegőrzés alapelveinek megismertetése, életmódváltás és szemléletformálás támogatása
A tevékenység célcsoportja: a város teljes lakossága
Tevékenység szakmai leírás: Az egészségnapok település szintű rendezvények, amely a település lakosságát szólítják meg. Az egészségnapok fókuszában a kitelepített szűrővizsgálatok álltnak, amelyek segítségével hozzá tudunk járulni ahhoz, hogy az résztvevők a kezdődő betegségeket idejében felfedezzék, széles körben erősítsük az egészségtudatos szemlélet kialakulását és a szűrővizsgálatok fontosságát. A szűrőprogramot egyéb színes, figyelemfelkeltő programelemek egészítették ki. A tervezésnél igyekeztünk olyan programokat összeállítani, amely felkelti a lakosság érdeklődését. A nap folyamán megvalósuló programokat az egészség nap végére tervezett előadás, játék, sorsolás kötötte össze. A nap folyamán a különböző programokban résztvevőket regisztráltuk, a helyszínen regisztrációs kártyát kaptak, amellyel részt vehettek az esti rendezvény sorsolási játékán. Az egészségnapok témái kapcsolódtak a település egészségfejlesztési céljaihoz, amelyek a lakosságot legnagyobb mértékben érintő egészségügyi problémák (szív és érrendszeri betegségek, daganatos betegségek, elhízás, cukorbetegség, asztma, mozgásszervi betegségek) javítására, megoldására illetve megelőzésére irányulnak.
Az egészségesebb táplálkozás meghonosítására olyan programelemeket iktattunk be, amelyek a lakosság táplálkozási ismereteinek, készségeinek fejlesztésére és egészségmegőrző táplálkozási szokások elterjesztésére irányul (pl. főzőverseny, ételbemutatók, zöldség-gyümölcs nap, konyhatechnikai fortélyok stb.)
Résztvevők száma: 150 fő

Egészségmegőrzés - Egészséges prevenciós tevékenység

A tevékenység célja: higiénikus, tiszta lakókörnyezet kialakítása, oktatási intézményekben előforduló tetű, rüh, ótvar járványok gyakoriságának csökkentése, a kialakulás megakadályozása.

A tevékenység célcsoportja: az akcióterület aktívkorú lakossága, elsősorban nők

Tevékenység szakmai leírása: Elsősorban preventív egészségügyi szolgáltató funkciókat tölt be, olyan szakmai tevékenységek megvalósításával, illetve

koordinálásával, amelyek közvetlenül, vagy közvetve képesek hozzájárulni az emberek egészségi állapotának javításához. A „Tartsd tisztán az otthonod" olyan prevenciós tevékenység, amelyben a jelzőrendszer által bevont, érintett családok lakókörnyezetének rendbetétele, szükség esetén tisztasági festése, bútorok fertőtlenítése is megtörténik az ott lakók tájékoztatása mellett. Foglalkozások keretében lehetőség nyílik a helyes higiénia gyakorlati bemutatására, a bevont családok folyamatos nyomon követésére, szükség esetén gyógyszeres kezelés alkalmazására (tetűirtó, rühesség elleni szer, atka elleni szer).
Célunk az volt, hogy az érintett családokat saját lakókörnyezetükben tanítsuk meg arra, hogyan ismerheti fel, kerülheti el az élősködőket, illetve mit kell tenni ezen fertőzések esetén, hogy ne a tünetet, hanem a kialakulás okát tudják kezelni.
Résztvevők száma: 250 fő

Egészségklub

A tevékenység célja: az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés fontosságának hangsúlyozása, egészségmegőrzés alapelveinek megismertetése, életmódváltás és szemléletformálás támogatása, lelki egészség megőrzése
A tevékenység célcsoportja: az akcióterület aktívkorú lakossága
Szakmai tevékenység leírása: Az egészségklub keretében előadásokat és gyakorlati, tréning jellegű foglalkozásokat szerveztünk.
A klubok célja: egészséges életmód kialakításának támogatása, lelki egészség megőrzése, egészséges táplálkozás támogatása, egészség-egyensúly kialakítása. A tevékenységgel reagálni szerettünk volna és támogatást adni a krónikus betegségben szenvedőknek, ennek érdekében önsegítő klubfoglalkozásokat szerveztünk (cukorbetegek klubja, túlsúlyos betegek klubja, szív- és keringési betegek klubja).
Másrészt aktívan részt kívántunk venni a társadalmilag elfogadott szenvedélybetegségek visszaszorításában („leteszem-a-cigit" klub, „zéró alkohol klub"). A Tinédzser szülők klubja olyan szülőknek, családoknak, ahol a kamaszkorral együtt járó családi rendszer átalakulása nem problémamentes. A klubfoglalkozás segítséget nyújtottak a problémák gördülékeny kezelésében, a sajátos élethelyzet természetes megélésében, a családi rendszer egészséges működésében. A klubfoglalkozások mellett egyéni tanácsadást, konzultációs lehetőséget biztosítottunk. Az egyéni tanácsadás során a támogattuk a klienst különböző problémás élethelyzetekben, krízisekben, segítjük a probléma gyökerének a tudatosulását, és a különböző utak, perspektívák észrevételét, új megoldási módszerekkel igyekszünk bővíteni a kliens eszköztárát.
Résztvevők száma: 150 fő

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előrehaladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata alkalmazásában álló iskolavédőnő által megvalósított tevékenységek:
Minden évben az osztályfőnöki órák keretében több témában tart előadást az egészséges életmóddal kapcsolatban.

Az előadások az alábbi témák köré szerveződnek:

- *Az energiaitalok veszélyei, túlzott fogyasztás következményei*
- *A vitaminok fontossága, az egészséges tízórai, a gyermekkori elhízás veszélyei,*
- *A víz hete alkalmából: a megfelelő mennyiségű és minőségű folyadék fogyasztása*
- *Személyi higiéné fontossága*

<u>Hajdúhadház Város Önkormányzata</u> intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

A Hajdúhadház Város Önkormányzata a „Szociális célú városrehabilitáció Hajdúhadházon" című TOP_Plusz -3.1.2-21-HB1-2022-00004 azonosító számú pályázata támogatást nyert el. A pályázat keretében az Önkormányzat a konzorciumi tagokkal együttműködve az alábbi egészségfejlesztési programokat is meg fogja valósítani:

<u>A Szülők iskolája célja:</u>

- *életvezetési készségek, kompetenciák erősítése,*
- *az öngondoskodásra való felkészítés a közösségi munka eszközeivel.*
- *A magasabb iskolai végzett megszerzésének támogatása*
- *Iskolai lemorzsolódás csökkentése*
- *egészségnevelés, egészség prevenció*

Szülők iskolája keretében havi 1-2 alkalommal szakmai előadók csoportfoglalkozás keretein belül összesen - a projektidőszak alatt a tanév rendjéhez igazodva - 20 alkalommal tartanak foglalkozást a gyereknevelés, háztartásvezetés, oktatás, gyermek fejlődése, konfliktus és stresszkezelés, egészséges táplálkozás témakörében.

<u>A Fiatalok Klubja célja:</u>

- *az egészségnevelés, egészség prevenció*
- *segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekekkörében*
- *az egészség kulturáltság kialakítása*
- *az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.*

A Fiatalok Klubját 12 alkalomra tervezzük, a klubot alkotó fiatalok igényeire épülve készül el a tematika. A tematika alapját képezi ezen túl a korosztály tagjaiban rejlő társadalmi erőforrások feltárása, kognitív és szociális képességek együttes fejlesztése, életpálya tervezés. Alkalmanként 1,5 óra

<u>Szemléletformálás a várandósok körében - Gólyahír-Fiatal anyák klubja célja:</u>

- *az egészségnevelés, egészség prevenció*
- *a segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekek körében*
- *az egészség kulturáltság kialakítása*
- *az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.*

Az összevont program összesen 30 alkalommal valósul meg.

A szemléletformálás a várandósok körében 12 alkalom.

A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok.
A program során az alábbi témák kerülnek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.

A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykednek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük van a programban aktívan részt venni.

Csoport foglalkozás alatt nagy hangsúlyt fektetünk a várandósok egészségügyi szűrővizsgálatok fontosságára, felvilágosítás nyújtása mikor milyen szűrővizsgálaton kell részt venni. Segítség nyújtás az elvégzett szűrővizsgálatok eredményeinek megértésében, szükség esetén szakellátásba kerülés segítése.

Gólyahír: 6 alkalommal
Szemléletformálás a várandósok szemlélet és attitűd váltásának elősegítése. Figyelem felkeltés a várandóság alatti szűrővizsgálatok fontosságára.

Fiatal anyák klubja: 12 alkalom
A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok.
A program során az alábbi témák kerülnek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.
A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykednek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük van a programban aktívan részt venni. 1 alkalom minimum 6 óra csoportfoglalkozás, vagy tematikus nap.

A tevékenységek megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Gyermekek

A	**1. Intézkedés címe:**	**Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása**
B	Feltárt probléma megnevezése	A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt problémák nagyrészét a gyermeknevelési probléma, a gyermekek szülők általi elhanyagolása, az anyagi (megélhetési) probléma teszi ki.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az életvezetési, gyermeknevelési ismeretek elsajátításával csökkenhet, megszűnhet a gyermekek szülő általi elhanyagoltsága, a gyermekek nagyobb eséllyel nevelkedhetnek rendezett családi körülmények között. Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: folyamatos ellenőrzéssel, tájékoztatással, esetmegbeszélésekkel csökkenjen a gyermekek elhanyagoltsága Hosszútávon: a segítő tevékenység eredményeként a korábban elhanyagolt gyermekekre gondot fordítsanak a szülők
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: A gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, egyénre lebontott esetmegbeszélések a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ közreműködésével Hosszútávon: a segítő tevékenységek eredményeinek gyakorlati felhasználása
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ Résztvevők: Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, óvodák, iskolák, Hajdúhadházi Bölcsőde
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.*** A tájékoztatás folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A célcsoport meghatározás, a kiszűrt gyermekek listájának megléte, aktualizálása Segítő tevékenység, esetmegbeszélések: a szülők véleményei, a gyermekek helyzetének javulása Utánkövetés: Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, Védőnői Szolgálat iskolavédőnők dokumentációi

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán és technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A gyermekek figyelemmel kísérése, az elhanyagolt gyermekek kirekesztődését meg kell akadályozni.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:

Fiatal anyák Klubja - Csoportos életvezetési tanácsadás

A tevékenység célja: egészségnevelés, egészség prevenció, segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekek körében, az egészség kulturáltság kialakítása, az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.
A tevékenység célcsoportja: a szegregátumban élő nők, családanyák, várandósok.

Szakmai tevékenység leírása: A program 45 alkalommal valósult meg kettős csoportvezetéssel.

A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok. A program során az alábbi témák kerültek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.
A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykedtek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük volt a programban aktívan részt venni.
Résztvevők száma: 15-20 fő/alkalom (változó csoport összetétellel)

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladatellátása során az életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása folyamatosan megvalósul a családsegítők, esetmenedzserek által a gondozási tevékenységekben. Az óvodai- és iskolai szociális segítő bevonásával 2023-ban az óvodákban és az iskolákban a szülőknek csoportos tájékoztatások valósultak meg. A gyerekek szintén egyéni és csoportos tanácsadások keretében kaptak segítséget a fenti technikák elsajátításában.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda által megvalósított tevékenységek:

Az óvodapedagógusok a rendhagyó szülői értekezletekre meghívták az intézmény óvodapszichológusát, aki szakmailag is segítette a szülőket.
Természetesen az óvodapedagógusok is segítik a szülőket a beilleszkedés, befogadás, óvodakezdés előtt tartott szülői tájékoztatások alkalmával. Ezek a tevékenységek az intézmény minden csoportjára vonatkoznak.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előrehaladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenysége során az életvezetési és gyermeknevelési készségek fejlesztése folyamatosan megvalósul. A családsegítők és esetmenedzserek a gondozási folyamatok részeként egyéni tanácsadással támogatják a családokat a mindennapi életvezetési nehézségek kezelésében és a gyermeknevelési kompetenciák erősítésében. Az óvodai- és iskolai szociális segítő közreműködésével az intézményekben szülői csoportos tájékoztatások is megvalósultak, emellett a gyermekek egyéni és csoportos foglalkozások keretében kaptak segítséget a megfelelő készségek elsajátításához.

Hajdúhadház Város Önkormányzata intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

A Hajdúhadház Város Önkormányzata a „Szociális célú városrehabilitáció Hajdúhadházon” című TOP_Plusz -3.1.2-21-HB1-2022-00004 azonosító számú pályázata támogatást nyert el. A pályázat keretében az Önkormányzat a konzorciumi tagokkal együttműködve az alábbi tevékenységeket is meg fogja valósítani:

A Szülők iskolája célja:

- ***életvezetési készségek, kompetenciák erősítése,***
- ***az öngondoskodásra való felkészítés a közösségi munka eszközeivel.***
- ***A magasabb iskolai végzett megszerzésének támogatása***
- ***Iskolai lemorzsolódás csökkentése***
- ***egészségnevelés, egészség prevenció***

Szülők iskolája keretében havi 1-2 alkalommal szakmai előadók csoportfoglalkozás keretein belül összesen - a projektidőszak alatt a tanév rendjéhez igazodva - 20 alkalommal tartanak foglalkozást a gyereknevelés, háztartásvezetés, oktatás, gyermek fejlődése, konfliktus és stresszkezelés, egészséges táplálkozás témakörében.

A Fiatalok Klubja célja:

- *az egészségnevelés, egészség prevenció*
- *segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekekkörében*
- *az egészség kulturáltság kialakítása*
- *az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.*

A Fiatalok Klubját 12 alkalomra tervezzük, a klubot alkotó fiatalok igényeire épülve készül el a tematika. A tematika alapját képezi ezen túl a korosztály tagjaiban rejlő társadalmi erőforrások feltárása, kognitív és szociális képességek együttes fejlesztése, életpálya tervezés. Alkalmanként 1,5 óra

Szemléletformálás a várandósok körében - Gólyahír-Fiatal anyák klubja célja:

- *az egészségnevelés, egészség prevenció*
- *a segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekekkörében*
- *az egészség kulturáltság kialakítása*
- *az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.*

Az összevont program összesen 30 alkalommal valósul meg.

A szemléletformálás a várandósok körében 12 alkalom.

A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok.
A program során az alábbi témák kerülnek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.

A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykednek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük van a programban aktívan részt venni.

Csoport foglalkozás alatt nagy hangsúlyt fektetünk a várandósok egészségügyi szűrővizsgálatok fontosságára, felvilágosítás nyújtása mikor milyen szűrővizsgálaton kell részt venni. Segítség nyújtás az elvégzett szűrővizsgálatok eredményeinek megértésében, szükség esetén szakellátásba kerülés segítése.

Gólyahír: 6 alkalommal
Szemléletformálás a várandósok szemlélet és attitűd váltásának elősegítése. Figyelem felkeltés a várandóság alatti szűrővizsgálatok fontosságára.

Fiatal anyák klubja: 12 alkalom
A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok.
A program során az alábbi témák kerülnek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.

A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykednek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük van a programban aktívan részt venni. 1 alkalom minimum 6 óra csoportfoglalkozás, vagy tematikus nap.

A tevékenységek megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**2. Intézkedés címe:**	**Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások megtartásával csökkenhet a gyermekek, fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Rövidtávon: Munkacsoport létrehozása, mely olyan prevenciós programokat dolgoz ki a gyermekek-fiatalok számára óvodáskortól 18 éves korig, amelynek újszerű interaktív módszerei elérik a fiatalokat, képesek hatni rájuk. Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Prevenciós előadások szervezése, megtartása, a gyermekek, szülők, pedagógusok tájékoztatása. Pályázatkövetés és írás. Hosszútávon: A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése eredményeként csökkenjen a szenvedélybeteggel, pszichoaktív anyagok fogyasztásával érintettek száma.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: kapcsolatfelvétel a célcsoporttal és az intézkedés megvalósításában közreműködőkkel, Munkacsoport létrehozása Középtávon: Prevenciós programok, előadások szervezése, megtartása. Pályázatfigyelés és pályázatírás Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása, prevenciós előadások folytatása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ Résztvevők: Hajdúhadház Város Önkormányzata, HEP Fórum gyermekekkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Hajdúhadházi Városi Óvoda, Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, iskolavédőnők, Védőnői Szolgálat, Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.*** A prevenciós előadások megtartása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A kapcsolatfelvétel eredményes, létrejön a Munkacsoport. A Munkacsoport kidolgozza a prevenciós programot. A prevenciós előadások megtartásával csökken a gyermekek,

		fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A gyermekek figyelemmel kísérése, probléma észlelése esetén jelzés, segítségnyújtás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:
A fiatalok részére szervezett klubfoglalkozások, egészségnapok témakörei érintették a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos problémákat. Hajdúhadház Város Önkormányzata részéről a pályázatfigyelés folyamatos az intézkedéssel kapcsolatban.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:
Az intézkedés részben valósult meg. Munkacsoport nem állt fel, de 2023 szeptemberéig a jelzőrendszeri tagokkal közösen részt vettek a Kábítószer Egyeztető Fórum munkájában, együttműködtek a Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltatóval a Drogprevenciós programjának megvalósulásában. A gyerekek, fiatalok, családok érzékenyítése folyamatos a szociális segítő munka során, az iskolai védőnő munkájában, illetve az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenységben.

A Berettyóújfalui SZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskolában több prevenciós program is megszervezésre került az iskola oktatója és a Rendőrkapitányság által.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság által megvalósított tevékenységek:
A 2023. évben a közép és az általános iskolákban bűnmegelőzési jellegű előadások kerültek megtartásra, melyeknek fő témája (drog prevenció, elfbár veszélyei, online térben elkövetett cselekmények veszélyei).

A Hajdúhadházi Városi Óvoda által megvalósított tevékenységek:
Az intézmény a szülők iskolája program sorozat keretében a diabétesz mentor képzést elvégzett kolléganő segítségével a cukorbetegséggel kapcsolatos felvilágosító programot szervezett a szülők számára. Az óvodában megvalósuló nyitott programoknak köszönhetően a szülők több alkalommal vesznek részt egészség megőrző mozgásos tevékenységekben illetve az egészséges étkezést erősítő zöldség és gyümölcs napokon. Az intézmény folyamatos aktív kapcsolatot ápol a szociális segítővel és a védőnői hálózat dolgozóival, akik segítik a munkájukat.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

<u>Az intézkedés végrehajtásának előrehaladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:</u>

<u>A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság</u> által megvalósított tevékenységek:

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság gyermekeket érintő bűnmegelőzési tevékenységét az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó (IBT) végzi.

Célja:

- ***Bűnmegelőzés: a tanulók és a pedagógusok felkészítése arra, hogyan kerülhetik el az áldozattá vagy elkövetővé válást.***
- ***Biztonságos iskolai környezet biztosítása. Az erőszak, zaklatás, kábítószer-használat egyéb függőségek és más veszélyes helyzetek csökkentése.***
- ***Jogszerű magatartás kialakítása: A diákok jogkövető attitűdjének és felelős döntéshozatalának fejlesztése.***
- ***Szülők és pedagógusok bevonása. A család és az iskola együttműködésének erősítése a gyermekvédelem érdekében***

Feladata:

- ***Prevenciós előadások tartása olyan témákban, mint: diákcsíny vagy bűncselekmény, iskolai zaklatás, függőségek a serdülőkorban, kábítószer-fogyasztás veszélyei, internet biztonság, online zaklatás, bűncselekmények jogi következményei, társadalmi felelősségvállalás és közösségi együttműködés.***
- ***Kapcsolattartás az iskolával és más szervezettekkel, amelyek többségében a jelzőrendszer tagjai.***
- ***Konfliktuskezelési segítségnyújtás diákok, szülők és a pedagógusok számára.***
- ***Tanácsadás diákoknak és szülőknek is jogi témákban.***
- ***Esetkezelés: probléma esetén megfelelő szakemberek /rendőrség, gyermekvédelem, pszichológus/ bevonása.***

A rendőrség az IBT-n kívül rendelkezik „DADA”-Biztonságra Nevelő Iskolai Program–képzéssel, mely az általános iskolákat célozza meg illetve „Ellen-Szer” képesítéssel is, ami szintén egy Biztonságra Nevelő Középiskolai Program.

Az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó (IBT) az értékelt időszakban a hajdúhadházi általános- és középiskolában folyamatosan tartott a diákok, pedagógusok és a szülők számra is bűnmegelőzési előadásokat a fentebb említett témákban. A 2025. évben főként a rendőrségi DELTA program keretén belül a kábítószer elleni tevékenység, bűnmegelőzés volt a prioritás.

Ezen túl a 2025. évben a Hajdú-Bihar Vármegyei Rendőr-főkapitányság „a gyermek mindenek felett” címen programot hirdetett meg, a gyermek bántalmazások megelőzése és felderítése érdekében, amely alapján több intézkedésre kerül sor a témában. Egyeztető fórumok a társszervekkel, előadások tartása.

Az iskolában történő biztonságos jelenlét érdekében feltöltötték minden intézményben az iskolaőri beosztást, így minden intézményben iskolaőr lát el szolgálatot.

<u>A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ</u> által megvalósított tevékenységek:

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tanácsadójával az együttműködés folyamatos és eredményes. Ennek keretében rendszeresen valósulnak meg drogprevenciós előadások, valamint a bántalmazás megelőzésével kapcsolatos tájékoztatók. A bűnmegelőzési szakember a jelzőrendszeri tagok részére is tartott szakmai előadást a gyermekeket érintő veszélyeztető tényezők felismeréséről és kezeléséről. A gyermekek, fiatalok és családjaik érzékenyítése a mindennapi segítő munka részeként folyamatosan megjelenik az iskolai védőnő, valamint az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenységében is.

<u>A Hajdúhadház Város Önkormányzata alkalmazásában lévő iskolavédőnő</u> által megvalósított tevékenység:

A 2024/2025-ös tanévben a Belügyminisztérium kezdeményezésére és koordinálásával a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ és az Országos Kórházi Főigazgatóság szervezésében megvalósuló „Iskolai drogellenes programok" elnevezésű feladat kapcsán négy ötödikes osztályban tartott drogprevenciós előadást az előírt tematika szerint.

<u>Hajdúhadház Város Önkormányzata</u> intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő által GYIA-KÁB-25 számon pályázatot írt ki kábítószer-prevenciós tudatosító és közösségfejlesztő programok megvalósítására. A pályázati kiírásra kizárólag a Magyarországon működő vármegyei önkormányzatok nyújthattak be pályázatot, azzal a feltétellel, hogy a pályázati kiírás körébe tartozó tevékenység megvalósításába társ-megvalósítóként Magyarországon székhellyel rendelkező civil szervezet és helyi önkormányzatok közül legalább kettőt be kell vonni.

A Vármegyei Önkormányzat a következő szervezeteket vonta be a pályázatba:
1) Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata, Debreceni KEF működtetőjeként,
2) Hajdúszoboszló Város Önkormányzata, Hajdúszoboszlói KEF működtetőjeként,
3) Szociális Szolgáltatási Központ, Hajdúböszörményi KEF társszervezete,
4) Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Hajdúnánási KEF működtetőjeként,
5) Hajdúhadház Város Önkormányzata, Hajdúhadházi KEF működtetőjeként,
6) Baptista Tevékeny Szeretet Misszió

Az NKTK 2025. december 16. napján értesítette a Vármegyei Önkormányzatot, hogy a "Tisztán előrébb jutsz!" című programra benyújtott, GYIA-KÁB-25-0001 azonosító számon nyilvántartásba vett „Élj tisztán Hajdú-Biharban!" című projektjét a Kulturális és Innovációs Minisztérium 10 000 000 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesítette, mely támogatás feltételei a Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata, mint Kedvezményezett részére a GYIA-KÁB-25-001 számú támogatói okiratban kerültek rögzítésre.

Hajdúhadházon megvalósuló programelemek:
A program négy, egyalkalmas, nagyobb közösségi térben megvalósuló eseményből áll, amelyek célja összesen legalább 500 fő bevonása.

A résztvevők elsődleges célcsoportja a 7–8. osztályos tanulók, a középiskolás fiatalok, valamint szüleik és pedagógusaik. A program célja nemcsak a szer- és alkoholfogyasztás, hanem a túlzott online jelenlét visszaszorítása, miközben értékteremtő, személyiségfejlesztő, közösségépítő és élményalapú alternatívákat kínál.

Az első esemény egy nagyrendezvény formájában megvalósuló Drogprevenciós Élménynap, amelynek helyszíne szabadtéri rendezvényhelyszín. A program interaktív előadásokkal, tematikus állomásokkal működik, várhatóan mintegy 150 résztvevővel. A rendezvény célja a hiteles, megoldásközpontú edukáció, ahol nem elrettentés, hanem megértés és segítségnyújtás történik.

A második nagy esemény egy Élményalapú Szabadidős Sport- és Játékfesztivál, amelyet szabadtéri vagy kombinált beltéri helyszínen rendezünk meg, várhatóan 200 fő részvételével. A program csapatversenyekből, extrém- és ügyességi sportokból és mozgásos élményprogramokból áll. A cél az, hogy a résztvevők megtapasztalják a fizikai aktivitás örömét, mint természetes „dopaminforrást", és így vonzó alternatívát kapjanak a tudatmódosító szerekhez képest.

A harmadik programelem egy Közösségi és Önkéntes Nap, amely egy helyi közterületen, civil szervezetnél vagy parkban valósulhat meg, körülbelül 50 fő bevonásával. A résztvevők közösségi munkát, környezetvédelmi vagy szociális segítségnyújtást végeznek, a napot pedig egy közös beszélgetőkör zárja. A felelősségvállalás, a hasznosság érzése és a segítő attitűd erősíti az önértékelést, amely a függőségek megelőzésének egyik legfontosabb tényezője.

A negyedik esemény egy Mentális Egészség és Digitális Egyensúly Konferencia, amely szülők, pedagógusok és diákok számára is nyitott, várhatóan 100 résztvevővel. A program pszichológiai előadást, kerekasztal-beszélgetést és gyakorlati workshopot tartalmaz, ahol a résztvevők kommunikációs, stresszkezelési és digitális tudatosságot fejlesztő eszközöket kapnak. A program teljes célcsoport-elérése több csatornán valósul meg: iskolai hírlevél és osztályfőnöki közvetítés, plakátok, közösségi média kampány (Facebook, Instagram), diákönkormányzati és szülői munkaközösségi bevonás, továbbá helyi sajtómegjelenések. A részvétel minden eseményen ingyenes, előzetes regisztrációval. A program felépítése biztosítja, hogy a résztvevők nemcsak tudást kapnak, hanem élményen, kapcsolódáson, alkotáson és cselekvő részvételen keresztül tapasztalják meg az egészséges életmintát, amely hosszú távon a szerhasználat és a függőségek valódi alternatívája lehet.

A támogatás felhasználásának határideje: 2026. október 31. napja.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Idősek

A	1. Intézkedés címe:	Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok
B	Feltárt probléma megnevezése	Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává**.**
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az (idősek sérelmére) elkövetett bűncselekmények megelőzése. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, Hosszútávon: A bűncselekmények száma csökkenjen.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a Hajdúhadházi Polgárőr Egyesülettel, a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, a célcsoport tájékoztatása (a helyi újságban is) Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása
G	Az intézkedés felelőse	**Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális *Gondozási* Központ** Résztvevők: Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.*** A tájékoztatás folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő az előadásokon. Az előadáson szerzett ismeretek, tapasztalat alkalmazása. Az emberek nagyobb figyelemmel lesznek saját maguk és szomszédjaik biztonságára. Eredményességet mérő indikátor: 200 fő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 3.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Meghatározott időközönként újabb előadások tartása. Tapasztalat és információátadás.

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata által megvalósított tevékenységek:

Bűnmegelőzési klub
A tevékenység célja: a társadalomba való beilleszkedés segítése, megoldáskínálat az akadályok leküzdésére, a konfliktusok kezelésére, kudarcélmények feldolgozása, sikerélményhez juttatás cselekvő ismeretszerzés során, ön- és emberismeret fejlesztése, alkalmazkodó képesség fejlesztése, önuralom, önfegyelem növelése, koncentráló, megfigyelő képesség fejlesztése, fantázia, kreativitás fejlesztése, kapcsolatteremtés, kapcsolattartás szabályainak megismerése, megtartása.

A tevékenység célcsoportja: település teljes lakossága
Tevékenyég szakmai leírása: "Kapj el ha tudsz" interaktív bűnmegelőzési előadás egy három alkalomból álló, interaktív elemeket magában hordozó sorozat. A bűnmegelőzési interaktív előadások segítettek abban, hogy a résztvevők tisztában legyek azzal, hogy egy-egy cselekmény milyen következménnyel jár, hol van az ártatlanul elkövetett csínytevés és a bűnelkövetés határa. Partnerként bevontuk a helyi rendőrség szakmai segítőit, szaktudásuk, tapasztalatuk elengedhetetlen ismeretanyagot szolgáltat a rendezvényeink megvalósításában, tervezésében és kivitelezésében. Az interaktív előadások, a szórakozás mellett próbára teszik a játékosok értékeit, tudását, képességeit és kreatív gondolkodását. A folyamat során az aktívan részt vevők valós következményekkel járó tapasztalatokban részesülnek, és a megszerzett tudással ők maguk kísérleteznek, ahelyett hogy mások tapasztalatait olvasnák vagy hallgatnák.
Résztvevők száma: 30 fő

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság által megvalósított tevékenységek:

Az időskorúak bűnmegelőzésével kapcsolatos feladatokat a bűnmegelőzési tanácsadó útján látják el, aki előadásokat tartott a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központban az aktuális veszélyekről, úgy, mint az online csalás, az unokázós csalás, egyéb csalások, valamint a vagyon elleni egyéb bűncselekmény elleni védekezések.

A tanyán élő időskorúak felkereséses folyamatos feladatuk, amelyben a Hajdúhadházi Polgárőr Egyesülettel is együttműködnek.

<u>A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ</u> által megvalósított tevékenységek:

A bűnmegelőzés területén a Tere-Fere elnevezésű klub résztvevői számára egy alkalommal előadást tartott a bűnmegelőzési tanácsadó. Az előadás témája az időskorúakat érintő veszélyhelyzetek felismerése, valamint az áldozattá válás megelőzésének lehetőségei voltak.

<u>A Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület</u> által megvalósított tevékenységek:

A Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület kiemelt figyelmet fordít az időskorú lakosság biztonságának növelésére, tekintettel arra, hogy ez a korosztály fokozottan ki van téve különböző bűncselekményeknek (pl. trükkös lopások, csalások).

Az intézkedési tervben foglaltakkal összhangban az alábbi tevékenységeket végzik:
- Folyamatos kapcsolatot tartanak fenn a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal, valamint a szociális intézményekkel, különösen a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központtal és a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központtal.
- Rendszeres járőrszolgálatot látnak el, melynek során kiemelt figyelmet fordítanak az idősek által lakott területekre, részt vesznek az Élelmiszerbank által biztosított élelmiszerek rászorulók részére történő átadásában, ezzel is hozzájárulva a szociálisan rászoruló, különösen az időskorú lakosság támogatásához.
- Szükség esetén személyes tájékoztatást nyújtanak az időskorú lakosok részére a leggyakoribb bűnelkövetési módszerekről és a megelőzés lehetőségeiről.
- Részt vesznek a bűnmegelőzési célú rendezvényeken, és felkérés esetén együttműködnek azok szervezésében.

Az intézkedés megvalósítása folyamatos, a kapcsolattartás és a közös fellépés a társszervekkel biztosított. A tapasztalatok alapján az időskorú lakosság körében növekszik a figyelem és az elővigyázatosság, ugyanakkor a prevenciós tevékenység további erősítése indokolt.

Eddigi eredmények:
- Stabil együttműködés a rendőrséggel és a szociális intézményekkel.
- Folyamatos jelenlét a közterületeken.
- Az idősek részéről növekvő bizalom és együttműködési hajlandóság.

Felmerült problémák:
- Az idősek egy része továbbra is nehezen érhető el szervezett programokon keresztül.
- A digitális csalások (telefonos, internetes) terjedése új kihívást jelent.
- Korlátozott erőforrások a polgárőrség oldalán (önkéntes kapacitás, idő)

Összegzés
A polgárőrség aktívan hozzájárul az időskorúak biztonságának növeléséhez, az intézkedési tervben foglalt célok megvalósítása folyamatban van. A jövőben a prevenciós tevékenységek bővítésével és az együttműködések erősítésével további javulás érhető el.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**2. Intézkedés címe:**	**A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében**
B	Feltárt probléma megnevezése	Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése az élethosszig tanulás jegyében. Hosszútávon: Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek, a megszerzett tudást a munkahelyükön hasznosítani tudják.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövid távon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, a HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériával, a Csokonai Művelődési Házzal ***(2024. január 1. napjától kezdődően Földi János Művelődési Központ és Könyvtár)*** Középtávon: Pályázatfigyelés, informatikai képzések szervezése, célcsoport tájékoztatása, jelentkezések Hosszútávon: A képzések megtartása, gyakorlati segítségnyújtás.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Résztvevők: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria, Csokonai Művelődési Ház ***(2024. január 1. napjától kezdődően Földi János Művelődési Központ és Könyvtár)***, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő. (képzést szervező dokumentumai) A képzésen szerzett ismeretek gyakorlatban, munkavégzés során történő alkalmazása. (munkáltatók visszajelzései) Eredményességet mérő indikátor: 20 fő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi,	humán, technikai, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 2.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.

	technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Meghatározott időközönként újabb képzések tartása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata részéről a pályázatfigyelés folyamatos az intézkedés vonatkozásában.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett képzéseken különböző óraszámokban megvalósult a digitális Írástudás fejlesztése, mely nélkülözhetetlen az elsődleges munkaerőpiacon történő munkavállaláshoz.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előrehaladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

Hajdúhadház Város Önkormányzata részéről a pályázatfigyelés folyamatos az intézkedés vonatkozásában.

A Hajdúhadház Város Önkormányzata a „Szociális célú városrehabilitáció Hajdúhadházon” című TOP_Plusz -3.1.2-21-HB1-2022-00004 azonosító számú pályázata támogatást nyert el. A pályázat keretében az Önkormányzat a konzorciumi tagokkal együttműködve az alábbi tevékenységet is meg fogja valósítani:

Digitális kompetencia fejlesztése:

A tevékenység célja:

- ***A digitális kompetenciák fejlesztése.***
- ***A szolgáltatások elérhetővé tétele.***
- ***Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése.***

A tevékenység szakmai leírása:
A digitális kompetenciák fejlesztése és valódi gyakorlati tudás megszerzése.
Biztonságos internet használata, álláskeresési portálok használata, az elektronikusan intézhető ügyekhez kapcsolódó alkalmazások, online felületek ismertetése.
Alapszintű informatikai ismeretek átadása, gyakorlása.

A digitális ügyintézés segítése, a digitális ügyintézéshez szükséges kompetenciák fejlesztése. Jelen tevékenység elsődlegesen csoportfoglalkozások keretein belül valósul meg.

A tevékenység megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**3. Intézkedés címe:**	**Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata**
B	Feltárt probléma megnevezése	Helyi szállítószolgálat hiánya. (A Támogató Szolgálat csak a fogyatékkal élőket szállítja.)
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, az ügyintézés helyére való eljutás biztosított legyen. Rövidtávon: A szállító szolgálat létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból a helyi szállítás megszervezése, működtetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén a helyi szállítás megszervezése, működtetése.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Résztvevők: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik a helyi szállítószolgálat működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség. Eredményességet mérő indikátor: 30 fő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. ***26.000.000,***- Ft összegű támogatás szükséges***, majd évente 8.000.000,- Ft az üzemeltetésre.***
K	Az intézkedés eredményeinek	A szállító szolgálat működtetéséhez pénzügyi források gyűjtése.

	fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Pénzügyi forrás egyelőre nem áll rendelkezésre, a pályázatfigyelés folyamatos.
Hajdúhadház Város Önkormányzata Mindenszentek és Halottak napján külön temetői járatokat indít, amelyet mindenki ingyenesen igénybe vehetett.
Helyi szállítószolgálat működtetésére jelenleg nincs mód, de ahogy az előbb említettek is alá támasztják az Önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy ahol van rá lehetőség ingyenes szállítási lehetőséget biztosítson az időskorúak számára.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata részéről a pályázatfigyelés folyamatos az intézkedés vonatkozásában. Pénzügyi forrás továbbra sem áll rendelkezésre.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Mindenszentek és Halottak napján külön temetői járatokat indított, amelyet mindenki ingyenesen igénybe vehetett.

Helyi szállítószolgálat működtetésére jelenleg nincs mód, de az Önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy ahol van rá lehetőség ingyenes szállítási lehetőséget biztosítson az időskorúak számára.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**4. Intézkedés címe:**	**Bentlakásos idősek otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés**
B	Feltárt probléma megnevezése	Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősek otthona.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Bentlakásos idősek otthona létrehozása Hajdúhadházon. Rövidtávon: Bentlakásos idősek otthonának létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból bentlakásos idősek otthonának létrehozása, működtetése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén az intézmény létrehozása, működtetése.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.*** A pályázatfigyelés, támogatók keresése folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik helyi bentlakásos idősek otthonának működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség, nyertes pályázat. Eredményességet mérő indikátor: 40 fő (20 lakóegység)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 1,5 milliárd Ft összegű támogatás szükséges.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A bentlakásos intézmény működtetéséhez pénzügy források gyűjtése.

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Az igényfelmérés megtörtént, igény mutatkozik helyi bentlakásos idősek otthonának működtetésére. Pénzügyi forrás jelenleg nem áll rendelkezésre, a pályázatfigyelés folyamatos.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata részéről a pályázatfigyelés folyamatos az intézkedés vonatkozásában. Pénzügyi forrás továbbra sem áll rendelkezésre.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Nők

A	**1. Intézkedés címe:**	**Nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas a munkanélküli nők száma.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, igényfelmérés. Középtávon: Segítségnyújtás tanácsadással, képzésekkel javítani az elhelyezkedési mutatókat. Hosszútávon: A munkanélküli nők számának csökkenése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés. Középtávon: Tanácsadás biztosítása a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon. Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzésekkel javítani kell az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal) A nők vállalkozóvá válásának ösztönzése. Például pozitív példa állításával - sikeres női vállalkozó egy előadás keretében elmeséli a történetét, átadja tapasztalatait. Hosszútávon: Segítségnyújtás a munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ Résztvevők: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, képzést tartók
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az érdeklődnek a tanácsadás, képzés iránt. (Visszaérkező igénylőlapok) A tanácsadáson, képzésben résztvevők létszáma. (tanácsadók, képzést szervezők adatai) A munkahellyel rendelkező nők számának emelkedése. Eredményességet mérő indikátor: 20 fő

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 3.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

A szervezett munkaerőpiaci tanácsadás, pályaorientációs alkalmak, illetve az életvezetési klubok témakörei tartalmazzák a nők munkaerőpiaci elhelyezkedését segítő technikák elsajátítását.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a vállalkozóvá válást és az önfoglalkoztatást a vállalkozóvá válás helyi támogatásával és a kistermelővé válás helyi támogatásával is elősegíti. Vállalkozóvá válás helyi támogatásában 2022. évben mindösszesen 3 fő (ebből 1 nő) részült, a 2023. évben 1 fő (nő), 2024. január 1-2024. november 5. napjáig 3 fő, melyből 2 támogatott nő (300.000,- Ft összegű támogatás).
Kistermelővé válás támogatásában 2022. évben 1 fő (nő) részesült.

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) által megvalósított tevékenységek:

A Foglalkoztatási Osztály a 2024. évben a Dobbantó+műhelyiskolai program segítségével 15 fő álláskeresőnek adott lehetőséget, hogy az általános iskolai végzettséget, valamint fémipari előkészítő részszakmát megszerezze. A tanfolyamon 15 fő, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű álláskereső került be, melyből 10 fő nő.

A Foglalkoztatási Osztály az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező ügyfeleinek a munkaerő-piaci elhelyezkedés elősegítése érdekében, higiéniés intézményi takarító tanfolyamot szervezett 15 fő részére, mely létszámból 12 fő hátrányos helyzetű hajdúhadházi nő.

A szakképesítéssel nem rendelkező, tartósan álláskeresői nyilvántartásban szereplő, hátrányos helyzetű ügyfelek számára a Foglalkoztatási Osztály hajdúhadházi képzési helyszínen élelmiszer eladó, rendészeti őr valamint kereskedelmi értékesítő szakképesítést nyújtó tanfolyamokat indított. A három tanfolyamon összesen 31 fő hajdúhadházi nyilvántartott álláskereső vesz, vagy vett részt. Ezen csoportokban 22 fő hátrányos helyzetű, elsősorban roma származású nő szerez vagy szerzett szakképesítést.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:
Az intézmény ügyfélfogadást biztosít minden nap, ahol a családsegítő kollégák rendszeresen írnak önéletrajzot, mellyel a munkahely keresést, az elhelyezkedést segítik elő. Folyamatosan együttműködnek a Foglalkoztatási Osztállyal és közvetítik a kliensek felé a képzéseiket, szolgáltatásaikat. A TOP-5.2.1. pályázatban konzorciumi partnerként vett részt az intézmény 2024.06.30.-ig, ahol munkaerőpiaci tanácsadást is biztosítottak. 274 fő tanácsadása valósult meg melyből 212 fő nő volt. Folyamatosan népszerűsítik a kliensek körében a helyi középiskola felnőttképzését, műhely iskoláját.

Öltések textilvarrók klubja

A tevékenység célja: az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, képességfejlesztés
A tevékenység célcsoportja: a szegregátumban élő fiatal nők

Tevékenység szakmai leírása: A kézimunkák szerepe napjainkban felértékelődött. A klub tevékenység elsődleges célja, hogy a résztvevők kedvet kapjanak az otthoni alkotáshoz, szép kreatív alkotások szülessenek, amelyek a lakásuk szépítésére használhatnak, másodsorban a legügyesebbeknél kialakulhasson az önálló jövedelemszerzésre való képesség.

A találkozási alkalmak során anyagismeretre tesznek szert, különböző varrástechnikákat tanulnak, megismerkednek a varrógép használatával. A varrás, a kézimunka fejleszti a figyelmüket, kreativitásukat, gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket, fantáziájukat, esztétikai érzéküket. Fejlődik manuális készségük, gazdagítja érzelmi életüket, személyes képességeiket. Az alkotó munka az önmegvalósítás lehetősége.

Az alkalmakon átadott tudás szorosan egymásra épül. Minden alkalommal készült valamilyen használati tárgy, amit hazavihetnek. A tematika a csoporttagok hozott tudása és igénye alapján változik. A Klubtalálkozásokra 60 alkalommal került sor, egy alkalom 3 óra, kettős csoportvezető segíti a résztvevők munkáját. Résztvevők száma: 10-15 fő/alkalom (változó csoport összetétellel)

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) által megvalósított tevékenységek:

A 2024-2025. évben, a képzés időtartamára nyújtható álláskeresést ösztönző támogatással segített álláskeresők közül 67 fő sikeresen fejezte be a képzést. A sikeres vizsgát tett ügyfelek közül 48 fő hátrányos helyzetű személy volt. Közülük a képzés befejezését követő időszakban napjainkig 22 fő helyezkedett el.

A Foglalkoztatási Osztály a 2025. évben, kereskedelmi értékesítő, pedagógiai asszisztens, festő-mázoló tapétázó, higiénés intézményi takarító, hegesztő, szakács, logisztikus, élelmiszer-eladó képzésekhez állapított meg támogatást az ügyfelei részére. Összességében 43 fő álláskereső kezdte meg tanulmányait az elmúlt évben.

A Foglalkoztatási Osztály munkatársai az álláskeresők számára munkaerőpiaci szolgáltatást nyújtanak. Az elmúlt 18 hónapban a képzési igények felmérésekor pályaválasztási-, vagy pályamódosítási tanácsadásban részesült 87 fő ügyfelük. A munkavállaláshoz szükséges, egyéni szolgáltatások közül az álláskeresési- (988 fő) és munkatanácsadás (524 fő) szolgáltatással készítették fel az álláskeresésre és a munkavállalásra az ügyfeleiket.

Az Országos Foglalkoztatási Alapítvány szakembereinek a segítségével, 8 alkalommal csoportos szolgáltatás nyújtása valósult meg az elmúlt időszakban. A munkaerőpiacra való visszalépést és beilleszkedést segítő reintegráló csoportos foglalkozásokon 52 fő vett részt, a 8 órás IMPULZUST indító, energiát adó strukturált csoportfoglalkozás 19 fő számára nyújtott hasznosítható ismereteket, segítve ezzel a munkavállalás lehetőségét.

A Foglalkoztatási Osztály aktív eszközökkel segíti a programok által meghatározott célcsoportok elhelyezkedését. A jelenleg is elérhető bértámogatások a foglalkoztató számára teszi kedvezőbbé a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának az elősegítését.

<u>A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ</u> által megvalósított tevékenységek:

Az intézmény heti három alkalommal biztosít ügyfélfogadást, amely során a családsegítő szakemberek rendszeresen támogatják a klienseket önéletrajz készítésében és álláskeresési tanácsadással segítik elhelyezkedésüket. Az intézmény folyamatos együttműködést tart fenn a Foglalkoztatási Osztállyal, és közvetíti a kliensek felé az elérhető képzési és foglalkoztatási lehetőségeket.

Az intézmény konzorciumi partnerként részt vesz a TOP-PLUSZ program megvalósításában, amelynek keretében eddig 153 fő bevonására került sor, akiknek 60%-a nő. A programban résztvevők számára folyamatos szociális segítő támogatás biztosított. Emellett az intézmény rendszeresen népszerűsíti a helyi középiskola felnőttképzési lehetőségeit és műhelyiskolai képzéseit is.

<u>Hajdúhadház Város Önkormányzata</u> intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

A Hajdúhadház Város Önkormányzata által vezetett konzorciumon belül, a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-HB1-2022-00004 SZOCIÁLIS CÉLÚ VÁROSREHABILITÁCIÓ HAJDÚHADHÁZON azonosító számon és elnevezésen nyilvántartott projekt keretében (előre láthatólag 2026. júniusától kezdődően) munkajogi tanácsadás és jogi tanácsadás fog megvalósulni.

A tevékenység célja:

- *A munka világához kapcsolódó ismeretek bővítése*
- *segítségnyújtás a munka világában*
- *Aktív munkaerő-piaci eszközök felkutatása*
- *Elhelyezkedéshez szükséges egyéni tanácsadások nyújtása.*

A TOP_PLUSZ-3.1.2-21-HB1-2022-00004 SZOCIÁLIS CÉLÚ VÁROSREHABILITÁCIÓ HAJDÚHADHÁZON azonosító számon és elnevezésen nyilvántartott projekt keretében Munkaerő-piaci tanácsadás is megvalósításra kerül, melynek célja segítséget nyújtani azon személyek számára, akik munkát akarnak vállalni, álláscéljuk tisztázott és reális, de nem rendelkeznek az álláskereséshez szükséges ismeretekkel, gyakorlattal. A tevékenység megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

A Hajdúhadház Város Önkormányzata a „Szociális célú városrehabilitáció Hajdúhadházon" című TOP_Plusz -3.1.2-21-HB1-2022-00004 azonosító számú pályázat keretében Digitális kompetencia fejlesztése tevékenységet is meg fog valósítani, melynek célja:

- *A digitális kompetenciák fejlesztése.*
- *A szolgáltatások elérhetővé tétele.*
- *Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése.*

A tevékenység szakmai leírása:
A digitális kompetenciák fejlesztése és valódi gyakorlati tudás megszerzése.
Biztonságos internet használata, álláskeresési portálok használata, az elektronikusan intézhető ügyekhez kapcsolódó alkalmazások, online felületek ismertetése.
Alapszintű informatikai ismeretek átadása, gyakorlása.
A digitális ügyintézés segítése, a digitális ügyintézéshez szükséges kompetenciák fejlesztése.
Jelen tevékenység elsődlegesen csoportfoglalkozások keretein belül valósul meg.

A tevékenység megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**2. Intézkedés címe:**	**Felvilágosító előadások szervezése**
B	Feltárt probléma megnevezése	Fiatal korban anyává válás.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az egészséges párkapcsolatok kialakítása fontosságának tudatosítása, a tudatos gyermekvállalás megteremtése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, szülők, pedagógusok, gyermekek tájékoztatása. Középtávon: Egészségnevelő, felvilágosító előadások tartásával az egészséges életmód tudatosítása, valamint családi életre való felkészítés. Hosszútávon: Egészséges életmód, harmonikus párkapcsolatok, felelősségteljes és biztonságos szexuális kapcsolat, gyermekterhességek elkerülése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Az előadáson résztvevők körének beazonosítása, tájékoztató beszélgetések. Középtávon: Folyamatosan felvilágosító órák tartása a célcsoport tagjainak korcsoportok szerint. Hosszútávon: A felvilágosító tevékenység felmérése.
G	Az intézkedés felelőse	**Felelős: Iskolavédőnők - Védőnői Szolgálat** Résztvevők: Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ**,** iskolaorvos, gyermekorvosok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.*** Rendszeres előadások.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A témákhoz kapcsolódó anyagok megléte. A résztvevő gyermekek listájának megléte. Kutatási eredmények: iskolavédőnői dokumentáció. Eredményességet mérő indikátor: évente 4 rendhagyó osztályfőnöki óra

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által megvalósított tevékenységek:

Fiatal anyák Klubja - Csoportos életvezetési tanácsadás

A tevékenység célja: egészségnevelés, egészség prevenció, segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekek körében, az egészség kulturáltság kialakítása, az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.
A tevékenység célcsoportja: a szegregátumban élő nők, családanyák, várandósok.

Szakmai tevékenység leírása: A program 45 alkalommal valósult meg kettős csoportvezetéssel.

A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok. A program során az alábbi témák kerültek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.
A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykedtek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük volt a programban aktívan részt venni.
Résztvevők száma: 15-20 fő/alkalom (változó csoport összetétellel)

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladatellátása során az életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása folyamatosan megvalósul a családsegítők, esetmenedzserek által a gondozási tevékenységekben. Az óvodai- és iskolai szociális segítő bevonásával 2023-ban az óvodákban és az iskolákban a szülőknek csoportos tájékoztatások valósultak meg. A gyerekek szintén egyéni és csoportos tanácsadások keretében kaptak segítséget a fenti technikák elsajátításában.

Az iskolavédőnő részéről folyamatos a felvilágosítás az iskolákban a családtervezéssel, az egészséges párkapcsolattal és az egészséges életmóddal kapcsolatosan. 2023-ig a Szülők Iskolája keretében a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ közösen szervezett előadást az iskolákkal, óvodákkal és a védőnőkkel.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI tájékoztatása alapján az iskolavédőnő részéről folyamatos a felvilágosítás az iskolában a családtervezéssel, az egészséges párkapcsolattal és az egészséges életmóddal kapcsolatosan. 2023-ig a Szülők Iskolája keretében közösen szerveztek előadást a védőnőkkel.

Az intézményben az iskolai védőnő évente legalább nyolc alkalommal szokott előadást tartani a diákoknak a következő témákban:

Függőségek – minden felsős évfolyam számára
Elsősegélynyújtás – minden felsős évfolyam számára
Az energiaital fogyasztás veszélyei – minden felsős évfolyam számára
Az egészséges táplálkozás – minden alsós és felsős évfolyam számára
Fogápolás – minden alsós és felsős évfolyam számára
Személyi higiénia – minden felsős évfolyam számára
Lányból nővé – 5-6. osztályos lányok számára
Kamaszkori változások – 5-6. évfolyam számára
Fogamzásgátlás – 7-8. évfolyam számára

A BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskolában az intézmény pedagógusai a tanórák keretein belül és azon kívül is tartottak felvilágosító előadásokat.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI által megvalósított tevékenységek:

Az iskolavédőnő részéről folyamatos a felvilágosítás az iskolában a családtervezéssel, az egészséges párkapcsolattal és az egészséges életmóddal kapcsolatosan. 2023-ig a Szülők Iskolája keretében közösen szerveztek előadást az iskolákkal, óvodákkal és a védőnőkkel.

Az intézményben az iskolai védőnő évente legalább nyolc alkalommal szokott előadást tartani a diákoknak a következő témákban:

- *Függőségek – minden felsős évfolyam számára*
- *Elsősegélynyújtás – minden felsős évfolyam számára*
- *Az energiaital fogyasztás veszélyei – minden felsős évfolyam számára*
- *Az egészséges táplálkozás – minden alsós és felsős évfolyam számára*
- *Fogápolás – minden alsós és felsős évfolyam számára*
- *Személyi higiénia – minden felsős évfolyam számára*
- *Lányból nővé – 5-6. osztályos lányok számára*
- *Kamaszkori változások – 5-6. évfolyam számára*
- *Fogamzásgátlás – 7-8. évfolyam számára*

<u>A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ</u> által megvalósított tevékenységek:

A családsegítési és gyermekjóléti szolgáltatás keretében a felvilágosító, szemléletformáló tevékenységek folyamatosan jelen vannak. A családsegítők és esetmenedzserek egyéni gondozási folyamatok során nyújtanak életvezetési és gyermeknevelési tanácsadást. Az óvodai- és iskolai szociális segítő bevonásával az oktatási-nevelési intézményekben csoportos tájékoztatások valósultak meg a szülők számára, míg a gyermekek részére egyéni és csoportos formában biztosítottak prevenciós és készségfejlesztő támogatást.

<u>Hajdúhadház Város Önkormányzata</u> intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

A Hajdúhadház Város Önkormányzata a „Szociális célú városrehabilitáció Hajdúhadházon” című TOP_Plusz -3.1.2-21-HB1-2022-00004 azonosító számú pályázata támogatást nyert el. A pályázat keretében az Önkormányzat a konzorciumi tagokkal együttműködve az alábbi tevékenységeket is meg fogja valósítani:

<u>A Szülők iskolája célja:</u>

- *életvezetési készségek, kompetenciák erősítése,*
- *az öngondoskodásra való felkészítés a közösségi munka eszközeivel.*
- *A magasabb iskolai végzett megszerzésének támogatása*
- *Iskolai lemorzsolódás csökkentése*
- *egészségnevelés, egészség prevenció*

Szülők iskolája keretében havi 1-2 alkalommal szakmai előadók csoportfoglalkozás keretein belül összesen - a projektidőszak alatt a tanév rendjéhez igazodva - 20 alkalommal tartanak foglalkozást a gyereknevelés, háztartásvezetés, oktatás, gyermek fejlődése, konfliktus és stresszkezelés, egészséges táplálkozás témakörében.

<u>A Fiatalok Klubja célja:</u>

- *az egészségnevelés, egészség prevenció*
- *segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekekkörében*
- *az egészség kulturáltság kialakítása*
- *az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.*

A Fiatalok Klubját 12 alkalomra tervezzük, a klubot alkotó fiatalok igényeire épülve készül el a tematika. A tematika alapját képezi ezen túl a korosztály tagjaiban rejlő társadalmi erőforrások feltárása, kognitív és szociális képességek együttes fejlesztése, életpálya tervezés. Alkalmanként 1,5 óra

<u>Szemléletformálás a várandósok körében - Gólyahír-Fiatal anyák klubja célja:</u>

- *az egészségnevelés, egészség prevenció*
- *a segítségnyújtás a helyes életmód kialakításában, kiemelten a várandósok, az anyák és a gyermekekkörében*
- *az egészség kulturáltság kialakítása*
- *az egyén alkalmassá tétele, hogy az egészségével kapcsolatos szükségleteit önmaga kielégítse.*

Az összevont program összesen 30 alkalommal valósul meg.

A szemléletformálás a várandósok körében 12 alkalom.

A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok.
A program során az alábbi témák kerülnek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.

A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykednek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük van a programban aktívan részt venni.

Csoport foglalkozás alatt nagy hangsúlyt fektetünk a várandósok egészségügyi szűrővizsgálatok fontosságára, felvilágosítás nyújtása mikor milyen szűrővizsgálaton kell részt venni. Segítség nyújtás az elvégzett szűrővizsgálatok eredményeinek megértésében, szükség esetén szakellátásba kerülés segítése.

Gólyahír: 6 alkalommal
Szemléletformálás a várandósok szemlélet és attitűd váltásának elősegítése. Figyelem felkeltés a várandóság alatti szűrővizsgálatok fontosságára.

Fiatal anyák klubja: 12 alkalom
A program módszerei: előadások, beszélgetések, interaktív játékok.

A program során az alábbi témák kerülnek interaktív módon, kiscsoportos formában feldolgozásra:
- Háztartásgazdálkodás, pénz beosztása, fontossági sorrend kialakítása, havi tervezés.
- Az én családom- beszélgetés családról, gyermekekről, a családok működéséről, a családi szerepekről.
- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás a különböző életkorokban. Táplálkozás várandósság alatt.
- A testi higiénia fontossága, a női egészségvédelem.
- A játék szerepe, jelentősége, fejlesztő hatása kicsi gyerekkorban. Különböző játékok bemutatása, közös játszása. Csecsemő, kisgyermekkor gondozási tevékenységek, alapvető higiénia. stb.

Az emberek tudatos és felelősségteljes magatartásának kialakítására irányuló sokoldalú nevelő tevékenység, mely magában foglalja az ismeretek átadását, az egészségi jártasságok, készségek, valamint szokások kialakítását.
A klubfoglalkozások alatt a gyerekek Játszóházban tevékenykednek - biztosítva a gyermekfelügyeletet - így a szülőknek lehetőségük van a programban aktívan részt venni. 1 alkalom minimum 6 óra csoportfoglalkozás, vagy tematikus nap.

A tevékenységek megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**1. Intézkedés címe:**	***Fogyatékossággal élő személyek* és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása**
B	Feltárt probléma megnevezése	A ***fogyatékossággal élő emberek*** és ***a*** megváltozott ***munkaképességű személyek*** foglalkoztatottságára Hajdúhadházon kevés lehetőség van.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A ***fogyatékossággal élő emberek*** és ***a*** megváltozott ***munkaképességű személyek*** foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, tájékozódás a célcsoport által végezhető munkák köréről. Középtávon: Egyeztetés helyi vállalkozókkal, munkáltatókkal Hosszútávon: A ***fogyatékossággal élő emberek*** és ***a*** megváltozott ***munkaképességű személyek*** számára munkalehetőség biztosítása Hajdúhadházon.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: A Támogató Szolgálat segítségével be kell azonosítani a célcsoport tagjait, körvonalazni kell, milyen munkát tudnak ellátni a célcsoport tagjai. Középtávon: A munkaterületek beazonosítását követően helyi vállalkozókat, munkáltatókat kell megkeresni, felhívni a figyelmüket a ***fogyatékossággal élő személyek*** és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségére. Igényfelmérés a munkáltatók körében. Hosszútávon: A munkaerő és a munkaerő-igény összehangolása, közvetítés a felek között, segítve a célcsoport tagjainak elhelyezkedését.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális *Gondozási* Központ (Támogató Szolgálat) Résztvevők: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ

H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A célcsoport által végezhető feladatok munkák beazonosítása megtörténik. Sikerül felkelteni a helyi vállalkozók érdeklődését. A program eredményeként a ***fogyatékossággal élő személyek***, megváltozott munkaképességű személyek helyi szintű foglalkoztatottsága növekszik.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 10.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos segítségnyújtás, munkáltatók ösztönzése.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

A Hajdúhadházi Család és Gyermekjóléti Központ részéről folyamatos a munkaerő-piaci tanácsadás az ügyfélfogadás során. Rendszeresen segítséget nyújt az intézmény az álláskeresésben önéletrajz írással.

A pályázatfigyelés folyamatos az intézkedés vonatkozásában.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) által megvalósított tevékenységek:

A Foglalkoztatási Osztály munkatársai az álláskeresők számára munkaerőpiaci szolgáltatást nyújtanak. Az elmúlt 18 hónapban a képzési igények felmérésekor pályaválasztási-, vagy pályamódosítási tanácsadásban részesült 87 fő ügyfelük. A munkavállaláshoz szükséges, egyéni szolgáltatások közül az álláskeresési- (988 fő) és munkatanácsadás (524 fő) szolgáltatással készítették fel az álláskeresésre és a munkavállalásra az ügyfeleiket.

Az Országos Foglalkoztatási Alapítvány szakembereinek a segítségével, 8 alkalommal csoportos szolgáltatás nyújtása valósult meg az elmúlt időszakban. A munkaerőpiacra való visszalépést és beilleszkedést segítő reintegráló csoportos foglalkozásokon 52 fő vett részt, a 8

órás IMPULZUST indító, energiát adó strukturált csoportfoglalkozás 19 fő számára nyújtott hasznosítható ismereteket, segítve ezzel a munkavállalás lehetőségét.

<u>A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ</u> által megvalósított tevékenységek:

Az intézmény heti három alkalommal biztosít ügyfélfogadást, amely során a családsegítő szakemberek rendszeresen támogatják a klienseket önéletrajz készítésében és álláskeresési tanácsadással segítik elhelyezkedésüket. Az intézmény folyamatos együttműködést tart fenn a Foglalkoztatási Osztállyal, és közvetíti a kliensek felé az elérhető képzési és foglalkoztatási lehetőségeket.

<u>Hajdúhadház Város Önkormányzata</u> intézkedéshez kapcsolódó tevékenysége:

A Hajdúhadház Város Önkormányzata által vezetett konzorciumon belül, a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-HB1-2022-00004 SZOCIÁLIS CÉLÚ VÁROSREHABILITÁCIÓ HAJDÚHADHÁZON azonosító számon és elnevezésen nyilvántartott projekt keretében (előre láthatólag 2026. júniusától kezdődően) munkajogi tanácsadás és jogi tanácsadás fog megvalósulni.

A tevékenység célja:

- *A munka világához kapcsolódó ismeretek bővítése*
- *segítségnyújtás a munka világában*
- *Aktív munkaerő-piaci eszközök felkutatása*
- *Elhelyezkedéshez szükséges egyéni tanácsadások nyújtása.*

A TOP_PLUSZ-3.1.2-21-HB1-2022-00004 SZOCIÁLIS CÉLÚ VÁROSREHABILITÁCIÓ HAJDÚHADHÁZON azonosító számon és elnevezésen nyilvántartott projekt keretében Munkaerő-piaci tanácsadás is megvalósításra kerül, melynek célja segítséget nyújtani azon személyek számára, akik munkát akarnak vállalni, álláscéljuk tisztázott és reális, de nem rendelkeznek az álláskereséshez szükséges ismeretekkel, gyakorlattal. A tevékenység megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

A Hajdúhadház Város Önkormányzata a „Szociális célú városrehabilitáció Hajdúhadházon" című TOP_Plusz -3.1.2-21-HB1-2022-00004 azonosító számú pályázat keretében <u>Digitális kompetencia fejlesztése</u> tevékenységet is meg fog valósítani, melynek célja:

- *A digitális kompetenciák fejlesztése.*
- *A szolgáltatások elérhetővé tétele.*
- *Munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése.*

A tevékenység szakmai leírása:
A digitális kompetenciák fejlesztése és valódi gyakorlati tudás megszerzése.
Biztonságos internet használata, álláskeresési portálok használata, az elektronikusan intézhető ügyekhez kapcsolódó alkalmazások, online felületek ismertetése.
Alapszintű informatikai ismeretek átadása, gyakorlása.
A digitális ügyintézés segítése, a digitális ügyintézéshez szükséges kompetenciák fejlesztése.
Jelen tevékenység elsődlegesen csoportfoglalkozások keretein belül valósul meg.
A tevékenység megvalósítása előre láthatólag 2026. júniusában kezdődik meg.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**2. Intézkedés címe:**	**Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés**
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem teljeskörű akadálymentesítettség.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Akadálymentes környezet megvalósítása Hajdúhadházon Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása Középtávon: Az akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata (Hogyan valósítható meg? Mekkora költségvonzata van? Megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázati forrásból? Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása, kisebb ráfordítással járó akadálymentesítések elvégzése. A célterületeket rangsorolni kell fontosság szerint. Középtávon: A nagyobb volumenű munkát igénylő akadálymentesítéseknél annak vizsgálata hogyan valósítható meg az akadálymentesítés, mekkora költségvonzata van az átalakításnak. Az akadálymentesítés megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázati forrásból? Hosszútávon: Helyi erőforrások keresése és pályázatfigyelés. A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális *Gondozási* Központ (Támogató Szolgálat)
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	***2027. október 31.***
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A célterületek beazonosítása megtörténik. A kisebb akadálymentesítések megtörténnek. Az akadálymentesítéshez erőforrásokat találunk, pl. pályázati lehetőség – sikeres pályázat.

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az akadálymentes környezet megóvása az állagromlástól, rongálástól. Esetlegesen felmerülő javítások elvégzése.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata nagy gondot fordít arra, hogy minden megvalósított fejlesztés során akadálymentesítést is megvalósítson. Az újonnan épült bölcsődei csoportszobák, a közösségi térként átalakított Sallay Ház, az energetikai korszerűsítésben érintett Könyvtár épülete esetében az akadálymentes megközelítés biztosított.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2026. évi felülvizsgálat alapján:

Hajdúhadház Város Önkormányzata a megvalósított fejlesztések (pl.: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ részére átalakított épület, Hajdúhadházi Városi Óvoda bővítése, Ezerjó Piac építése) során figyelembe vette az akadálymentesítési szempontokat.

Az intézkedés fenntartása továbbra is indokolt, ezért a megvalósítás határideje felülvizsgálatra került.

A	**3. Intézkedés címe:**	**A fogyatékkal élő személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése**
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A helyi igények lehető legszélesebb körben történő kielégítése a fogyatékkal élők szállítása terén. Rövidtávon: Helyzetelemzés. Középtávon: Erőforrások szerzése. Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén a szállítást végző szolgálat fejlesztése, új gépjármű beszerzése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Igényfelmérés a célcsoport körében. Fel kell mérni mekkora a kihasználtság. mekkora a túlterheltség. Meg kell vizsgálni melyek a hiányzó tárgyi, személyi erőforrások. Középtávon: Megoldást kell találni a hiányzó erőforrások pótlására, pályázatok figyelése Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén a szállító szolgálat fejlesztése.
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ (Támogató Szolgálat) Résztvevők: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. október 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A helyzetelemzés, igényfelmérés megtörténik. (a helyzetelemzést tartalmazó dokumentumok megléte, igénylő lapok visszaérkezése) Erőforrásokat találunk. A szállító szolgálaton belül fejlesztés/ek valósulnak meg. Eredményességet mérő indikátor: 10 fő
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 15.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.

K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A szolgáltatást az igényekhez kell igazítani, az igényeket rangsorolni kell.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Az intézkedés végrehajtásának előre haladása a 2024. évi felülvizsgálat alapján:

Az intézkedés megvalósult, tekintettel arra, hogy a „Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Hajdúhadházon" című, TOP_PLUSZ-3.3.2-21-HB1-2022-00004 számú pályázat keretében beszerzésre került 1 db akadálymentesített kisbusz, így a Támogató Szolgálat ellátottjai számára már 2 busz áll rendelkezésre.

Fentiekre tekintettel az intézkedés lezárásra kerül.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP 2026. évi felülvizsgálata során elfogadott Intézkedési Terv:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	**A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, új helyi szakképzések elindításának a vizsgálata, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.**	A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (54,72 %) magas; a nyilvántartott álláskeresők 40,29 %-a szakképzetlen.	A megfelelő (szak)képzettség megszerzése és tapasztalatszerzés a munkavállalás megkönnyítéséhez. Rövidtávon: igényfelmérés, eljuttatás képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést, szerezzenek tapasztalatot Hosszútávon: munkába állás, a munkanélküliség csökkenése	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Nem releváns	Rövid távon: igényfelmérés a munkáltatók és a célcsoport körében. Milyen szakmával, tapasztalattal rendelkező embereket keresnek, kik vállalják a képzésben való részvételt. Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez, tapasztalatszerzéshez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez Hosszútávon: társadalmi struktúraváltozás érdekében kommunikálni az elért eredményeket.	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ	2027. 10. 31. (vasárnap)	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre, gyakorlatra jelentkezők száma: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Lemorzsolódás: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Munkahely megtartás: képzésben, gyakorlaton részt vettek nyilatkoztatása Eredményességet mérő indikátor: 30 fő	humán, technikai, pályázati forrás Az intézkedés megvalósításához pályázati forrásból álláskeresőnként kb. 330.000,- Ft szükséges, települési szinten kb. 306.240.000,- Ft.	Megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő.	Nem releváns

2	**A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata**	Feltárt probléma: A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása. Legalább általános iskolai végzettség megszerzése, ezt követően esetleg egy magasabb iskolai végzettség szerzése. Rövidtávon iskolai hiányzások csökkentése, Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek eljuttatása a képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést Hosszútávon: a megszerzett ismeretek segítik a munkába állást, újabb ismeretek szerzésére ösztönöznek	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	Nem releváns	Rövidtávon: a gyermekek és szülők folyamatos tájékoztatása az igazolatlan iskolai mulasztások várható következményeiről. Igényfelmérés a célcsoport körében, jelentkezés a képzésekre Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez, továbbtanuláshoz Műhely iskola és Dobbantó képzés a BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola közreműködésével Hosszútávon: a képzés fenntartása, népszerűsítése	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, Tankerületi Központ, Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatala, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2027. 10. 31. (vasárnap)	Az iskolai hiányzások számával kapcsolatos statisztikai adatok. Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre jelentkezők száma: általános iskolák Lemorzsolódás: általános iskolák Elhelyezkedés, továbbtanulási arány: képzésben részt vettek nyilatkoztatása Eredményességet mérő indikátor: 15 fő	humán és technikai, pénzügyi, pályázati forrás Az intézkedés megvalósításához pályázati forrásból kb. 330.000,- Ft/fő támogatás szükséges, települési szinten kb. 50.820.000,- Ft.	Megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő, esetleg újabb ismeretek megszerzése mellett döntenek.	Nem releváns
3	**Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése**	Feltárt probléma: A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat, prevenciós ellátásokat, a célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	A szűrővizsgálatokkal a kóros elváltozások korai stádiumban észrevehetők, könnyebben kezelhetők, megakadályozható az elváltozások kialakulása. az egészséges életmódra nevelést szolgálják a tájékoztató előadások is. -	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Nem releváns	Rövidtávon:igényfelmérés, a célcsoport tájékoztatása az igénybe vehető szűrővizsgálatok köréről, az egészségmegőrzést szolgáló előadásokról. - Középtávon: Az előadások megtartása, szűrések végzése - Hosszútávon: segítségnyújtás az egészségi állapot	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, iskolaorvos, háziorvosok, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti	2027. 10. 31. (vasárnap)	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Előadásokra, szűrésekre jelentkezők száma, kiszűrt emberek száma: szűrést végző dokumentációja Eredményességet mérő indikátor: 300 fő/rendezvény	humán és pénzügyi, pályázati forrás Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 10.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.	Az emberek terápiás javaslatokkal való ellátása.	Nem releváns

			Rövidtávon: az egészség megőrzésének fontossága,figyelem felhívás - Középtávon: az előadások , szűrések eredményessége - Hosszútávon: az esetleges megbetegedések kiszűrése, segítségnyújtás, jobb egészségi állapot elérése.			megtartás, a jobb egészségi állapot eléréséhez.	Központ					
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	**Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása**	A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által kezelt problémák nagyrészét a gyermeknevelési probléma, a gyermekek szülők általi elhanyagolása, az anyagi (megélhetési) probléma teszi ki.	Az életvezetési, gyermeknevelési ismeretek elsajátításával csökkenhet, megszűnhet a gyermekek szülő általi elhanyagoltsága, a gyermekek nagyobb eséllyel nevelkedhetnek rendezett családi körülmények között. Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: folyamatos ellenőrzéssel, tájékoztatással, esetmegbeszélésekkel csökkenjen a gyermekek elhanyagoltsága	Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	Nem releváns	Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: A gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, egyénre lebontott esetmegbeszélések a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ közreműködésével Hosszútávon: a segítő tevékenységek eredményeinek gyakorlati felhasználása	Felelős: Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ Résztvevők: Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, óvodák, iskolák, Hajdúhadházi Bölcsőde	2027. 10. 31. (vasárnap)	A célcsoport meghatározás, a kiszűrt gyermekek listájának megléte, aktualizálása Segítő tevékenység, esetmegbeszélések: a szülők véleményei, a gyermekek helyzetének javulása Utánkövetés: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, Védőnői Szolgálat iskolavédőnők dokumentációi	humán és technikai	A gyermekek figyelemmel kísérése, az elhanyagolt gyermekek kirekesztődését meg kell akadályozni.	Nem releváns

			Hosszútávon: a segítő tevékenység eredményeként a korábban elhanyagolt gyermekekre gondot fordítsanak a szülők									
2	**Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése**	Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások megtartásával csökkenhet a gyermekek, fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Rövidtávon: Munkacsoport létrehozása, mely olyan prevenciós programokat dolgoz ki a gyermekek-fiatalok számára óvodáskortól 18 éves korig, amelynek újszerű interaktív módszerei elérik a fiatalokat, képesek hatni rájuk. Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Prevenciós előadások szervezése, megtartása, a gyermekek, szülők,	Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	Nem releváns	Rövidtávon: kapcsolatfelvétel a célcsoporttal és az intézkedés megvalósításában közreműködőkkel, Munkacsoport létrehozása Középtávon: Prevenciós programok, előadások szervezése, megtartása. Pályázatfigyelés és pályázatírás Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása, prevenciós előadások folytatása.	Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ Résztvevők: Hajdúhadház Város Önkormányzata, HEP Fórum gyermekekkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Hajdúhadházi Városi Óvoda, Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, iskolavédőnők, Védőnői Szolgálat, Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ	2027. 10. 31. (vasárnap)	A kapcsolatfelvétel eredményes, létrejön a Munkacsoport. A Munkacsoport kidolgozza a prevenciós programot. A prevenciós előadások megtartásával csökken a gyermekek, fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma.	humán, technikai, pénzügyi, pályázati	A gyermekek figyelemmel kísérése, probléma észlelése esetén jelzés, segítségnyújtás.	Nem releváns

			pedagógusok tájékoztatása. Pályázatkövetés és írás. Hosszútávon: A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése eredményeként csökkenjen a szenvedélybetegek, pszichoaktív anyagok fogyasztásával érintettek száma.									
III. A nők esélyegyenlősége												
1	**Nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése**	Feltárt probléma: Magas a munkanélküli nők száma.	A nők foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, igényfelmérés. Középtávon: Segítségnyújtás tanácsadással, képzésekkel javítani az elhelyezkedési mutatókat. Hosszútávon: A munkanélküli nők számának csökkenése.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Nem releváns	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés. Középtávon: Tanácsadás biztosítása a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon. Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzésekkel javítani kell az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal) A nők vállalkozóvá válásának ösztönzése. Például	Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ Résztvevők: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, képzést tartók	2027. 10. 31. (vasárnap)	Az érdeklődnek a tanácsadás, képzés iránt. (Visszaérkező igénylőlapok) A tanácsadáson, képzésben résztvevők létszáma. (tanácsadók, képzést szervezők adatai) A munkahellyel rendelkező nők számának emelkedése. Eredményességet mérő indikátor: 20 fő	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 3.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.	Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.	Nem releváns

						pozitív példa állításával - sikeres női vállalkozó egy előadás keretében elmeséli a történetét, átadja tapasztalatait. Hosszútávon: Segítségnyújtás a munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.						
2	**Felvilágosító előadások szervezése**	Feltárt probléma: Fiatal korban anyává válás.	Az egészséges párkapcsolatok kialakítása fontosságának tudatosítása, a tudatos gyermekvállalás megteremtése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, szülők, pedagógusok, gyermekek tájékoztatása. Középtávon: Egészségnevelő, felvilágosító előadások tartásával az egészséges életmód tudatosítása, valamint családi életre való felkészítés. Hosszútávon: Egészséges életmód, harmonikus párkapcsolatok, felelősségteljes és biztonságos szexuális kapcsolat,	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	Nem releváns	Rövidtávon: Az előadáson résztvevők körének beazonosítása, tájékoztató beszélgetések. Középtávon: Folyamatosan felvilágosító órák tartása a célcsoport tagjainak korcsoportok szerint. Hosszútávon: A felvilágosító tevékenység felmérése.	Felelős: Iskolavédőnők - Védőnői Szolgálat Résztvevők: Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Szakképző Iskola, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, iskolaorvos, gyermekorvosok	2027. 10. 31. (vasárnap)	A témákhoz kapcsolódó anyagok megléte. A résztvevő gyermekek listájának megléte. Kutatási eredmények: iskolavédőnői dokumentáció. Eredményességet mérő indikátor: évente 4 rendhagyó osztályfőnöki óra	Humán, technikai	Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.	Nem releváns

			gyermekterhességek elkerülése.									
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	**Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok**	Feltárt probléma: Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává.	Az (idősek sérelmére) elkövetett bűncselekmények megelőzése. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyzőben, Hosszútávon: A bűncselekmények száma csökkenjen.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Nem releváns	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a Hajdúhadházi Polgárőr Egyesülettel, a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyzőben, a célcsoport tájékoztatása (a helyi újságban is) Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Résztvevők: Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ	2027. 10. 31. (vasárnap)	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő az előadásokon. Az előadáson szerzett ismeretek, tapasztalat alkalmazása. Az emberek nagyobb figyelemmel lesznek saját maguk és szomszédjaik biztonságára. Eredményességet mérő indikátor: 200 fő	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 3.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.	Meghatározott időközönként újabb előadások tartása. Tapasztalat és információátadás.	Nem releváns
2	**A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében**	Feltárt probléma: Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya.	Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése az élethosszig tanulás jegyében. Hosszútávon: Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek, a megszerzett tudást a munkahelyükön hasznosítani	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Nem releváns	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, a HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával,a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériával, a Csokonai Művelődési Házzal (2024. január 1. napjától kezdődően Földi János Művelődési Központ és Könyvtár) Középtávon: Pályázatfigyelés, informatikai képzések szervezése, célcsoport	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Résztvevők: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria, Csokonai Művelődési Ház (2024. január 1. napjától kezdődően Földi János Művelődési Központ és Könyvtár), HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	2027. 10. 31. (vasárnap)	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő. (képzést szervező dokumentumai) A képzésen szerzett ismeretek gyakorlatban, munkavégzés során történő alkalmazása. (munkáltatók visszajelzései) Eredményességet mérő indikátor: 20 fő	humán, technikai, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 2.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.	Meghatározott időközönként újabb képzések tartása.	Nem releváns

			tudják.			tájékoztatása, jelentkezések Hosszútávon: A képzések megtartása, gyakorlati segítségnyújtás.						
3	**Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata**	Feltárt probléma: Helyi szállítószolgálat hiánya. (A Támogató Szolgálat csak a fogyatékkal élőket szállítja.)	Az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, az ügyintézés helyére való eljutás biztosított legyen. Rövidtávon: A szállító szolgálat létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból a helyi szállítás megszervezése, működtetése.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Nem releváns	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén a helyi szállítás megszervezése, működtetése.	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Résztvevők: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal	2027. 10. 31. (vasárnap)	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik a helyi szállítószolgálat működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség. Eredményességet mérő indikátor: 30 fő	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 26.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges, majd évente 8.000.000,- Ft az üzemeltetésre.	A szállító szolgálat működtetéséhez pénzügy források gyűjtése.	Nem releváns
4	**Bentlakásos idősek otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés**	Feltárt probléma: Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősek otthona.	Bentlakásos idősek otthona létrehozása Hajdúhadházon. Rövidtávon: Bentlakásos idősek otthonának létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Nem releváns	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén az intézmény létrehozása, működtetése.	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ	2027. 10. 31. (vasárnap)	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik helyi bentlakásos idősek otthonának működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség, nyertes pályázat. Eredményességet mérő indikátor: 40 fő (20 lakóegység)	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 1,5 milliárd Ft összegű támogatás szükséges.	A bentlakásos intézmény működtetéséhez pénzügy források gyűjtése.	Nem releváns

			erőforrásból, támogatásokból bentlakásos idősek otthonának létrehozása, működtetése.									
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	**Fogyatékossággal élő személyek és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása**	Feltárt probléma: A fogyatékossággal élő emberek és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatottságára Hajdúhadházon kevés lehetőség van.	A fogyatékossággal élő emberek és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, tájékozódás a célcsoport által végezhető munkák köréről. Középtávon: Egyeztetés helyi vállalkozókkal, munkáltatókkal Hosszútávon: A fogyatékossággal élő emberek és a megváltozott munkaképességű személyek számára munkalehetőség biztosítása Hajdúhadházon.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Nem releváns	Rövidtávon: A Támogató Szolgálat segítségével be kell azonosítani a célcsoport tagjait, körvonalazni kell, milyen munkát tudnak ellátni a célcsoport tagjai. Középtávon: A munkaterületek beazonosítását követően helyi vállalkozókat, munkáltatókat kell megkeresni, felhívni a figyelmüket a fogyatékossággal élő személyek és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségére. Igényfelmérés a munkáltatók körében. Hosszútávon: A munkaerő és a munkaerő-igény összehangolása, közvetítés a felek között, segítve a célcsoport tagjainak elhelyezkedését.	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat) Résztvevők: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ	2027. 10. 31. (vasárnap)	A célcsoport által végezhető feladatok munkák beazonosítása megtörténik. Sikerül felkelteni a helyi vállalkozók érdeklődését. A program eredményeként a fogyatékossággal élő személyek, megváltozott munkaképességű személyek helyi szintű foglalkoztatottsága növekszik.	humán, technikai, pénzügyi, pályázati Az intézkedés megvalósításához települési szinten pályázati forrásból kb. 10.000.000,- Ft összegű támogatás szükséges.	Folyamatos segítségnyújtás, munkáltatók ösztönzése.	Nem releváns

2	**Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés**	Feltárt probléma: Nem teljeskörű akadálymentesítettség.	Akadálymentes környezet megvalósítása Hajdúhadházon Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása Középtávon: Az akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata (Hogyan valósítható meg?, Mekkora költségvonzata van? Megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési koncepciója Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Nem releváns	Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása, kisebb ráfordítással járó akadálymentesítések elvégzése. A célterületeket rangsorolni kell fontosság szerint. Középtávon: A nagyobb volumenű munkát igénylő akadálymentesítésekné l annak vizsgálata hogyan valósítható meg az akadálymentesítés, mekkora költségvonzata van az átalakításnak. Az akadálymentesítés megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: Helyi erőforrások keresése és pályázatfigyelés. A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Résztvevők: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat)	2027. 10. 31. (vasárnap)	A célterületek beazonosítása megtörténik. A kisebb akadálymentesítések megtörténnek. Az akadálymentesítéshez erőforrásokat találunk, pl. pályázati lehetőség – sikeres pályázat.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Az akadálymentes környezet megóvása az állagromlástól, rongálástól. Esetlegesen felmerülő javítások elvégzése.	Nem releváns

A HEP 2024. évi felülvizsgálatáig megvalósult és ezáltal lezárt intézkedés:

A fogyatékkal élő személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése:
A „Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Hajdúhadházon” című, TOP_PLUSZ-3.3.2-21-HB1-2022-00004 számú pályázat keretében beszerzésre került 1 db akadálymentesített kisbusz, így a Támogató Szolgálat ellátottjai számára már 2 busz áll rendelkezésre, ezáltal az intézkedésben foglaltak megvalósultak.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a Hajdúhadházon működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Hajdúhadház Város Önkormányzata azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

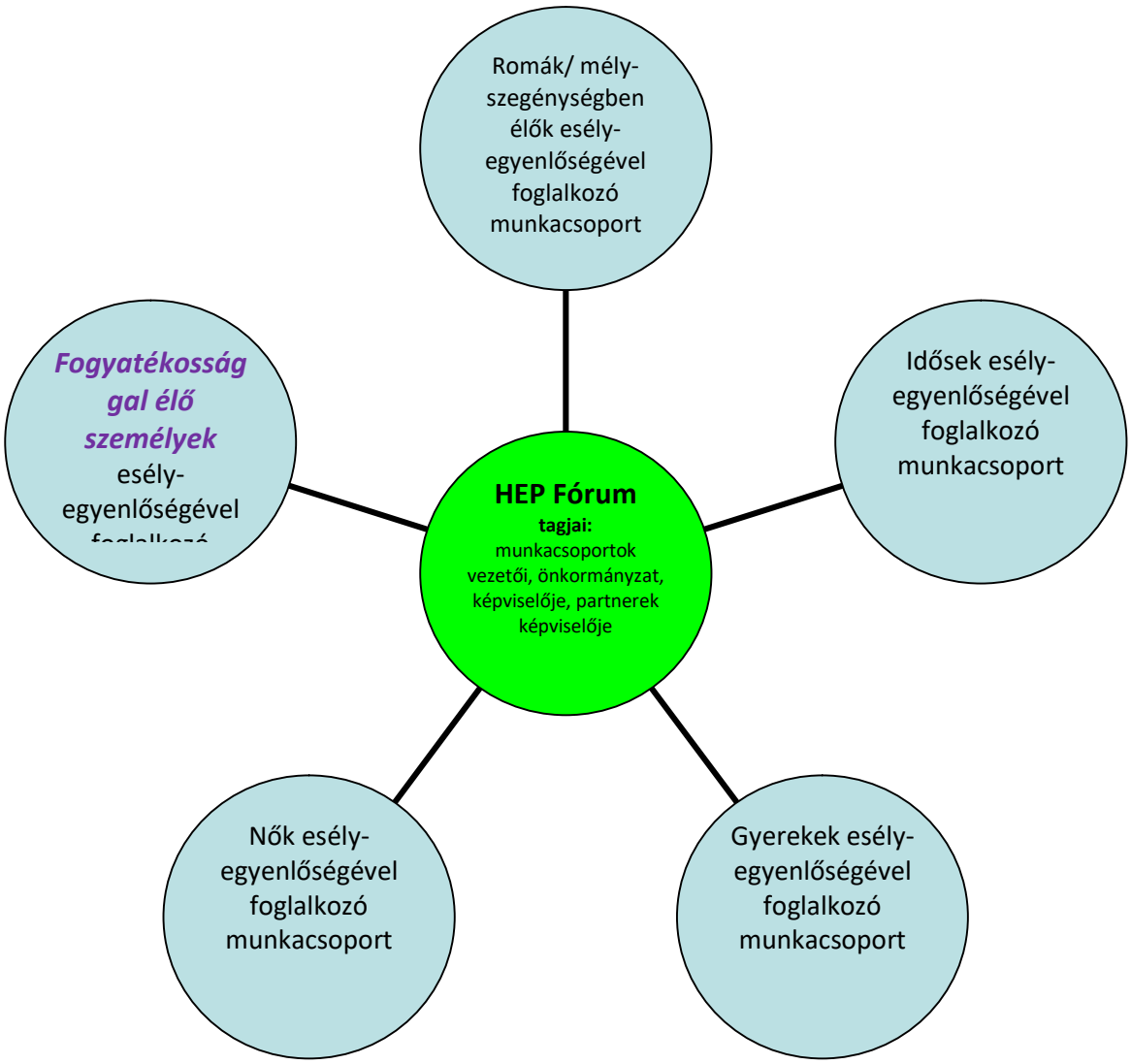

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 227/2022. (XI.24.) számú határozatával elfogadta**, mellyel egyidejűleg a 2018-2023. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról szóló 168/2018. (VI.29.) HÖ. sz. határozatát és a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elfogadásáról szóló 73/2020. (XI.30.) sz. polgármesteri határozatot hatályon kívül helyezte.

III. Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 156/2024. (XI.19.) számú határozatával elfogadta Hajdúhadház Város Önkormányzata 2022-2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatát.

IV. Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 95/2026. (VI.24.) számú határozatával elfogadta Hajdúhadház Város Önkormányzata 2022-2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatát.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata
- *Képviselő-testület 2024. évi felülvizsgálatról szóló határozatának kivonata*
- ***Képviselő-testület 2026. évi felülvizsgálatról szóló határozatának kivonata***

Hajdúhadház, ***2026. június 24.***

Hajdúhadház Város Önkormányzata 5. Hajdúhadház

Csáfordi Dénes
polgármester

Az intézményekkel történt együttműködés, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) és az intézményi adatszolgáltatások adatai alapján *a felülvizsgálatot elvégezte*:

Dr. Tóth Judit
aljegyző

K i v o n a t Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2022. november 24-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének
227/2022.(XI.24.) határozata
Hajdúhadház Város Önkormányzata
2022-2027. évekre vonatkozó
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta az előterjesztést és - figyelemmel Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Fórumának és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének a véleményére, a Szociális és Családvédelmi Bizottság javaslata alapján - úgy döntött, hogy **Hajdúhadház Város Önkormányzata 2022-2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját** - az előterjesztés mellékletében foglaltak szerint - **elfogadja,** mellyel egyidejűleg a 2018-2023. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról szóló 168/2018. (VI.29.) HÖ. sz. határozatát és a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elfogadásáról szóló 73/2020. (XI.30.) sz. polgármesteri határozatot hatályon kívül helyezi.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri az intézmények vezetőit a Helyi Esélyegyenlőségi Programban, az intézkedési tervben foglaltak megvalósítása érdekében a szükséges intézkedések megtételére.

Felkéri Csáfordi Dénes polgármestert, hogy gondoskodjon a Helyi Esélyegyenlőségi Programnak a www.hajduhadhaz.hu internetes oldalon történő megjelentetéséről, továbbá a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság részére történő megküldéséről.

Határidő: azonnal
Felelős: Csáfordi Dénes polgármester
Végrehajtásért felelős: intézményvezetők,
Dr. Tóth Judit hatósági irodavezető,
Konyári Ferenc jogi referens

Kivonat hiteléül: 2022. november 24.

Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal 13. Hajdúhadház

K i v o n a t Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. november 19-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének
156/2024.(XI.19.) határozata
Hajdúhadház Város Önkormányzata
2022-2027. évekre vonatkozó
Helyi Esélyegyenlőségi Programja felülvizsgálatának elfogadásáról

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta az előterjesztést és - figyelemmel Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Fórumának és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének a véleményére, a Szociális, Családvédelmi, Ifjúsági, Sport és Egészségügyi Bizottság javaslata alapján - úgy döntött, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata 2022-2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatával kapcsolatos **egységes szerkezetű, felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot** - az előterjesztés mellékletében foglaltak szerint - **elfogadja**.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri az intézmények vezetőit a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programban, az intézkedési tervben foglaltak megvalósítása érdekében a szükséges intézkedések megtételére.

Felkéri Csáfordi Dénes polgármestert, hogy gondoskodjon az egységes szerkezetű, felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program www.hajduhadhaz.hu internetes oldalon történő megjelentetéséről, továbbá a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság részére történő megküldéséről.

Határidő: azonnal
Felelős: Csáfordi Dénes polgármester
Végrehajtásért felelős: intézményvezetők,
Dr. Tóth Judit aljegyző

A kivonat hiteléül: 2024. november 19

K i v o n a t Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. június 24-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének
95/2026.(VI.24.) határozata
Hajdúhadház Város Önkormányzata
2022-2027. évekre vonatkozó
Helyi Esélyegyenlőségi Programja felülvizsgálatának elfogadásáról

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta az előterjesztést és - figyelemmel Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Fórumának és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének a véleményére, a Szociális, Családvédelmi, Ifjúsági, Sport és Egészségügyi Bizottság javaslata alapján - úgy döntött, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata 2022-2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatával kapcsolatos **egységes szerkezetű, felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot** - az előterjesztés mellékletében foglaltak szerint - **elfogadja**.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri az intézmények vezetőit a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programban, az intézkedési tervben foglaltak megvalósítása érdekében a szükséges intézkedések megtételére.

Felkéri Csáfordi Dénes polgármestert, hogy gondoskodjon az egységes szerkezetű, felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program www.hajduhadhaz.hu internetes oldalon történő megjelentetéséről, továbbá a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság részére történő megküldéséről.

Felelős: Csáfordi Dénes polgármester
Határidő: azonnal
Végrehajtásért felelős: intézményvezetők,
Dr. Tóth Judit aljegyző

A kivonat hiteléül: 2026. június 26.

Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal 13. Hajdúhadház